

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

โครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม
กับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น
โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ”

โดย

นางศิริพร หมั่นงาน และคณะ

สนับสนุนโดย

สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การ เริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการ ปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของ ตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้ อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้ง เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการ เพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็น ว่าข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่ เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็น เครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว. สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าว มาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอก เล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็น อย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการ เขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนอออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดย ไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคง มุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะ

ช่วยให้นักวิจัยมีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

เรื่อง : โครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก กลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น”
ผู้วิจัย : นางศิริพร หมั่นงาน และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ข้อจำกัด เพื่อหาแนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และเพื่อหาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้

วิธีการดำเนินงานวิจัย เป็นไปตามลักษณะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น กล่าวคือ มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งบุคคลผู้เชี่ยวชาญและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ คณะแพทยด้านกุมารแพทย์ คณะแพทยจิตวิทยา คณะแพทย์กลุ่มงานด้านพัฒนาการเด็กโรงพยาบาลชัยภูมิ เป็นต้น ทั้งนี้ได้มีการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเวทีชี้แจงโครงการ, กิจกรรมอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับแบบคัดกรองเด็กพิเศษ, การเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการนำภาษาท้องถิ่นจัดการเรียนรู้, กิจกรรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่น, กิจกรรมการดำเนินงานร่วมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษา เป็นต้น

จากการศึกษาทดลอง ได้พบว่ากระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (ISEP) เป็นกระบวนการที่สามารถคัดกรองเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และอื่น ๆ ตั้งแต่ระยะแรกพบ และเป็นกระบวนการที่เน้นการช่วยเหลือเด็กให้ค้นพบความถนัดหรือช่องทางทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยทีมวิจัยได้ใช้กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ ผ่านการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาท้องถิ่น (ภาษาญ้อกูร) ในกลุ่มเด็กนักเรียน 17 คน ผ่านการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 เป็นการเรียนแบบสอนรวมทั้งชั้น ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน ระดับที่ 2 เป็นการเรียนแบบร่วมทีม โดยมีครูภูมิปัญญา ครูภาษาไทย และครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 คน และระดับที่ 3 เป็นการเรียนแบบกลุ่มย่อย และเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเด็ก 2 – 3 คนต่อครู 1 คน ผ่านเกณฑ์จำนวน 9 คน มีเด็กนักเรียนเพียง 3 คนที่เป็นเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับผลพัฒนาการของเด็กที่ผ่านการวิเคราะห์จากคณะแพทย์

นอกจากนี้กระบวนการคัดกรองเด็กทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (ISEP) ยังเป็นประโยชน์ในหลายด้าน เช่น เป็นประโยชน์ต่อการฟื้นฟูภาษาท้องถิ่น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก ส่งผลต่อการขับเคลื่อนทางสังคม และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

บทสรุปโครงการ

บทนำ

จากการสำรวจเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ของโรงเรียนวังอ้ายคง พบว่าเด็กนักเรียนได้รับการประเมินจากการศึกษาพิเศษว่า มีเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties : LD) ในระดับประถมถึง 57 คน (ข้อมูลปี 2550) โดยมีลักษณะเบื้องต้นคือ เด็กอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดคำนวณไม่เป็น ทำให้ครูการศึกษาพิเศษของโรงเรียน ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเด็กที่ถูกตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนอาจจะไม่ใช่เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จริง ๆ เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนภาษาญ้อฮูกรได้เป็นอย่างดี (เมื่อเทียบกับการเรียนภาษาไทย) จึงตั้งข้อสันนิษฐานว่า อาจเป็นเพราะเด็กไม่สามารถผ่านการคัดกรองที่เป็นภาษาไทยได้ เด็กอาจเกิดความสับสนทางด้านภาษา วัฒนธรรม หรือความบกพร่องทางด้านจิตวิทยา จึงเกิดการตั้งคำถามว่า กระบวนการคัดกรองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการวัดความสามารถในการพูด อ่าน เขียน การให้เหตุผล และความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของเด็กชาติพันธุ์หรือไม่ และแนวทางการสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ควรเป็นอย่างไร ทั้งยังเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนภาษาญ้อฮูกร น่าจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้ จึงได้มีการดำเนินโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น”

โจทย์วิจัย

1. กระบวนการคัดกรองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการวัดความสามารถในการพูด อ่าน เขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของเด็กชาติพันธุ์หรือไม่ ?
2. แนวทางสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ควรเป็นอย่างไร?

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ข้อจำกัด
2. เพื่อหาแนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์
3. เพื่อหาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

1. ข้อมูลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทั้งหมดของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง (โดยเฉพาะข้อมูลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีเชื้อสายญ้อฮูกร)

2. กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ใช้ในปัจจุบัน (แบบ KUS-IS, แบบของกระทรวงศึกษาธิการ และกระบวนการคัดกรองทางการแพทย์ ฯลฯ)

3. กระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองลีลาการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (IEP, IIP) ฯลฯ)

4. แนวทางการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์

5. กระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาท้องถิ่น

6. การสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยภาษาท้องถิ่น

7. วิธีการประเมินวัดผลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ขอบเขตพื้นที่

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ

ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

โครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Expert mental research) โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากร เป็นนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยวิธีการเลือกมาจากประชากรนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามแบบคัดกรองกสช. หรือเป็นเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ จำนวน 17 คน แบ่งเป็นเด็กชาติพันธุ์ภูษิกร จำนวน 16 คน เด็กไทย – ภูษิกร จำนวน 1 คน

ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 1 ปี

วิธีการดำเนินงาน

ในการดำเนินการวิจัยในโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่นในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์สอบถามประวัติของเด็กนักเรียนจากผู้ปกครองตามแบบบันทึกทั้ง 17 คน เนื่องจากข้อมูลของเด็กนักเรียนตั้งแต่แรกเกิดถือเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถใช้วิเคราะห์หาสาเหตุของพัฒนาการและผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนได้

วิธีการทดลองเชิงปฏิบัติการ กล่าวคือ ได้มีการประเมินวัดผลทางด้าน IQ, ประเมินผลทางด้านพัฒนาการ และประเมินผลทางการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 คน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทางสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ทีมแพทย์ นักจิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนนักการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้มีความพยายามฟื้นฟูพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้กลวิธีการเรียนการสอนทางด้านภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาญัฮกูรโดยใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ

การประชุมกลุ่มใหญ่ / กลุ่มย่อย ทีมวิจัยได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และเกิดผลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการประชุมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งในการประชุมกลุ่มต่าง ๆ นี้ ได้แบ่งออกเป็นหลายระดับ เช่น การประชุมในทีมวิจัยร่วมกัน การประชุมระหว่างทีมวิจัยและครูในโรงเรียน การประชุมระหว่างทีมวิจัยและชุมชน โดยเฉพาะผู้ปกครองของเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายวิจัยเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ทีมแพทย์ นักจิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนนักการศึกษาพิเศษ

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ทีมวิจัยได้ใช้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และเพื่อหาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้ ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงข้อจำกัดในการใช้แบบคัดกรอง

ผลการดำเนินงาน

กระบวนการคัดกรองเด็กในปัจจุบัน ได้ใช้แบบคัดกรองแบบกัสซี่ (KUS-SI) มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ให้ค่าคะแนนของเด็กโดยผ่านการสังเกตของครู และผลการเรียนของเด็กว่ามีความบกพร่องทางด้านการอ่าน เขียน อย่างไร เด็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์จึงถูกเรียกว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) แต่วิธีการคัดกรองแบบกัสซี่มีข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการเรียนรู้ภาษาไทยได้ไม่ดีเท่ากับเด็กทั่ว ๆ ไป หรือไม่ถนัดในการใช้ภาษาไทยตั้งแต่เกิด ซึ่งนั่นไม่ใช่เหตุผลที่จะตีตราเด็กว่ามีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง เช่น บางครั้งเด็กเขียนอธิบายไม่ถูก แต่สามารถบอกเล่าเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

จากการใช้แบบคัดกรองกัสซี่ คัดกรองเด็กนักเรียนชั้น ป.4 – ป.6 ของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง พบว่า เด็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามแบบคัดกรองกัสซี่มีทั้งสิ้นจำนวน 17 คน เป็นเด็กชาติพันธุ์ญัฮกูร จำนวน 16 คน และเป็นเด็กไทย – ญัฮกูร จำนวน 1 คน ซึ่งเด็กนักเรียนทั้ง 17 คนนี้ถือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยในโครงการ โดยนำแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds to Intervention : RTI) มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและภาระงาน ซึ่งกระบวนการตามแนวคิดแบบ RTI ครู

สามารถสังเกตเด็กได้ด้วยตนเอง เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหา สามารถพัฒนาเด็กคนนั้นได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลารอพบแพทย์ให้การตรวจวินิจฉัย

ทีมวิจัยได้นำแนวคิดนี้มาปรับใช้ โดยให้ชื่อว่าเป็นกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP) โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาชีพ 5 วิชาชีพพร้อมกันประเมิน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายจิตแพทย์, ฝ่ายพัฒนาการ, ฝ่ายกุมารแพทย์และนักจิตวิทยา จากโรงพยาบาลชัยภูมิ โรงพยาบาลหนองบัวระเหว ครูการศึกษาพิเศษ และครูภูมิปัญญา จากโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง

กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ มีการคัดกรองถึง 3 ระดับ ดังนี้

1) ก่อนจะทำการใช้กระบวนการ ISEP ในระดับ 1 ครูให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบความสามารถในการอ่าน และเขียนภาษาไทยเป็นรายบุคคล ผลพบว่านักเรียน 16 คน มีทักษะการอ่าน – เขียนภาษาไทยอยู่ในระดับอ่านไม่ถูกต้อง หรืออ่านไม่ได้ มีเพียง 1 คนเท่านั้นที่มีทักษะการอ่าน – เขียนภาษาไทยสามารถอ่านได้ 5 คำ ใน 20 คำ

จากนั้นครูได้ใช้วิธีการสอนกลุ่มตัวอย่างแบบสอนรวมทั้งชั้น ด้วยวิธีการสอนวิชาภาษาไทยบูรณาการเทคนิคการส่งเสริมพหุปัญญาและการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนตามหลักการจิตวิทยาการเรียนรู้หรือพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดด้วยกลวิธีการสอนที่ใช้ภาษาแม่ (ภาษาญัฮกุร) เข้าไปร่วมจัดการเรียนรู้โดยมีครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษาญัฮกุรเป็นครูผู้สอนร่วมกับครูภาษาไทย รวมทั้งยังใช้สื่อในการช่วยสอนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในภาษาไทยได้มากขึ้น ด้วยสื่อชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทย ร่วมกับกลวิธีที่ใช้ในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยใช้คำสั่งและการตอบสนองความเข้าใจด้วยการปฏิบัติ (TPR : Total Physical Response), กลวิธีการสอนด้วยชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญัฮกุร หรือแบบเรียนถ่ายโอนภาษาท้องถิ่นญัฮกุร (primer) โดยสอนในวันจันทร์, อังคาร และศุกร์ ใช้เวลาสอนภาษาไทยวันละ 2 ชั่วโมง ภาษาญัฮกุร 2 ชั่วโมง รวมใช้เวลาในการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาญัฮกุรสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ รวมการสอนภาษาไทย 24 สัปดาห์ ภาษาญัฮกุร 24 สัปดาห์

เมื่อสิ้นสุดการสอนระดับที่ 1 จึงทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทย ร่วมกับการประเมินของทีมสหวิชาชีพภาคีเครือข่าย สามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ประเมินสามารถกลับเข้าเรียนร่วมในชั้นปกติได้ 2 คน เหลือกลุ่มตัวอย่างอีก 15 คน ที่จะต้องเข้าสู่กระบวนการ ISEP ระดับที่ 2

2) กระบวนการคัดกรอง ISEP ระดับที่ 2 ครูจะใช้วิธีร่วมสอนเป็นทีม ประกอบด้วยครูภูมิปัญญาภาษาญัฮกุร ครูภาษาไทย และครูพี่เลี้ยงเด็ก โดยครูแต่ละคนจะร่วมสอนในชั้นเวลาเดียวกัน ในวิชาและกิจกรรมเดียวกัน ซึ่งมีจุดเน้นที่การร่วมประสานการกระตุ้น ช่วยให้กลุ่มตัวอย่างค้นหาช่องทางการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดที่สุด เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงออกถึงเชาว์ปัญญา ความสามารถของตนอย่างหลากหลายช่องทาง โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นผู้เลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัด มีครูคอยให้คำแนะนำ ให้อิสระในการแสดงความสามารถ เป็นต้น

หลังจากที่ใช้กระบวนการ ISEP คัดกรองระดับที่ 2 ทำให้กลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์ 3 คน สามารถเข้าเรียนในชั้นปกติได้ เหลือกลุ่มตัวอย่างอีก 12 คน ที่ต้องเข้าสู่กระบวนการคัดกรองในระดับที่ 3

3) กระบวนการคัดกรอง ISEP ระดับที่ 3 ครูจะใช้รูปแบบการสอนแบบกลุ่มย่อย, การสอนเดี่ยวแบบ 1 ต่อ 1, พี่ช่วยน้อง, เพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูจะแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เหลืออยู่ออกเป็นกลุ่มย่อย โดยใช้เทคนิควิธีสอนที่เข้มข้นขึ้นทั้งด้านการทำกิจกรรม การปรับเนื้อหาการเรียนรู้และความถี่ในการช่วยเหลือ มีการสอนที่เป็นไปตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนเป็นรายกลุ่ม และมีการสอนเป็นรายบุคคลร่วมด้วย ผลจากการสอนในรูปแบบนี้พบว่า เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น กล้าแสดงออก บางคนมีความพยายามอย่างมากที่จะสะกดคำ ออกเสียงให้ถูกต้อง ผลจากการประเมินพบว่า เด็กนักเรียน 12 คน ผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด 9 คน เหลือเด็ก 3 คนที่ไม่ผ่านกระบวนการคัดกรอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจวัดทางการแพทย์พบว่า เด็กทั้ง 3 คนนี้เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา (ระดับฝึกได้) อย่างแท้จริง

วิเคราะห์ผล

ผลจากการวิจัยทดลองใช้กระบวนการคัดกรองแบบ ISEP ทำให้ค้นพบจุดเด่น และจุดด้อยของการใช้กระบวนการคัดกรองดังกล่าว ดังนี้

จุดเด่น

- 1) สามารถใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอการคัดกรองเด็กหรือการวินิจฉัยจากแพทย์
- 2) เป็นกระบวนการที่ดำเนินการเพื่อการช่วยเหลือมากกว่าการตีตรา
- 3) เด็กที่มีข้อจำกัดด้วยปัจจัยด้อยโอกาสต่าง ๆ ได้รับโอกาสในการพิสูจน์ตัวอย่างเต็มรูปแบบของกระบวนการ ISEP ทั้ง 2 ระดับ ดังนั้นการตีตราผิดพลาดจะไม่มีเกิดขึ้น
- 4) เด็กทั้งหมดในชั้นไม่รู้สึกว่าจะถูกแบ่งแยกในการร่วมกิจกรรม ทำให้เด็กไม่รู้สึกด้อยค่าหรืออายเพื่อน แต่เด็กจะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข
- 5) เมื่อไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับที่ 1 เด็กก็ยังมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับใหม่ที่ครูนำมาใช้แบบเข้มข้นเมื่อได้เรียนตรงกับช่องทางการรับรู้ของแต่ละคน เด็กก็สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับเพื่อนได้อย่างสบาย (การคัดกรองระดับ Tier 2)
- 6) เด็กกลุ่มสุดท้ายที่เหลืออยู่ โรงเรียนจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบการศึกษาพิเศษ ครูสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาบังเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) ได้ตรงกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้เชื่อมั่นได้ว่าเมื่อผ่านการคัดกรองโดยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ: ISEP มาแล้วจัดอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งอย่างแน่นอน เช่นเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย 3 ประเภท ได้แก่ เด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้ LD, บกพร่องด้านสติปัญญาระดับเล็กน้อย และเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ เป็นต้น

7) ไม่จำเป็นต้องใช้ครูการศึกษาพิเศษหรือแพทย์คัดกรอง แต่ครูประจำชั้นทุกคนสามารถใช้ได้โดยไม่จำกัดวิชาเอกและความถนัดเฉพาะที่เรียนมา

8) เด็กที่ถูกแวดล้อมด้วยข้อจำกัดจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกด้านต่าง ๆ จนทำให้มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ถูกพัฒนาโดยกระบวนการ ISEP ให้หลุดพ้นจากภาวะกลุ่มเสี่ยงก่อนจะสายเกินไป

9) เด็กที่รู้ช่องทางการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเอง สามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ

10) เป็นกระบวนการคัดกรองที่สามารถคัดแยกเด็ก LD ตัวจริง ออกจากเด็กทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามผลรายงานการวิจัยรับรอง และสามารถขยายผลให้กลุ่มโรงเรียนที่มีเด็กชาติพันธุ์อยู่ในระบบโรงเรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้

จุดด้อย

1) ต้องใช้กระบวนการคัดกรอง ISEP ปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นการคัดกรองระดับ Tier 1 ถึงระดับ Tier 3

2) ในกรณีที่ใช้เทคนิคการนำภาษาแม่เข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่เด็กชาติพันธุ์ จำเป็นต้องมีครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษามาทำการสอนในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนไม่มีครูภูมิปัญญาร่วมสอน ครูประจำชั้นจะมีข้อจำกัดในการใช้เทคนิคการสอนเฉพาะข้อนี้

3) การนำไปใช้จริงของบางบริบทอาจจำเป็นต้องปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทและคุณลักษณะของผู้สอน – ผู้เรียน

4) เป็นการจัดกรองที่อยู่ในรูปแบบกระบวนการปฏิบัติจริงกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่กำหนด จึงไม่รวดเร็วเหมือนแบบคัดกรองประเภทเช็คค่าคะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้กระบวนการคัดกรองแบบ ISEP สามารถทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) กระบวนการคัดกรองเด็กเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก กล่าวคือ ครูผู้สอนได้คำนึงถึงการจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีการปะทะสัมพันธ์กันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ร่วมมือกันทำงาน ตลอดจนการใช้สื่อการสอน และมุมประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนด้วย โดยเฉพาะขั้นพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาของบุคคล

2) กระบวนการคัดกรองเด็กกับการขับเคลื่อนทางสังคม กล่าวคือ กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สนองตอบนโยบายของภาครัฐให้บรรลุผลคือ “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” จึงถือเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาโดยตรงเพราะสิ่งที่รัฐคาดหวังให้เยาวชน ประชาชน

ของประเทศเป็นคนดี เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความตระหนักในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของประเทศ และพลโลก

นอกจากนี้ “กระบวนการคัดกรองเด็ก” มีความสำคัญในระดับต้นของการดำเนินการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา การรู้จักผู้เรียนอย่างละเอียดทุกแง่มุม จะทำให้การวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนมีความสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียนโดยตรง จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือผู้ให้(ผู้สอน)รู้และเข้าใจถึงความต้องการของผู้รับ(ผู้เรียน) การให้ในสิ่งที่ผู้รับต้องการ และเห็นความสำคัญย่อมยังผลที่สมบูรณ์มาสู่ทั้งผู้ให้และผู้รับนั่นเอง แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้สอนไม่มีการคัดกรองผู้เรียน ตั้งหน้าตั้งตาสอนรวมทั้งชั้นในรูปแบบเดียวกัน เวลาเท่ากัน โดยไม่ทราบข้อจำกัดและความแตกต่างของผู้เรียนเลย การจัดการศึกษานั้นย่อมไม่ได้ผลตามที่คาดหวังทั้งผู้สอนและผู้เรียน นำมาซึ่งเจตคติในเชิงลบต่อกันทั้งสองฝ่าย

3) กระบวนการคัดกรองเด็กเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ กระบวนการคัดกรองเด็กแบบ ISEP ได้ยึดหลักการ/แนวคิด RTI นับว่าได้มีส่วนขานรับนโยบาย/กลยุทธ์การแก้ปัญหา การอ่าน-เขียนจากสพฐ.โดยตรง ประการสำคัญคือได้ศึกษาผู้เรียนอย่างลุ่มลึกเพื่อได้มาซึ่งวิถีทางที่จะช่วยเหลือให้ผู้เรียนด้านการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด และเก็บข้อมูลการตอบสนองต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยตรง การเรียนรู้ก็จะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความสุข โดยไม่มีการแบ่งแยกเด็กว่าเป็นเด็กชาติพันธุ์ เด็กด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีข้อจำกัดอื่นๆ ทั้งนี้ที่มวิจยมุ่งเน้นสนับสนุนผู้เรียนตามหลักยุทธศาสตร์การให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส ดังนี้คือ

1. ความเสมอภาคและบูรณาการ ซึ่งมุ่งเน้นสิทธิและความเท่าเทียมของเด็กทุกคนที่ควรได้รับการบริการทางการศึกษาในระบบโรงเรียน

2. คุณภาพการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต โดยจะต้องมีทั้งด้านวิชาการและด้านการดำรงชีวิตในสังคมที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก พัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลของเด็กให้มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ปลูกฝังและพัฒนาให้เด็กมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เปิดโลกทัศน์ของเด็กให้เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทย และยอมรับความแตกต่างของสังคมพหุวัฒนธรรม

4) กระบวนการคัดกรองเด็กสู่โครงการ “โรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน” กล่าวคือ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ได้จัดให้มี “โครงการโรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน” โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมรู้หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นโครงการเด่นที่ต่อยอดจากฐานเดิมคือโรงเรียนผู้นำการใช้ภาษาท้องถิ่นญักร่วมจัดการเรียนการสอน ในส่วนของโครงการสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียนนี้จะเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระดับผู้เรียนและบุคลากรในองค์กรทุกคน ให้สามารถนำภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมความพร้อม

การก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสง่างาม พร้อมๆกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูการใช้ภาษาท้องถิ่นญ้อกร อันเป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของกลุ่มชนชาติพันธุ์เดียวของจังหวัดชัยภูมิ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย

- 1) ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการกับการเริ่มดำเนินการจริงไม่สัมพันธ์กัน
- 2) ปัญหาเศรษฐกิจซึ่งได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพยุคปัจจุบัน
- 3) ภาระงานระบบกระบวนการใหม่ ที่แตกต่างจากวิธีดั้งเดิมที่เคยดำเนินอยู่ในชีวิตประจำวันคือเกษตรกรรม
- 4) ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการวิจัยของกลุ่มคนที่ต่อต้านหรือไม่เห็นความสำคัญ
- 5) การจัดการเรียนการสอนเด็กกลุ่มที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ไม่สามารถสอนได้ตามแผนได้ทุกประเด็นหรือทักษะ
- 6) ไม่สามารถสอนให้จบตามเวลาที่กำหนดหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนได้ครบทุกข้อ
- 7) การจัดการกระบวนการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ วัย และความสนใจของผู้เรียน
- 8) การร่วมงานกับสหวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีระบบงานและการดำเนินงานที่แตกต่างกันในหลายด้านเช่น เวลาการปฏิบัติงาน ภาระงานหลัก งานที่เพิ่มจากงานประจำ เป็นต้น
- 9) เรื่องระยะทางไกล จากบ้าน – โรงเรียน จากโรงเรียน – โรงพยาบาล หรือจากโรงพยาบาล – ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ และศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นต้น
- 10) กฎระเบียบของการใช้งบประมาณในการวิจัย ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน
- 11) มีการประชุมไม่ต่อเนื่อง ห่างกันไปด้วยการกิจที่มีเวลาไม่ตรงกัน
- 12) สหวิชาชีพที่เชิญเป็นภาคีเครือข่ายมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและภาระหน้าที่หลัก เช่น ทีมแพทย์ที่ต้องดูแลคนไข้เป็นจำนวนมาก
- 13) ความต่อเนื่องของโครงการ งบประมาณ

ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นบทเรียนให้กับพื้นที่อื่น ๆ

การจัดทำโครงการวิจัยท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นที่ก็จะพบปัญหาหรือข้อจำกัดแตกต่างกันไป จึงขอเสนอแนะประเด็นที่เกี่ยวข้องในระหว่างการทำงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางหรือเป็นข้อสังเกตให้กับพื้นที่อื่น ๆ ดังนี้

- 1) ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างระยะเวลาการเริ่มดำเนินโครงการตามแผนกับการอนุมัติงบประมาณจากหน่วยงานผู้สนับสนุน

2) กิจกรรมในแผนการดำเนินงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับองค์กรอื่น ๆ วิชาชีพอื่นที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา, ระยะเวลา, หรืออื่น ๆ ควรมีการเผื่อเวลาไว้ด้วยในการกำหนดปฏิทินแผนงาน

3) การเปิดเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการดำเนินโครงการวิจัยเพียง 1 ครั้งไม่พอรวมถึงการเลือกเชิญเฉพาะบุคคลสำคัญเข้าร่วมงาน ส่วนคนในชุมชนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมหรือบางคนมีโอกาสแต่ไม่ไปด้วยเหตุผลทัศนคติส่วนตัวที่เป็นลบ แต่เมื่อโครงการเริ่มดำเนินการ พวกคนกลุ่มน้อยที่ไม่ไปร่วมงานนี้แหละเป็นตัวจุดชนวนความปั่นป่วนในชุมชนกลุ่มนี้จะมีทัศนคติกับทีมวิจัยเป็นเชิงลบ คิดข้าง ๆ คู ๆ คิดเองเออเองทุกอย่าง แล้วก็พูดไปต่าง ๆ นานา ในชุมชน ทำให้เกิดคลื่นกระแสความปั่นทอนพลังความคิดสร้างสรรค์ พลังความทุ่มเทเสียสละของทีมวิจัยหรือผู้ที่เข้าร่วม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นอย่างยิ่ง

4) ในความหลากหลายของภาษา-วัฒนธรรมในชุมชนมีความแตกต่างของคนในชุมชนมากมายทั้งแนวความคิด ทัศนคติซึ่งมีทั้งเชิงลบและบวก การทำงานเป็นทีมจึงมีความจำเป็นมากที่หัวหน้าทีมจะต้องสร้างขวัญกำลังใจ ปลุกพลังความเสียสละ ความอดทนมุ่งมั่น ความรักความสามัคคี มีใจเป็นหนึ่งเดียวให้เกิดขึ้นในทีมให้ได้ เพื่อที่จะนำพาทีมงานก้าวข้ามผ่านวิกฤติอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างทางการทำงานไปได้

5) การสร้างทีมให้มีความตระหนักต่อหน้าที่ มีความมุ่งมั่นในการที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความจำเป็นมากในการทำงานวิจัยกับชุมชน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
2. โจทย์วิจัย	2
3. วัตถุประสงค์หลัก	2
4. พื้นที่ดำเนินการวิจัย	3
5. ประเด็นศึกษา	3
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
7. นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
1. การตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI)	8
1.1 ความหมายและคำจำกัดความ	8
1.2 แนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)	8
1.3 วัตถุประสงค์หลักของแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)	9
1.4 ขั้นตอนของการใช้เทคนิคตามแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)	9
2. กลวิธีการสอนภาษาที่ 2 โดยใช้การตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติ (TPR)	10
2.1 ความหมายและคำจำกัดความ	10
2.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของ TPR	10
2.3 หลักการของ TPR	10
2.4 ประเภทของ TPR	11
3. แนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้	12
3.1 ความเป็นมา	12
3.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมเป็นสื่อจัดการเรียนการสอน	13
3.3 รายละเอียดของส่วนประกอบที่สำคัญ	13
4. กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาภาษาทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)	14
4.1 แนวคิดพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาอย่างมีเป้าหมาย	14
4.2 กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาด้วยหนังสือเล่มยักษ์ (Big Book)	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties)	15
5.1 ความหมายและคำจำกัดความ	15
5.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้	16
5.3 ปัญหาความยากลำบากในเรื่องพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive Difficulties)	16
6. ทฤษฎีเชาว์ปัญญา / พหุปัญญา	17
6.1 ความหมายของเชาว์ปัญญา	17
6.2 ระดับเชาว์ปัญญา	19
6.3 ทฤษฎีพหุปัญญา	19
7. ทฤษฎีการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเพียเจต์	21
 บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	
1. ขอบเขตการวิจัย	24
2. แนวทางการดำเนินงาน	25
2.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	25
2.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัย	25
2.3 กิจกรรมในการดำเนินงานวิจัย	26
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.1 วิธีการสัมภาษณ์	52
3.2 วิธีการทดลองเชิงปฏิบัติการ	52
3.3 การประชุมกลุ่มใหญ่ / กลุ่มย่อย	52
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ	52
 บทที่ 4 ผลการวิจัย	
1. กระบวนการคัดกรองเด็ก	54
1.1 กระบวนการคัดกรองเด็กในปัจจุบันตามแบบ KUS – SI	54
1.2 กระบวนการคัดกรองตามแบบ RTI	57
1.3 จุดเด่นและจุดด้อยของการใช้กระบวนการคัดกรองแบบ ISEP	71
2. ความคิดเห็นและมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง	73
3. ข้อค้นพบจากงานวิจัย	75
3.1 กระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน (KUS_SI)	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2 แนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์	77
3.3 แนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่ม (LD)	79
4 ผลกระทบที่เกิดจากงานวิจัย	80
4.1 ผลที่ได้ในเชิงบวก	80
4.2 ผลที่ได้ในเชิงลบ	87
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	
1. สรุปผลการวิจัย	88
2. อภิปรายผล	97
2.1 กระบวนการคัดกรองเด็กเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก	97
2.2 กระบวนการคัดกรองเด็กกับการขับเคลื่อนทางสังคม	99
2.3 กระบวนการคัดกรองเด็กเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ	101
2.4 กระบวนการคัดกรองเด็กสู่โครงการ “โรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน”	103
3. บทเรียนจากการทำงาน	105
3.1 บทเรียนที่ได้จากการทำงาน	105
3.2 ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานวิจัยประสบผลสำเร็จ	107
4. ข้อจำกัด / ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	112
4.1 ข้อจำกัดของทีมวิจัยในการทำวิจัย	112
4.2 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน	112
4.3 ข้อเสนอแนะ	113
บรรณานุกรม	115
ภาคผนวก	
1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัย	117
1.1 นักวิจัยและทีมวิจัย	117
1.2 กลุ่มคนที่ร่วมดำเนินการ	119
1.3 คณะวิทยากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการเสริมความรู้ประสบการณ์	120
1.4 ผู้สนับสนุนหรือองค์กรสนับสนุน	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ภาพกิจกรรม	125
3. ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียน – อ่าน	129
3.1 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับTier 1	129
3.2 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับTier 2	136
3.3 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับTier 3	143
3.4 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านก่อนใช้กระบวนการ ISEP	151
3.5 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1	154
3.6 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2	158
3.7 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3	163

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงระดับเชาวน์ปัญญา	19
ตารางที่ 2 สรุปกระบวนการวิจัย	51
ตารางที่ 3 รายละเอียดจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองแบบ KUS – SI	55
ตารางที่ 4 แสดงผลการวัดและประเมินก่อนการใช้กระบวนการ ISEP (Pre – Test)	59
ตารางที่ 5 แสดงผลการวัดผลและการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีวิจัยก่อนการทดลอง	60
ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 1	61
ตารางที่ 7 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1	62
ตารางที่ 8 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 2	64
ตารางที่ 9 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2	65
ตารางที่ 10 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 3	67
ตารางที่ 11 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3	68
ตารางที่ 12 แสดงความสอดคล้องของผลการวัดและการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย	70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

จากจุดเริ่มต้นในการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งของกลุ่มผู้อาวุโสญัฮกูรเพื่อหาแนวทางในการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมญัฮกูรด้วยตนเอง โดยการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการ “พัฒนาเครือข่ายฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรมท้องถิ่นญัฮกูร ต.นายางกลัก ต.บ้านไร่ และ ต.โป่งนก อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” ด้วยการสร้างระบบตัวเขียนเพื่อบันทึกภาษาญัฮกูร และการสร้างวรรณกรรมท้องถิ่นในภาษาของตนเอง จนสามารถนำไปสู่การจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาญัฮกูรในระบบโรงเรียนสำหรับการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนญัฮกูรในโครงการวิจัย “แนวทางการจัดห้องเรียนชุมชนสำหรับเด็กชาติพันธุ์ (ญัฮกูร)” ในปีการศึกษา 2552

ผลจากการทำงานวิจัยทั้งสองโครงการ ชาวญัฮกูรมีความพอใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องที่สามารถสร้างระบบตัวเขียนให้เป็นเครื่องมือในการบันทึกภาษาเพื่อการอนุรักษ์และการสืบทอด และในแง่ที่สามารถนำไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งเป็นการยกสถานะของภาษาญัฮกูร และทำให้เด็กญัฮกูรที่เป็นคนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสที่จะเรียนภาษาและวัฒนธรรมญัฮกูร

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ หนึ่งในสองของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการวิจัย “แนวทางการจัดห้องเรียนชุมชนสำหรับเด็กชาติพันธุ์ (ญัฮกูร)” ซึ่งผลที่ได้จากการที่จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาญัฮกูรในโรงเรียนเป็นระยะเวลาหนึ่งภาคการศึกษา พบว่าเด็กญัฮกูรสามารถเรียนรู้ภาษาญัฮกูรได้เป็นอย่างดี ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ผู้ปกครองและครูในโรงเรียนมีความพึงพอใจกับผลของการสอนเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านลักษณะพึงประสงค์ของเด็ก ผู้ปกครองและครูในโรงเรียนมีความพึงพอใจมาก เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาญัฮกูรนั้นมีสื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนที่ทำให้เด็กกล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น สื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนดังกล่าว ได้แก่ หนังสือเล่มเล็ก หนังสือเล่มยักษ์ เทคนิคการสอนแบบตอบสนองคำสั่งด้วยท่าทาง (TPR) และการสอนด้วยครุภูมิปัญญา

แต่จากสภาพปัญหาของการเรียนการสอนในโรงเรียนวังอ้ายคงที่พบในปัจจุบันจากการที่มีการประเมินจากการศึกษาพิเศษในการสำรวจเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่าเด็กนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงได้รับการประเมินจากการศึกษาพิเศษว่ามีเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD)¹ ถึง 57 คน ในระดับชั้นประถมศึกษา (ข้อมูลปี 2550) ซึ่งเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้นี้ จะมีลักษณะเบื้องต้น คือ เด็กอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดคำนวณไม่เป็น

ปัญหานี้เป็นปัญหาที่โรงเรียนมีความต้องการที่จะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะโรงเรียนเป็นโรงเรียนในเครือข่ายของการศึกษาพิเศษ มีครูการศึกษาพิเศษประจำในโรงเรียน ปัญหาของเด็กที่มี

¹ เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties) ดูรายละเอียดที่นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหาทางการเรียนรู้ นอกจากทางโรงเรียนแล้วผู้ปกครองเด็กนักเรียนก็สนใจการร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาด้วย เนื่องจากเมื่อเด็กถูกตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้แล้ว จะทำให้คนกลุ่มต่างๆ มองเด็กกลุ่มนี้ว่าเป็นเด็กปัญญาทึบ ขี้เกียจ เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง (อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้) พัฒนาลาก ทำให้เด็กขาดโอกาสดีๆ ในชีวิตไปอย่างน่าเสียดาย

ครูการศึกษาพิเศษของทางโรงเรียน หัวหน้าโครงการวิจัย “แนวทางการจัดห้องเรียนคู่ขนานสำหรับเด็กชาติพันธุ์ (ญัฮกุร)” (นางศิริพร หมั่นงาน) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเด็กที่ถูกตัดสินว่าเป็นที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนอาจจะไม่ใช่ปัญหาทางการเรียนรู้จริง เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนภาษาญัฮกุรได้เป็นอย่างดี (เมื่อเทียบกับการเรียนภาษาไทย) ทั้งๆ ที่ภาษาญัฮกุรนั้นเรียนยากกว่าภาษาไทย จึงตั้งข้อสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะเด็กไม่สามารถผ่านการคัดกรองที่เป็นภาษาไทยได้ เด็กอาจเกิดความสับสนทางด้านภาษา วัฒนธรรม หรือความบกพร่องทางด้านจิตวิทยา เนื่องจากเด็กญัฮกุรยังคงใช้ภาษาแม่เป็นภาษาที่หนึ่งของตนเองอยู่ ทำให้เกิดการตั้งคำถามว่า กระบวนการคัดกรองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการวัดความสามารถในการพูด อ่าน เขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของเด็กชาติพันธุ์หรือไม่ ? และแนวทางสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ควรเป็นอย่างไร ? ทั้งยังเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนภาษาญัฮกุร น่าจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้

การทำงานวิจัยในโครงการวิจัยนี้ นอกจากจะได้รับคำปรึกษาทางวิชาการในเรื่องของกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาท้องถิ่นจากฝ่ายที่เล็งมติดแล้ว ทางศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ยังสนใจและให้ความยินดีที่จะร่วมเป็นที่ปรึกษาในการทำงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ทีมวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการวิจัยนี้นอกจากจะเป็นการฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการยกสถานะของภาษาญัฮกุรโดยการนำภาษาญัฮกุรเข้าสู่การเรียนการสอนในระบบโรงเรียนอย่างต่อเนื่องแล้ว สิ่งสำคัญที่จะได้ คือ กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มญัฮกุร รวมไปถึงแนวทางในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาเหล่านี้ด้วยภาษาแม่ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กญัฮกุรในพื้นที่ต่อไป

2. โจทย์วิจัย

1. กระบวนการคัดกรองที่ใช้ในปัจจุบันมีข้อจำกัดในการวัดความสามารถในการพูด อ่าน เขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางวิทยาศาสตร์ของเด็กชาติพันธุ์หรือไม่ ?
2. แนวทางสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ควรเป็นอย่างไร?

3. วัตถุประสงค์หลัก

1. เพื่อศึกษากระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ข้อจำกัด
2. เพื่อหาแนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์
3. เพื่อหาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้

4. พื้นที่ดำเนินการวิจัย

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ

5. ประเด็นศึกษา

1. ข้อมูลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ทั้งหมดของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง (โดยเฉพาะข้อมูลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่มีเชื้อสายญัฮกุร)
2. กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ใช้ในปัจจุบัน (แบบ KUS-IS, แบบของกระทรวงศึกษาธิการ และกระบวนการคัดกรองทางการแพทย์ ฯลฯ)
3. กระบวนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองสัลาการการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (IEP, IIP) ฯลฯ)
4. แนวทางการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์
5. กระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยภาษาท้องถิ่น
6. การสร้างสื่อการเรียนการสอนด้วยภาษาท้องถิ่น
7. วิธีการประเมินวัดผลเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เชิงงานวิจัย

1. ได้องค์ความรู้กระบวนการคัดกรองเด็กที่เป็นอยู่ปัจจุบันและข้อจำกัด
2. องค์ความรู้แนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์
3. องค์ความรู้แนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้

เชิงกระบวนการและการพัฒนา

1. เด็กที่อยู่ในกลุ่ม “มีปัญหาทางการเรียนรู้” ตามเกณฑ์ของการศึกษาพิเศษที่มีเชื้อสายญัฮกุรมีความสุขในการเรียนมากขึ้น
2. เด็กญัฮกุรมีทักษะด้านภาษาญัฮกุร ทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน มากขึ้น
3. เกิดกลไกการสืบทอดภาษาญัฮกุร ซึ่งจะนำไปซึ่งการสืบทอดความรู้และภูมิปัญญาญัฮกุรที่อยู่ในตัวภาษา
4. ชุมชน โรงเรียน และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง เกิดการร่วมมือกันในการทำงานเพื่อการแก้ไขปัญหาทางการเรียนของเด็กนักเรียนร่วมกัน

7. นิยามศัพท์

- 1) เด็กชาติพันธุ์ญัฮกุร หมายถึง เด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวคนเชื้อสายมอญโบราณสมัยทวารวดีเมื่อ 2000 ปีเศษ เรียกชาติพันธุ์ตนเองว่า “ญัฮกุร” แปลว่า “คนภูเขา” อาศัยอยู่ตามแนว

ภูเขาสูง มีอัตลักษณ์เป็นของตนเองโดดเด่น คือ การแต่งกายและภาษาที่แตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิง ปัจจุบันอาศัยอยู่ใน 3 จังหวัดคือ ชัยภูมิ นครราชสีมา และเพชรบูรณ์

2) เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties) หมายถึง ลักษณะความผิดปกติทางการเรียนรู้มีความหลากหลาย ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากลำบากในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนโดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผล การแก้ปัญหา การวางแผนและการจัดลำดับความคิดหรือการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่างๆ

3) ภาวะเสี่ยง (at-risk) หมายถึง เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนจากเหตุปัจจัยอื่นๆ ที่มีสาเหตุจากความบกพร่องทางด้านจิตวิทยา

4) การคัดแยกเด็ก (Identification) หมายถึง การระบุว่าเด็กมีลักษณะแตกต่างจากเด็กอื่นอย่างไร ข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนการให้ความช่วยเหลือ มิได้หมายความว่าคัดแยกเด็กออกจากกลุ่ม

5) การคัดกรอง (Screening) หมายถึงการคัดเลือกไม่ละเอียดนัก พอทราบว่ามีเด็กคนใดมีปัญหาในลักษณะใด ใช้ได้สำหรับเด็กที่มีปัญหารุนแรงเห็นได้ชัด กรองได้ง่าย แต่คนที่มีปัญหาละเอียดอ่อนจะรอดจากการกรองเบื้องต้น

6) การศึกษาพิเศษ (Special Education) หมายถึงการศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Needs)

7) แบบเรียนถ่ายโอนภาษาญัฮกุร (Primer) หมายถึง แบบเรียนเชื่อมโยงทักษะการอ่าน-เขียนภาษาไทย ไปสู่ภาษาญัฮกุร

8) หนังสือเล่มยักษ์ภาษาญัฮกุร (Big Book) เป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านเขียนของผู้เรียนในระยะแรกเริ่มและเป็นหนังสือสำหรับเพิ่มพูนทักษะด้านไวยากรณ์ภาษา ซึ่งใช้สำหรับการสอนอ่านร่วมกันในห้องเรียน

9) หนังสือเล่มเล็ก (Small Book) เป็นหนังสือประเภทของเอกสารประกอบการสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน-เขียนของผู้เรียนซึ่งเนื้อหาภาษาที่ใช้ในหนังสือล้วนเป็นภาษาและองค์ความรู้ในท้องถิ่น

10) เทคนิคการสอนแบบ TPR (Total Physical Responds) หมายถึงวิธีการสอนที่นำเอาความรู้การทำงานของสมองซีกซ้ายและซีกขวาและการทำงานเชื่อมโยงของระบบประสาทในการรับรู้ภาษามาประมวลและคิดค้นวิธีการรับภาษาในรูปแบบที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด เน้นการฟังและตอบสนองความเข้าใจด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายหรือการปฏิบัติโดยใช้ท่าทาง

11) กลวิธีการสอน หมายถึงการกระตุ้นให้เด็กสื่อสารและแสดงออกให้ได้มากที่สุด ซึ่งต้องประกอบกับการใช้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กและใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจที่สุดควบคู่กัน

12) สหวิทยาการ (Interdisciplinary Curriculum) หมายถึง การจัดให้มีกิจกรรมในหลายๆ สาขาวิชาในเรื่องเดียวกัน

13) เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Needs) หมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ การให้การศึกษาสำหรับเด็กเหล่านี้จึงควรมีลักษณะแตกต่างไปจากเด็กปกติ ในด้านเนื้อหา วิธีการ และการประเมินผล

14) **ครูการศึกษาพิเศษ** หมายถึง ผู้ที่ได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทั่วไปและพัฒนาการเฉพาะของเด็กที่มีความบกพร่อง เทคนิคการสอน การใช้สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์พิเศษ การตรวจสอบและประเมินเด็กที่มีความบกพร่อง หลักสูตร และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ทั้งครูปกติ เด็กที่มีความบกพร่องและพ่อแม่

15) **ครูภูมิปัญญาภาษาญัฮกูร** หมายถึง เจ้าของภาษาที่มีความรู้ความสามารถในภาษาของตนเองเป็นอย่างดี ออกเสียงได้ชัดเจนและมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ นอกจากนี้ยังต้องมีเวลาเพียงพอที่จะต้องไปสอนในโรงเรียนได้ตามเวลาที่กำหนด

16) **เพื่อนสอนเพื่อน (Peer Tutoring)** หมายถึง การที่เพื่อนนักเรียนด้วยกันช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการเรียน อาจจะเป็นการสอนเพื่อนหรือให้คำแนะนำแก่เพื่อนโดยตรง ทำให้หลายลักษณะเช่น เพื่อนในชั้นสอนกันเอง เพื่อนต่างชั้นสอน เด็กปกติสอนเด็กพิเศษ ฯลฯ

17) **ลีลาการเรียนรู้ (Learning style)** ช่องทางการรับรู้หรือรูปแบบการเรียนรู้ตามความถนัดความสนใจ ของเด็กแต่ละคน เช่นเด็กบางคนเรียนรู้ได้ดีจากการฟัง เด็กบางคนเรียนรู้ได้ดีจากการเห็น เด็กบางคนเรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัสจึงจะเรียนรู้ได้ เป็นต้น

18) **กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP)** หมายถึงกระบวนการคัดกรองเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ออกจากเด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้(LD)ที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ ซึ่งได้มาจากการร่วมมือกันศึกษาวิจัยจากทีมสหวิชาชีพดังนี้คือทีมแพทย์ นักการศึกษาพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษ ครูภูมิปัญญา(ญัฮกูร) และครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง

19) **ระดับเชาว์ปัญญา (Intelligence Quotient)** เกณฑ์ภาคเชาว์หรือระดับสติปัญญาของมนุษย์ซึ่งได้มาจากการนำเอาอายุสมอง (Mental age) หารด้วยอายุปฏิทิน (Calendar age)

20) **ปัญหาด้านการเรียนรู้ (Learning Disabilities)** หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางขบวนการทางจิตวิทยาทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษา ทั้งในการฟัง การอ่าน การพูด การเขียนและการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นคำที่หมายถึง ความผิดปกติที่มีลักษณะหลากหลายที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดถึงความยากลำบากในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางวิทยาศาสตร์ ความผิดปกติที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็กโดยมีเหตุสำคัญมาจากความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง ปัญหาบางอย่างอาจมีไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น นอกจากนี้บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวอาจแสดงออกถึงความไม่เป็นระบบระเบียบ ขาดทักษะทางสังคม แต่ปัญหาเหล่านี้ไม่เกิดการเกื้อหนุนต่อสภาพความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรง แม้ว่าสภาพความบกพร่องทางการเรียนรู้จะเกิดควบคู่ไปกับความบกพร่องทางร่างกายอื่นๆ เช่น การสูญเสียการได้ยิน การสูญเสียสายตา ความบกพร่องทางสติปัญญา หรือความบกพร่องทางร่างกายอื่นๆ หรืออิทธิพลจากภายนอก เช่น ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการสอนที่ไม่ถูกต้อง แต่องค์ประกอบเหล่านี้มิได้เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการเรียนรู้โดยตรง

21) **แบบคัดกรองKUS-SI Rating Scales** หมายถึงแบบคัดกรองที่เกิดจาก โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory

School Center for Educational Research and Development - KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็ก และวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์คณะศิริราชพยาบาล(Faculty of Medicine Siriraj Hospital - SI) ได้พัฒนาแบบคัดกรองสำหรับเด็กสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิสซึม KUS-SI Rating Scales : DAHA/LD/Autism (PDDs) เพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนตั้งแต่ชั้น ประถมปีที่ 1-6 อายุระหว่าง 6-13 ปี 11 เดือน ที่มีภาวะสมาธิสั้น(Attention Deficit Hyperactivity Disorder - ADHD) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disorders - LD) และออทิสซึม (Autism and Pervasive Developmental Disorder Disorders - PDDs)

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาตามโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” ทีมวิจัยได้มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจัดแบ่งเป็นหัวข้อเรื่องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI)
 - 1.1 ความหมายและคำจำกัดความ
 - 1.2 แนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน
 - 1.3 วัตถุประสงค์หลักของการตอบสนองต่อการเรียนการสอน
 - 1.4 ขั้นตอนของการตอบสนองต่อการเรียนการสอน
2. กลวิธีการสอนภาษาที่ 2 โดยใช้การตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติ (Total Physical Response : TPR)
 - 2.1 ความหมายและคำจำกัดความ
 - 2.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของ TPR
 - 2.3 หลักการของ TPR
 - 2.4 ประเภทของ TPR
3. แนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนการสอน
 - 3.1 ความเป็นมา
 - 3.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้
 - 3.3 รายละเอียดของส่วนประกอบที่สำคัญ
 - หลักสูตรวิชาภาษาท้องถิ่น
 - สื่อการสอนที่เป็นภาษาท้องถิ่นของชาติพันธุ์นั้นๆ
 - ครูภูมิปัญญา
4. กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาภาษาทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)
 - 4.1 แนวคิดพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาอย่างมีเป้าหมาย
 - 4.2 กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ด้วยหนังสือเล่มยักษ์ (Big book)
 - เป้าหมายและจุดประสงค์
 - วิธีการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเล่มยักษ์
 - ประโยชน์ของหนังสือเล่มยักษ์
5. เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties)

5.1 ความหมายและคำจำกัดความ

5.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหายากลำบากทางการเรียนรู้ (Characteristic of Children with Learning Difficulties)

5.3 ปัญหาความยากลำบากในเรื่องพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive Difficulties)

- การอ่าน
- การเขียน
- การสะกดคำ
- คณิตศาสตร์
- ความจำ
- ความสนใจ

6. ทฤษฎีเชาว์ปัญญา / พหุปัญญา

6.1 ความหมายของเชาว์ปัญญา

6.2 ระดับเชาว์ปัญญา

6.3 ทฤษฎีพหุปัญญา

7. ทฤษฎีการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเพียเจต์

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นสามารถประยุกต์ใช้ดำเนินการตามแผนการวิจัยของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้งานของโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น” โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต. บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ โดยนางศิริพร หมั่นงานและคณะให้สำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้

1. การตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI)

1.1 ความหมายและคำจำกัดความ

การตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI) หมายถึงการใช้เทคนิคกระบวนการหรือศาสตร์ทางด้านการสอนต่างๆ ที่เป็นมาตรฐานหรือมีงานวิจัยรองรับเข้าไปใช้กับผู้เรียนโดยมุ่งสู่การช่วยเหลือและป้องกันปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ไม่ให้ลุกลาม มักใช้ในการช่วยเหลือด้วยวิธีการทางพฤติกรรม (Behavior Intervention) การช่วยเหลือด้วยวิธีการใช้การเรียนการสอน (Instructional Intervention)

1.2 แนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)

แนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI) เป็นการค้นหาเด็กในชั้นเรียนทั่วไปที่มีภาวะเสี่ยงต่อปัญหาทางการเรียนหรือการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นความบกพร่องหรือความพิการ ซึ่งมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนหลายขั้นตอน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และขณะเดียวกัน

ก็ป้องกันความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียนไม่ให้เกิดขึ้นโดยง่าย อีกทั้งยังลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของผู้เรียนอีกด้วย

นอกจากนี้การตัดสินใจให้บริการการศึกษาพิเศษ ไม่ควรขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ ได้แก่

- 1) เด็กที่มีผลการเรียนตกต่ำ เนื่องจากการเรียนการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพ
- 2) เด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาทุกกรณี
- 3) เด็กที่เป็นชาติพันธุ์และใช้ภาษาอื่นเป็นหลัก

1.3 วัตถุประสงค์หลักของแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)

- 1) คาดการณ์ภาวะเสี่ยงต่อปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ของนักเรียน
- 2) จัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและมีงานวิจัยรองรับผลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3) คัดกรองหรือบ่งชี้ภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้

1.4 ขั้นตอนของการใช้เทคนิคตามแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI)

- 1) ครูประจำชั้นทดสอบทางวิชาการเพื่อประเมิน-คัดกรองเด็กที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดหรือดูจากผลการทดสอบมาตรฐาน
- 2) ระดับที่ 1 (Tier 1) จัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนรวมทั้งชั้นในรูปแบบที่มีงานวิจัย รองรับผลเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบท วัฒนธรรม ของนักเรียนทุกคน
- 3) ติดตามผลการเรียนว่านักเรียนตอบสนองต่อการเรียนการสอนหรือไม่ / อย่างไร โดยครูจะติดตามผลการเรียนของนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงหรือมีความยากลำบากทางการเรียนรู้หรือมีแนวโน้มตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) อย่างใกล้ชิด
- 4) ระดับที่ 2 (Tier 2) ครูประจำชั้นเรียนปกติและครูการศึกษาพิเศษจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความยากลำบากทางการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนเทคนิคกระบวนการสอนที่เข้มข้นมากขึ้น มีงานวิจัยรองรับผลและเหมาะสมกับพื้นฐานทางด้านภาษาวัฒนธรรม / ความสามารถปัจจุบัน / สไตล์การเรียนรู้ (Learning style) ของนักเรียน ติดตามประเมินผลการตอบสนองต่อการเรียนการสอนหรือไม่ / อย่างไร
- 5) ระดับที่ 3 (Tier 3) ใช้กระบวนการจัดการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคลโดยมีครูการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคลเป็นผู้จัดการเรียนการสอนให้กับเด็กพิเศษหรืออาจมีความบกพร่องด้านอื่นๆ ครูอาจนำเด็กกลุ่มสุดท้ายนี้พบแพทย์ช่วยวินิจฉัยเพื่อระบุชี้ชัดประเภทอย่างเป็นทางการ (ชนิดา อภิชาติบุตร, 2554)

จากแนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI) ทำให้พบว่า เด็กที่เป็นชาติพันธุ์และใช้ภาษาอื่นเป็นหลักยังไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ เช่นเดียวกับเด็กนักเรียนชาติพันธุ์อื่นๆ ในโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ซึ่งทีมวิจัยจะใช้กระบวนการ

ช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามแนวทางการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (RTI) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวังอ้ายคงให้สูงขึ้นต่อไป

2. กลวิธีการสอนภาษาที่ 2 โดยใช้การตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติ (Total Physical Responds: TPR)

2.1 ความหมายและคำจำกัดความ

กลวิธีการสอนภาษาที่ 2 โดยใช้วิธีการตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติ หรือ TPR (Total Physical Responds) คิดค้นโดย ดร.เจมส์ แอชเชอร์ (Asher J. James: 1982) โดยนำเอาความรู้การทำงานของสมองซีกขวาและซีกซ้ายและการทำงานเชื่อมโยงของระบบประสาทในการรับรู้ภาษามาประมวลและคิดค้นวิธีการรับภาษาในรูปแบบที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยลำดับของการรับรู้ภาษาด้วยวิธีนี้คือ การฟังคำศัพท์ (ที่เป็นคำสั่ง) พร้อมกับการดูท่าทางการสาธิตของผู้สอนแล้วปฏิบัติตาม เมื่อได้ยินคำศัพท์ นับเป็นการรับรู้ภาษาที่เชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ภาษาและแสดงถึงความเข้าใจด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกาย (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2552)

2.2 เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของ TPR

การสอนภาษาที่ 2 โดยใช้วิธีการตอบสนองความเข้าใจด้วยท่าทางหรือการปฏิบัติ หรือ TPR เป็นกระบวนการสร้างความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะพูด ซึ่งเป็นพัฒนาการที่แตกต่างกันไปในแต่ละคนและเป็นวิธีลดความกลัวและความไม่กล้าพูดภาษาใหม่อย่างเป็นลำดับขั้น และเป็นธรรมชาติเนื่องจากเด็กจะเข้าใจคำศัพท์ที่สอนอย่างรวดเร็วและจดจำได้นาน เนื่องจากมีการรับรู้ภาษาผ่านการปฏิบัติเช่นเดียวกับการว่ายน้ำ หรือขับรถ หรืออาจเปรียบได้กับการเรียนรู้ภาษาของทารกจากพ่อแม่ โดยฝึกทำไปทีละขั้นอย่างช้า ๆ เริ่มจากคำสั่งง่าย ๆ ไปสู่คำที่ยากขึ้น จนผู้เรียนเข้าใจความหมายเนื่องจากผู้เรียนจะฟังคำสั่งในภาษาที่ 2 โดยสังเกตผู้อื่นทำท่าทางตอบรับ จากนั้นจึงทำตามคำบอกพร้อมเพื่อนแล้วจึงทำตาม คำบอกเองในภายหลัง (ฟัง ดู และทำ) โดยที่ยังไม่มีการพูดในตอนแรก ผู้เรียนได้มีโอกาสรับรู้ภาษาที่ 2 ในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและสนุก เนื่องจากได้ยินและได้เห็นคำสั่งนั้นหลายครั้ง มีโอกาสได้ฝึกทำร่วมกับผู้อื่น และลองทำด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ภาษาใหม่ที่เด็กรู้สึกปลอดภัยและจะรู้สึกสนุกสนานและมีประสิทธิภาพอย่างดี (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553)

2.3 หลักการของ TPR

1) เน้นการสาธิตโดยครู เริ่มจากครูพูดคำสั่งหรือคำศัพท์ก่อน แล้วแสดงท่าทางให้นักเรียนดู หลังจากนั้นให้อาสาสมัครออกมาหน้าชั้น แสดงท่าทางตามคำสั่งที่ครูบอกให้นักเรียนในชั้นดูแล้วให้นักเรียนในชั้นทำท่าทางพร้อมกัน

2) ใช้หลักการของ 3 หมายถึง การสอนแต่ละครั้งใช้คำศัพท์ใหม่ 3 คำ การสอนแต่ละขั้นตอนครูสาธิตทำท่าทาง 3 ครั้ง นักเรียนปฏิบัติตาม 3 ครั้ง อาสาสมัครออกมาปฏิบัติ 3 ครั้ง เพื่อปฏิบัติตาม 3 ครั้ง และทำพร้อมๆกัน 3 ครั้งเป็นต้นเพราะการทำซ้ำ ๆ จะทำให้ผู้เรียนจำได้ ถ้าผู้เรียนยังจำไม่ได้ อาจต้องทำให้ดูมากกว่า 3 ครั้งก็ได้

3) เน้นความเข้าใจมากกว่าการจำ ต้องการให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำสิ่งนั้น ๆ จากท่าทางโดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่ 1 กับผู้เรียน ถ้านักเรียนยังทำไม่ได้ ครูต้องทำให้ดูใหม่จนแน่ใจว่า นักเรียนเข้าใจคำสิ่งนั้นแล้ว ข้อสำคัญไม่ควรตำหนินักเรียนที่ทำผิด ควรให้กำลังใจเป็นแรงเสริมทางบวกมากขึ้น

4) เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว จากคำที่ง่ายไปหายาก กล่าวคือ เรียนรู้จากของจริง จากสิ่งที่มองเห็นได้ (รูปธรรม) ไปสู่คำที่ยาก (นามธรรม)

5) ก่อนที่จะเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ต้องทบทวนคำศัพท์ที่เรียนมาแล้วทุกครั้ง แต่เมื่อคำศัพท์มากขึ้นให้ทบทวนคำศัพท์ที่นักเรียนยังจำไม่ค่อยได้ คือทำผัดบอย ๆ นั่นเอง (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553)

2.4 ประเภทของ TPR

1) TPR-B (Body) เป็นการสอนคำศัพท์ที่เป็นคำกริยาแสดงอาการต่าง ๆ โดยใช้คำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งเป็นกลวิธีขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาที่ 2 เนื่องจากเป็นคำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกริยาอาการที่สามารถสื่อด้วยการกระทำได้ทันที

2) TPR-O (Object) เป็นการสอนคำศัพท์โดยใช้คำสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ และคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของนั้นเป็นสื่อให้เด็กเข้าใจความหมายของคำศัพท์ในกลุ่มคำนามและคำกริยาที่กระทำต่อสิ่งของต่าง ๆ

3) TPR-P (Picture) เป็นการสอนคำศัพท์ต่าง ๆ โดยใช้รูปภาพมาเป็นสื่อ ซึ่งสามารถสอนได้ทั้งจำนวน คำกริยา รวมทั้งคำคุณศัพท์ (เช่น สี, จำนวน, ขนาด เป็นต้น) ซึ่งคำกริยาต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแสดงท่าทางได้ในห้องเรียน หรือสิ่งของนั้นไม่สามารถนำสิ่งของจริงมาใช้ในห้องเรียนได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปภาพในการสื่อความหมายแทน โดยใช้คำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เด็กระบุได้ว่าคำที่พูดเป็นภาพใด รูปแบบการใช้ TPR – P (Picture) มีหลายแบบ ดังนี้

- TPR – P : ชี้ เป็น TPR ที่ใช้คำสั่ง “ชี้ไปที่รูป...” ในการระบุความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปภาพ ซึ่งรูปภาพควรมีขนาดใหญ่ เพื่อให้เด็ก ๆ หลายคนช่วยกันชี้ หรือแย่งกันชี้ภาพต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้คำสิ่งที่ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จะเป็นคำสิ่งจากระดับคำ ไปสู่ประโยค เช่น “ชี้ไปที่รูปผู้หญิง” และเมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ในจำนวนหนึ่งแล้วจึงเพิ่มความยาวของคำสิ่งเป็น “ชี้ไปที่รูปผู้หญิงสวมแว่นตาสีฟ้า” เป็นต้น เด็กจะเกิดการเรียนรู้คำศัพท์ในระดับประโยคได้จากรูปภาพ

- TPR – P : ติด – เอาออก เป็น TPR ที่ใช้รูปภาพขนาดเล็ก ที่สามารถแปะเข้ากับกระดานและสามารถเอาออกได้โดยง่าย (เช่นรูปที่ติดแม่เหล็กด้านหลัง – กระดานไวท์บอร์ด หรือรูปที่ทำจากผ้าขาว – ผ้าสาลู) ซึ่งมีจุดประสงค์เช่นเดียวกับการใช้รูปภาพ ที่ไม่สามารถนำของจริงมาให้

นักเรียนดูได้ แต่รูปแบบนี้ทำให้เด็ก ๆ ได้เคลื่อนไหวมากกว่า และสามารถจัดทำรูปภาพขนาดเล็ก ๆ เป็นชุด ๆ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในครัวเรือน อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเกษตรกรรม เป็นต้น เด็กจะรู้สึกสนุกสนานที่ได้หยิบจับ และเด็กที่ชอบวาดรูปอาจมีส่วนร่วมในการช่วยจัดทำอุปกรณ์ได้ด้วย นอกจากนี้ยังสามารถปรับใช้เป็นเกมได้

- TPR – P : วาด – ลบ เป็น TPR ที่ใช้การวาดรูปมาประกอบโดยมีจุดประสงค์เพื่อเรียนรู้คำคุณศัพท์ต่าง ๆ เช่น คำบอกตำแหน่ง คำบอกจำนวน รูปทรง และเรียนรู้ตำแหน่งของส่วนต่าง ๆ ของสิ่งที่มีขนาดใหญ่ด้วย โดยจะใช้คำสั่ง “วาด และ ลบ” หรือ “วาด...บน / ใต้ / ข้าง...” เช่น “วาดพระอาทิตย์บนภูเขา” หรือ “วาดนก 3 ตัวข้างดอกไม้สีเหลือง” เป็นต้น

- TPR – P : เดินทาง เป็น TPR ที่เกี่ยวกับสถานที่และการเดินทาง เพื่อให้รู้จักคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสถานที่ โดยใช้รูปภาพเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ไปติดไว้ในระยะที่ห่างกันรอบ ๆ ห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเดินทางไปที่ตั้งต่าง ๆ ตามรูปได้ โดยคำสั่งอาจเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนที่ไปยังจุดหมายต่าง ๆ เช่น “เดินไปที่น้ำตก” หรือ “คลานช้า ๆ ไปที่อุโมงค์ แล้ววิ่งไปที่น้ำตกเร็ว ๆ” เป็นต้น ทั้งนี้รูปสถานที่ อาจจะเขียนคำศัพท์กำกับไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ เพื่อฝึกความคุ้นเคยกับตัวหนังสือ ข้อดีของ TPR ประเภทนี้คือ สามารถขยายคำสั่งให้ยาวได้ และเน้นลำดับเหตุการณ์ก่อน – หลังได้ นักเรียนจะสนุกสนานถ้าครูใช้คำสั่งที่ตลก

4) TPR-S (Story) เป็นการสอนคำศัพท์ในระดับประโยคโดยใช้การเล่าเรื่องและแสดงบทบาทตามเรื่องที่เล่าอย่างเป็นลำดับเหตุการณ์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้คำศัพท์ที่เป็นคำนามธรรม คำแสดงอารมณ์ความรู้สึก และคำที่บอกลำดับเหตุการณ์ก่อน – หลัง เช่น “วันนี้...” หรือ “ฉันเห็นหมาตัวใหญ่ รู้สึกกลัวจนตัวสั่น” เป็นต้น

วิธีการสอนในรูปแบบนี้ควรใช้เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมในภาษาที่ 2 แล้วระดับที่หนึ่ง หรือมีคลังคำศัพท์จากรูปแบบ TPR ต่าง ๆ มากพอที่จะเข้าใจความหมายหลัก ๆ ของคำศัพท์ ยกเว้นคำใหม่ที่ต้องการจะสื่อในเนื้อเรื่อง โดยวิธีการ TPR – S นี้ ครูจะเล่าเรื่องราวให้นักเรียนฟัง 1 รอบ จากนั้นเล่าพร้อมกับแสดงให้นักเรียนดู และให้นักเรียนอาสาสมัครมาแสดงให้เพื่อน ๆ ดูโดยครูยังคงเป็นผู้เล่า จากนั้นให้นักเรียนอื่น ๆ ทดลองมาแสดงโดยครูเล่า สุดท้ายอาจให้ผู้เรียนออกมาเล่าเองและออกมาแสดง (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553)

3. แนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้

3.1 ความเป็นมา

ชุมชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทยมีการใช้ภาษาประจำชาติพันธุ์ของตนเองมากกว่า 70 กลุ่มภาษา ซึ่งแต่ละภาษาจะมีความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองและแตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิง สามารถจัดกลุ่มภาษาได้ 5 ตระกูลภาษา ได้แก่ ตระกูลไท ตระกูลออสโตรเอเชียติก ตระกูลจีน-ทิเบต ตระกูลออสโตรเนเซียนและตระกูลม้ง-เมี่ยน (สุวิไล เปรมศรีรัตน์, 2544 และ สุวิไล เปรมศรีรัตน์, 2549) แต่โรงเรียนและสถานที่ราชการ องค์กรต่าง ๆ ใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ ในการสื่อสารการ

จัดการเรียนการสอน ดังนั้นเยาวชนที่มีวัฒนธรรมและภาษาท้องถิ่นแตกต่างไปจากภาษาไทย จึงมีปัญหาในการใช้ภาษามากน้อยแตกต่างกัน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันด้วย เนื่องจากพื้นฐานทางภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ของเด็กไม่เหมือนกัน

แนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้การสอน เป็นการเชื่อมโยงต้นทุนทางภาษา ที่เด็ก ๆ มีมาที่บ้าน ชุมชน (ภาษาแม่) เข้าสู่ระบบโรงเรียน (ภาษาราชการ) โดยใช้แนวทางการศึกษา ตามหลักพื้นฐานทางการศึกษา “ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” และหลักการเรียนรู้สิ่งที่ยังไม่รู้หรือความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้อยู่แล้ว

3.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาท้องถิ่นร่วมเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน มี 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1) รูปแบบที่ 1 การจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาภูมิปัญญา “การจัดการเรียนวิชา ภาษาท้องถิ่น” โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วนคือ หลักสูตรวิชาภาษาท้องถิ่น สื่อการสอนที่เป็น ภาษาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ และครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษา

2) รูปแบบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษา “ภาษาท้องถิ่น - ภาษาราชการ” เป็นการจัดการศึกษาซึ่งเน้นการสอนภาษาท้องถิ่น (ภาษาแม่) ในช่วงแรกของการเรียนการสอนโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กมีฐานทางภาษาที่เข้มแข็ง (ผ่านภาษาแม่) เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาไทย

3.3 รายละเอียดของส่วนประกอบที่สำคัญ

1) หลักสูตรภาษาท้องถิ่น ประกอบด้วยจำนวนชั่วโมงที่จะสอนและแผนการสอนที่เป็น ส่วนประกอบของรายวิชาโดยจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาที่เตรียมโดยเจ้าของภาษาและเนื้อหาจะต้อง เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2) สื่อการสอน สื่อการสอนที่เป็นภาษาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น การเตรียมสื่อการ ต้องใช้เนื้อหาที่เป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นทั้งหมดโดยเริ่มจาก การสร้างระบบตัวเขียน (โดยการใช้ ตัวอักษรภาษาไทย) โดยโรงเรียนร่วมมือกับนักภาษาศาสตร์, เจ้าของภาษา สื่อการสอนมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับการวางแผนส่วนประกอบรายวิชาที่จัดสอนเช่น ชุดคำศัพท์ TPR / หนังสือเล่มยักษ์ / หนังสือ เล่มเล็ก / จากภาพขนาดใหญ่ / เรื่องเล่า / เพลง หรือเกม ฯลฯ

3) ครูภูมิปัญญาหมายถึง เจ้าของภาษาที่มีความรู้ความสามารถในภาษาของตนเองเป็น อย่างดี มีทักษะการถ่ายทอดความรู้ และต้องมีเวลาให้กับการสอนในโรงเรียนได้ตามเวลาที่กำหนด และ ที่สำคัญคือชุมชนต้องยอมรับและเลือกเข้ามาแล้วผนวกกับการผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการสอนถ่าย โอนภาษาและการใช้สื่อได้เป็นอย่างดี

4. กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาภาษาทั้ง 4 ทักษะ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)

4.1 แนวคิดพัฒนาการเรียนรู้ผ่านภาษาอย่างมีเป้าหมาย

กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการทางความคิดผ่านภาษาอย่างมีเป้าหมายเป็นไปตามระดับขั้นของการเรียนรู้ (Level of learning) ตามแนวคิดของ Benjamin Bloom (1956) ได้นำกลุ่มพัฒนา การจัดกลุ่มพฤติกรรมทางสมอง ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ ได้แก่ กลวิธีการสอนที่เน้นให้เด็กได้สื่อสาร ทุกทักษะเป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนาสมองและพัฒนากระบวนการคิดและจินตนาการ มีการกระตุ้นด้วยกลวิธีการตั้งคำถามหรือกลวิธีการสอนของครูโดยหลักการพื้นฐานก็คือการกระตุ้นให้เด็กสื่อสารและแสดงออกให้ได้มากที่สุดซึ่งต้องประกอบกับการใช้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ใกล้ตัวเด็กและใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจที่สุด

4.2 กลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษา (ฟัง พูด อ่าน เขียน) ด้วยหนังสือเล่มยักษ์ (Big Book)

1. เป้าหมายและวัตถุประสงค์

หนังสือเล่มยักษ์ (Big Book) ใช้ควบคู่กับกลวิธีการสอนแบบ “การอ่านร่วมกัน” เนื่องจากหนังสือเล่มยักษ์เป็นหนังสือประกอบภาพใหญ่ ใช้สำหรับสอนให้นักเรียนทั้งชั้นมีส่วนร่วมในการอ่านไปพร้อมกันกับครูผู้สอน โดยเน้นความเข้าใจของเนื้อเรื่องจากนั้นจึงเป็นการฝึกอ่านพร้อมกันกับครูเพื่อเน้นความถูกต้องของไวยากรณ์ ด้วยลักษณะของหนังสือเล่มยักษ์ที่มีโครงสร้างซ้ำและกระตุ้นให้เด็กคาดเดา ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานและต้องการอ่านให้คนอื่นฟัง

หนังสือเล่มยักษ์ เป็นหนังสือภาพประกอบขนาดใหญ่ (ขนาด A3 ขึ้นไป) โดยใช้ตัวหนังสือขนาดใหญ่เช่นกัน ภาพประกอบเรื่องมีจำนวน 8 – 10 ฉาก ต่อ 1 เรื่อง เนื้อหาและภาพสอดคล้องกันและเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก เรื่องสนุกสนาน น่าสนใจและต่อเนื่องกันหน้าต่อหน้า ลักษณะเนื้อเรื่องและภาษาที่สำคัญของเล่มยักษ์ คือ ใช้คำและรูปประโยคซ้ำ ๆ มีจังหวะและท่วงทำนองการอ่านเพื่อที่จะทำให้เด็กจดจำรูปประโยคได้ รวมถึงตำแหน่งของคำต่าง ๆ ในประโยคได้ เมื่อเจอรูปประโยคที่คล้ายคลึงกันจะคาดเดาคำต่อไปได้ หรือ คาดเดาชนิดของคำนั้น ๆ ได้ เป็นการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาผ่านนิทาน และทำให้เด็กรู้สึกว่ อักษร หรือตัวหนังสือที่เห็นมีความหมายเป็นเรื่องราวที่สนุกสนาน และจะเกิดความสนใจการอ่านหนังสือต่อไป

2. วิธีการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือเล่มยักษ์

1) ครูถือหนังสือเล่มยักษ์โดยปิดหน้าปกไว้ และเกริ่นนำพูดคุยกับนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหาในหนังสือเล่มยักษ์

2) ครูชวนนักเรียนดูรูปในหนังสือเล่มยักษ์ และซักถามถึงตัวละครที่ปรากฏในรูปภาพแต่ละหน้าว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน และจะทำอะไร (ก่อนเปิดหน้าถัดไป) เป็นต้น (วิธีการที่ให้เด็ก

เด็กเห็นภาพรวมของเรื่องตลอดทั้งเล่มก่อนนี้ สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่จะประมวลภาพรวมของทุกสิ่งแล้วจึงวิเคราะห์รายละเอียด)

3) จากนั้นอ่านรอบที่ 1 ครูอ่านออกเสียงตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง พร้อมกับชี้ไปตามตัวหนังสือ (เด็กไม่ต้องอ่าน)

4) รอบที่ 2 ครูอ่านพร้อมเด็ก (อ่านพร้อมกันได้โดยเด็กจะคาดเดาคำจากภาพที่ตนเข้าใจ และจากการจดจำคำของครูในรอบที่ 1 และชี้เนื้อเรื่องแต่ละบรรทัดจนจบเรื่อง)

5) รอบที่ 3 ครูลองให้เด็ก (รายคนและรายกลุ่ม) อ่านแต่ละหน้าด้วยตนเอง

6) ครูตั้งคำถามแล้วให้เด็กตอบ โดยเป็นคำถามง่าย ๆ เช่น ใคร ทำอะไร ทำไม ทำใหร่ คิดอย่างไรบ้างกับตัวละคร

7) เมื่อเด็กสามารถตอบคำถามได้อย่างเข้าใจแล้ว แสดงว่าเด็กเข้าใจในเรื่องที่อ่านร่วมกัน และสามารถเล่าเรื่องได้ด้วยตนเอง

8) ฝึกทักษะทางภาษากับหนังสือเล่มยักษ์ : หลังจากอ่านและตอบคำถามแล้ว อาจมีการเล่นเกมภาษาโดยใช้เกมปิดคำศัพท์ในหนังสือ (ซึ่งเป็นคำซ้ำ ๆ) และให้เด็กคาดเดา หรือเกมจับคู่บัตรคำในมือกับในหนังสือ โดยแจกบัตรคำแต่ละคำให้เด็กทุกคน (ซ้ำกันได้บ้าง) เพื่อให้ได้เล่นทั่วถึงกัน จากนั้นอ่านเรื่องในแต่ละหน้า พร้อมกับถามว่าใครมีคำที่เหมือนกับในเรื่องบ้าง แล้วให้เด็ก ๆ วาดออกมา และบัตรคำนั้นตรงตำแหน่งของคำที่ซ้ำ

3. ประโยชน์ของหนังสือเล่มยักษ์

ประโยชน์ของหนังสือเล่มยักษ์ใช้เป็นสื่อพัฒนาการอ่านสำหรับเด็ก (เด็กที่ผ่านการเตรียมอ่าน – เขียนมาแล้ว) ใช้สำหรับการสอนนักเรียนทั้งชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอ่านไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่ต้องกังวลว่านักเรียนจะอ่านผิดหรือถูก เพราะอ่านพร้อมกันทั้งครูและนักเรียนทั้งห้อง เน้นความเข้าใจเนื้อเรื่องและตามด้วยการเรียนรู้ความถูกต้องของไวยากรณ์ภาษา นอกจากนี้รูปภาพในหนังสือเล่มยักษ์ที่มีความชัดเจนและมีสีสันเป็นการกระตุ้นเด็กให้เกิดความต้องการอ่าน ต้องการเขียน เพราะเข้าใจว่าตัวหนังสือมีความหมายและสื่อเรื่องราวได้ นอกจากนี้ยังกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เพราะนักเรียนสามารถคิดคำหรือเหตุการณ์ที่ตนเองรู้จักมาแทนเหตุการณ์ หรือตัวละครในเรื่องได้ ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน (สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะ, 2553)

5. เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties)

5.1 ความหมายและคำจำกัดความ

เด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ (Understanding Learning Difficulties : LD) หมายถึง ลักษณะความผิดปกติทางการเรียนรู้มีความหลากหลาย ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากลำบากในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนโดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผล การแก้ปัญหา การวางแผนและการจัดลำดับความคิดหรือการจัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ

5.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้

ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ (Characteristic of children with Learning Difficulties) รวมถึงเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้จะมีปัญหาด้านพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive) ซึ่งเกี่ยวกับการมีปัญหาค้นหาเฉพาะด้านเช่นปัญหาในการอ่าน การคิดคำนวณ หรือในแง่ของวิธีคิด เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลายคนจะมีความสับสนยุ่งยากด้านภาษา เด็กมักมีปัญหาในเรื่องการเขียน หรือการพูด หรือกระบวนการเกี่ยวกับกับการใช้ภาษา เช่น การฟังหรือการอ่าน

5.3 ปัญหาความยากลำบากในเรื่องพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive Difficulties)

1. การอ่าน (Reading) เด็กจะมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- ขมวดคิ้ว นิ่งหน้าเวลาอ่าน
- หลงบรรทัด
- อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ
- อ่านสลับตัวอักษร
- การอ่านช้า การอ่านถอยหลัง
- อ่านออกเสียงไม่ชัด
- จับใจความของเรื่องที่อ่านหรือลำดับเรื่องที่อ่านไม่ได้
- จำใจความของเรื่องไม่ได้
- เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

2. การเขียน (Written Work) เด็กจะมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- เขียนไม่ตรงบรรทัด
- มีความยุ่งยากในการลอกโจทย์ หรือข้อความจากกระดานหรือหนังสือ
- ทำงานเกี่ยวกับการเขียนให้เสร็จล่าช้า
- จำวิธีเขียนอักษรหรือตัวเลขบางตัวไม่ได้
- สับสนการเขียนอักษรตัวเล็กตัวใหญ่ในภาษาอังกฤษ
- เขียนอักษรกลับด้าน
- เขียนอักษรหรือคำติดกัน
- เขียนโย้ไปโย้มา
- เขียนด้วยลายมือที่อ่านยาก คุณภาพของเส้นไม่ดี
- เขียนตัวอักษรได้ในขนาดและรูปร่างไม่เท่ากัน
- เขียนย้อนหลังแบบที่เห็นในกระจก
- มีปัญหาเรื่องช่องไฟ

- การเว้นวรรค
- การสะกดผิด
- วอกแวกง่าย
- เขียนไม่ได้ใจความ

3. การสะกดคำ (Spelling) เด็กจะมีพฤติกรรมดังนี้

- ความไม่คงที่ของแบบแผนการสะกด
- เรียงลำดับอักษรผิดในคำต่างๆ
- สลับตัวอักษรในคำต่างๆ
- สะกดผิดในคำพ้องเสียง
- ละอักษรบางตัว
- เขียนไม่ได้ใจความ หรือเขียนวากวน
- เขียนสะกดการันต์ไม่ถูก

6. ทฤษฎีเชาว์ปัญญา / พหุปัญญา

6.1 ความหมายของเชาว์ปัญญา

เชาว์ปัญญา (Intelligence) ได้มีผู้ให้ความหมายของเชาว์ปัญญาไว้มากมาย ดังเช่น

เอ็ดเวิร์ด ลี. ธอร์นไดก์ กล่าวว่า เชาว์ปัญญา คือความสามารถในการทำงานต่าง ๆ ที่ต้องใช้สมองให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี (เอ็ดเวิร์ด ลี. ธอร์นไดก์, 1955)

จอร์จ ดี. สตีลคาร์ท อธิบายว่า เชาว์ปัญญา คือความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความยาก สลับซับซ้อน และเป็นนามธรรม สามารถนำกิจกรรมดังกล่าวนั้น มาประยุกต์ดัดแปลง และแก้ไข เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในกิจกรรมที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งกิจกรรมที่ต้องใช้สมาธิ ความอดทน และความตั้งใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี (จอร์จ ดี. สตีลคาร์ท, 1966)

อัลเฟรด บิเนต์ อธิบายว่า เชาว์ปัญญาคือการตัดสินใจที่ดี มีความรวดเร็วและถูกต้อง สามารถพิจารณาตนเอง และมีความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม คิดอย่างมีเหตุผล และกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความฉลาด (อัลเฟรด บิเนต์, 1968)

คาร์เตอร์ วี. กู๊ด อธิบายว่า เชาว์ปัญญาหมายถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เรียบร้อย และเป็นความสามารถในการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ (คาร์เตอร์ วี. กู๊ด, 1972)

ซูเทอร์แลนด์ เอส. อธิบายว่า เชาว์ปัญญาหมายถึงความสามารถสูงสุดในการคิดเพื่อแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น (ซูเทอร์แลนด์ เอส., 1989)

ปราณี รามสูต กล่าวว่า เซาว์ปัญญา คือความสามารถของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เช่น การทำงาน แก้ปัญหา หรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นต้น (ปราณี รามสูต, 2528)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ กล่าวว่า เซาว์ปัญญา หมายถึงสมรรถภาพของสมองที่แสดงความสามารถด้านความจำ การคิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างเป็นนามธรรม คิดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการตัดสินใจในการแก้ปัญหาโดยเฉพาะหน้า และการปรับตัวของบุคคลต่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2528)

กฤษฎา ศักดิ์ศรี กล่าวว่า เซาว์ปัญญา คือผลรวมของความสามารถทุกด้านที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งทำให้บุคคลมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจ คาดการณ์ เรียนรู้ แก้ปัญหา และกระทำเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มีสมรรถภาพ และสมเหตุสมผล (กฤษฎา ศักดิ์ศรี, 2530)

วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี ให้คำจำกัดความว่า เซาว์ปัญญาเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการที่จะคิด กระทำ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี, 2538)

กิงแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ กล่าวว่า เซาว์ปัญญา หมายถึงความสามารถของมนุษย์ที่จะคิด และทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเป็นความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (กิงแก้ว ทรัพย์พระวงศ์, 2540)

มาลินี จุฑา อธิบายว่า เซาว์ปัญญา หมายถึงความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (มาลินี จุฑา, 2542)

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา อธิบายว่า เซาว์ปัญญา หมายถึง ประสิทธิภาพในตัวบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม และเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2542)

สุชา จันทน์เอม ให้คำจำกัดความว่า เซาว์ปัญญา คือความสามารถอย่างหนึ่งในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลนั้นสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้ผลสำเร็จ สมความปรารถนา สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี เข้าใจและรวบรวมความจริงต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ มีความสามารถในการเรียนรู้ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลและคิดแบบนามธรรมได้ (สุชา จันทน์เอม, 2542)

จากความคิดของนักจิตวิทยาและนักวิชาการทั้งหลาย อาจสรุปความหมายของเซาว์ปัญญาได้ว่า เซาว์ปัญญาหมายถึงความสามารถเฉพาะบุคคลในการที่จะคิดอย่างเป็นนามธรรม มีเหตุผล ตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้มาแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี ประเมินสถานการณ์ได้ใกล้เคียงตามความเป็นจริง ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย รวมทั้งมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (อโนชา, ออนไลน์)

6.2 ระดับเชาวน์ปัญญา

ในการวัดความเก่งหรือเชาว์ปัญญา แต่เดิมนั้นเรียกย่อๆว่า IQ (Intelligence Quotient) ซึ่งเป็นเศษส่วนระหว่างอายุสมองจริงและคูณด้วย 100 สามารถแสดงระดับเชาวน์ปัญญาได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับเชาวน์ปัญญา

IQ	ระดับเชาว์ปัญญา
130 ขึ้นไป	อัจฉริยะ (Very Superior)
120 – 129	ฉลาดมาก (Superior)
110 – 119	ค่อนข้างฉลาด (Bright Normal)
90 - 109	ปานกลาง (Average)
80 - 89	ปัญญาทึบ (Dull Normal)
70 - 79	คาบเส้นปัญญาอ่อน (Borderline)
50 - 69	ปัญญาอ่อนระดับน้อย (Mild mental retardation)
35 - 49	ปัญญาอ่อนระดับปานกลาง (Moderate mental retardation)
20 - 34	ปัญญาอ่อนระดับรุนแรง (Severe mental retardation)
ต่ำกว่า 20	ปัญญาอ่อนระดับรุนแรงมาก (Profound mental retardation)

6.3 ทฤษฎีพหุปัญญา

ในปี ค.ศ.1983 อาจารย์นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ชื่อ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) ได้เสนอผลงานวิจัยแนวคิดใหม่ที่สร้างความสนใจอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับเรื่องปัญญาของมนุษย์ที่มีมากถึง 8 ด้าน เขาตั้งชื่อทฤษฎีนี้ว่า “พหุปัญญา” (Theory of Multiple Intelligence) หรือ “MI Theory” ตั้งแต่นั้นมาทฤษฎีของการ์ดเนอร์ก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

อาร์ สแตนลีย์ ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความหมายของทฤษฎีพหุปัญญาโดยมีสาระสำคัญที่ว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความหลากหลายทางปัญญา แต่ละคนจะแสดงถึงปัญญาในตัวตนออกมาแต่ละด้านมากน้อยแตกต่างกันตามความถนัดของบุคคลนั้นๆ และปัญญาก็มีความเป็นอิสระในการพัฒนาตัวของมันเองให้เจริญงอกงาม และความสามารถของปัญญาแต่ละด้านก็มีการผสมผสานกันในตัวของแต่ละคน จะก่อให้เกิดรูปแบบการคิดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน และยังเป็นพลวัตรที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ การ์ดเนอร์มีความเชื่อว่าความสามารถของมนุษย์ไม่ใช้การจำกัดอยู่ในวงแคบเพียงด้านภาษา, ตรรกะและคณิตศาสตร์เท่านั้น เขาเชื่อว่าความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาของมนุษย์ควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ โดยสามารถทำหรือตอบเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับความสามารถ 3 ประการคือ 1. การแก้ปัญหาใน

สภาพการณ์ต่างๆที่เป็นไปตามธรรมชาติและตามบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล 2. การออกแบบสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรม และ 3. ความสามารถในการแสวงหาหรือตั้งปัญหาเพื่อหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้ โดยทั้งหมดที่กล่าวมานี้ผ่านความสามารถทางปัญญา (อารี สันทนต์, 2543)

ตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ที่เรียกว่า พหุปัญญา หรือความถนัดหรือความสามารถทั้ง 8 ด้าน โดยพงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว (พงษ์ศักดิ์ แป้นแก้ว, 2546 อ้างถึงใน รูปานา นาคประสิทธิ์ศักดิ์, 2553) ได้อธิบายรายละเอียดไว้ดังนี้

1. สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) สติปัญญาด้านภาษาเป็นความสามารถในการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาที่แสดงออกในการสื่อความหมาย โดยมีสมองส่วน Broca's Area ซึ่งเป็นสมองส่วนหน้าควบคุมการเรียบเรียงประโยคออกมาเป็นประโยคที่สื่อความตามหลักภาษา หากสมองส่วนนี้ได้ความเสียหายอาจจะทำให้สื่อสารกับผู้อื่นไม่รู้เรื่อง แต่ยังสามารถฟังหรืออ่านสิ่งต่างๆแล้วเข้าใจได้อยู่

2. สติปัญญาด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Intelligence) ปัญญาด้านนี้มีสมองส่วนหูช้างซ้าย ควบคุมกลไกในการแก้ปัญหาในการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและการคำนวณทางคณิตศาสตร์โดยมีองค์ประกอบตามที่การ์ดเนอร์เสนอไว้คือ 1. ด้านการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ (mathematical) 2. ด้านวิทยาศาสตร์ (science) 3. ด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (logic)

3. สติปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (Bodily – Kinesthetic Intelligence) สติปัญญาด้านนี้เป็นความสามารถใช้ส่วนของร่างกายเพื่อการแสดงออก สร้างสรรค์หรือสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างคล่องแคล่ว ผู้ที่มีเชาว์ปัญญาด้านนี้จะมีส่วนที่เรียกว่า Cortex โดยสมองส่วนหนึ่งจะเป็นหลักในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายอีกด้านหนึ่งไขว่กัน(ขวาควบคุมซ้าย ซ้ายควบคุมขวา) ดังนั้นคนที่ถนัดขวาจะมีการพัฒนามาตั้งแต่เด็ก

4. สติปัญญาด้านการมองเห็นและมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial Intelligence) เชาว์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยบริเวณส่วนหลังของสมองซีกขวา คือจะแสดงความสามารถด้านศิลปะ การวาดภาพ การสร้างภาพการคิดเป็นภาพ การเห็นรายละเอียดด้านมิติต่างๆ และมักจะเป็นผู้มองเห็นวิธีการแก้ปัญหาในมโนภาพ เชาว์ปัญญาในด้านนี้เป็นเชาว์ปัญญาที่มนุษย์มีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จึงจะเห็นได้จากการที่มนุษย์วาดภาพเพื่อสื่อความหมายมา

5. สติปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) เชาว์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองซีกขวาตอนบนหรือขมับด้านขวาบุคคลที่มีเชาว์ปัญญาด้านนี้จะแสดงความสามารถในด้านจังหวะ การร้องเพลง การฟังเพลงและดนตรี การแต่งเพลง การเต้นและมีความไวต่อการรับรู้เสียงและจังหวะต่างๆ โดยที่บางครั้งอาจดูเหมือนไม่มีความสามารถ เช่น เล่นเปียโนได้แต่ไม่สามารถเล่นเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆได้ หรือบางครั้งในการเรียนทฤษฎีดนตรีอาจสอบตกแต่ร้องเพลงได้ไพเราะ เป็นต้น

6. สติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์หรือการเข้ากับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) เชาว์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองซีกขวาและระบบลิมบิก บุคคลที่มีเชาว์ปัญญาด้านนี้จะแสดง

ความสามารถในด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานกับผู้อื่น การเข้าใจและการเคารพผู้อื่น การแก้ปัญหาความขัดแย้ง และการจัดระเบียบผู้มีความสามารถด้านนี้มักเป็นผู้ที่มีความไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น หากสมองส่วนนี้ถูกทำลายจะทำให้เกิดปัญหาด้านการเข้าสังคม

7. สติปัญญาด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง (Interpersonal Intelligence) เซอร์วีย์ปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองส่วนหน้าและระบบลิมบิก บุคคลที่มีเซิร์ฟปัญญาด้านนี้จะแสดงความสามารถในด้านการเข้าใจตนเอง มักเป็นคนที่ชอบคิดพิจารณาไตร่ตรอง มองตนเองและทำความเข้าใจถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเอง มักเป็นคนที่มั่นคงในความคิดความเชื่อต่าง ๆ จะทำอะไรก็ต้องใช้เวลาในการคิดไตร่ตรอง และชอบที่จะคิดคนเดียว ชอบความเงียบสงบ สติปัญญาด้านนี้มักเกิดร่วมกับสติปัญญาด้านอื่นมีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเซิร์ฟปัญญาอย่างน้อย 2 ด้านขึ้นไปผู้ที่ไม่มีสติปัญญาด้านนี้มักจะมีบุคลิกเฉื่อยชา เชื่องช้า ไม่มีความยินดียินร้าย เศร้าซึม

8. สติปัญญาด้านการเป็นนักธรรมชาติวิทยา (Nationalism Intelligence) บุคคลที่มีเซิร์ฟปัญญาด้านนี้จะแสดงความสามารถในด้านการช่างสังเกตสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การจำแนกแยกแยะจัดหมวดหมู่สิ่งต่าง ๆ รอบตัว บุคคลที่มีความสามารถทางนี้มักเป็นผู้รักธรรมชาติ เข้าใจธรรมชาติตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมรอบตัวและมักจะชอบสนใจสัตว์ ชอบเลี้ยงสัตว์เลี้ยงเป็นต้น

7. ทฤษฎีการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น เพียเจต์สรุปว่า พัฒนาการของเด็กสามารถอธิบายได้โดยลำดับระยะพัฒนาทางชีววิทยาที่คงที่ แสดงให้ปรากฏโดยปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม

เพียเจต์ อธิบายว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ ตามลำดับขั้นดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensori-Motor Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดูด ในวัยนี้เด็กแสดงออกทางด้านร่างกายให้เห็นว่ามีสติปัญญาด้วยการกระทำเด็กสามารถแก้ปัญหาได้ แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบายได้ด้วยคำพูด เด็กจะต้องมีโอกาสที่จะปะทะกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดในขั้นนี้ มีความคิดความเข้าใจของเด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อและสายตา เด็กในวัยนี้มักจะทำอะไรซ้ำบ่อยๆ เป็นการเลียนแบบ พยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อ

สิ้นสุดระยะนี้เด็กจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการแต่กิจกรรมการคิดของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2. **ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage)** ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ถือถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผลของผู้อื่น ส่วนอายุ 4 – 7 ปี เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมตัวดีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แต่ไม่แจ่มชัดนัก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่คิดเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักนำความรู้ในสิ่งหนึ่งไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอื่นและสามารถนำเหตุผลต่างๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหา โดยไม่วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเสียก่อนการคิดหาเหตุผลของเด็กยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนรับรู้ หรือสัมผัสจากภายนอก

3. **ขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete Operation Stage)** ขั้นนี้จะเริ่มจากอายุ 7-11 ปี พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความคงตัวของสิ่งต่างๆ โดยที่เด็กเข้าใจว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งแม้ว่าจะเปลี่ยนรูปร่างไปก็ยังมีน้ำหนัก หรือปริมาตรเท่าเดิม สามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ส่วนรวม ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือ ความสามารถในการคิดย้อนกลับ นอกจากนั้นความสามารถในการจำของเด็กในช่วงนี้มีประสิทธิภาพขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดการได้อย่างสมบูรณ์ สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

4. **ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage)** นี้จะเริ่มจากอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นขั้นสุดยอด คือเด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง เด็กจะสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถที่จะคิดแบบนักวิทยาศาสตร์ สามารถที่จะตั้งสมมุติฐานและทฤษฎี และเห็นว่าความเป็นจริงที่เห็นด้วยการรับรู้ที่สำคัญเท่ากับความคิดกับสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้ เด็กวัยนี้มีความคิดนอกเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างและมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีตัวตน หรือสิ่งที่ป็นนามธรรมพัฒนาการทางการรู้คิดของเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต

นอกจากนี้เพียเจต์ ยังได้อธิบายกระบวนการทางสติปัญญาไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. การซึมซับหรือการดูดซึม (assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์เรื่องราว และข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

2. การปรับและจัดระบบ (accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

3. การเกิดความสมดุล (equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะทำให้เกิดความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารึ้นในตัวบุคคล

จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น ทีมวิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” โดยจะใช้วิธีการช่วยเหลือเด็กนักเรียนในโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ด้วยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดตอบสนองต่อการเรียนการสอน ประกอบกับการใช้กลวิธีการสอนภาษาที่ 2 ด้วยกลวิธีการสอนภาษาที่ 2 โดยใช้การตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติการ (TPR) และ การสอนด้วยหนังสือเล่มยักษ์ ทั้งนี้ ทีมวิจัยและครูจะร่วมกันประเมินการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนในชั้นเรียนโดยวิธีการสังเกตในเบื้องต้น และปรับวิธีการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีเชาวันปัญญาและพหุปัญญา ตลอดจนการพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กนักเรียนอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานใน โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น" ในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ" โดยแบ่งกิจกรรมโครงการออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรก เป็นการศึกษากระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น แบบ KUS-IS, แบบของกระทรวงศึกษาธิการ และกระบวนการคัดกรองทางการแพทย์ ฯลฯ ส่วนที่สอง เป็นการนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้นมาหาแนวทางในการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และการวางแผนในการจัดทำแผนการเรียนการสอนภาษาอู้อกร (โดยทำการศึกษาและทบทวนผลจากการนำภาษาอู้อกรมาจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาเพื่อดำเนินการปรับแผนการเรียนการสอน, กระบวนการ, สื่อการเรียนการสอน, กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ฯลฯ) เพื่อเด็กอู้อกรที่มีปัญหาความยากลำบากด้านการเรียนรู้ได้มีทางเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

สำหรับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการนี้ทีมวิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ จิตแพทย์, นักพัฒนาการ, นักการศึกษาพิเศษ, ครูการศึกษาพิเศษ, ครูภูมิปัญญาภาษาอู้อกร และคณะครูในโรงเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้วย ซึ่งทีมวิจัยได้มีการประชุม, นัดพบปะพูดคุยเพื่อติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการเป็นประจำทุกเดือน โดยมีหัวหน้าโครงการเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมและติดต่อประสานงานภายนอกชุมชน ส่วนเลขานุการจะเป็นผู้บันทึกการประชุมในทุกๆ การประชุม และยังเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลเอกสารต่างๆ ด้วย สำหรับฝ่ายการเงินและบัญชีนั้นจะคอยดูแลและบันทึกค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตลอดทั้งโครงการ ทั้งนี้สมาชิกทีมวิจัยทุกๆ ฝ่ายจะมีการทำรายงานต่าง ๆ ร่วมกันกับหัวหน้าโครงการ เพื่อความสะดวกต่อการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีผู้คอยประสานงานภายในชุมชน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง

1. ขอบเขตการวิจัย

โครงการวิจัย "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ" เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Expert mental research) โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ประชากร เป็นนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยวิธีการเลือกมาจากประชากรนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามแบบคัดกรองกสศ หรือเป็นเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ จำนวน 17 คน แบ่งเป็นเด็กชาติพันธุ์ญ้อกร จำนวน 16 คน เด็กไทย – ญ้อกร จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- ชุดประเมินความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยก่อน – หลังเรียนชั้นที่ 1 (Tier 1)
- ชุดประเมินความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยก่อน – หลังเรียนชั้นที่ 2 (Tier 2)
- ชุดประเมินความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยก่อน – หลังเรียนชั้นที่ 3 (Tier 3)
- รูปแบบการสอนตามหลักการ RTI
- แผนการสอนกระบวนการถ่ายโอนภาษาโดยเทคนิค TPR
- ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย
- ชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ภาษาญ้อกร

2. แนวทางการดำเนินงาน

ในการทำวิจัยครั้งนี้ทีมวิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกทีมวิจัย โรงเรียน, ชุมชน, จิตแพทย์, กุมารแพทย์, นักพัฒนาการ, นักการศึกษาพิเศษ, ครูการศึกษาพิเศษ, ครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษและครูภูมิปัญญาภาษาญ้อกรของชุมชนโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการในแต่ละกิจกรรมตลอดทั้งโครงการนั้น มีวิธีดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนดำเนินการโครงการ (1) การประชุมวางแผนกิจกรรม (2) การกำหนดบทบาทหน้าที่การทำงานร่วมกันของทีมสหวิชาชีพ (3) บันทึกกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกข้อมูลด้วยการจดลงในสมุด การถ่ายภาพการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัย

อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัยที่เหมาะสมได้แก่ (1) กล้องดิจิตอลสำหรับถ่ายภาพนิ่ง (2) กล้องวิดีโอสำหรับบันทึกภาพบรรยากาศและการเก็บข้อมูล (3) เครื่องเขียน เช่น สมุดปากกา ดินสอ สำหรับบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เช่น การบันทึกการประชุม บันทึกการเก็บข้อมูลการทำกิจกรรมในชุมชน

2.3 กิจกรรมในการดำเนินงานวิจัย

โครงการกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่นในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ มีการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมประชุมวางแผนเพื่อจัดเวทีเปิดโครงการ

กิจกรรมประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ร่วมกัน และทำการชี้แจงและทำความเข้าใจโจทย์ในการวิจัย วัตถุประสงค์ แนวทางในการดำเนินงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการ

ในการดำเนินงานในเบื้องต้น ทีมวิจัยมีความคาดหวังว่าเมื่อดำเนินโครงการในกิจกรรมที่ 1 ไปแล้ว ทีมวิจัย ชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องจะมีความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตรงกัน ท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (โดยไม่มองว่าเด็กเหล่านั้นเป็นเด็กพิการ ปัญญาอ่อน(ทึบ) พัฒนาไม่ได้) โดยทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ รวมถึงการทำงานวิจัยในครั้งนี้ และที่สำคัญคือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นด้วยและให้การสนับสนุนในการทำงาน ซึ่งกระบวนการดำเนินงานของทีมวิจัยนั้นได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 โดยกระบวนการในการดำเนินงานของทีมวิจัยเน้นการสร้างทำความเข้าใจให้ทีมงานวิจัย เด็ก ผู้ปกครอง และคนในชุมชน การดำเนินงานในขั้นแรกนั้นอยู่ในช่วงเตรียมการดำเนินงานของโครงการกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ซึ่งก่อนดำเนินงานของโครงการนั้นได้มีการเตรียมการทำงานก่อนล่วงหน้าเป็นระยะเวลานาน กระบวนการดำเนินงานของทีมวิจัยเริ่มแรกเป็นการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ครูภูมิปัญญา และคณะครูในโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ร่วมกันและร่วมทำความเข้าใจถึงโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์ แนวทางในการดำเนินงานและผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการวิจัย

ครั้งที่ 1 วันที่ 25 มีนาคม 2552 วางแผนกิจกรรมการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ

จากการดำเนินงานในเบื้องต้นนั้นเป็นการประชุมทีมวิจัยเพื่อระดมสมองในการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และแบบคัดกรอง ในส่วนนี้ทีมวิจัยเดิมที่เคยดำเนินงานโครงการก่อนหน้านี้ซึ่งเข้าใจปัญหาของการดำเนินงานในโครงการวิจัย และการเรียนการสอนที่ผ่านมา ส่งผลให้ทุกคนเข้าใจภาระงานและขอบเขตของการดำเนินงานในโครงการ กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ๕ เป็นอย่างดี

ครั้งที่ 2 วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 กิจกรรมประชุมวางแผนการจัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยระหว่างทีมวิจัยกับทีมพี่เลี้ยง

จากการประชุมร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและทีมพี่เลี้ยง ทำให้ได้ข้อสรุปร่วมกันว่าจะมีการจัดกิจกรรมเปิดเวทีชี้แจงโครงการในวันที่ 14 ตุลาคม 2552 ณ ห้องประชุมอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ซึ่งจะเป็นการจัดเวทีชี้แจงโครงการร่วมกัน 3 โครงการ

นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้วางแผนในการจัดกิจกรรมเวทีชี้แจงโครงการ ซึ่งทำให้ได้วัตถุประสงค์ รูปแบบการจัดงาน และการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน โดยการจัดเวทีชี้แจงโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างความเข้าใจเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ร่วมกัน 2) เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจถึงโจทย์วิจัย, วัตถุประสงค์, แนวทางในการดำเนินงาน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงการวิจัย นอกจากนี้ยังมีการเตรียมการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลการทำงานที่ผ่านมาอีกด้วย

จากการประชุมวางแผนการทำกิจกรรมเปิดเวทีชี้แจงโครงการร่วมกัน ทำให้เห็นว่า ทุกฝ่ายพอใจอย่างยิ่งและยินดีให้ความร่วมมือ ทุกอย่างที่สามารถช่วยเหลือทางโรงเรียนได้ ผู้ปกครองกล่าวขอบคุณที่โรงเรียนนำปัญหาของเด็กพิเศษขึ้นมาจัดการวิจัย เพราะเป็นความหนักใจของผู้ปกครองและครูผู้สอนอย่างมากที่ลูกตนเองเรียนไม่ได้อย่างที่เด็กทั่วไปควรจะเรียนได้ นอกจากนี้ยังได้บุคคลเข้าเป็นทีมวิจัยเพิ่มขึ้น เพราะมีผู้ปกครองที่มีบุตรเป็นเด็กพิเศษเสนอตัวเข้าเป็นทีมวิจัย ได้แก่ 1.นายบัวขาว ยันจตุรัส 2.นายเยี่ยม เย็นจตุรัส 3.นางบัวภา ยันจตุรัส

2) กิจกรรมอบรมครูในโรงเรียนเกี่ยวกับแบบคัดกรองเด็กพิเศษ

ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2552 ทีมวิจัยได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางกระบวนการต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงานของโครงการโดยการจัดฝึกอบรมครูในโรงเรียนเรื่องแบบคัดกรองเพื่อจะได้มีความเข้าใจที่ตรงกัน และเกิดทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และที่สำคัญคือ ครูในโรงเรียนมีความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้แบบคัดกรองแบบ Kus – si และแบบของกระทรวง ซึ่งภายหลังจากการดำเนินการอบรมแล้วครูทุกคนรู้จักและเข้าใจ และมีทักษะในการใช้แบบคัดกรองทั้งสองแบบ ขั้นตอนต่อมาจะมีการแบ่งหน้าที่ในการคัดกรองเด็กเป็นรายชั้น เพื่อสำรวจสถานการณ์เด็กในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร และครูทุกคนต้องทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP ส่งผู้อำนวยการโรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ (กตพ.) โดยกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินงานจริง

3) กิจกรรมประชุมโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกลุ่มผู้ยุทธ (เซ็นสัญญาโครงการ)

ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2552 ได้มีการประชุมเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ยุทธ ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้แตกประเด็นในการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 โครงการ คือ โครงการแนวทางและกระบวนการแบบคัดกรองเด็กฯ, โครงการการจัดทำหลักสูตร

ท้องถิ่นและโครงการป่าโคกควาเปรียง ในการดำเนินงานนั้นก็ได้มีการปรับเปลี่ยนรายชื่อ และเพิ่มเติม รายชื่อทีมวิจัย และได้ทำการเปิดบัญชีโครงการ ใหม่ที่ธนาคารกรุงไทย

4) กิจกรรมนิเทศโครงการวิจัยกลุ่มผู้สูง

ในวันที่ 10 กันยายน 2552 ได้มีการประชุมร่วมกับทีมพี่เลี้ยง ในการเตรียมความพร้อมใน งานจัดเวทีเปิดโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกลุ่มผู้สูงในส่วนของการดำเนินงานทีมวิจัยได้เสนอการทำงานโดย ละเอียดว่าใครมีหน้าที่ในส่วนใดบ้าง เพื่อการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงานนั้นก็จะเป็นไปเพื่อการขยายเครือข่ายในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในกลุ่มผู้สูง และให้ผู้สนใจการทำงานเพื่อท้องถิ่นเข้าร่วมในการดำเนินงาน

นอกจากนั้นทีมพี่เลี้ยงได้ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานของทีมวิจัยว่าได้ ดำเนินการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ไปถึงขั้นต้นใด ซึ่งการดำเนินงานมีส่วนเชื่อมโยงกับบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายส่วน เช่น ทีมจิตแพทย์ ทีม นักการศึกษาพิเศษและทีมวิจัยที่จะเข้ามาดำเนินงานโครงการว่ามีการประสานงานไปถึงขั้นต้นใด ซึ่ง นอกจากจะประสานงานให้บุคคลที่ทีมวิจัยคิดว่าน่าจะมีส่วนช่วยในกระบวนการและการสร้างแบบคัดกรอง แล้วยังมีกระบวนการในการสร้างสื่อและแนวทางการสอน ก็มีผลอย่างมากในการจัดการเรียนการสอนให้กับ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นอกจากสื่อการเรียนการสอนแล้วครูภูมิปัญญาที่เข้ามาสอนเด็กนั้นก็ม ีความสำคัญเพราะเด็กจะได้เรียนรู้จากครูภูมิปัญญา การสร้างครูภูมิปัญญาจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอีกประการ หนึ่ง และที่ขาดไม่ได้คือการสร้างทีมวิจัยเพื่อหาแนวทางและกระบวนการในการสร้างแบบคัดกรองเด็กที่มี ปัญหา เพื่อการศึกษาหาวิธีการที่ดีที่สุดในการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้สูง

5) กิจกรรมอบรมครูการศึกษาพิเศษ จ.ขอนแก่น

วันที่ 1 – 3 ตุลาคม 2552 หัวหน้าโครงการและทีมวิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมครู การศึกษาพิเศษที่จังหวัดขอนแก่น เพื่อให้ครูโรงเรียนนั้นมีความรู้และเกิดทักษะในการจัดการเรียนการสอน ให้เด็กพิเศษ และมีการจัดทำแผน IEP, IIP เพื่อการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานโครงการในขั้นตอน ต่อไป

6) กิจกรรมวางแผนการเปิดเวทีโครงการวิจัย ฯ

วันที่ 8 ตุลาคม 2552 ได้มีการประชุมทีมนักวิจัยร่วมกันทั้ง 3 โครงการ เนื่องจากก่อนหน้านี้ การดำเนินงานวิจัยนั้นเป็นทีมเดียวกัน แต่ภายหลังจากดำเนินการโครงการเสร็จไปแล้วนั้นทีมวิจัยมีความ สนใจประเด็นการศึกษาในประเด็นที่แตกต่างกัน จึงกำหนดหน้าที่ในการศึกษาวิจัย ซึ่งโครงการต่าง ๆ นั้น ต้องดำเนินการเปิดเวทีโครงการ จึงได้มีแนวความคิดในการเปิดเวทีโครงการวิจัยร่วมกัน ในส่วนนี้พี่เลี้ยงได้ เข้ามามีส่วนในการวางแผนการเปิดเวทีโครงการ ร่วมกับทีมวิจัยผู้สูง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ

การดำเนินกิจกรรม ซึ่งการประชุมครั้งนี้ทีมวิจัยได้แบ่งหน้าที่ในการดำเนินงาน และร่วมกันคิดรูปแบบของกิจกรรมมากขึ้น

7) กิจกรรมวางแผนจัดนิทรรศการเปิดเวทีโครงการวิจัย

วันที่ 13 ตุลาคม 2552 กิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดเวทีโครงการวิจัย ซึ่งเป็นการจัดเตรียมสถานที่ในการเปิดเวทีโครงการวิจัย ที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม และการจัดนิทรรศการ แสดงผลงานทีมวิจัย ซึ่งทีมวิจัยกลุ่มผู้ศึกษานั้นได้มีการดำเนินงานมาหลายโครงการแล้ว ทำให้มีผลงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับในการเปิดเวทีครั้งนี้ได้มีเพียงโครงการเดียวเหมือนกับพื้นที่อื่นๆ แต่มีถึง 3 โครงการ ดังนั้นรูปแบบในการจัดเวทีเปิดโครงการนั้นก็จะมีรูปแบบที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่นๆ ซึ่งในการประชุมนี้ ทีมวิจัยก็ต้องเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ที่จะมาจัดนิทรรศการ และเตรียมความพร้อมในเรื่องสถานที่ที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงามอีกด้วย

8) กิจกรรมเปิดเวทีโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ผู้สูง

วันที่ 14 ตุลาคม 2552 ทีมวิจัยได้จัดกิจกรรมเปิดเวทีโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ร่วมกัน และเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจถึงโจทย์วิจัย วัตถุประสงค์แนวทางในการดำเนินงานและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงการวิจัย ทุกฝ่ายมีความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตรงกัน ท้องถิ่นมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (ไม่มองว่าเป็นเด็กพิการ, ปัญญาอ่อน(ทึบ), พัฒนาไม่ได้) จัดที่ห้องประชุมอุทยานป่าหินงาม เวลาตั้งแต่ 08.00-17.00 น.

ในกิจกรรมเปิดเวทีโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นนี้มีกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมหลากหลาย ได้แก่ กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, กลุ่มตัวแทนจากเขตพื้นที่การศึกษา ชัยภูมิเขต 3, กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา, ทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล, ตัวแทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, คณะครูจากโรงเรียนในอำเภอบำเหน็จณรงค์, คณะครูจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ พร้อมทั้งทีมแพทย์ นักจิตวิทยา จิตแพทย์

ตั้งแต่เวลา 8.00 น. ผู้เข้าร่วมประชุมได้ลงทะเบียนเข้ารับฟังการบรรยายและงานเปิดเวทีวิจัยฯ ประธานในพิธีคือนายอภิเชษฐ์ ปันทอง นายอำเภอสทิงพระเดินทางมาเปิดงานและบรรยายพิเศษ จากนั้นชมวีดิทัศน์ สลับกับการบรรยายพิเศษโดย ดร. มยุรี ดาวรัตน์ หลังจากการรับฟังคำบรรยายพิเศษ หัวหน้าโครงการของแต่ละกลุ่มได้ออกมาแนะนำทีมวิจัยและบอกเล่าถึงโครงการของตน จากนั้นมีการแลกเปลี่ยนกับชุมชนชาวผู้สูงบนเวที มีการแสดงของเด็กผู้สูงโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง การแสดงปะรำเรวให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับชม หลังการแสดงจบลงก็ได้แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้แต่ละกลุ่มได้ไปแสดงความคิดเห็นกันเองภายในกลุ่ม และเตรียมตัวออกมานำเสนอผลงานของตน เมื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเสร็จ ก็ได้ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ กลุ่มของโรงเรียนวังอ้ายคงนำเสนอโดยนายสายัญ ไยริยะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาโครงการฯด้านการศึกษาพิเศษ เมื่อ

แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเสร็จ ประธานกล่าวปิดงาน หลังจากกิจกรรมการจัดเวทีชี้แจงโครงการจบลง ทีมพี่เลี้ยงและทีมวิจัยทั้ง 3 ทีมได้ประชุมสรุปงานร่วมกัน

ผลจากการจัดเวทีชี้แจงโครงการ ทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตรงกัน ชุมชนมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ไม่มองว่าเป็นเด็กพิการ, ปัญญาอ่อน (ทึบ), พัฒนาไม่ได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ การทำงานและประโยชน์ของงานวิจัย ทั้งนี้ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นด้วยและให้การสนับสนุนการทำงานวิจัยนี้

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินกิจกรรม พบว่า แผนการทำงานเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน แต่ทีมได้ข้อมูลและนัดที่ปรึกษาฝ่ายทีมแพทย์ เดือนพฤศจิกายน เนื่องจากทีมแพทย์มีภาระเรื่องคนไข้ในความรับผิดชอบในแต่ละวันมีจำนวนมาก นอกจากนี้เวลาในการตรวจวัด IQ และพัฒนาการเด็กแต่ละคนแพทย์และจิตแพทย์ต้องใช้เวลา 1 ชม./คน หมอจึงต้องคำนวณเวลาการนัด เพื่อไม่ให้กระทบต่อคนไข้รายอื่นๆ กิจกรรมเดิมความรู้ในการทำงาน / การเรียนรู้ดูงาน / การร่วมประชุม / สัมมนากับโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นโครงการอื่น / การร่วมประชุมกับทีมพี่เลี้ยงหรือการเข้าร่วมเวทีตามที่ฝ่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นผู้จัด

9) กิจกรรมเดิมความรู้ในการทำงาน

กิจกรรมเดิมความรู้ในการทำงาน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การเรียนรู้ดูงาน และการเข้าร่วมประชุมสัมมนา สามารถอธิบายรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมการเรียนรู้ดูงาน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อให้ทีมวิจัยเห็นกระบวนการทำงานวิจัยและการจัดการเรียนการสอนภาษาท้องถิ่นและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ และทีมวิจัยได้ทราบเงื่อนไขและปัจจัยของความสำเร็จในการทำงานวิจัย และการจัดการเรียนการสอนภาษาท้องถิ่นและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ นอกจากนั้นยังเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างทีมวิจัย และเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน

กิจกรรมประชุมสัมมนา การดำเนินงานของโครงการก็เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโครงการให้คนภายนอกได้ทราบว่าโรงเรียนวังอ้ายคงได้มีการดำเนินงานเรื่องกระบวนการและแบบคัดกรองเด็กพิเศษ ทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานวิจัยกับทีมวิจัยอื่นๆ นอกจากนั้นยังได้มีการพัฒนาศักยภาพการทำงานของทีมวิจัย ทั้งในเรื่องกระบวนการทำงาน และการนำเสนองาน ได้เติมเต็มความรู้เพื่อนำไปปรับใช้หรือเพิ่มเติมการทำงานให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือได้เครือข่ายและพันธมิตรในการทำงานเพิ่มมากขึ้นด้วย

10) กิจกรรมประชุมเตรียมงานเขต เพื่อเตรียมสื่อ

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 ได้จัดกิจกรรมกิจกรรมประชุมเตรียมงานเขตพื้นที่ ๔ ในเรื่องการเตรียมสื่อ ซึ่งกระบวนการในการดำเนินงานนั้นเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน

โดยใช้วิธีการระดมสมอง ในการจัดทำสื่อ อุปกรณ์ และเทคนิคการสอน เพื่อเตรียมจัดแสดงผลงาน เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน

11) กิจกรรมประชุมร่วมกับพี่เลี้ยง ที่โรงเรียนวังอ้ายคง

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2552 ทีมวิจัยได้มีกิจกรรมประชุมร่วมกับพี่เลี้ยงที่โรงเรียนวังอ้ายคง ซึ่งกิจกรรมการประชุมร่วมกับทีมพี่เลี้ยงเป็นกระบวนการสร้างทีมวิจัยในการดำเนินงานเพิ่ม และร่วมมือกันในการสร้างสื่อในแต่ละโรงเรียน ในโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่นยุทธ ในการดำเนินงานนั้นพี่เลี้ยงจะให้ความรู้และซักถามภาระงานที่ทีมวิจัยกำลังดำเนินงานอยู่ ว่าได้ดำเนินการไปถึงขั้นตอนใด หลังจากนั้นพี่เลี้ยงก็จะเสนอแนะวิธีการในการสร้างทีมวิจัยเพิ่ม และร่วมกันในการสร้างสื่อสำหรับใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียน

12) กิจกรรมนำผลงานร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานศิลปหัตถกรรมสำนักงานเขตพื้นที่ชัยภูมิ เขต 3

ในวันที่ 21 – 23 พฤศจิกายน ทีมวิจัยได้จัดกิจกรรมนำผลงานร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ชัยภูมิ เขต 3 กิจกรรมนี้เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานร่วมกับทีมอื่นๆในพื้นที่การศึกษาชัยภูมิเขต 3 โดยเป็นการนำเสนอรูปแบบกระบวนการในการทำงานวิจัยร่วมกับทีมอื่น การเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ทีมวิจัยได้รับประสบการณ์ตรงทางด้านความรู้ ทักษะ และเป็นผู้ให้และผู้รับอย่างหลากหลายประสบการณ์ ผลคือทีมวิจัยได้นำข้อดีจากการดำเนินงานมาพัฒนาและปรับปรุง ทั้งในส่วนของทีมวิจัยเองและในส่วนของเนื้อหา โดยพัฒนาให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม จากที่ดีแล้วก็ทำให้ดีขึ้นไปอีก

13) กิจกรรมวางแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้

กิจกรรมวางแผนการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องแนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ ซึ่งจัดโดย สพฐ. และมหาวิทยาลัยมหิดล มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียนพื้นที่พิเศษโดยนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้นำร่อง 500 โรงเรียน เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนพื้นที่พิเศษในการดำเนินงานนั้นทีมวิจัยได้รับความรู้เพิ่มเติมอย่างหลากหลายและได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมวิจัยทั่วประเทศกว่า 500 โรงเรียน ซึ่งในการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น ทีมวิจัยได้รับการถ่ายทอดความรู้ทักษะในด้านกลวิธีการสอนอย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ ซึ่งการเข้าร่วมประชุมนี้ทำให้ทีมวิจัยได้รับทราบนโยบายของ สพฐ. อย่างชัดเจนและแนวทางในการนำผลการอบรมมาขยายผลในพื้นที่ของตนเอง นอกจากนี้ยังได้วางแผนการขยายผลการอบรมร่วมกัน โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และแบ่งหน้าที่ ในการร่วมกันดำเนินงาน

14) กิจกรรมการประชุมเพื่อเตรียมสื่อที่จำเป็นต่อการอบรมขยายผล

ในวันที่ 23 – 24 ธันวาคม 2552 ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อเตรียมการขยายผลแนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้ เป็นการอบรมโรงเรียนที่มีการนำภาษาท้องถิ่นเข้าสอนในระบบโรงเรียนได้มาได้รับความรู้เทคนิค กลวิธีการสอน โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการฝึกสาธิตการสอน กระบวนการ ขั้นตอน กลวิธีการต่าง ๆ จนเข้าใจและเกิดทักษะ และฝึกทำสื่อที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น หนังสือเล่มเล็ก, ฉากวัฒนธรรม, นิทานภาพ เป็นต้น

15) กิจกรรมอบรมครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

วันที่ 25 ธันวาคม 2552 กิจกรรมอบรมครูพี่เลี้ยง ซึ่งครูพี่เลี้ยงเด็กพิการหรือเด็กพิเศษ เป็นทีมวิจัยได้รับความรู้และทักษะในการดูแลเด็กพิเศษอย่างเป็นระบบ และได้มีการศึกษาดูงานการบริหารจัดการห้องเรียนเด็กพิเศษ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้ทีมวิจัยสามารถนำกลับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างดียิ่ง

16) กิจกรรมศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนที่จังหวัดอุบลราชธานี

ในวันที่ 26 ธันวาคม 2552 กิจกรรมประชุมเพื่อเตรียมศึกษาดูงานที่ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี โดยในวันที่ 28 – 29 ธันวาคม 2552 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อให้ทีมวิจัยได้เห็นกระบวนการทำงานการจัดการเรียนการสอนภาษาท้องถิ่นและการศึกษาเด็กพิเศษ 2) เพื่อให้ทีมวิจัยได้ทราบเงื่อนไขและปัจจัยของความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน ภาษาท้องถิ่นและการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ 3) เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทีมวิจัย 4) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับทีมวิจัย

เมื่อทีมวิจัยได้เดินทางไปถึง ทางคณะบดีได้กล่าวต้อนรับและบรรยายพิเศษ ความว่า “งานวิจัยในปัจจุบันแพร่กระจายอย่างกว้างขวางในระดับต่างซึ่งปัจจุบันนี้เป็นที่น่ายินดีที่นักวิจัยไม่ได้ทำวิจัยอยู่เฉพาะในรั้วของสถาบันการศึกษาเพียงอย่างเดียวแต่ได้ขยายขอบเขตลงถึงชุมชน ท้องถิ่นที่มีปัญหาต่างกัน โจทย์การวิจัยคิดโดยชุมชน และนักวิจัยก็อยู่ในชุมชนด้วย ผลของการวิจัยก็เด่นชัดในประเด็นต่างๆ อย่างน่าสนใจ หน่วยงานผู้สนับสนุนทุนวิจัยเองก็เติบโตและหลากหลายเช่นกัน วันนี้ยินดีมากที่รวมทีมนักวิจัยอย่างมากหน้าหลายตา ขอให้ใช้เวลาและสถานที่นี้เพื่อเติมเต็มศักยภาพของทีมงานให้แกร่งยิ่งขึ้น พัฒนางานให้สำเร็จแล้วเราจะได้พบแลกเปลี่ยนกันบ่อยขึ้นก็จะเป็นการดี ขอขอบคุณผู้จัดและทีมนักวิจัยทุกคน” จากนั้นผู้ดำเนินรายการแนะนำผู้ทรงเกียรติ และทีมวิจัยทุกทีม ชมการแสดง การรำกลองตุ้ม ผลงานวิจัยการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมลุ่มน้ำมูล เสวนาในหัวข้อวิจัยว่าการทำงานวิจัยคืออะไร? ทำไปทำไม? ได้อะไรจากการทำวิจัย? แยกห้องย่อย 3 ห้อง ทีมวิทยากรแบ่งหน้าที่ตามห้องที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด ประชุมร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนะนำทีมวิจัยต่างๆ ใน จ.ชัยภูมิ จากนั้นได้มีการประชุมกันอีกครั้งเพื่อสรุปกิจกรรมทั้งหมด โดยที่ประชุมได้ตกลงกันว่า จะเดินทางมาศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงแต่ยังไม่ได้กำหนดวันและเวลาที่แน่ชัด

จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ทำให้เกิดผลหลายประการ กล่าวคือ 1) ได้ประชาสัมพันธ์ให้กับคนภายนอกได้รับทราบว่ามีโครงการของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง 2) ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานวิจัยกับทีมวิจัยอื่น ๆ 3) ได้พัฒนาศักยภาพการทำงานของทีมวิจัยทั้งในเรื่องกระบวนการทำงานและนำเสนอ 4) ได้ความรู้เพิ่มเติมสำหรับการนำไปปรับใช้หรือเพิ่มเติมการทำงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 5) ได้เครือข่ายและพันธมิตรในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

จากการเข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดปัญหาอุปสรรค ดังนี้ 1) การนำเสนองานวิจัยแต่ละโครงการนำเสนอไปในรูปแบบเดียว คือ โปรเจคเตอร์ และกล่าวถึงหัวข้อหลักๆของโครงการทำให้ผู้เข้าร่วมในการรับฟังการนำเสนอได้เห็นบทบาททีมวิจัยเพียงมิติเดียว 2) เวลาในการนำเสนอของแต่ละทีมสั้นมากไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่ทำงานของโครงการมาเป็นปี และ 3) ถ้ามีการนำเสนออย่างหลากหลายรูปแบบจะทราบรายละเอียดการทำงานของทีมวิจัยแต่ละทีมอย่างชัดเจน

17) ประสานติดต่อขอความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในวันที่ 26 มกราคม 2553 ที่ โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อปรึกษาหารือและวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะหัวหน้าโครงการได้ประสานงานติดต่อกับภาคีเครือข่าย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ โรงพยาบาลหนองบัวระเหว โรงพยาบาลชัยภูมิ และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ทำให้ได้ผู้ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขา เช่น ทีมแพทย์ นักจิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนนักการศึกษาพิเศษ จำนวนหลายคน ซึ่งทีมวิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หลังจากนั้นทีมวิจัยได้ประสานงานและนัดหมายการประชุมร่วมกันต่อไป

18) กิจกรรมประชุมร่วมกับทีมพี่เลี้ยง

วันที่ 20 มกราคม 2553 ทีมวิจัยได้ประชุมร่วมกับทีมพี่เลี้ยง โดย ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ และทีมพี่เลี้ยง 5 ท่าน ได้มานิเทศทีมวิจัยที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง การดำเนินงานทีมพี่เลี้ยงได้เน้นย้ำให้ทีมวิจัยทำรายงานการทำการกิจกรรมวิจัยโดยละเอียด ซึ่งในส่วนนี้ ดร.มยุรี มีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมประชุมกับทีมจิตแพทย์และนักการศึกษาพิเศษ โดยในส่วนนี้ทีมวิจัยได้แจ้งวันที่จะเข้าประชุมร่วมกันได้ในช่วงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2553 ที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เวลา 13.00 น. และสรุปการนัดหมายในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2553 ที่จะจัดให้มีการอบรมกลวิธีในการสอน ที่โรงเรียนวังโพธิ์สว่างศิลป์

19) กิจกรรมอบรมกลวิธีการสอน โดยทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล

ในวันที่ 21 มกราคม 2553 ทีมวิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมอบรมกลวิธีการสอน โดยมีทีมวิทยากรและทีมพี่เลี้ยงจากทีมมหาวิทยาลัยมหิดล จัดที่โรงเรียนวังโพธิ์สว่างศิลป์ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากโรงเรียนวังอ้ายคง ได้แก่ 1) นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการ 2) นายสมจิตร ไชย

ขุนทด ทีมวิจัย, ครูภูมิปัญญา 3) นายพนม จิตรจ้านงค์ ทีมวิจัย,ครูภูมิปัญญา 4) น.ส.จิรฎีกาล ด้วงพวง ครู
พี่เลี้ยงเด็กพิเศษ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง

ทางทีมพี่เลี้ยงได้จัดกิจกรรมเกมส์ เพื่อละลายพฤติกรรม รวมถึงเป็นการสร้างกำลังใจ
ซึ่งกันและกันอีกด้วย หลังจากนั้นได้มีการประชุมพูดคุยกันถึงเรื่องหลักสูตรและแผนการสอน ซึ่งทาง
โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ได้มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น สารระเพิ่มเติม มีแผนการสอน และสื่อการเรียนการ
สอนแล้วจำนวนหนึ่ง เช่น หนังสือเล่มยักษ์ 50 เรื่อง หนังสือเล่มเล็ก 40 เรื่อง หนังสือเล่มจิ๋ว 20 เรื่อง นิทาน
ภาพ 5 ชุด ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ในแผนการเรียนการสอน ต้องใช้กลวิธีการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งสิ้น
17 กลวิธี ได้แก่

1. เรื่องจากประสบการณ์ เด็กนำเรื่องจากที่บ้าน หรือ ประสบการณ์มาเล่าให้ครูและ
เพื่อนฟัง
2. เรื่องเล่า ครูเล่า ตาม ด้วยคำถามกระตุ้นการคิด ให้เด็กพูด
3. จากภาพวัฒนธรรม เน้นการตั้งคำถามปลายเปิด,ฝึกจินตนาการ,ชวนคิดชวนคุย,
ถามสร้างสรรค์
4. เล่าเรื่องและแสดงบทบาทสมมติ ครูเล่า,ครูแสดงร่วมกับนักเรียน ฯลฯ
5. เล่าเรื่องผลัด กระตุ้นให้เด็กพูดมากขึ้น,พูดเป็นประโยค เช่น ข้อความขบขัน หรือ
ซ้ำคำ
6. นิทานภาพ ให้เด็กฝึกเรียงลำดับ,การใช้เหตุผล,คิดจินตนาการ,เล่าเรื่องจากภาพ
 ฯลฯ
7. รายงานของนักเรียน เรื่องที่ประทับใจเป็นภาษาของตนเอง, สิ่งของที่ชอบ , รัก พูด
ให้เพื่อนฟัง
8. การจัดเรียงและแยกแยะ
9. ทักษะศึกษา
10. ฟังและร้องเพลง
11. เรียนรู้การฟัง หลับตาฟังเสียง แล้วให้ตอบไม่ซ้ำเพื่อน เกี่ยวกับเสียงที่ได้ยิน
12. กิจกรรมด้านวัฒนธรรม นำเด็กไปเรียนรู้จากชุมชนเหตุการณ์สถานการณ์จริง
13. หนังสือเล่มยักษ์ เน้นภาพ, อ่านร่วมกัน
14. หนังสือเล่มเล็ก อ่านคนเดียว, อ่านที่บ้าน
15. เกมการศึกษา นำเข้าสู่บทเรียน, ผ่านคลาย, ช่วงสอนแทรกความรู้
16. แบบเรียนเชื่อมโยง
17. TPR –B-O-P-S-D-T ฯลฯ เพื่อฝึกทักษะการพูด แสดง คิด ได้ตอบ
จากนั้นทีมวิจัยจากโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ได้รับข้อเสนอแนะจากดร.มยุรี ถาวรพัฒน์

ดังนี้

1. ควรคิดหลักสูตรภาษาอนุสุกทั้ง 3 ปี (ป.4 – ป.6)

2. คิดทักษะชุดใหม่
3. วางแผนสำหรับเด็กที่เรียน 2 ปีขึ้นไป
4. ทำแผนปกติ
5. ปรับเพิ่มกลวิธีเทคนิคใหม่ลงแผนเดิม (จากแผนเดิมทำถอยร่นต่อไป)
6. ควรมีกิจกรรมเน้นการฟัง พูด มากๆ
7. ทำแผน 1 เดือน หรือ 1 สัปดาห์ โดยวิธี ปรับและแทรกกลวิธีการสอนลงไปในแผน
8. ครูภูมิปัญญาควรฝึกทักษะการใช้สื่อแต่ละประเภทให้ถูกต้องจนเกิดความแม่นยำ

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินกิจกรรม พบว่า เวลาในการจัดกิจกรรมน้อยเกินไป และอยากให้ทีมพี่เลี้ยงจัดกิจกรรมบ่อย ๆ เพื่อเติมประสบการณ์และทักษะให้ทีมวิจัย

20) กิจกรรมประชุมศึกษารายละเอียดโครงการและภาระหน้าที่ตามแผนการดำเนินงานกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษ

วันที่ 26 มกราคม 2553 ทีมวิจัยได้ประชุมร่วมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 15 คน ได้แก่

- นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการ
- นายสายัญ โยริยะ ที่ปรึกษาโครงการด้านการศึกษาพิเศษ
- นางลออ ทองดินนอก ฝ่ายวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษ
- นายชนบูรณ์ชัย ทองดินนอก หัวหน้างานวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษ
- พญ.เรืองศรี ชัยวิรัตน์ะ กุมารแพทย์ โรงพยาบาลชัยภูมิ
- นพ.สกล ดำนภักดี จิตแพทย์ โรงพยาบาลชัยภูมิ
- นางประภารัตน์ เวณัสส์ถ์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลชัยภูมิ
- น.ส.สุภารัตน์ สดศิริ นักกิจกรรมบำบัด โรงพยาบาลชัยภูมิ
- นายศิลป์ชัย เหลลาภา นักจิตวิทยา โรงพยาบาลชัยภูมิ
- นางประภาพร ขวาทธิ์ นักจิตวิทยา โรงพยาบาลชัยภูมิ
- น.ส.จินตนา ซาล้างษ์ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหนองบัวระเหว
- น.ส.วีระนุช ยอดท่าหว้า ครูดูแลเด็กเจ็บป่วยโรงพยาบาลชัยภูมิ
- น.ส.ชวัลนุช ชูสกุล ครูดูแลเด็กเจ็บป่วยโรงพยาบาลชัยภูมิ
- น.ส. นิลุบล สุนันทธาดา ครูดูแลเด็กเจ็บป่วยโรงพยาบาลชัยภูมิ
- น.ส. นารา บุตรพลอย พี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล

ในการประชุมนี้ นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการได้เน้นย้ำถึงโจทย์การวิจัย และวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการอีกครั้ง ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา ที่ประชุมได้มีข้อสรุปว่า

ครูควรพาเด็กนักเรียนมาที่โรงพยาบาล พร้อมกับครูภูมิปัญญาทุกวันพุธ เริ่มตั้งแต่พุธที่ 3 กุมภาพันธ์ 2553 เพื่อวัด IQ ของเด็กนักเรียน โดยทีมกุมารแพทย์ ทีมจิตแพทย์ และทีมการศึกษาพิเศษจะดำเนินการดังนี้

- นักการศึกษาพิเศษคัดกรองซ้ำอีกครั้ง
- สร้างชุดทดสอบความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยก่อน-หลังการทดลอง
- ประเมินพัฒนาการ (ให้โรงเรียนนำครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษมาด้วย)
- วัด IQ โดยทีมนักจิตวิทยาโรงพยาบาลชัยภูมิ
- อาจมีการสอบถามผู้ปกครอง หรืออบรมผู้ปกครองในบางกรณี

สิ่งที่โครงการต้องจัดเตรียม

- ประชุมผู้ปกครองซ้ำอีกครั้ง เพื่อซักประวัติโดยละเอียดตามแบบ
- สมุดสีชมพูประจำตัวเด็กแรกเกิด
- ใบสอบประวัติ
- รูปถ่ายเด็กทุกคน
- ใบสูติบัตร
- ประวัติการศึกษา, ผลการเรียน
- ความสามารถปัจจุบัน ข้อเด่น ข้อด้อย
- ให้ครูคนเดิมที่ประเมินเด็กหรือคัดกรองเด็กมาแล้ว ทำการคัดกรองเด็กอีกครั้งหลัง

เด็กและครูภูมิปัญญา ครูพี่เลี้ยงมาทำกิจกรรมกับทีมแพทย์

- สะเนาะเบี่ยนบ้าน
- สัปดาห์แรก (3 ก.พ. 53)จะวัด IQ ก่อน
- ก.ค.,ส.ค.,วัด IQ อีกครั้ง (6 เดือน)
- สรุปผลใน 6 เดือน
- ขณะอยู่โรงเรียนครูภูมิปัญญา ครูการศึกษาพิเศษก็สอนตามปกติ

นอกจากนี้คุณหมอเรื่องศรี ยังให้ความรู้ที่โดยทั่วไปเด็กกับนักจิตวิทยาจะอยู่ตามลำพัง

ในห้องที่ปราศจากเสียงรบกวนเพราะเด็กจะมีสมาธิดีกว่าที่มีคนมาคอยเฝ้าจับตา ดู แต่หากจะมีผู้เข้าร่วมอื่นเข้าร่วมด้วย แต่ต้องทำหน้าที่สังเกตได้เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เนื่องจากจะต้องคำนึงถึงสมาธิของเด็กเป็นหลัก เด็กอาจไม่คุ้นเคย ประหม่า จนไม่ร่วมมือกับนักจิตเต็มศักยภาพ ก็จะมีผลต่อคะแนนที่วัดทันที

21) กิจกรรมพาเด็กพิเศษกลุ่มเป้าหมายพบหมอและนักการศึกษาพิเศษ

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2553 หัวหน้าโครงการวิจัย พร้อมกับครูภูมิปัญญาได้พาเด็กพิเศษหรือกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 คน พบหมอและนักการศึกษาพิเศษตามนัดหมาย เพื่อตรวจวัด IQ เพื่อประเมินพัฒนาการและเป็นกลุ่มคัดกรองการเรียนรู้ ในการดำเนินงานได้แบ่งเด็กพิเศษทั้ง 17 คน ออกเป็น 3

กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง เพื่อตรวจวัด IQ กลุ่มที่สองเพื่อประเมินพัฒนาการ และกลุ่มที่สามเพื่อคัดกรองการเรียนรู้

22) กิจกรรมสอบถามประวัติเด็กพิเศษกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครอง

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 ทีมวิจัยและครูได้สอบประวัติเด็กพิเศษกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลเชิงลึกไปประกอบการประเมินเด็กพิเศษกลุ่มตัวอย่างตามแบบสอบประวัติจากทางแพทย์โรงพยาบาลชัยภูมิ จากการดำเนินงานผู้ปกครองเด็กพิเศษทั้ง 17 คน ร่วมประชุมรับทราบหลักการและการดำเนินโครงการวิจัยในขั้นตอนปัจจุบันหลังจากทราบตั้งแต่ประชุมครั้งที่ 1 แล้ว ในส่วนนี้ทีมวิจัยช่วยกันสอบประวัติเด็กพิเศษจากผู้ปกครองเป็นรายบุคคลพร้อมกันเอกสารเช่น สูติบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ผู้ปกครองทั้ง 17 คนเรียบร้อย ซึ่งผู้ปกครองยินดียิ่งที่โครงการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามแผนดำเนินงาน แต่ทว่าเด็กบางคนไม่มีสูติบัตรและสมุดสืชมศพ บางคนไม่มีหลักฐานการย้ายเข้าโรงเรียนและเลขบัตรประชาชน ซึ่งครูต้องโทรตามจากฝ่ายทะเบียนอำเภอ

23) กิจกรรมพบแพทย์และกลุ่มงานนักจิตวิทยา

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 หัวหน้าโครงการและครูภูมิปัญญาได้เดินทางพบแพทย์ และกลุ่มงานนักจิตวิทยาเพื่อเป็นการศึกษาภาพรวมของการวัดประเมินเด็กพิเศษกลุ่มตัวอย่างจากทางแพทย์และนักการศึกษาพิเศษ

จากการประชุมย่อยในวันนี้มีตัวแทนจากกลุ่มแพทย์ คือ แพทย์หญิงเรืองศรี ชัยวิรัตน์ และทีมหมอกกลุ่มนักการศึกษาพิเศษและทีมวิจัย โดยแพทย์หญิงเรืองศรี ได้เสนอให้ใช้กระบวนการทางหมอช่วยเด็กอีกโปรแกรมหนึ่ง และได้ถ่ายเอกสารผลการวัด IQ ของเด็กเก็บไว้ที่โรงพยาบาลก่อน โดยมีคุณสุพัตรา ฝ่ายธุรการของ โรงพยาบาลชัยภูมิ จัดทำบัตรประจำตัวคนไข้ของเด็กทั้ง 17 คน มอบหมายให้นางศิริพร หมั่นงาน ไปประสานงานขอใบใช้สิทธิในการรับบริการและการส่งตัวจาก โรงพยาบาลเทพสถิต ไปโรงพยาบาลชัยภูมิ

24) กิจกรรมติดต่อโรงพยาบาลเทพสถิต เพื่อทำประวัติคนไข้และขอใบส่งต่อ

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 ทีมวิจัยได้ติดต่อโรงพยาบาลเทพสถิตเพื่อทำประวัติคนไข้เด็กพิเศษ 17 คน โดยทีมวิจัยได้เข้าพบฝ่ายทะเบียนโรงพยาบาลเทพสถิต เพื่อทำประวัติเด็กทั้ง 17 คน เพื่อเสนอต่อห้องตรวจ ตรวจประวัติอาการและออกใบส่งต่อให้นายแพทย์ลงลายมือชื่อ ต่อจากนั้นหัวหน้าโครงการให้รายละเอียดการทำวิจัย และการขอความอนุเคราะห์ตามขั้นตอนของโรงพยาบาลกับพยาบาลหน้าห้องตรวจ รับใบส่งตัวคนไข้ (เด็กพิเศษ 17 คน) ไปยื่นรพ.ชัยภูมิและขอใบส่งต่อ

25) กิจกรรมพาเด็กนักเรียนไปโรงพยาบาลชัยภูมิเพื่อตรวจวัด IQ

ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2553 หัวหน้าโครงการและครูภูมิปัญญาได้พาเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างไปที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อตรวจวัด IQ โดยทีมแพทย์ได้ประเมินเด็กพิเศษ จากนั้นนำผลที่ได้จากการประเมินมาพูดคุยเพื่อหาข้อสรุป และหาแนวทางในการทำงานต่อไป

การตรวจวัด IQ ได้มีการตรวจวัดโดยแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 วัด IQ กลุ่มที่ 2 ประเมินพัฒนาการ และกลุ่มที่ 3 ประเมินการเรียนรู้ เมื่อผลการประเมินออกมาแล้ว ทีมวิจัยและทีมแพทย์ได้ร่วมกันสรุปผลประเมินและร่วมกันหาแนวทางในการดำเนินงานขั้นต่อไป ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ผลการตรวจวัด IQ เด็กพิเศษทั้ง 17 คน ในภาพรวมส่วนใหญ่เด็กมี IQ ต่ำ ด้านการเรียนรู้มีทักษะการอ่านและเขียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ ส่วนด้านพัฒนาการเด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ยกเว้นด้านภาษาที่เด็กมีพัฒนาการค่อนข้างช้า และมีบางคนที่อยู่ในกลุ่มเด็กปัญญาอ่อน (MR ระดับเรียนและฝึกได้)

ทั้งนี้ทีมแพทย์ได้เสนอแนวทางในการช่วยเหลือเด็กคือ ทีมแพทย์จะร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษจัดทำแผน IEP ให้กับเด็ก โดยครูสอนในโรงเรียน ส่วนเรื่องภาษาถิ่นนั้นจะเสริมหรือนำมาจัดรวมอย่างไรให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูและทีมวิจัย ทั้งนี้ทีมแพทย์ได้กำหนดตารางการฟื้นฟูพัฒนาการ และ IQ เด็กพิเศษทุกวันพุธ ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป โดยให้ครูพาเด็กไปพบแพทย์ครั้งละ 4 คน และจะทำกิจกรรมกับหมอ 1 ชั่วโมง / คน หลังจาก 3 เดือนแล้วจะมีการกำหนดวัด IQ ,พัฒนาการและปัญหาการเรียนรู้ในเดือนสิงหาคม 2553 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาท้องถิ่นญ้อกรนั้นให้ทีมวิจัยดำเนินการไปตามแผนงานของโครงการ ซึ่งทีมผู้เชี่ยวชาญการศึกษาพิเศษได้สรุปว่า เด็กพิเศษกลุ่มนี้มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการจัดทำแผน IEP เพื่อพัฒนาเด็กต้องเน้นปัญหา 2 ด้านนี้เป็นหลักทั้งภาษาไทยและภาษาญ้อกร

26) กิจกรรมพบที่ปรึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 การดำเนินกิจกรรมพบที่ปรึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ผลการตรวจสอบผลการคัดกรองด้านการเรียนรู้ (อ่าน, เขียน) ที่นักการศึกษาพิเศษประเมินสรุปว่าเด็กมีปัญหาด้านการอ่าน-เขียน ระดับรุนแรง 15 คน ในจำนวนทั้งหมด 17 คน โดยทีมวิจัยมีการตั้งข้อสังเกตว่า เด็กอาจไม่มีสมาธิในขณะที่ประเมินด้วยปัญหาสิ่งแวดล้อม นักการศึกษาพิเศษอยากแยกเด็กไปประเมินในห้องที่เงียบ ๆ ในส่วนนี้นางศิริพร หัวหน้าโครงการชี้แจงว่าได้เสนอทางหมอลแล้วแต่ พญ.เรืองศรีแนะนำว่า น่าจะใช้สถานที่เดียวกันทุกกลุ่ม เพื่อจะไม่มีความแปรปรวนมาแทรกซ้อนอีก ผลจะได้ไม่เบี่ยงเบน ซึ่งทีมวิจัยและทีมนักการศึกษาพิเศษเห็นด้วยและจะประเมินเด็กในสถานที่เดิมจนครบทุกคน

27) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษา

ในวันที่ 27 – 28 กุมภาพันธ์ 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษ สรุปงาน 6 เดือน จากการประชุมทีมวิจัยประชุมสรุปภาพรวมในการดำเนินงาน 6 เดือน จาก ก.ย. 52 - ก.พ. 53 ซึ่งพบปัญหาในการทำงานคือจะเข้าไปในส่วนของการรอผลการตรวจ IQ เด็กจากหมอ โดยภาพรวม

ของผลการตรวจจากหมอบเปลี่ยนไปจากสมมติฐานเดิมคือ จากเด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ (LD) กลุ่มตัวอย่างบางคนเป็นเด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำ (MR) โดยทีมวิจัยได้มองแนวโน้มในการทำกิจกรรมต่อไปข้างหน้าต้องรับคำปรึกษาจากแพทย์และนักการศึกษาพิเศษอย่างต่อเนื่องและชัดเจน และร่วมมือกันเขียนรายงานผลความก้าวหน้าตามบันทึกประชุมหรือบันทึกกิจกรรม

28) กิจกรรมการร่วมประชุม

วันที่ 2 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อจัดทำแบบทดสอบปลายภาคให้นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้ทดลองประเมินภาษาญัฮกุร

29) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษ

วันที่ 3 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อพาเด็กกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 คน พบหมอและนักการศึกษาพิเศษตามนัดหมาย ทีมสหวิชาชีพได้จัดแบ่งกิจกรรมสำหรับเด็กๆ เป็น 3 ฐาน คือ ฐานที่หนึ่ง เพื่อตรวจวัด IQ ฐานที่สองเพื่อประเมินพัฒนาการ และฐานที่สามเพื่อคัดกรองการเรียนรู้ ทั้งนี้ทีมสหวิชาชีพจะร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆกับกลุ่มตัวอย่างตลอดกิจกรรม และการร่วมกิจกรรมกับทีมสหวิชาชีพครั้งนี้มีความสำคัญตรงที่มีทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย ดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพนพร และทีมผู้ประสานงานสกว. จังหวัดชัยภูมินำโดยคุณจุลทัศน์และคณะ มาร่วมสังเกตการณ์ด้วยอย่างใกล้ชิด จากนั้นได้ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในวัตถุประสงค์ร่วมในโครงการและวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมของทีมสหวิชาชีพจนกิจกรรมแล้วเสร็จจึงเดินทางกลับ

30) กิจกรรมการพาเด็กกลุ่มตัวอย่างร่วมกิจกรรมกับทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 10 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยส่วนหนึ่งได้พาเด็กเดินทางไปพบทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิตามเวลานัดหมายเพื่อทำกิจกรรมตามแผนโครงการคือแบ่งเด็กเข้าฐานที่หนึ่ง เพื่อตรวจวัด IQ ฐานที่สองเพื่อประเมินพัฒนาการ และฐานที่สามเพื่อคัดกรองการเรียนรู้ ทั้งนี้ทีมสหวิชาชีพจะร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆกับกลุ่มตัวอย่างตลอดกิจกรรม

31) กิจกรรมการร่วมประชุมและต้อนรับ ศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์

วันที่ 10 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยอีกส่วนหนึ่งได้พาทีมเดินทางไปโรงเรียนบ้านไร่พัฒนาเพื่อร่วมกับนายประยูร วิโรตสัง และคณะให้การต้อนรับศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ที่เดินทางมาประชุมติดตามผลการทำงานของทีมวิจัยญัฮกุรทั้ง 4 โครงการที่พื้นที่อำเภอเทพสถิต โดยมีการนำเสนอผลการทำงานของแต่ละทีม จากนั้นศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ให้เกียรติซักถามกระบวนการทำงานของแต่ละทีม โดยละเอียดรวมถึงการให้ขวัญกำลังใจแก่ทุกคนอย่างประทับใจก่อนเดินทางกลับ

32) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษ

วันที่ 3 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อทบทวนแผนการร่วมทำงานที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนวันเวลา (บางช่วง) เนื่องจากทีมวิจัยติดการประชุม

33) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษา

วันที่ 17 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อพากลุ่มตัวอย่างทั้ง 17 คน ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงาน หลังจากนั้นร่วมประชุมสรุปผลข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาหาวิธีการหรือแนวทางช่วยเหลือหรือสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ต่อไป

34) กิจกรรมการศึกษาดูงาน

วันที่ 22 - 27 มีนาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปศึกษาดูงานที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาดูงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนงานที่กำลังศึกษาวิจัย เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 8 จังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนวัดช้างเคียน (ต้นแบบการจัดการเรียนร่วม) โรงเรียนแม่ริมใต้และโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ที่มีเด็กกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในระบบโรงเรียนกว่าสิบกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งนี้มีตัวแทนทีมพี่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยมหิดลร่วมเดินทางสังเกตการศึกษาดูงานด้วยคือนางสาวอัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์ และให้เกียรติเป็นตัวแทนทีมมอบของที่ระลึกแก่ผู้บริหารทุกจุดที่ทีมวิจัยได้เข้าศึกษาดูงาน ในการนี้ทีมวิจัยทุกคนได้ตั้งใจเก็บเกี่ยวประสบการณ์และความรู้ต่าง ๆ ที่ได้พบได้รับรู้กับมาประยุกต์เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ

35) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษา

วันที่ 1 เมษายน 2553 ทีมวิจัยได้เดินทางไปร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อสรุปลงสู่การสร้างเค้าโครงรูปแบบของแบบคัดกรองที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง โดยในที่ประชุมร่วมเสนอข้อดีข้อด้อยของแบบคัดกรองที่ใช้อยู่อย่างกว้างขวางและมติที่ประชุมเห็นชอบกับแนวทางและกรอบแนวคิดการวิจัยที่ นางศิริพร ห่มนงาน หัวหน้าโครงการเสนอคือทฤษฎี/หลักการของ RTI (Responds To Intervention) คือการตอบสนองต่อการสอนของผู้เรียน โดยการใช้เทคนิคการสอนที่ได้มาตรฐานหรือระบบการช่วยเหลือที่สอดคล้องกับปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง และแพทย์หญิงเรืองศรี ชัยวิรัตน์ กุมารแพทย์โรงพยาบาลชัยภูมิ เสนอว่าน่าจะเสริมด้วยกิจกรรมของสหวิชาชีพร่วมบูรณาการในกระบวนการสร้างแบบคัดกรองฯ ครั้งนี้ด้วยเพื่อผลที่ออกมาจะเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพที่สุด และที่ประชุมต่างเห็นด้วยและลงมติรับหลักการ

36) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 5 เมษายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อวางแผนดำเนินการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิด RTI ที่นำมาประยุกต์ใช้ในโครงการ โดยที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าน่าจะนำภาษาท้องถิ่นญ้อกร่วมในการกิจกรรมจัดการเรียนการสอนด้วย และได้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมที่วิเคราะห์แล้วว่าสอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มตัวอย่าง

37) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 6 เมษายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อจัดทำรูปแบบกระบวนการจัดการฯ ที่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างต่อจากครั้งที่แล้ว

38) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 7 เมษายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อวางแผนทำกำหนดตารางลงกิจกรรมของสหวิชาชีพร่วมบูรณาการในกระบวนการสร้างแบบคัดกรองฯ ครั้งนี้ด้วย เพื่อผลที่ออกมาน่าจะเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพที่สุดตามมติที่ประชุมที่ผ่านมา

39) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 8 เมษายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม เพื่อร่วมสรุปผลงานในหกเดือนที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการประชุมสรุปความก้าวหน้าของโครงการ ฯ เพื่อเขียนรายงานเสนอต่อมหาวิทยาลัยมหิดลและสกว. (ฝ่ายท้องถิ่น) ผู้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยตลอดมา

40) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 9 - 14 เมษายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเพื่อรวบรวมข้อมูลที่สำคัญมาวิเคราะห์เขียนรายงานความก้าวหน้าของโครงการ ฯ และจัดพิมพ์ต้นฉบับ

41) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัยจัดทำสื่อฯ

วันที่ 6 - 7 พฤษภาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนภาษาญ้อกร เตรียมไปจัดนิทรรศการแสดงผลงานโครงการตามหนังสือเชิญจากสพฐ.ที่โรงแรมบางกอกพาเลซ กรุงเทพฯ

42) กิจกรรมการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

วันที่ 12 - 15 พฤษภาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในโครงการการนำภาษาท้องถิ่นร่วมใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในเขตพื้นที่พิเศษ ที่โรงแรมบางกอกพาเลซ กรุงเทพฯซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งในโครงการนี้มีทีมวิจัยและโรงเรียนเป้าหมายของโครงการกว่า 500 โรงเรียนที่ถูกเชิญเข้าร่วมกิจกรรม ในงานมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานทั้งด้านวิชาการและสื่อการสอน การนำเสนอรูปแบบการทำงานที่ประสบผลสำเร็จจากทีมกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ส่วนสำคัญที่ทุกทีมได้รับประสบการณ์ตรงที่สามารถนำกลับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้คือการร่วมปฏิบัติการสาธิตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการนำภาษาแม่ร่วมใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยเทคนิคการถ่ายโอนภาษาและกลวิธีการสอนภาษาแม่เชื่อมโยงกับภาษาไทย(ภาษาราชการ) หรือการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย

43) กิจกรรมการร่วมประชุมกับทีมสหวิทยาการ

วันที่ 1 มิถุนายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อนำรูปแบบกระบวนการคัดการคัดกรองที่วางแผนไว้นำเสนอให้ที่ปรึกษาโครงการด้านวิชาการได้ชี้แนะและเติมเต็มก่อนนำไปทดลองใช้ และประชุมนัดหมายการเริ่มดำเนินการโครงการตามแผนงานหกเดือนหลัง

44) กิจกรรมร่วมนำเสนอ-เผยแพร่ผลงาน

วันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปร่วมนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัยที่อาคารกาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในงานมหกรรมรวมพลคนพัฒนาสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 10 จังหวัดชัยภูมิ จัดโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการนี้ทีมวิจัยทุกคนได้ร่วมนำเสนองาน การจัดนิทรรศการในโครงการขอรับการรวบรวมการรวมถึงการนำชุดการแสดงของวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นภูษุกรเผยแพร่ตลอดงานได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมอย่างมากมาย ทีมสื่อโทรทัศน์ทีวีไทยได้ทำการสัมภาษณ์หัวหน้าโครงการ ทีมวิจัยปราชญ์ชาวภูษุกร นักเรียนและผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 10 จังหวัดชัยภูมิเพื่อเผยแพร่ผ่านรายการทีวีต่อไป ผลการนำเสนอผลงานครั้งนี้ทำให้ทีมวิจัยได้รับโลรางวัล "หนึ่งในอีสานงานพัฒนาสังคม" จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ทีมวิจัยจังหวัดชัยภูมิและองค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างยิ่ง

45) กิจกรรมการทดลองใช้กระบวนการคัดกรอง ฯ

วันที่ 2 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมและทดลองนำกระบวนการคัดกรองฯที่สร้างขึ้นทดลองใช้กับเด็กที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงก่อนจะนำไปใช้จริง จากการเฝ้าสังเกตการดำเนินกิจกรรมตามแผนโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯพบว่าบรรยากาศในห้องเรียนเด็ก ๆ มีความสนุกสนานและแสดงออกถึงความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมที่ครูเชิญชวนตลอดเวลาที่กำหนด หลังการทดลองที่วิจัยได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับกิจกรรม ได้ลงความเห็นว่ที่เด็กสนุกสนานและมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองด้านภูมิรู้ภาษาแม่ (ภาษาภูษุกร) เด็กจึงแสดงออกโดยธรรมชาติอย่างมีความสุข ทีมวิจัยเองก็มีความสุขและความปิติเป็นอย่างมากและคิดว่าโครงการเดินมาถูกทางแล้ว

46) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัยเพื่อเตรียมความพร้อม

วันที่ 13 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมทีมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเพื่อฝึกซ้อมการสาธิตการสอนภาษาญ้อกรเพื่อบันทึกการถ่ายทอดโทรทัศน์ทีวีไทยเผยแพร่ต่อสาธารณชน

47) กิจกรรมการสาธิตการสอนและการแสดงวิถีวัฒนธรรมญ้อกร

วันที่ 14 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมกันนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้รายการโทรทัศน์ทีวีไทยบันทึกเทปที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ในการนี้มีผู้ร่วมรายการในการให้ทีวีไทยสัมภาษณ์คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ นายอำเภอเทพสถิต รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ประธานเครือข่ายโรงเรียนทุ่งกระเจียว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงและคณะครู อบต.ตำบลบ้านไร่ ทีมวิจัยและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ญ้อกร ซึ่งทุกขั้นตอนของกิจกรรมผ่านไปด้วยความเรียบร้อยเป็นที่พอใจและชื่นชมของทุกฝ่าย

48) กิจกรรมร่วมต้อนรับคณะผู้ศึกษาดูงาน

วันที่ 15 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยและนักเรียนร่วมกันให้การต้อนรับคณะนักศึกษาระดับปริญญาเอกที่เดินทางมาศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

49) กิจกรรมร่วมต้อนรับคณะผู้ศึกษาดูงาน

วันที่ 16 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนร่วมกันให้การต้อนรับคณะครูจำนวน 95 คนจากสำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 นำโดยนายบรรลु ดารา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่เดินทางมาศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง โดยมุ่งศึกษาเรื่องการนำระบบตัวเขียนภาษาท้องถิ่นญ้อกรเข้าสอนในระบบโรงเรียน กิจกรรมการดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีความยากลำบากทางการเรียนรู้และกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

50) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 18-19 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมทีมเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาญ้อกร และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาญ้อกรที่จะนำไปใช้ในแผนงานกระบวนการคัดกรองฯ

51) กิจกรรมการรับการอบรมของทีมวิจัย

วันที่ 21 - 22 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปเข้ารับการอบรมแบบเข้มเรื่องเกี่ยวกับหลักการนำแนวคิด RTI มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและปัญหา ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยอาจารย์แสงเพชร เจริญราษฎร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

52) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 29 – 30 กรกฎาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเพื่อจัดทำชุดประเมินความสามารถด้านการเรียนรู้ภาษาญักรที่จะนำไปใช้ในแผนการทดลองใช้กระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์

53) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมแพทย์และทีมนักการศึกษา

วันที่ 2 สิงหาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมกันนำกระบวนการคัดกรองฯทดลองใช้กับเด็กกลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงตามชั้น Tier 1 ซึ่งครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นการนำกระบวนการคัดกรองฯที่สร้างขึ้น จากการเฝ้าสังเกตการดำเนินกิจกรรมตามแผนโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯพบว่าบรรยากาศในห้องเรียนเด็ก ๆ มีความสนุกสนานและแสดงออกถึงความกระตือรือร้นที่จะร่วมกิจกรรมที่ครูเชิญชวนตลอดเวลาที่กำหนดตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองทีมวิจัยได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ลงความเห็นเห็นว่าที่เด็กสนุกสนานและเสนอตัวเข้าร่วมกิจกรรมตลอดเวลานั้นอาจเป็นไปได้อย่างยิ่งที่เด็กรู้สึกว่าเป็นการเรียนการสอนปกติทั่วไปไม่ใช่การตอบแบบคัดกรองหรือการทำกิจกรรมเพื่อจับจุดด้อยของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแบ่งแยกกลุ่มหรือการตีตรา เด็กจึงแสดงออกโดยธรรมชาติอย่างมีความสุข เช่นเดียวกับการนำมาทดลองใช้ ทีมวิจัยเองก็เกิดความมั่นใจในการดำเนินโครงการต่อไป

54) กิจกรรมการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการการสอนดนตรีท้องถิ่น

วันที่ 3 – 6 สิงหาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในโครงการการจัดการเรียนการสอนนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์และโรงเรียนในเขตพื้นที่พิเศษด้วยดนตรีและเพลงพื้นถิ่น ที่โรงแรมบีพีเชียงใหม่ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผลจากการเข้าร่วมโครงการทำให้ทีมวิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับการแต่งเพลงระดับต่างและการนำดนตรีพื้นถิ่นร่วมจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างมากและทุกคนสามารถนำไปใช้ได้จริงในการทำงานตามโครงการฯ

55) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 19 – 20 สิงหาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเพื่อจัดเตรียมข้อมูลการทำงานหกเดือนหลังก่อนเปิดโครงการ ฯ ไปนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เวทีจังหวัดจันทบุรี โดยในการประชุมทีมได้ร่วมกันรวบรวมภาพกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในการดำเนินงานที่ผ่านมาจัดทำเป็นชุดผลงานเตรียมพร้อมในการนำเสนอแลกเปลี่ยน

56) กิจกรรมการร่วมอบรมทักษะวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ

วันที่ 23 สิงหาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปร่วมอบรมทักษะวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยวิทยากรจากประเทศญี่ปุ่นบรรยายผ่านล่ามภาษาไทยในหัวข้อการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการศึกษาในประเทศญี่ปุ่นและหัวข้อ

เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม ทีมวิจัยทุกคนตั้งใจรับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับอย่างเต็มความรู้ความสามารถในการจะนำกลับมาเตรียมปรับใช้กับงานที่เกี่ยวข้อง

57) กิจกรรมการประเมินตามแผนการทดลอง Tier 1

วันที่ 31 สิงหาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมกันทำการประเมินความสามารถด้านการอ่าน-เขียนภาษาไทยตามโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯ โดยใช้ชุดการประเมินความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยหลังการเรียน ชุดที่ 1 ชั้น Tier 1

58) กิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัยในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

วันที่ 2 – 5 กันยายน 2553 ทีมวิจัยพร้อมด้วยที่ปรึกษาโครงการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (นายแสงเพชร เจริญราษฎร์) เดินทางไปร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานความก้าวหน้างานวิจัยในระดับภาคที่ ทะเลใต้ รีสอร์ทจังหวัดจันทบุรี ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยมิดล และในการร่วมกิจกรรมโครงการนี้การนำเสนอผลงานของทีมในภาพรวมยังไม่เป็นที่ประทับใจของผู้เข้าร่วมโครงการนัก เนื่องจากว่าแผนงานโครงการสร้างกระบวนการคัดกรองฯ ยังดำเนินการไม่ครบกระบวนการที่วางกรอบการวิจัยไว้ แต่ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านที่เห็นความสำคัญของโครงการได้เข้ามาแสดงความสนใจ ชี้แนะการทำงานข้างหน้าต่อไป ซึ่งทีมวิจัยเองก็ซาบซึ้งในความกรุณาและกราบขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน จากนั้นจึงประชุมทีมสร้างขวัญและกำลังใจว่าทีมจะไม่ย่อท้อพร้อมทั้งให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดเวลาว่า "วันหนึ่งเมื่องานสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ภาพลักษณ์ในการทำงานของทีมและผลสำเร็จของโครงการต้องส่งงานกว่าวันนี้และผลการวิจัยน่าจะเป็นผลงานที่มีส่วนช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยงให้หลุดพ้นจากการตกเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้"

59) กิจกรรมการดำเนินการจัดทำแบบบันทึกประวัติและใบส่งตัวคนไข้

วันที่ 7 กันยายน 2553 หัวหน้าโครงการวิจัย นางศิริพร หมั่นงาน ได้เดินทางไปพบทีมแพทย์ที่โรงพยาบาลเทพสถิต เพื่อจัดทำแบบบันทึกประวัติและการส่งต่อคนไข้ไปยังโรงพยาบาลชัยภูมิ ตามระเบียบปฏิบัติของทางโรงพยาบาล เพื่อจะนำไปแสดงต่อโรงพยาบาลชัยภูมิต่อไป

60) กิจกรรมการพากลุ่มตัวอย่างพบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 8 กันยายน 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่นานตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ Tier 2

61) กิจกรรมการพากลุ่มตัวอย่างพบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 15 กันยายน 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่มือตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ

62) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 16 กันยายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อทบทวนและปรับเทคนิควิธี - กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนภาษาญ้อในโครงการกระบวนการคัดกรองฯตามชั้น Tier 2

63) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 19 กันยายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อจัดเตรียมชุดการประเมินความสามารถและปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาญ้อในโครงการกระบวนการคัดกรองฯตามชั้น Tier 2

64) กิจกรรมร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 21 - 22 กันยายน 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่มือตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ

65) กิจกรรมพบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 29 กันยายน 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่มือตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ

66) กิจกรรมกิจกรรมการประเมินตามแผนการทดลอง Tier 2

วันที่ 30 กันยายน 2553 ทีมวิจัยร่วมกันทำการประเมินความสามารถด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยตามโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯ โดยใช้ชุดการประเมินความสามารถด้านการอ่านเขียนภาษาไทยหลังการเรียน ชั้น Tier 2

67) กิจกรรมพบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 6 ตุลาคม 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่มือตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ Tier 3

68) กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะด้านศิลปะ

วันที่ 10 – 17 ตุลาคม 2553 ทีมวิจัยเดินทางไปศึกษาดูงานและเรียนรู้เทคนิคการวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก ที่โรงเรียนบ้านยางเปา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ อำนวยการสอนโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญงานด้านศิลปะโดยตรง (ครูต๋อ) ในการนี้ทีมวิจัยทุกคนตั้งใจศึกษาและฝึกวาดภาพอย่างจริงจังตลอดระยะเวลา ซึ่งมีผลทำให้ทีมวิจัยมีความสามารถในการวาดภาพประกอบหนังสือได้เป็นอย่างดี ถือว่าโครงการนี้ประสบผลสำเร็จเกินความคาดหมาย

69) กิจกรรมพบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 20 ตุลาคม 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่ขนานตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ Tier 3

70) พบทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 27 ตุลาคม 2553 ทีมวิจัยพาเด็กกลุ่มตัวอย่างเดินทางไปพบกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อดำเนินกิจกรรมคู่ขนานตามแผนโครงการกระบวนการคัดกรองฯ Tier 3

71) กิจกรรมกิจกรรมการประเมินตามแผนการทดลอง Tier 3

วันที่ 3 พฤศจิกายน 2553 ทีมวิจัยร่วมกันทำการประเมินความสามารถด้านการอ่านเขียนภาษาไทยตามโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯ โดยใช้ชุดการประเมินความสามารถด้านการอ่านเขียนภาษาไทยหลังการเรียนขั้น Tier 3

72) กิจกรรมการร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพ ที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อสรุปเก็บรวบรวมข้อมูลจากทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ที่พร้อมนำมาวิเคราะห์ตามแผนโครงสร้างกระบวนการคัดกรองฯ

73) กิจกรรมการร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพ

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมสหวิชาชีพ ที่โรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมเอกสารต่าง ๆ จากทีมสหวิชาชีพทุกทีมและสรุปรวบรวมเตรียมเขียนรายงานผลในลำดับต่อไป

74) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่รวบรวมมาจากทีมสหวิชาชีพทุกทีมและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสู่บทสรุปโครงการฯ

75) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อแบ่งหน้าที่ในการเรียบเรียงเอกสาร และหาแนวทางสถิติการประเมินผลกลุ่มตัวอย่าง และร่วมถอดบทเรียนทุกกระบวนการเพื่อเรียบเรียงสำหรับเขียนรายงานโครงการฯ

76) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 13 ธันวาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อแบ่งหน้าที่ในการศึกษาแบบฟอร์มการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ และตรวจทานเอกสารทางด้านการเงินให้ถูกต้องครบถ้วน

77) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 20 ธันวาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อแบ่งหน้าที่ร่วมกันเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

78) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 30 ธันวาคม 2553 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อร่วมกันศึกษาตรวจสอบผลการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ในส่วนที่ดำเนินการมา และเขียนส่วนที่เหลือต่อเรื่อยๆจนกว่าจะแล้วเสร็จ

79) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 10 - 16 มกราคม 2554 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อร่วมกันศึกษาตรวจสอบผลการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ในส่วนที่ดำเนินการมา และเริ่มดำเนินการจัดพิมพ์หลังการตรวจสอบต้นฉบับแล้ว

80) กิจกรรมการตรวจสอบความถูกต้องโดยที่ปรึกษาโครงการฯ

วันที่ 21 มกราคม 2554 หัวหน้าโครงการวิจัยได้นำต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์บางส่วนเข้าพบที่ปรึกษาโครงการฯด้านวิชาการคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร ทีมมหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครราชสีมา เพื่อตรวจสอบและเติมเต็มส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งท่านที่ปรึกษาได้ให้ความกรุณาแนะนำอย่างละเอียดในการเขียนรายงานข้อมูลการวิจัยในมิติต่าง ๆ

81) กิจกรรมประชุมทีมวิจัย

วันที่ 24 มกราคม 2554 หัวหน้าโครงการวิจัยได้นำต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการแนะนำจากท่านที่ปรึกษาโครงการฯ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กลับมาแจ้งทีมวิจัยและช่วยกันปรับแก้ไขตามที่ปรึกษาเสนอแนะ

82) กิจกรรมการประชุมทีมวิจัย

วันที่ 31 มกราคม 2554 ทีมวิจัยร่วมประชุมที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเพื่อจัดพิมพ์ต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์ที่ยังไม่แล้วเสร็จ และรวบรวมเอกสารหลักฐานการเงิน

83) กิจกรรมช่วงการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2554 ส่งต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ทีมพี่เลี้ยงที่มหาวิทยาลัยมหิดลตรวจทานความสมบูรณ์ของสาระหรือประเด็นการนำเสนอในรูปแบบรายงาน

84) กิจกรรมช่วงการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 รับต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์จากทีมพี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยมหิดล มาตรวจทานแก้ไขตามที่พี่เลี้ยงเสนอแนะ

85) กิจกรรมช่วงการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2554 ส่งต้นฉบับรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ทีมพี่เลี้ยงมหาวิทยาลัยมหิดลตรวจทาน (นางสาวกুমารี ลาภาภรณ์) และรอแก้ไขตามที่พี่เลี้ยงเสนอแนะ

86) กิจกรรมการเขียนบทความนำเสนอผลงานวิจัย

วันที่ 1 กันยายน 2554 ทีมวิจัยร่วมประชุมกับทีมวิจัย ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เพื่อเขียนบทความส่งมหาวิทยาลัยมหิดลจัดพิมพ์เอกสารการเสนอบทความทางวิชาการในโครงการนำเสนอผลงาน ที่มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งได้รับความกรุณาจาก ดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของบทความ

87) กิจกรรมการร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

วันที่ 27 – 28 กันยายน 2554 ทีมวิจัยได้เชิญนายแสงเพชร เจริญราษฎร์ ที่ปรึกษาโครงการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นตัวแทนทีมวิจัยไปนำเสนอผลงาน ในวันที่ 27-28

กันยายน 2554 ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งในเวทีนำเสนองานวิชาการครั้งนี้ได้รับเกียรติจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่านเป็นผู้วิพากษ์เช่น ศาสตราจารย์ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.พุทธชาติ โพธิบาล หัวหน้าภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพรและ ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ ซึ่งทุกท่านได้ให้ความสนใจ เสนอแนะเพิ่มเติมงานที่นำเสนอให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทีมวิจัยขอขอบคุณท่านผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กล่าวข้างต้นไว้ในโอกาสนี้ และขอบคุณนางสาวกุมารี ลาภอารณ์ พี่เลี้ยงที่ให้การช่วยเหลือดูแลความเรียบร้อยตั้งแต่เริ่มกระทั่งการนำเสนอแล้วเสร็จสมบูรณ์

88) กิจกรรมการร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

วันที่ 27 – 28 กันยายน 2554 ทีมวิจัยอีกส่วนหนึ่งเดินทางไปดำเนินการนำเสนอผลงานที่งาน Symposium ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ขอนแก่นฮอลล์ เพื่อประกวดผลงานโครงการ Best Practice ประจำปี 2554 ในการนี้ ทีมวิจัยโครงการกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมกับเด็กชาติพันธุ์ได้รับโลรางวัลชนะเลิศอันดับ 1 ระดับภาคประเภทนวัตกรรมกระบวนการรับโลจาก ดร.สุจินดา ผ่องอักษร ท่านที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

89) กิจกรรมการรับการนิเทศจากทีมพี่เลี้ยง

วันที่ 8 มิถุนายน 2555 หัวหน้าโครงการและนายพนม จิตรจำนง ได้เดินทางไปบ้านวังอ้ายโพธิ์เพื่อรับการนิเทศจากทีมพี่เลี้ยงคือดร.ศิริเพ็ญ อังสิทธิพูนพรและคณะที่เดินทางมาจากมหาวิทยาลัยมหิดล โดยสาระสำคัญอยู่ที่การแนะนำส่วนสำคัญที่ต้องเติมเต็มในรายงานฉบับสมบูรณ์ ในการนี้หัวหน้าโครงการได้รับข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาเพื่อทำการแก้ไขต่อไป

อาจกล่าวสรุปได้ว่ากระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP) มีขั้นตอนการดำเนินงานและการทำกิจกรรมตามตารางดังนี้สามารถสรุปดังตารางดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปกระบวนการวิจัย

กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ Interdisciplinary Special Education Process : ISEP	
ขั้นตอนกระบวนการ	กิจกรรม
1. ประเมินผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย 1.1 ชุดทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทย ชุดที่ 1- 3 1.2 ชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทย ชุดการเขียนที่ 1- 3 1.2.1 เขียนตามคำบอก 1.2.2 เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้ 1.2.3 เขียนเรื่องตามจินตนาการ 2. กระบวนการ ISEP <u>ระดับชั้น (Tier 1)</u> 1. สอนรวมพร้อมกันทั้งชั้นเป็นเวลา 4 สัปดาห์ 2. ประเมินผลการอ่านด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและเขียน ชุดที่ 1 3. ส่งเด็กที่ผ่านเกณฑ์การประเมินกลับห้องเรียนปกติ <u>ระดับชั้น (Tier 2)</u> 1. สอนเด็กที่ยังไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 1 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยใช้เทคนิควิธีที่เข้มข้นได้แก่ วิธีสอนเป็นทีมพร้อมกัน มีครูช่วยแนะนำใกล้ชิด 2. ประเมินผลการอ่านด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและเขียน ชุดที่ 2 3. ส่งเด็กที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 2 กลับห้องเรียนปกติ <u>ระดับชั้น (Tier3)</u> 1. สอนเด็กที่ยังไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 2 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยใช้เทคนิควิธีที่เข้มข้นได้แก่ การสอนเป็นกลุ่มย่อย ครูสอนแบบ 1/1 เพื่อนช่วยเพื่อน 2. ประเมินผลด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและเขียน ชุดที่ 3 3. ส่งเด็กที่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ 3 กลับห้องเรียนปกติ 3.ทีมสหวิชาชีพร่วมประชุมสรุปผลแต่ละสาขาวิชาชีพ 3.1 ประเมินผลการจัดกิจกรรมตามหลักการของแต่ละสหวิชาชีพ 3.2 นำผลสรุปจากทุกสหวิชาชีพมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ 3.3 รายงานผลการดำเนินการอย่างเป็นทางการ <u>ขั้นต่อยอด</u> 1. ศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล 2. จัดการศึกษาตามหลักการการศึกษาพิเศษ 3. ฝึกทักษะจำเป็นในการดำรงชีวิต 4. ฝึกอาชีพตามความถนัดและความสนใจ	1. ดำเนินการตามแบบแผนของโครงการ 1.1 สอบประวัติผู้เรียนจากผู้ปกครอง 1.2 พาผู้เรียนพบนักการศึกษาพิเศษ 1.3 พาผู้เรียนพบนักจิตวิทยา 1.4 พาผู้เรียนพบนักพัฒนาการ 1.5 เรียนกับครูการศึกษาพิเศษ 1.6 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน <u>ระดับชั้น (Tier 1)</u> 1. เรียนกับครูภูมิปัญญาภาษาญัฮกูร ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบถ่ายโอนภาษาญัฮกูร 2. เรียนกับครูไทยและครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 3. ประเมินผลการอ่านและเขียนหลังเรียน <u>ระดับชั้น (Tier 2)</u> 1. ใช้รูปแบบการสอนเป็นทีม ประกอบด้วยครูการศึกษาพิเศษ ครูภูมิปัญญาภาษาญัฮกูร และครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ <u>ระดับชั้น (Tier 3)</u> 1. สอนแบบกลุ่มย่อย 2. สอนโดยครู 1 คนต่อนักเรียน 1 คน 3. เพื่อนสอนเพื่อน(Peer Tutoring) <u>ขั้นวิเคราะห์ผลการศึกษา</u> 1. รวบรวมแบบสรุปผลการตรวจวัด IQ 2. รวบรวมแบบสรุปผลพัฒนาการ 3. ผลการทดสอบอ่านและเขียนหลังเรียน <u>เด็กที่ไม่ผ่าน Tier1-Tier 3 จัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษและนำเข้าสู่การจัดการศึกษาพิเศษ</u> 1. จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) 2. จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยในโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่นในเขตพื้นที่บริการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ” ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 วิธีการสัมภาษณ์

ทีมวิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์สอบถามประวัติของเด็กนักเรียนจากผู้ปกครองตามแบบบันทึกทั้ง 17 คน เนื่องจากข้อมูลของเด็กนักเรียนตั้งแต่แรกเกิดถือเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถใช้วิเคราะห์หาสาเหตุของพัฒนาการและผลการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนได้

3.2 วิธีการทดลองเชิงปฏิบัติการ

การทดลองเชิงปฏิบัติการ กล่าวคือ ได้มีการประเมินวัดผลทางด้าน IQ, ประเมินผลทางด้านพัฒนาการ และประเมินผลทางการเรียนรู้ของเด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 17 คน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญทางสาขาต่าง ๆ ได้แก่ ทีมแพทย์ นักจิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนนักการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้มีความพยายามฟื้นฟูพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ด้วยการใช้กลวิธีการเรียนการสอนทางด้านภาษาที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนแต่ละคนอีกด้วย โดยเฉพาะการเรียนการสอนภาษาญ้อกรโดยใช้สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ

3.3 การประชุมกลุ่มใหญ่ / กลุ่มย่อย

ในการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทีมวิจัยได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนสร้างภาคีเครือข่ายเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และเกิดผลที่เป็นประโยชน์สูงสุด ทีมวิจัยได้ใช้วิธีการประชุมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งในการประชุมกลุ่มต่าง ๆ นี้ ได้แบ่งออกเป็นหลายระดับ เช่น การประชุมในทีมวิจัยร่วมกัน การประชุมระหว่างทีมวิจัยและครูในโรงเรียน การประชุมระหว่างทีมวิจัยและชุมชนโดยเฉพาะผู้ปกครองของเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายวิจัยเพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ทีมแพทย์ นักจิตแพทย์ กุมารแพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักจิตวิทยา และพยาบาลวิชาชีพ ตลอดจนนักการศึกษาพิเศษ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา ทีมวิจัยได้ใช้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และเพื่อ

หาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาทางการเรียนรู้
ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงข้อจำกัดในการใช้แบบคัดกรอง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

1. กระบวนการคัดกรองเด็ก

1.1 กระบวนการคัดกรองเด็กในปัจจุบันตามแบบ KUS – SI

การคัดกรองเด็กนักเรียนที่ใช้เป็นมาตรฐานในโรงเรียนทั่วไป คือการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรองกัสซี(KUS – SI) มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีการให้ค่าคะแนนของเด็กโดยผ่านการสังเกตของครู จากผลการเรียนว่าเด็กบกพร่องการอ่าน การเขียนอย่างไร จากนั้นคิดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย เด็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์จึงถูกเรียกว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales หมายถึงแบบคัดกรองที่เกิดจาก โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา (Kasetsart University Laboratory School Center for Educational Research and Development – KUS) และสาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะศิริราชพยาบาล (Faculty of Medicine Siriraj Hospital – SI) ได้พัฒนาแบบคัดกรองสำหรับเด็กสมาธิสั้นบกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิสซึม KUS – SI Rating Scales : DAHA / LD / Autism (PDDs) เพื่อใช้ในการคัดกรองเด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 อายุระหว่าง 6 – 13 ปี 11 เดือน ที่มีภาวะสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder – ADHD) บกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disorders – LD) และออทิสซึม (Autism and Pervasive Developmental Disorder Disorders PDDs)

วิธีการคัดกรองตามแบบกัสซีนีมีข้อจำกัดบางประการ โดยเฉพาะกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการเรียนรู้ภาษาไทยไม่ได้ดีเท่ากับเด็กไทยทั่วไป หรือไม่ถนัดในการใช้ภาษาไทยตั้งแต่เกิด แต่นั่นไม่ใช่เหตุผลที่จะตีตราเด็กว่ามีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง เช่น บางครั้งเด็กเขียนอธิบายไม่ถูกแต่สามารถบอกเรื่องเล่าเรื่องราวนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

จากการใช้แบบคัดกรองกัสซีคัดกรองเด็กนักเรียนชั้นป.4 – ป.6 ของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง พบว่า เด็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์ตามแบบคัดกรองกัสซี มีทั้งสิ้นจำนวน 17 คน เป็นเด็กชาติพันธุ์ญ้อกร จำนวน 16 คน เด็กไทย-ญ้อกร 1 คน เพศหญิง 6 คน เพศชาย 11 คน ตามตาราง

ตารางที่ 3 รายละเอียดจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองแบบ KUS – SI

ที่	เพศ	ระดับชั้น	การแปลผลคะแนนตามแบบ KUS – SI (บทพร่องทางการเรียนรู้ LD)					
			การอ่าน	คะแนนที่ เกณฑ์ 61 - 70	การเขียน	คะแนนที่ เกณฑ์ 61 - 70	การคิด คำนวณ	กลุ่ม
1	ชาย	ป.5	41	614	43	69	-	3
2	ชาย	ป.5	53	71	44	69	-	3
3	ชาย	ป.5	52	71	51	74	-	3
4	ชาย	ป.5	55	73	40	67	-	3
5	หญิง	ป.4	41	66	50	66	-	3
6	หญิง	ป.6	45	69	30	68	-	3
7	หญิง	ป.6	52	71	34	63	-	3
8	ชาย	ป.6	48	68	45	70	-	3
9	ชาย	ป.6	52	71	34	63	-	3
10	ชาย	ป.6	48	68	50	73	-	3
11	ชาย	ป.6	43	65	39	67	-	3
12	หญิง	ป.6	42	74	34	72	-	3
13	หญิง	ป.6	45	76	40	78	-	3
14	หญิง	ป.6	40	72	36	74	-	3
15	ชาย	ป.6	57	77	56	79	-	3
16	ชาย	ป.6	45	67	47	71	-	3
17	ชาย	ป.6	53	71	51	74	-	3

คะแนนที่อยู่ช่วง 61 – 70 จัดอยู่ใน กลุ่ม 3 หมายความว่า เป็นกลุ่มที่ควรได้รับการช่วยเหลือด้าน
การศึกษา (ถูกคัดกรองให้อยู่ในกลุ่มเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ : LD)

ข้อจำกัดในการใช้แบบคัดกรอง KUS – SI

- 1) ก่อนนำแบบคัดกรองมาคัดกรองต้องมีระยะเวลาการรอคอย คือรอให้ครูกับเด็กมีความคุ้นเคยกัน ให้ครูได้สังเกตพฤติกรรมเด็กอย่างน้อย 1 ภาคเรียน จึงจะนำกส์ซีใช้คัดกรองได้
- 2) ผู้ประเมินและแปลผลคะแนนต้องเป็นครู / อาจารย์ / บุคลากรทางการศึกษาหรือนักจิตวิทยาที่ได้รับการฝึกอบรมการใช้แบบคัดกรองกส์ซีจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วเป็นอย่างดี
- 3) ผู้ตอบแบบคัดกรองต้องเป็นครู / อาจารย์ ผู้สอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์อย่างน้อย 2 คน ร่วมกันคัดกรอง โดยแบ่งการประเมินกันแต่ละวิชาที่สอน

4) ครูประจำชั้นหรือครูในโรงเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการผ่านการอบรมทักษะการใช้แบบคัดกรอง KUS – SI จะขาดความมั่นใจในการต้องนำมาใช้คัดกรอง นอกจากนี้ครูมีความวิตกกังวลว่าผลที่ออกมาจะเป็นการ “ติตรา” เด็กในทันที

5) เด็กบางคนอยู่ในชั้นเรียนกับนอกชั้นเรียนจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ซ้ำ - ไม่บ่อย ทำให้ครูไม่แน่ใจในการจะเช็คให้ค่าคะแนนตามแบบคัดกรองเพียงในระยะเวลาสั้น ๆ จึงต้องใช้เวลารอสั่งเกตต่อไปอีก

6) เด็กชาติพันธุ์มีพื้นฐานด้านภาษาไทยไม่ดี ทำให้ถูกคัดกรองเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งดูเหมือนว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร

7) ผลการคัดกรองที่ออกมาหากคาดเคลื่อน เด็กบางคนไม่ใช่เด็ก LD จริง แต่ถูกคัดกรองไปอยู่ในกลุ่ม LD ก็มีผลลบต่อสภาพจิตใจของเด็กและผู้ปกครอง

8) แบบคัดกรองกัสซีใช้คัดกรองภาวะบกพร่องของเด็กได้ 3 กลุ่ม คือ สมาธิสั้น ปัญหาด้านการเรียนรู้ และออทิสติก ซึ่งจะมีในบางครั้งที่เด็กแสดงพฤติกรรมครั้ง ๆ กลาง ๆ ไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน เก็บความถี่ไม่ได้ และถ้าครูไม่รอสังเกตต่อไปอีก แต่ตัดสินใจให้ค่าคะแนนไปทั้ง ๆ ที่ไม่มั่นใจ ทำให้ผลออกมาไม่ตรง หรือซ้ำซ้อน หรือถ้าหากว่าครูมีความสนใจไปให้ค่าคะแนนด้านใดด้านหนึ่ง เด็กก็就会被คัดกรองว่าเป็นเด็กบกพร่องในด้านนั้น ๆ ไปเลย

9) เด็กชาติพันธุ์เป็นเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้คือ การอ่านและ เขียนภาษาไทยได้ไม่ดีเมื่อไม่สามารถอ่านใจหทัยคณิตศาสตร์ได้ ทำให้เรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่ดีด้วย ก็จะถูกคัดกรองว่าเป็นเด็ก LD ที่บกพร่องด้านการให้เหตุผลและด้านการคิดคำนวณด้วย

10) ผลการคัดกรองออกมาอย่างไรเด็กก็就会被ติตราว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านนั้น ๆ ทันที โดยทั้งที่ก่อนหน้านี้เด็กไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาประวัติ ข้อจำกัดอื่นที่เป็นปัจจัยด้านลบหรือ แม้แต่การช่วยเหลือทางด้านการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ของเด็กแต่ละคนเลย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเด็กที่มีความสับสนทางด้านภาษาหรือเด็กที่มีความยากลำบากทางการเรียนรู้จากหลายสาเหตุ ถ้าครูช่วยเหลือโดยการใช้นวัตกรรมหรือการปรับเปลี่ยนเทคนิคการสอน ให้เด็กมีการได้ค้นพบช่องทางลีลาการเรียนรู้ของตนเองแล้ว เด็กก็สามารถเรียนรู้ได้ดีไปพร้อมกับเพื่อน ๆ ได้

11) แบบคัดกรองกัสซีเป็นการคัดกรองเพื่อบ่งชี้ประเภทความบกพร่องของเด็กแต่ละคน จากข้อมูลการสังเกตพฤติกรรม, การเรียนรู้ภาษาไทยและคณิตศาสตร์เป็นข้อมูลหลักในการให้ค่าคะแนนในแบบคัดกรอง ซึ่งตามทฤษฎีหรือการเรียนรู้ของมนุษย์แต่ละคนนั้นจะมีเซาร์ปัญญา ความสามารถหรือความถนัดถึง 8 ด้าน ซึ่งรู้จักกันดีในศาสตร์ของพหุปัญญา (Multiple Intelligence : MI) ทำให้ความสามารถหลากหลายด้านเหล่านี้ของเด็กถูกมองข้ามไปอย่างน่าเสียดาย

12) ครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในพื้นที่โรงเรียนต่าง ๆ ไม่มีพื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษทุกคนหรือบางโรงเรียนมีครูการศึกษาเพียง 1 คน แต่จำนวนเด็กนักเรียนมีจำนวนมาก (กลุ่มเสี่ยงที่จะต้องคัดกรอง) และครูการศึกษาพิเศษไม่ใช่ครูประจำชั้นก็ไม่มีโอกาสเฝ้าสังเกตเด็กในเวลาที่เหมาะสม ผลการคัดกรองออกมาก็เป็นผลที่ไม่มีความมั่นใจว่าเที่ยงตรง แน่แน่นอนหรือไม่

13) ผู้ที่ใช้แบบคัดกรองกัสซี่ ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการใช้คัดกรองการวินิจฉัยโดยเฉพาะ เช่น นักวิชาชีพต่าง ๆ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักอรรถบำบัด จิตแพทย์ และนักการศึกษาพิเศษ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนที่ห่างไกลจากตัวเมืองขาดโอกาส ไม่สะดวกในการพาเด็กเดินทางไปพบผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว

14) โรงพยาบาลไม่มีจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาอยู่ทุกที่ ทำให้โรงเรียนที่อยู่ห่างไกลตัวเมืองจะมีปัญหามากในการพาเด็กไปพบนักจิตวิทยาตามใบนัด เพื่อคัดกรองอย่างเป็นทางการและผลที่แม่นยำ เพราะต้องใช้เวลา งบประมาณ พาหนะ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคมากมาย เช่น เด็กเป็นเด็กด้อยโอกาสฐานะยากจน ไม่มีประวัติการเกิด ไม่มีเลขบัตรประชาชน หรือผู้ปกครองละเลยขาดความรู้ความเข้าใจปล่อยให้ทุกอย่างเป็นหน้าที่ของครูทุกกรณี ถ้าพบครูที่มีจิตใจใฝ่ดูแลเด็กอย่างทุ่มเทเสียสละก็ดีไป แต่ถ้าหากครูที่เราารู้เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน คือ งานครูที่นอกเหนือจากการสอนมีเยอะมาก ครูอาจไม่ได้ให้ความสนใจเด็กเป็นรายบุคคลด้วยหลายปัจจัย เช่น ไม่ได้เป็นครูประจำชั้น ต้องสอนเวียนชั้น เด็กมีจำนวนมาก ไม่มีเวลาใส่ใจต่อเด็กกลุ่มน้อย ทักษะคติของครู รูปแบบการสอนไม่เหมาะสมกับวัยของเด็กหรือกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ฯลฯ เด็กคนนั้นก็จะพลาดโอกาสในการได้รับบริการตามสิทธิที่เขาพึงมี จากสถานการณ์เดิมที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงก็จะเปลี่ยนเป็นความบกพร่องถาวรไปได้เช่นกัน

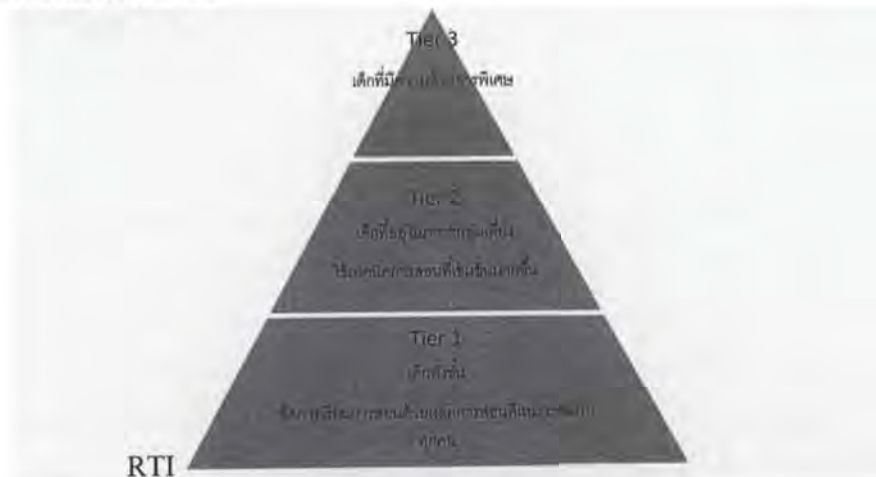
1.2 กระบวนการคัดกรองตามแบบ RTI

การตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI) หมายถึงการใช้เทคนิคกระบวนการหรือศาสตร์ทางด้านการสอนต่าง ๆ ที่เป็นมาตรฐานหรือมีงานวิจัยรองรับเข้าไปใช้กับผู้เรียนโดยมุ่งสู่การช่วยเหลือและป้องกันปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ไม่ให้ลุกลาม มักใช้ในการช่วยเหลือด้วยวิธีการทางพฤติกรรม (Behavior Intervention) การช่วยเหลือด้วยวิธีการใช้การเรียนการสอน (Instructional Intervention) (ชนิศา อภิชาติบุตร, 2554)

เด็กนักเรียนทั้ง 17 คน ที่ถูกคัดกรองด้วยแบบคัดกรองKUS-SI และอยู่ในระดับคะแนนที่ระหว่าง 61 – 70 ของกลุ่มเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม 3 หมายความว่าเด็กถูกคัดกรองอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ที่ควรได้รับการช่วยเหลือด้านการศึกษา โดยไม่ได้มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยก่อนหน้านี้ที่ส่งผลให้เด็กพฤติกรรม การอ่าน – การเขียนล่าช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกัน แต่เป็นผลการตรวจวัดจากการสังเกตความสามารถ ณ วันคัดกรอง

เมื่อเข้าสู่การศึกษาทดลองกับโครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง” เด็กที่ไม่ผ่านการคัดกรองของ KUS-SI จึงถูกกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยอีกครั้งหนึ่งตามกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (ISEP) โดยการนำแนวคิดแบบ RTI มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและภาระงาน ซึ่งกระบวนการตามแนวคิดแบบ RTI นี้ครูสามารถสังเกตเด็กได้ด้วยตนเอง เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหา สามารถพัฒนาเด็กคนนั้นได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลากับการรอพบแพทย์ให้การตรวจวินิจฉัยก่อน ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาให้เด็กมี

พัฒนาการที่ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ ตามระดับ tier 1, tier 2 และ tier 3 โดยกิจกรรมที่ใช้ควรเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของเด็กนักเรียน เช่น เด็กนักเรียนไม่ถนัดในการเขียนบรรยาย ก็ใช้กิจกรรมในการวาดรูปแทน ซึ่งถือเป็นการประเมินจากสภาพจริง ดังแผนภาพแสดงขั้นตอนของกระบวนการ โดยเป็นรูปประกอบประยุกต์จาก Walker (1996) จากเอกสารการบรรยายของ ดร.ชนิศา อภิชาติบุตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการศึกษาทดลองการสร้างกระบวนการคัดกรอง “กระบวนการคัดกรองทางการศึกษา พิเศษแบบสหวิทยาการ (ISEP)” ยังได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาชีพ 5 วิชาชีพ ร่วมกันประเมิน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายจิตแพทย์, ฝ่ายพัฒนาการ, ฝ่ายกุมารแพทย์และนักจิตวิทยา จากโรงพยาบาลชัยภูมิ โรงพยาบาลหนองบัวระเหว ครูการศึกษาพิเศษ และครูภูมิปัญญา จากโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ซึ่งกระบวนการและความร่วมมือของต่างสาขาวิชาชีพนี้ทำให้การศึกษาวิจัยของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้กระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ที่เรียกว่า “กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP)” ตามขั้นตอนดังนี้

1) กระบวนการคัดกรอง ISEP ระดับที่ 1 (Tier 1)

ก่อนจะทำการใช้กระบวนการ ISEP ในระดับที่ 1 (Tier 1) ครูให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบความสามารถอ่านและความสามารถเขียนภาษาไทย จากชุดทดสอบความสามารถอ่านและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทย (Pretest) รายบุคคล ก่อนการศึกษาทดลองใช้กระบวนการ ISEP โดยการวัดผลและการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีวิจัย ดังผลที่แสดงในตาราง

ตารางที่ 4 แสดงผลการวัดและประเมินก่อนการใช้กระบวนการ ISEP (Pretest)

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีวิจัย											
	ครูภาษาไทย			นักการศึกษาพิเศษ			ครูภูมิปัญญา		คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน		ระดับ			
	0	1	2	0	1	2	ผ่าน	ไม่ผ่าน	0	1	2	3
1	/			/				/		/		
2	/			/				/		/		
3	/			/				/		/		
4	/			/				/		/		
5		/			/			/			/	
6	/			/				/		/		
7	/			/				/		/		
8	/			/				/		/		
9	/			/				/		/		
10	/			/				/		/		
11	/			/				/		/		
12	/			/				/		/		
13	/			/				/		/		
14	/			/				/		/		
15	/			/				/		/		
16	/			/				/		/		
17	/			/				/		/		

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน – เขียน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 5 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 10 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 15 คำ ใน 20 คำ

เกณฑ์ระดับคะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับ 0 หมายถึง ไม่มีพฤติกรรมให้สังเกตได้

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมบ้างถ้าครูเตือน

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมแต่ไม่สม่ำเสมอ

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมเสมอเป็นปกติ

ตารางที่ 5 แสดงผลการวัดผลและการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีวิจัยก่อนการทดลองใช้
กระบวนการ ISEP

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย									
	ครูภาษาไทย		นักการศึกษาพิเศษ		นักพัฒนาการ			นักจิตวิทยา	ครูภูมิปัญญา	
	การอ่าน – เขียน		การอ่าน – เขียน		อายุ	ระดับพัฒนาการ		ระดับเชาว์ ปัญญา	การอ่าน	
	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน		ปกติตามวัย	ช้ากว่าวัย		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		/		/	11.2		/	81		/
2		/		/	10.4		/	87		/
3		/		/	9.8		/	69		/
4		/		/	10.2		/	89		/
5		/		/	11.2	/		85		/
6		/		/	11.1		/	77		/
7		/		/	10.9		/	70		/
8		/		/	12		/	58		/
9		/		/	12		/	79		/
10		/		/	11.6	/		89		/
11		/		/	11		/	85		/
12		/		/	12	/		58		/
13		/		/	12	/		71		/
14		/		/	10		/	78		/
15		/		/	12		/	56		/
16		/		/	12		/	96		/
17		/		/	13		/	58		/

ลักษณะการวัดผลและการประเมินใช้สถานที่ที่ห้องประเมินพัฒนาการโรงพยาบาลชัยภูมิ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาร่วมกันประเมิน โดยแบ่งฐานการประเมินออกเป็น 3 ฐาน ได้แก่ ฐานกลุ่มนักจิตวิทยา, ฐานกลุ่มนักพัฒนาการ และฐานกลุ่มนักการศึกษาพิเศษ ส่วนครูภาษาไทยใช้ฐานข้อมูลจากครูประจำชั้นที่คัดกรองเด็กลงมา และครูภูมิปัญญาประเมินที่โรงเรียน ทั้งนี้แต่ละฐานจะมีการวัดผลโดยที่เด็กนักเรียนไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกตรวจวัดความสามารถแต่ละด้าน

การร่วมดำเนินการต่าง ๆ ก็ด้วยวิธีการกำหนดแผนงานร่วมกันคือ ทุกวันพุธ ครูศิริพรหมั่นงาน (ครูการศึกษาพิเศษและหัวหน้าโครงการ) จะพานักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 17 คน เดินทางจากโรงเรียนไปยังโรงพยาบาลชัยภูมิพร้อมกับครูภูมิปัญญาและครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ เพื่อพบทีมสหวิชาชีพ

ภาคีเครือข่ายวิจัยทำการประเมินและพัฒนาเด็กและร่วมทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาจะมีการทดสอบสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และจัดบันทึกเป็นเวลาทั้งสิ้น 4 เดือน เพื่อเก็บเป็นข้อมูลเปรียบเทียบและศึกษาพัฒนาการของเด็กรายบุคคล

กระบวนการการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ(ISEP) ในระดับที่ 1 (Tier 1) ได้ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างแบบสอนรวมทั้งชั้น ด้วยวิธีเน้นการสอนวิชาภาษาไทยบูรณาการเทคนิคการส่งเสริมพหุปัญญาและการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอนตามหลักการจิตวิทยาการเรียนรู้หรือพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดด้วยกลวิธีการสอนที่ใช้ภาษาแม่ (ภาษาญัฮกูร) เข้าไปร่วมจัดการเรียนรู้โดยมีครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษาญัฮกูรเป็นครูผู้สอนร่วมกับครูภาษาไทย ประกอบกับการใช้สื่อในการช่วยสอนเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในภาษาไทยได้มากขึ้น ด้วยสื่อชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทย ร่วมกับกลวิธีที่ใช้ในการสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยใช้คำสั่งและการตอบสนองความเข้าใจด้วยการปฏิบัติ (TPR : Total Physical Response), กลวิธีการสอนด้วยชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญัฮกูร หรือแบบเรียนถ่ายโอนภาษาท้องถิ่นญัฮกูร (Primmer) โดยมีกำหนดการสอนในวันจันทร์, วันอังคาร, และวันศุกร์ ใช้เวลาสอนภาษาไทยวันละ 2 ชั่วโมง(ภาคเช้า) ภาษาญัฮกูร 2 ชั่วโมง(ภาคบ่าย) รวมใช้เวลาในการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาญัฮกูรสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ รวมการสอนภาษาไทย 24 ชั่วโมง ภาษาญัฮกูร 24 ชั่วโมง ส่วนวันพุธกลุ่มตัวอย่างจะร่วมกิจกรรมกับทีมสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัยที่โรงพยาบาลชัยภูมิ

ตารางที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 1

วัน	ภาษาไทย 10.00-12.00 น.	ภาษาท้องถิ่นญัฮกูร 13.00-15.00 น.
จันทร์	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทย ระดับที่ 1 (Tier 1) - บัตรคำภาษาไทย, บัตรภาพคำ - ใบงาน/แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 1 (Tier 1) - เพลง , เกม	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญัฮกูรระดับที่ 1 (Tier 1) - เทคนิค TPR - B - บัตรคำศัพท์ภาษาญัฮกูร - หนังสือเล่มยักษ์ - เพลงภาษาญัฮกูร , เกม
อังคาร	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทย ระดับที่ 1 (Tier 1) - บัตรคำภาษาไทย - ใบงาน/แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 1 (Tier 1) - การแข่งขันอ่านและเขียน	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญัฮกูรระดับที่ 1 (Tier 1) - เทคนิค TPR - P - หนังสือเล่มเล็ก - กลวิธีเล่าเรื่องผลัด(จากภาพ) - บัตรภาพคำ

วัน	ภาษาไทย 10.00-12.00 น.	ภาษาท้องถิ่นญ้อกร 13.00-15.00 น.
พุธ	เดินทางไปพบทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ	
ศุกร์	สื่อการสอน 1. ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 1 (Tier 1) 2. ใบงานฝึกทักษะด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยระดับที่ 1 (Tier 1) 3. นิทาน 4. เพลงและท่าทางประกอบเพลง 5. การบ้าน	สื่อการสอน 1. ชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ภาษาญ้อกรระดับที่ 1 (Tier 1) 2. เทคนิค TPR - T 3. แบบฝึกหัดภาษาญ้อกร 4. ภาพฉากวัฒนธรรมญ้อกร 5. ปริศนาคำทาย 6. แข่งขันเขียนคำศัพท์จากฉากวัฒนธรรม

เมื่อสิ้นสุดการสอนระดับที่ 1 (Tier 1) ในระยะเวลาที่กำหนด 4 สัปดาห์แล้ว จึงทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและความสามารถเขียนภาษาไทย จากชุดทดสอบความสามารถอ่านและความสามารถเขียนภาษาไทยชุดที่ 1 (Posttest) ร่วมกับการประเมินจากร่องรอยในแฟ้มผลงานกลุ่มตัวอย่างตามสภาพจริงและแบบบันทึกพฤติกรรม / คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นรายบุคคลโดยทีมสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย ดังผลที่แสดงในตาราง

ตารางที่ 7 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย											
	ครูภาษาไทย			นักการศึกษาพิเศษ			ผลการประเมิน		คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน		ระดับ			
	50	50	100	0	1	2	ผ่าน	ไม่ผ่าน	0	1	2	3
1	20	20	40	/				/			/	
2	22	20	42	/				/			/	
3	10	26	36	/				/			/	
4	15	15	30	/				/				
5	41	48	89			/	/					/
6	21	20	41	/				/				/
7	16	17	33	/				/			/	
8	0	10	10	/				/		/		
9	17	19	36	/				/			/	

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย											
	ครูภาษาไทย			นักการศึกษาพิเศษ			ผลการประเมิน		คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน		ระดับ			
	50	50	100	0	1	2	ผ่าน	ไม่ผ่าน	0	1	2	3
10	20	19	39	/				/		/		
11	18	17	35	/				/		/		
12	40	50	90			/	/					/
13	19	26	45	/				/		/		
14	18	20	38	/				/			/	
15	0	10	10	/				/			/	
16	16	15	31	/				/		/		
17	0	7	7	/				/	/			

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน – เขียน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 5 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 10 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 15 คำ ใน 20 คำ

เกณฑ์ระดับคะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับ 0 หมายถึง ไม่มีพฤติกรรมให้สังเกตได้

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมบ้างถ้าครูเตือน

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมแต่ไม่สม่ำเสมอ

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมเสมอเป็นปกติ

หลังจากที่ทำการใช้กระบวนการ ISEP ระดับที่ 1 (Tier 1) ในระยะเวลา 4 สัปดาห์ ได้มีการประชุมร่วมกันของทีมนักวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัยได้ผลสรุปว่ากลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ประเมินสามารถกลับเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติได้ จำนวน 2 คน เหลือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในความดูแลศึกษาวิจัยระดับต่อไปจำนวน 15 คน คือจะต้องเข้าสู่กระบวนการ ISEP ในระดับที่ 2 (Tier 2) อีก 4 สัปดาห์

2) กระบวนการคัดกรอง ISEP ระดับที่ 2 (Tier 2)

เด็กกลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรมการคัดกรองในระดับที่ 2 (Tier 2) คือกลุ่มที่ไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 1 (Tier1) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับ Tier 2 นี้จะใช้วิธีครูร่วมสอนเป็นทีมทั้ง 3 คน คือ ครูภูมิปัญญาภาษาญักร ครูภาษาไทยและครูพี่เลี้ยงเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูแต่ละคนจะร่วมสอนในชั้นเวลาเดียวกันในวิชาและกิจกรรมเดียวกัน แต่จะแบ่งหน้าที่ผลัดเปลี่ยนการทำหน้าที่ผู้สอนและผู้ช่วยการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีจุดเน้นที่การร่วมประสานการกระตุ้นช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างค้นหาช่องทางการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดที่สุด (ปัญหา 8 ด้าน) เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงออกถึงเชาว์ปัญญาความสามารถของตนเองอย่างหลากหลายช่องทาง ตามแนวคิด / หลักการพบปัญหาและทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Learning Style ดังนั้นกิจกรรมการเรียนรู้จึงแตกต่างจากระดับ Tier 1 ตรงที่ครูเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างและให้การกระตุ้นความสามารถ

พิเศษด้านเด่นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมาเป็นจุดส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ , การแบ่งกลุ่มโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เลือกตามกิจกรรมที่ตนเองถนัด , ในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นมีครูประจำกลุ่มคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด, ปรับเวลาและภาระงานตามความสนใจกลุ่ม , ให้อิสระในการแสดงความสามารถหลากหลายรูปแบบลงในงาน สอนตามตารางกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 8 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 2

วัน	ภาษาไทย 10.00-12.00 น.	ภาษาท้องถิ่นญ้อ 13.00-15.00 น.
จันทร์	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 2 (Tier 2) - กิจกรรมตามความสนใจ(มีครูคอยแนะนำประจำกิจกรรม) - มอบงานฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 2 (Tier 2) (มีครูคอยแนะนำ) - เพลง ; เกม(ครูช่วยสนับสนุน)	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 2 (Tier 2) - เทคนิค TPR - B - บัตรคำศัพท์ภาษาญ้อ - หนังสือเล่มยักษ์ - เพลงภาษาญ้อ , เกม
อังคาร	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 2 (Tier 2) - กิจกรรมตามความสนใจ(มีครูคอยแนะนำประจำกิจกรรม) - มอบงานฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 2 (Tier 2) (มีครูคอยแนะนำ) - การแข่งขันอ่านและเขียน(มีครูช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจ)	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 2 (Tier 2) - เทคนิค TPR - P - หนังสือเล่มเล็ก - กลวิธีเล่าเรื่องผลัด(จากภาพ) - บัตรภาพคำ
พุธ	เดินทางไปพบทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ	
ศุกร์	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 2 (Tier 2) - ฝึกทักษะด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยตามความสนใจระดับที่ 2 (Tier 2)	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 2 (Tier 2) - เทคนิค TPR - T - แบบฝึกหัดภาษาญ้อ - ภาพจากวัฒนธรรมญ้อ

วัน	ภาษาไทย 10.00-12.00 น.	ภาษาท้องถิ่นญ้อกร 13.00-15.00 น.
	3. นิทานเล่าโดยกลุ่มตัวอย่าง 4. เพลงและท่าทางประกอบเพลง ตามจินตนาการ 5. การบ้านตามศักยภาพ	5. ปริศนาคำทาย 6. แข่งขันเขียนคำศัพท์จากจาก วัฒนธรรม

เมื่อสิ้นสุดการสอนระดับ Tier 2 แล้วทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง ด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทยและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทย ชุดที่ 2 (Posttest) ร่วมกับการประเมินจากร่องรอยในแฟ้มงานเด็กและแบบบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นรายบุคคล โดยการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย ดังผลที่แสดงในตาราง

ตารางที่ 9 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย											
	ครูภาษาไทย			นักการศึกษาพิเศษ			ผลการประเมิน		คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน		ระดับ			
	50	50	100	0	1	2	ผ่าน	ไม่ผ่าน	0	1	2	3
1	39	30	69			/	/					/
2	33	35	68			/	/					/
3	20	24	44		/			/				/
4	20	21	41		/			/				/
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	35	37	72			/	/					/
7	22	19	41		/			/				/
8	5	15	20	/				/				/
9	20	21	41		/			/				/
10	22	21	43		/			/				/
11	20	19	39		/			/				/
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	24	23	47		/			/				/
14	23	20	43		/			/				/
15	7	15	22	/				/				/
16	20	20	40		/			/				/
17	0	10	10	/				/			/	

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน – เขียน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 5 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 10 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 15 คำ ใน 20 คำ

เกณฑ์ระดับคะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ระดับ 0 หมายถึง ไม่มีพฤติกรรมให้สังเกตได้

ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมบ้างถ้าครูเตือน

ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมแต่ไม่สม่ำเสมอ

ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมเสมอเป็นปกติ

หลังจากการใช้กระบวนการ ISEP คัดกรองระดับที่ 2 (Tier 2) นี้ มีกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์ที่สามารถเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นปกติได้อีกจำนวน 3 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีก 9 คน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับที่ 2 (Tier 2) จะต้องเข้ารับการคัดกรองตามขั้นตอนของกระบวนการ ISEP ระดับที่ 3 (Tier 3) ต่อไป

3) กระบวนการคัดกรอง ISEP ระดับที่ 3 (Tier 3)

ในการคัดกรองระดับที่ 3 (Tier 3) คือกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 2 (Tier 2) และในการใช้กระบวนการ ISEP คัดกรองระดับที่ 3 (Tier 3) นี้จะใช้วิธีการสอนที่เข้มข้นกว่าระดับ Tier 2 คือใช้รูปแบบการสอนแบบกลุ่มย่อย, การสอนเดี่ยว 1/1, พี่ช่วยน้อง, เพื่อนช่วยเพื่อน โดยครูจะแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่เหลืออกเป็นกลุ่มย่อย ใช้เทคนิควิธีสอนที่เข้มข้นขึ้นทั้งด้านการกำกับการทำกิจกรรม, การปรับเนื้อหาการเรียนรู้ และความรู้ในการช่วยเหลือ โดยมีครูภูมิปัญญา มาช่วยกันสอนรวมทั้งสิ้น 3 คน ครูภูมิปัญญา 1 คน ดูแลเด็กนักเรียน 3 คน และครูการศึกษาพิเศษร่วมสอนภาษาไทย 1 คน เพื่อเพิ่มให้เกิดการดูแลอย่างใกล้ชิด มีการสอนที่เป็นไปตามความสนใจและความถนัดของเด็กนักเรียนเป็นรายกลุ่มย่อย และการสอนรายบุคคลหรือ 1/1 คือครู 1 คน/กลุ่มตัวอย่าง 1 คน เป็นเวลา 4 สัปดาห์ โดยผ่านการสังเกตของครูแต่ละคน เช่น ครูพนม จิตรจำนง (ครูภูมิปัญญา) พบว่าเด็กนักเรียนไม่เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรมเด็กก็มีความสนุกสนานและกล้าแสดงออกเต็มความสามารถของตนโดยไม่มีการอึดอัดหรือเขินอาย, ครูสมจิตร ไชยขุนทด (ครูภูมิปัญญา) พบว่าเด็กบางคนมีความพยายามอย่างมากที่จะสะกดคำออกเสียงให้ถูกต้องแต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องอิทธิพลภาษาถิ่น ส่วนครูประยูร มอทองหลาง (ครูภูมิปัญญา) พบว่าเด็กนักเรียนสามารถวาดภาพแสดงรายละเอียดของหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้ได้มากกว่าการเขียนบรรยายเรื่อง จึงมีการทดสอบว่า หากให้เด็กกลุ่มตัวอย่างวาดภาพแล้ว เด็กจะสามารถเข้าใจในคำศัพท์ และสามารถเลือกคำที่ตรงกับภาพได้หรือไม่ เพื่อทดสอบว่าเด็กสามารถเข้าใจเรื่องภาษากับความหมายทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาไทยควบคู่กันไปได้หรือไม่ การทดสอบเด็กจึงถูกออกแบบให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง (ประเมินตามสภาพจริง) ขณะเดียวกันก็ยังคงไว้ซึ่งเนื้อหาและหลักของการประเมินร่วมด้วยคือ การทดสอบร่วมกับการประเมินจากร่องรอยในแฟ้มงานเด็กและแบบบันทึกพฤติกรรม / คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นรายบุคคล อาจกล่าวได้ว่ากระบวนการคัดกรอง ISEP นี้ได้เน้นการให้เด็กมีโอกาสด้านความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพและครูได้เลือกวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างมาช่วยเหลือในระยะเวลาที่เหมาะสมสัมพันธ์กันทุกขั้นตอนในกระบวนการแล้ว 4 สัปดาห์ ตามตารางที่ 9

ตารางที่ 10 แผนการจัดการเรียนรู้ระดับ Tier 3

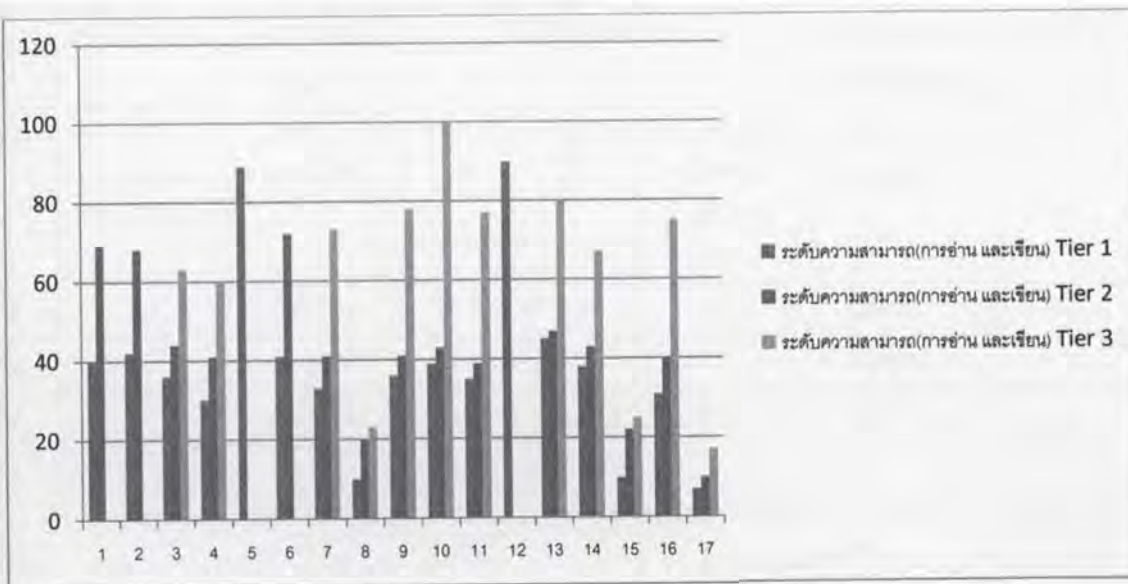
วัน	ภาษาไทย 10.00-12.00 น.	ภาษาท้องถิ่นญ้อ 13.00-15.00 น.
จันทร์	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 3 (Tier 3) - กิจกรรมการอ่านในกลุ่มย่อย(มีครูคอยแนะนำประจำกิจกรรม) - มอบงานฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 3 (Tier 3) (มีครูคอยแนะนำ) - เพลง , เกม(ครูช่วยสนับสนุน)	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 3 (Tier 3) - เทคนิค TPR - B - บัตรคำศัพท์ภาษาญ้อ - หนังสือเล่มยักษ์ - เพลงภาษาญ้อ , เกม
อังคาร	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 3 (Tier 3) - กิจกรรมการอ่านในกลุ่มย่อย(มีครูคอยแนะนำประจำกิจกรรม) - มอบงานฝึกทักษะการอ่านและเขียนระดับที่ 3 (Tier 3) (มีครูคอยแนะนำ) - การแข่งขันอ่านและเขียน(มีครูช่วยกระตุ้นและให้กำลังใจ)	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 3 (Tier 3) - เทคนิค TPR - P - หนังสือเล่มเล็ก - กลวิธีเล่าเรื่องผลัด(จากภาพ) - บัตรภาพคำ
พุธ	เดินทางไปพบทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ	
ศุกร์	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการอ่านภาษาไทยระดับที่ 3 (Tier 3) - ฝึกทักษะด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยตามความสนใจระดับที่ 3 (Tier 3) (มีครูคอยแนะนำ) - นิทานเล่าโดยกลุ่มตัวอย่าง - เพลงและทำทางประกอบเพลงตามจินตนาการ - การบ้านตามศักยภาพ	สื่อการสอน - ชุดฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ภาษาญ้อระดับที่ 3 (Tier 3) - เทคนิค TPR - T - แบบฝึกหัดภาษาญ้อ - ภาพฉากวัฒนธรรมญ้อ - ปริศนาคำทาย - แข่งขันเขียนคำศัพท์จากฉากวัฒนธรรม

ตารางที่ 11 แสดงผลการวัดและประเมินหลังการใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย											
	ครูภาษาไทย			นักการศึกษาพิเศษ			ผลการประเมิน		คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน			การอ่าน – เขียน		ระดับ			
	50	50	100	0	1	2	ผ่าน	ไม่ผ่าน	0	1	2	3
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	29	34	63			/	/					/
4	34	30	60			/	/					/
5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	33	40	73			/	/					/
8	8	15	23		/			/				/
9	38	40	78			/	/					/
10	50	50	100			/	/					/
11	37	40	77			/	/					/
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	40	40	80			/	/					/
14	37	30	67			/	/					/
15	10	15	25		/			/				/
16	39	36	75			/	/					/
17	5	12	17	/				/				/

การคัดกรองระดับที่ 3 (Tier 3) นี้มีเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์การประเมินสามารถเข้าเรียนร่วมกับนักเรียนในชั้นปกติได้ จำนวน 9 คน เหลือเด็กอีก 3 คน ที่ไม่ผ่านกระบวนการในระดับที่ 3 (Tier 3) ซึ่งสัมพันธ์กับผลการตรวจวัดจากทางการแพทย์พบว่า เด็ก 3 คนนี้เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา (ระดับฝึกได้) อย่างแท้จริง คือมีความสอดคล้องกับผลการตรวจวัดจากทีมแพทย์ คือ IQ อยู่ในระดับ 56 – 69 และสอดคล้องกับผลการประเมินพัฒนาการที่พบว่าอายุสมองพัฒนาการช้ากว่าอายุจริง อยู่ระหว่าง 2 – 6 ปี (ในรายงานนี้กลุ่มตัวอย่างได้ถูกแยกออกมาศึกษาทดลองในชั้นเรียนคู่ขนาน ดังนั้นเมื่อเด็กผ่านเกณฑ์การประเมินตั้งแต่ Tier 1 จนถึง Tier 3 จึงมีขั้นตอนส่งเด็กจากห้องทดลองกลับสู่ห้องเรียนปกติ แต่ถ้าไม่ใช้การวิจัยทดลองแล้วจะไม่มี การส่งกลับห้องเรียนปกติ เพราะจะใช้กระบวนการ ISEP ในห้องเรียนโดยครูประจำชั้นและเด็กอยู่ในห้องเรียนอยู่แล้ว)

แผนภาพที่ 1แสดงผลคะแนนจากการใช้กระบวนการ ISEP คัดกรองเด็กชาติพันธุ์ฮกกร กลุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ระดับ Tier 1 – Tier 3

จากตารางสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

- จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ กลุ่มตัวอย่างที่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินได้ตั้งแต่ระดับ Tier 1 จำนวน 2 คน คือเลขที่ 5 และ 12 ส่วนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ได้แก่เลขที่ 1, 2 และ 6 สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินได้ในระดับ Tier 2 และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ได้แก่เลขที่ 3, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 14 และ 16 ผ่านเกณฑ์การประเมินได้ในระดับ Tier 3

- กลุ่มตัวอย่างเลขที่ 8, 15 และ 17 จำนวน 3 คน คือกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กล่าวคือไม่สามารถผ่านเกณฑ์การประเมินในกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP ได้ แม้ว่ากระบวนการ ISEP นี้จะเป็นกระบวนการคัดกรองที่มีความโดดเด่นตรงที่เน้นการช่วยเหลือและให้โอกาสเด็กพิสูจน์ตนเองในระยะเวลาที่เหมาะสมและวิธีการที่หลากหลายแล้วก็ตาม

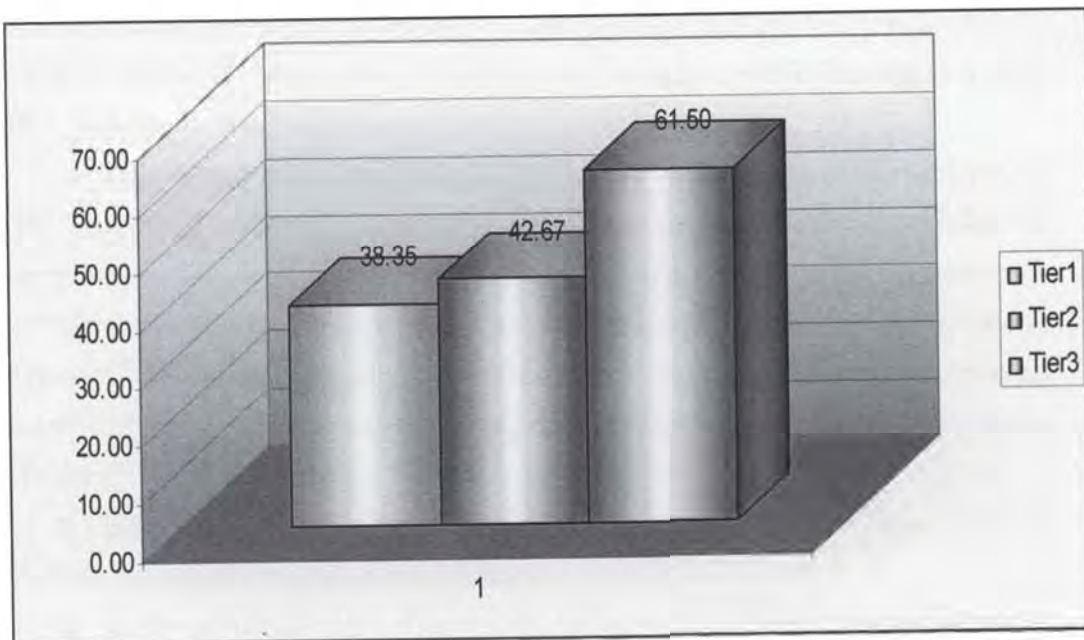
ตารางที่ 12 แสดงความสอดคล้องของผลการวัดและการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีเครือข่ายวิจัย (กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับ Tier 3)

เลขที่	ผลการประเมินจากสหวิชาชีพภาคีวิจัย						
	ครูภาษาไทย	นักการศึกษาพิเศษ	นักพัฒนาการ			ครูภูมิปัญญาภาษาญัฮกูร	นักจิตวิทยา
	การอ่าน การเขียน (100 คะแนน)	การอ่าน การเขียน	อายุจริง (ปี)	อายุสมอง (ปี)	ความสามารถ ช้ากว่าวัย เท่ากับอายุ (ปี)	การอ่าน การเขียน	IQ
8	23	ไม่ผ่าน	11.6	6.8	8	ไม่ผ่าน	58
15	25	ไม่ผ่าน	12.6	7	7	ไม่ผ่าน	56
17	17	ไม่ผ่าน	11.6	6.8	6.8	ไม่ผ่าน	58

จากตาราง ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านจากครูภาษาไทยในกระบวนการระดับ Tier 3 กลุ่มตัวอย่างเลขที่ 8 ได้คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 23 เลขที่ 15 ได้คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 25 และเลขที่ 17 ได้คะแนนอยู่ที่ร้อยละ 17 สอดคล้องกับผลการประเมินจากทีมนักการศึกษาพิเศษที่เด็กกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 คน มีระดับผลการประเมินอยู่ที่ระดับ “ไม่ผ่าน” ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินจากครูภูมิปัญญาเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คนมีระดับการประเมินอยู่ที่ระดับ “ไม่ผ่าน” สอดคล้องกับผลการประเมินจากทีมนักจิตวิทยาที่เด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน มีระดับเซวาร์ปัญญาคือ กลุ่มตัวอย่างเลขที่ 8 ระดับเซวาร์ปัญญาอยู่ที่ 58 เลขที่ 15 ระดับเซวาร์ปัญญาอยู่ที่ 56 และเลขที่ 17 ระดับเซวาร์ปัญญาอยู่ที่ 58 คือมีเซวาร์ปัญญาอยู่ในกลุ่มระดับปัญญาอ่อนระดับน้อยหรือระดับฝึกได้ (Mild mental retardation) และสอดคล้องกับผลการประเมินจากทีมนักพัฒนาการที่เด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คนมีพัฒนาการช้ากว่าอายุจริงคือ เลขที่ 8 มีพัฒนาการช้ากว่าอายุจริงเท่ากับอายุ 8 ปี เลขที่ 15 มีพัฒนาการช้ากว่าอายุจริงเท่ากับอายุ 9 ปี และเลขที่ 17 มีพัฒนาการช้ากว่าอายุจริงเท่ากับอายุ 6 ปี ผลการคัดกรองโดยใช้กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษ : ISEP แสดงผลว่าเด็กกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คนอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวินิจฉัยทางการแพทย์ว่าเด็กทั้ง 3 คนเป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านสติปัญญา (ระดับฝึกได้)

แผนภาพที่ 2 แผนภูมิแท่งแสดงค่าคะแนนเฉลี่ยจากการใช้กระบวนการ ISEP คัดกรองเด็กชาติพันธุ์ผู้ถูกร
กลุ่มตัวอย่างในโครงการวิจัยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP

เฉลี่ย

จากตารางแสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพบว่า ค่าเฉลี่ย Tier 2 มีค่าเพิ่มขึ้นจาก (Tier 1) จาก 38.35 เป็น 42.67 คิดเป็นร้อยละ 11.26 ส่วนค่าเฉลี่ยจากระดับ Tier 2 ถึง Tier 3 พบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 42.67 เป็น 61.50 คิดเป็นร้อยละ 44.13

จากการทดสอบ Tier 1 – Tier 3 จะเห็นได้ว่าค่าของคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยแตกต่างกัน และจากคะแนนเฉลี่ยจะเห็นได้ชัดว่าผลการทดสอบ Tier 1 คะแนนเฉลี่ยที่ได้เพียง 38.35 คะแนน แต่การทดสอบในชั้น Tier 3 คะแนนที่ได้ถึง 61.50 คะแนน ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ ISEP ช่วยให้เกิดกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการและความสามารถด้านอ่านและความสามารถเขียนภาษาไทยและเมื่อนำผลของค่าเฉลี่ยจากคะแนน Tier 1 – Tier 3 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแผนภูมิจะเห็นได้ว่าเด็กกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถอ่านและความสามารถ เขียนดีขึ้น ซึ่งค่าคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 60.37 จากคะแนน Tier 1 – Tier 3

1.3 จุดเด่นและจุดด้อยของการใช้กระบวนการคัดกรองแบบ ISEP

จุดเด่น

- 1) สามารถใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอการคัดกรองเด็กหรือการวินิจฉัยจากแพทย์
- 2) เป็นกระบวนการที่ดำเนินการเพื่อการช่วยเหลือมากกว่าการตีตรา

3) เด็กที่มีข้อจำกัดด้วยปัจจัยด้อยโอกาสต่าง ๆ ได้รับโอกาสในการพิสูจน์ตัวอย่างเต็มรูปแบบของกระบวนการ ISEP ทั้ง 2 ระดับ ดังนั้นการตีตราผิดพลาดจะไม่มีเกิดขึ้น

4) เด็กทั้งหมดในชั้นไม่รู้สึกถูกรังแกแบ่งแยกในการร่วมกิจกรรม ทำให้เด็กไม่รู้สึกด้อยค่าหรืออายเพื่อน แต่เด็กจะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างมีความสุข

5) เมื่อไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับที่ 1 เด็กก็ยังมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับใหม่ที่ครูนำมาใช้แบบเข้มข้นเมื่อได้เรียนตรงกับช่องทางการรับรู้ของแต่ละคน เด็กก็สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับเพื่อนได้อย่างสบาย (การคัดกรองระดับ Tier 2)

6) เด็กกลุ่มสุดท้ายที่เหลืออยู่ โรงเรียนจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบการศึกษาพิเศษ ครูสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาบ้างเฉพาะบุคคล(IEP)และแผนการสอนรายบุคคล(IIP) ได้ตรงกับความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ซึ่งเด็กกลุ่มนี้เชื่อมั่นได้ว่าเมื่อผ่านการคัดกรองโดยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ: ISEP มาแล้วจัดอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งอย่างแน่นอน เช่นเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย 3 ประเภท ได้แก่ เด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้ LD, บกพร่องด้านสติปัญญาระดับเล็กน้อย และเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ เป็นต้น

7) ไม่จำเป็นต้องใช้ครูการศึกษาพิเศษหรือแพทย์คัดกรอง แต่ครูประจำชั้นทุกคนสามารถใช้ได้โดยไม่จำกัดวิชาเอกและความถนัดเฉพาะที่เรียนมา

8) เด็กที่ถูกแวดล้อมด้วยข้อจำกัดจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกด้านต่าง ๆ จนทำให้มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ถูกพัฒนาโดยกระบวนการ ISEP ให้หลุดพ้นจากภาวะกลุ่มเสี่ยงก่อนจะสายเกินไป

9) เด็กที่รู้ช่องทางการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเอง สามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ

10) เป็นกระบวนการคัดกรองที่สามารถคัดแยกเด็ก LD ตัวจริง ออกจากเด็กทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามผลรายงานการวิจัยรับรอง และสามารถขยายผลให้กลุ่มโรงเรียนที่มีเด็กชาติพันธุ์อยู่ในระบบโรงเรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้

จุดด้อย

1) ต้องใช้กระบวนการคัดกรอง ISEP ปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นการคัดกรองระดับ Tier 1 ถึงระดับ Tier 3

2) ในกรณีที่ใช้เทคนิคการนำภาษาแม่เข้าร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่เด็กชาติพันธุ์ จำเป็นต้องมีครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษามาทำการสอนในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนไม่มีครูภูมิปัญญาร่วมสอน ครูประจำชั้นจะมีข้อจำกัดในการใช้เทคนิคการสอนเฉพาะข้อนี้

3) การนำไปใช้จริงของบางบริบทอาจจำเป็นต้องปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทและคุณลักษณะของผู้สอน – ผู้เรียน

4) เป็นการคัดกรองที่อยู่ในรูปแบบกระบวนการปฏิบัติจริงกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาที่กำหนด จึงไม่รวดเร็วเหมือนแบบคัดกรองประเภทเช็คค่าคะแนน

2. ความคิดเห็นและมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ภาพรวมของประเด็นวิจัยและแนวความคิดทฤษฎี ในมุมมองของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยหรือภาคีวิจัยดังนี้

1) แพทย์หญิงเรืองศรี ชัยวิรัตน์ กุมารแพทย์จากโรงพยาบาลชัยภูมิ หัวหน้าชุดภาคีเครือข่ายวิจัยจากทีมแพทย์ให้ความเห็นว่า “นักเรียนโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงเป็นกลุ่มเด็กวัยเรียนที่โชคดีเนื่องจากมีโครงการวิจัยกระบวนการคัดกรองฯนี้ เพราะเด็กจะได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งเป็นโอกาสอันดีของเด็กที่มีโอกาสจะถูกพัฒนาให้มีความสามารถทางด้านทักษะการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ”

ส่วนเด็กที่ไม่ผ่านระดับ Tier 3 หมอแนะนำให้อาจารย์นำเด็กมาขอจดทะเบียนผู้พิการเพื่อสิทธิที่เด็กจะได้รับจากภาครัฐ เพราะภาวะการเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) สามารถพัฒนาให้หลุดพ้นได้ ณ ปัจจุบันเด็กมีภาวะ LD เราสามารถพาเด็กไปจดทะเบียนได้ แต่ในอนาคตเมื่อเด็กพัฒนาได้อย่างเหมาะสมแล้วการจดทะเบียนนั้นก็สิ้นสุดลงจะไม่เป็นการติดตราเด็กไปตลอดชีวิตเหมือนผู้พิการประเภทอื่นๆ”

2) นางประภาพร ชาวฤทธิ์ แพทย์ด้านจิตวิทยา เปิดใจว่า “ในวันหนึ่งๆ หมอทำการตรวจวัด IQ เด็กได้เต็มที่ประมาณ 5-7 คน เท่านั้น แต่ในกรณีของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง หมอช่วยเต็มความสามารถ เกินเวลา แม้จะหมดเวลางานแล้วแต่หมอก็ยินดี เพราะหมอไม่เคยเห็นโรงเรียนที่ใส่ใจเด็กขนาดทำวิจัยเลย เด็กของอาจารย์ได้เปรียบโรงเรียนอื่นๆ อีกเยอะแยะที่มีครูและทีมวิจัยสนใจกับปัญหานี้ หมออยากทราบผลของการวิจัยด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ครูในโรงเรียนจะต้องกระตุ้นให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกให้มาก และคุณหมอมั่นใจในสิ่งที่จะทำให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาขอให้แจ้งล่วงหน้าได้เลย”

3) นายสายัน โยริยะ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาโครงการด้านวิชาการให้ข้อคิดเห็นว่า “ผมรู้สึกยินดีที่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายวิจัยโครงการนี้เพราะจังหวัดชัยภูมิมีกลุ่มชาติพันธุ์รวมอยู่ด้วย และยังมีกลุ่มผู้มองเห็นปัญหาของเด็กซึ่งบางครั้งอาจมองเป็นปัญหาเล็ก ๆ แต่ปัญหาเหล่านี้อาจพอกพูนเป็นปัญหาใหญ่ที่แก้ไขยากหรือแก้ไขไม่ได้เลย นอกจากนี้ยังรู้สึกยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือ และอยากเห็นผลวิจัยออกมาโดยเร็ว เมื่อผลออกมาแล้วก็อยากให้ทางอาจารย์ตีพิมพ์หรือทีมวิจัยนำเสนอขยายผลทุกวิธีการเพื่อเป็นแนวทางให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย”

4) นายประสงค์ พรโสภณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 กล่าวในการเปิดประชุมครูและบรรยายพิเศษ ความว่า “เขตพื้นที่ของเรามีบุคลากรไม่ได้น้อยไปกว่าเขตอื่นและหลายคนหรือแทบทุกคนที่รู้จักครูในพื้นที่ของเราก็มีความทุ่มเทเสียสละให้แก่งานอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่ผมมาอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานการศึกษา อำเภเทพสถิต อาจารย์

ศิริพร หมั่นงาน โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ที่ถือเป็นครูต้นแบบในหลายด้านได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะด้านการแก้ปัญหาในโรงเรียนด้วยกระบวนการวิจัย ท่านวิจัยกว้างไปถึงชุมชนชาติพันธุ์ด้วย พูดถึงโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ทุกคนจะคิดถึงชาติพันธุ์ฮักรือถือเป็นอัตลักษณ์และ Best Practice ของโรงเรียนด้วย ซึ่งในความเป็นจริงแล้วครูกับการวิจัยควรจะเป็นของคู่กันอย่างที่อาจารย์ศิริพร หมั่นงานกับทีมวิจัยของท่านได้ทำอยู่นี้ ผลที่เกิดขึ้นได้แก่นักเรียน ลูกศิษย์ของครูเองทั้งนั้น ถือว่าเป็นแบบอย่างที่น่ายกย่องชมเชย”

5) นายธนบูรณ์ชัย ทองดินนอก หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิกล่าวว่า “ถ้าครูในโรงเรียนต่าง ๆ เป็นเหมือนอาจารย์ศิริพรและทีมวิจัยก็ดี เพราะจะทำให้เด็กพิเศษ LD หดหายไปจากประเทศไทยเสียที เพราะขณะนี้กำลังแพร่ระบาดไปทุกโรงเรียน เป็นปัญหาระดับกระทรวงเลยนะ แต่ก็โทษใครไม่ได้เพราะเด็กเองเขาก็ไม่ได้แกล้งเป็นหรือเลือกเกิดไม่ได้ เมื่อเขาเป็นแล้วและมาอยู่กับเราครูนี้แหละที่จะช่วยเขาได้ เพราะผู้ปกครองเขาไม่เข้าใจเรื่องพวกนี้จริง ๆ นะครับ เขาจะรู้แต่ว่าลูกเขาโง่เท่านั้น”

6) รศ.ดร.นงเยาว์ เนาวรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาธรรมชาติและนโยบายการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงความคิดเห็นว่า “พี่ทำงานร่วมกับกิจกรรมของชนเผ่าก็เยอะมากนะ เห็นปัญหาของเขามากมายโดยเฉพาะปัญหาของเด็กพูดภาษาไทยไม่ชัด อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ก็มาก พี่เคยคิดว่ามันน่าจะมีสักคนที่ทำวิจัยเรื่องแบบคัดกรองสำหรับเด็กชนเผ่า แต่พี่ก็ไม่เห็นสักที น่าทึ่งมากเลยที่อาจารย์ศิริพรกับทีมทำจนสำเร็จ พี่จึงต้องรวบรวมเชิญมาบรรยายพิเศษและสาธิตให้นักศึกษา ป.โท ฟัง ในวันที่ 4-6 สิงหาคม 2554 ที่ห้อง 4210 อาคาร 4 ชั้น 2 คณะศึกษาศาสตร์ ในหัวข้อ “เผยแพร่วิธีคิดชาติพันธุ์ในกระบวนการคัดกรองเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ออกจากเด็ก LD” นะอาจารย์ โดยเฉพาะแบบคัดกรองที่เป็นกระบวนการที่น่าสนใจมากเลย ดีใจและตื่นเต้นมากเลยนะคะ นี่ ทางมหาลัยจะส่งหนังสือเชิญตามไปเลยนะคะ กำหนดเวลาตามนี้เลยเพราะเราติดตามงานอาจารย์มานานแล้วจึงพยายามติดต่อ ก็เพิ่งได้คุยกันวันนี้ บอกตรง ๆ ชื่นชม ๆ”

7) นายแสงเพชร เจริญราษฎร์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในฐานะที่ปรึกษาโครงการด้านการศึกษาพิเศษ กล่าวว่า “นับว่าเป็นเรื่องที่ดีที่มีการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นกระบวนการและเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะมีการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีที่ทันสมัยในการสร้างแนวทางช่วยเหลือเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้หรือเด็กกลุ่มเสี่ยงตามที่ทราบ อย่างมีขั้นตอนตามหลักการวิจัย รวมถึงการใช้บุคลากรและสื่อ/เครื่องมือต่าง ๆ ในท้องถิ่นในการแก้ปัญหาให้นักเรียนได้เป็นอย่างดีเพราะปัญหาในท้องถิ่นก็ไม่มีใครทราบดีเท่ากับคนของท้องถิ่นเอง ซึ่งก็เป็นที่รู้กันอยู่แล้วเด็กชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาอื่นจะมีข้อจำกัดในเรื่องของภาษา วัฒนธรรม ที่มีผลต่อการเรียนรู้ค่อนข้างมาก เมื่อโครงการนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายก็เชื่อว่าจะสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีมีประโยชน์แก่โรงเรียนอื่นที่มีปัญหาและบริบทใกล้เคียงกันได้นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้แต่ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่เด็กเรียนอ่อนก็สามารถใช้หลักการใช้ภาษาแม่แบบกระบวนการ ISEP นี้ไปแก้ไขก็สามารถทำได้เช่นกัน ถือเป็นมิติใหม่ของกระบวนการคัดกรองเด็กในระบบโรงเรียนที่

ดี ผมในฐานะผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษโดยตรงจึงยินดีช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมของโครงการทุกด้าน เพราะเห็นว่าเนื้อหาของโครงการจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาพิเศษโดยแท้จริง”

8) นาย โกศล ปาคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 ได้กล่าวถึงผลงานวิจัยและนางศิริพร หมั่นงานในการบรรยายเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2554 ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(ซึ่งขณะบรรยายท่านไม่ทราบว่านางศิริพร หมั่นงานอยู่ในกลุ่มผู้ฟังด้วย) ความว่า “.....ผมเผ้าติดตามดูทีวีครูหลายรายการที่เกี่ยวกับครูคนหนึ่งที่อยู่ชัยภูมิซึ่งเขาก็มีชนเผ่าของเขาเหมือนกันแต่ก็ไม่มากเหมือนทางเหนือนี้ ครูท่านนี้ได้ทำงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่การรื้อฟื้นภาษา-วัฒนธรรมเก่าแก่ให้กลับมามีชีวิตชีวาในกลุ่มชนของเขาได้อย่างดี การวิจัยเรื่องตัวภาษาของชนเผ่าอันนี้ก็น่าสนใจเพราะภาษาเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญที่สุดไม่ว่าภาษาไหน ท่านสามารถโยงใยนำมาแก้ปัญหาให้เด็กของท่านได้ และล่าสุดผลงานวิจัยเรื่องเด็กพิเศษของท่านที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์โดยตรงก็น่าชมเชยยกย่องผมทราบว่าท่านอาจารย์นงเยาว์ก็ได้เชิญอาจารย์ท่านนี้มาบรรยายเมื่อวานนี้ด้วยผมเองมีความสนใจแต่ก็ติดราชการสำคัญทำให้ไม่มีโอกาสเข้ามาฟัง ผมสนใจนะ ก็เลยได้แต่มานั่งอ่านเอกสารงานของท่านในวันนี้ให้นั้น น่าสนใจนะครับ.....ชนเผ่าในพื้นที่ของเรามีมากมายและครูเราก็เผชิญปัญหาหลากหลายเกี่ยวกับเด็กชนเผ่า อยากให้พวกเราลองปัญหาอย่างจริงจังมองเพื่อจะหาแนวทางแก้ไขให้เด็ก แล้วเราจะมีครูที่กล้าคิดกล้าทำอย่างครูชัยภูมิอีกเยอะ ที่ท่านได้รางวัลระดับชาติก็เพราะแก้ปัญหาให้เด็กชนเผ่าในจังหวัดชัยภูมิที่ท่านอยู่.....”

3. ข้อค้นพบจากงานวิจัย

จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการใช้กระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบันยังมี เงื่อนไขและข้อจำกัดมากมายทำให้ทีมวิจัยมีความพยายามในการแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนให้สามารถมีความรู้ ความเข้าใจในการเรียน สามารถเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนในห้องเรียนได้ โดยใช้ภาษาญ้อกอร์ซึ่งเป็นภาษาแม่ของเด็กนักเรียน ประกอบกับการใช้สื่อในการสอนเพื่อเพิ่มช่องทางสื่อสารให้เด็กได้เรียนรู้ เกิดทักษะและมีความเข้าใจสาระที่ครูสอนมากขึ้น ตลอดจนยังมีการตรวจสอบ วัดผลและประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขา จากงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยพบข้อค้นพบ สามารถจำแนกได้ตามประเด็นดังนี้

3.1 กระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน (KUS-SI)

1) การที่ครูพบปัญหาของเด็ก ครูและเด็กควรได้มีโอกาสได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่จะนำไปสู่การขจัดปัญหานั้น ๆ ออกไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะคำว่า “ปัญหา” ไม่ว่าใหญ่หรือเล็กก็หมายถึงสิ่งที่จะมาขัดขวาง สกดกั้นวิถีที่ดีหรือสิ่งต่าง ๆ ในเชิงบวกให้หยุดชะงัก ทำให้ช้าลงหรือทำให้ไม่เป็นไปตามระยะเวลาและเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งสิ้น

2) เด็กที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างถูกต้อง หรือในช่วงเวลาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือการนำไปสู่ช่องทางแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ก็อาจตกเป็น

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) หรืออื่น ๆ อย่างถาวรได้ หรือที่มักได้ยินคำกล่าวบ่อย ๆ ทั่วว่า “สายเกินไป”

3) การให้คำแนะนำเพื่อวินิจฉัยหรือบ่งชี้ว่าเด็กคนหนึ่งต้องตกเป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง น่าจะมีวิธีการตรวจวัดความสามารถหรือความถนัดที่หลากหลายมากกว่าการใช้วิธีที่ปลายปากกาครู เพราะครูก็มีความถนัดตามวิชาเอกที่เรียนมา ไม่มีความเชี่ยวชาญไปทุกสาขา อีกทั้งยังมีความแตกต่างกันทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ความรับผิดชอบ ความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน และความใส่ใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างจริงจัง และจะไม่เหมือนกันโดยเฉพาะเรื่องที่ตนเองมีทัศนคติในเชิงลบหรือไม่ได้ให้ความสนใจในประเด็นนั้น ๆ อย่างลุ่มลึก

4) แพทย์และผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ด้านนั้น ๆ เท่านั้นที่จะเป็นผู้บ่งชี้ภาวะความบกพร่องของเด็กได้ไม่ผิดพลาด หรือโดยไม่ถูกโต้แย้งจากผู้ปกครองซึ่งมีผลกระทบต่ความรู้สึกที่ดีต่อกันระหว่างครู เด็ก และผู้ปกครองที่จะเปลี่ยนไปในเชิงลบ

5) ความแตกต่างของพื้นฐานทางวัฒนธรรม – ภาษา สิ่งแวดล้อม การเลี้ยงดู ความยากจน ความด้อยโอกาสในด้านต่าง ๆ รวมถึงทัศนคติต่อครู ต่อการเรียน ต่อโรงเรียน ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน ไม่คงเส้นคงวา / ไม่แน่นอน บ่อยครั้งที่ศึกษาจริงๆ แล้วพบว่าเป็นเพียงเหตุจากความคับข้องใจ ความเก็บกด การเรียกร้องความสนใจบางขณะ พฤติกรรมเลียนแบบ การต่อต้าน ฯลฯ ไม่ใช่ความบกพร่องใดๆ

6) การช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ โดยใช้ภาษาท้องถิ่นของเด็กกลุ่มนั้น ๆ ร่วมในการจัดการเรียนรู้ทำให้เด็กมีทางเลือกและเป็นปัจจัยกระตุ้นความรู้เดิมหรือต้นทุนทางภาษาที่ติดตัวมาจากบ้านให้สามารถเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ภาษาใหม่ได้ดี (ภาษาญัฮกุร-ภาษาไทย)

7) การกำหนดรูปแบบของกิจกรรมหรือการให้การช่วยเหลือเด็กในด้านการเรียนการสอน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ หรือแม้แต่การทำโทษเชิงสร้างสรรค์ก็ตาม หากเป็นไปในรูปแบบระบบกลุ่ม เด็กจะไม่รู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากเพื่อน เด็กแต่ละคนมีความพร้อมและพื้นฐานแตกต่างกัน บางคนคิด บางคนไม่คิด และบางคนก็คิดมากมากเกินไปเป็นปมด้อยของตนเอง รวมทั้งผู้ปกครองด้วย

8) การทุ่มเทเสียสละเวลาให้กับเด็กอย่างจริงจังของครู และมีระบบแบบแผนในการนำไปใช้ในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาความยุ่งยากทางการเรียนรู้ตั้งแต่แรกพบ และจัดกระบวนการไปในรูปแบบระบบกลุ่ม ทำให้เด็กได้รับโอกาสของการค้นพบตนเองในด้านการเรียนรู้ และหลุดพ้นจากกลุ่มเสี่ยง เด็กที่ครูช่วยเหลือทุกรูปแบบแล้วแต่เด็กยังไม่สามารถเรียนรู้ได้ ครูก็มีความมั่นใจว่าเด็กต้องมีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ใช่เกิดจากสาเหตุการสอนของครูไม่มีประสิทธิภาพอย่างแน่นอน

9) เด็กบางคนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายในเรื่องเดียวกัน นั่นคือ เด็กต้องอาศัยการรับรู้ประสบการณ์ความรู้ผ่านช่องทางมากกว่า 1-2 ทาง

10) เด็กที่ครูช่วยเหลือในด้านการเรียนรู้อย่างหลากหลายเทคนิคเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้วแต่ผลการพัฒนายังไม่ดีขึ้นเลย ก็ถือว่าครูได้ให้โอกาสเด็กในการค้นพบความต้องการใน

การเรียนรู้ของตัวเองแล้ว หากถูกบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กและผู้ปกครองก็ยินดีรับฟังโดยไม่โต้แย้ง

11) การคัดกรองเด็กไม่ว่าจะใช้กระบวนการหรือเทคนิคใดๆ ก็ตาม ถ้าวัตถุประสงค์ของการคัดกรองเพื่ออยากทราบว่าเด็กมีความบกพร่องด้านใด? หรือประเภทไหน? แต่ถ้าไม่มีการดำเนินการช่วยเหลือพัฒนาแก้ไขข้อด้อยให้เด็กก็ไม่มีประโยชน์อะไร มีแต่จะทำให้เด็กและผู้ปกครองเครียดมากขึ้น แต่กระบวนการ ISEP ได้ทั้งช่วยเหลือและคัดกรองในเวลาเดียวกัน

12) นวัตกรรมชิ้นหนึ่งที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุดของทีหนึ่ง แต่เมื่อนำไปใช้ในบริบทที่มีความแตกต่างกัน กลุ่มผู้ใช้ต่างกัน บางครั้งผลของการใช้นวัตกรรมนั้นก็ไม่ได้ดีเหมือนกันเสมอไป

13) การตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงเหตุผลผิวเผิน หรือข้อมูลยังไม่นิ่ง การตัดสินใจบ่งบอกถึงนั้นมีโอกาสไม่เที่ยงตรงหรืออาจส่งผลเสียมากกว่าผลดี

14) ศาสตร์บางศาสตร์หรือวิทยาการบางสาขาที่บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้ศึกษามาโดยตรง ย่อมไม่สามารถทำได้ดี หรือแม้แต่เรียนรู้ศึกษามาพร้อมกัน อาจารย์คนเดียวกัน แต่การนำความรู้มาใช้ของแต่ละคนก็แตกต่างกัน ไม่สามารถทำอะไรได้เหมือนกันทุกอย่างทุกคน

15) ภูมิประเทศ พื้นที่ บริบท ประชากร ของแต่ละพื้นที่มีความเหมือน ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นการคิดค้นพัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาใช้แก้ปัญหาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในพื้นที่เป็นการดี และถ้ายังสามารถปรับใช้กับพื้นที่ที่มีความคล้ายคลึงกันได้ก็ยิ่งเป็นประโยชน์ในด้านของความคุ้มค่า

16) การพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ จะมีส่วนช่วยชุมชนของตนเองได้เต็มที่ เพียงแต่มีสื่อ อุปกรณ์ ทักษะความรู้ในการใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องจะช่วยแก้ปัญหาในชุมชนที่ห่างไกลเมือง ได้รับการที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และสามารถแก้ไขสถานการณ์ปัญหาได้โดยเร็ว

17) แบบคัดกรองที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน(KUS-SI)เหมาะสำหรับการเป็นเครื่องมือของนักวิชาชีพโดยตรง เช่น จิตแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา และครูการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรมการใช้แบบคัดกรองมาแล้ว

18) แบบคัดกรอง KUS-SI เหมาะกับการนำไปใช้กับเด็กที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน แต่มีข้อจำกัดสำหรับเด็กชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาอื่น และมีพื้นฐานด้านทักษะภาษาไทยไม่ดี

19) แบบคัดกรอง KUS-SI เหมาะสมกับผู้คัดกรองที่มีความคุ้นเคยกับเด็กที่จะคัดกรองมาแล้วอย่างน้อยเป็นเวลา 1 ภาคเรียน

3.2 แนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์

1) แนวทางการสร้างแบบคัดกรองไม่จำเป็นต้องเป็นแบบฟอร์มเฉพาะเพียง 1-2 หน้า

2) วิธีการคัดกรองไม่จำกัดว่าต้องใช้วิธีการขีดถูก- ผิด หรือการให้คำคะแนนก็ได้

3) แบบคัดกรองที่เหมาะสมสามารถกำหนดลักษณะในการสร้างในรูปแบบของกระบวนการ (Process) ก็ได้

4) แบบแผน, กระบวนการ, ที่สามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้น จัดเป็นนวัตกรรมเช่นกัน

5) การนำปัญหาในชุมชนเฉพาะที่มาคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยคนในชุมชนเองมีผลต่อการใช้ผลการระดมความคิดเห็นจัดปัญหาได้โดยตรงทันที รวดเร็ว สอดคล้องเหมาะสมกับวัฒนธรรม ความเชื่อย่อมมีผลต่อการสร้างทัศนคติที่ดีต่อกันในชุมชน

6) การศึกษาค้นคว้าหลักการ/ทฤษฎีต่าง ๆ ที่จะนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ควรกระทำหากเห็นว่าทฤษฎีนั้นเหมาะสมกับสถานการณ์หรือสอดคล้องกับบริบท

7) มนุษย์ไม่ได้เก่งหรือเชี่ยวชาญไปทุกเรื่องแต่ถ้ามีพลังกลุ่ม และความมุ่งมั่น ก็สามารถเป็นผู้นำที่เด็ดเดี่ยว และมีปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จะส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ไม่ยากเกินความสามารถ

8) เมื่อพบข้อขัดแย้งหรือข้อจำกัดของตนเองและทีมงาน เราต้องรับระดมสรรพกำลังค้นหาผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญทันที ด้วยวิธีการประสานไปยังองค์กรที่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจของเราที่สะดุดอยู่ ณ ขณะนั้น เพื่อผู้เชี่ยวชาญจะชี้แนะแนวทางสู่ความสำเร็จได้

9) การสร้างภาคีเครือข่ายหลากหลายสาขาวิชาชีพ ทำให้มีพลังแรงเหวี่ยงหรือมวลแห่งการขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงอย่างเพียงพอต่อการงาน หรือถึงขั้นเกินความคาดหมายด้วยซ้ำไป เด็กชาติพันธุ์มีภาษาเป็นอัตลักษณ์ของตนเองที่เด็กมีภูมิรู้มาจากบ้านระดับหนึ่ง เมื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียน เมื่อเด็กต้องมาใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาราชการที่ใช้ในการสื่อสาร เด็กจะต้องเชื่อมโยงความรู้เดิมเพื่อเรียนรู้ความรู้ใหม่ ภาษาใหม่ ฉะนั้นครู /โรงเรียนมีหน้าที่ในการสร้างสะพานให้แก่เด็กเหล่านี้ได้ก้าวผ่านเชื่อมโยงภาษาแม่กับภาษาไทยเข้าด้วยกัน จึงจะเกิดองค์ความรู้อย่างคงทน

10) ได้เรียนรู้ถึงวิธีหรือช่องทางในการประสานขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญระดับสูงหรือองค์กรระดับสูงและมีมาตรฐานเข้ามาร่วมเป็นที่ปรึกษา เป็นทีมวิจัยและร่วมเป็นภาคีเครือข่ายต่อกัน อย่างยั่งยืนส่งผลดีต่อทุกขั้นตอนของกิจกรรมโครงการดังภาษิตกล่าวไว้ว่า “พบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” อย่างแท้จริง

11) เด็กชาติพันธุ์มีความแตกต่างทั้งด้านการเป็นอยู่วัฒนธรรมและภาษา เมื่อพื้นฐานภาษาไทยไม่ดี การใช้รูปแบบคัดกรองจึงควรเป็นรูปแบบที่คำนึงถึงข้อจำกัดนี้ของเด็กด้วย จึงจะเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่เด็กทุกคนโดยการสร้างกระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ขึ้นมาใช้แก้ปัญหาแทนการใช้ แบบคัดกรองที่ใช้อยู่เดิม

12) กระบวนการคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ทีมวิจัยได้สร้างขึ้นมาและทดลองใช้ได้ผลแล้วตามแผนดำเนินการของโครงการนี้มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า “กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP)” ซึ่งจากนี้ไปจะเรียกชื่อกระบวนการคัดกรองนี้ว่า “ISEP” “ไอเซ็ป” ซึ่งเกิดจากองค์ความรู้ การปรับตัวของทีมวิจัยเพื่อทำงานประสานสอดคล้องกับทีมสหวิชาชีพ ที่ปรึกษาและภาคีเครือข่ายวิจัยอย่างเหมาะสม ไม่ติดขัดทุกสถานการณ์ และได้รับการยอมรับ

13) การเลือกที่ศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับความสนใจของทีมวิจัยทุกคนและเกี่ยวข้องกับภาระงานเฉพาะหน้าในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะเกิดประโยชน์สูงสุดกว่าการไปแบบไม่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ใดๆของทีมทุกคน

3.3 แนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มมีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้

1) เด็กชาติพันธุ์ที่ถูกคัดกรองว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ความจริงแล้วเด็กบางคนไม่ใช่ LD ตัวจริง แต่พบปัจจัยที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเพื่อนระดับเดียวกัน เช่น ความสับสนด้านภาษาตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ระบบโรงเรียน, การขาดเรียนบ่อย, การเจ็บป่วยเรื้อรัง, เป็นเด็กด้อยโอกาสในหลายๆ ด้าน, ปัญหาเศรษฐกิจความยากจน, ทักษะคิดต่อการเรียน/วิธีการสอน/ครู/โรงเรียน, ความเชื่อของผู้ปกครองในแบบที่ผิด, การสอนของครูไม่สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้, ขาดแรงจูงใจในด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน, เป็นเด็กกลุ่มที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ ฯลฯ เป็นต้น

2) แนวทางการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ ด้วยวิธีการนำภาษาท้องถิ่นญ้อฮูกร(ภาษาแม่)ร่วมจัดการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย มีการศึกษาเรียนรู้วิธีการสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เป็นภาษาญ้อฮูกรเพื่อนำมาประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนถ่ายโอนภาษาญ้อฮูกรสู่ภาษาไทยอย่างมีความหมาย

3) การเลือกกลวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน ที่สอดคล้องกับความสนใจของเด็กชาติพันธุ์และความสามารถปัจจุบันของเด็ก

4) การเรียนรู้และร่วมตัดสินใจเลือกรูปแบบ "การจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาภูมิปัญญา" การจัดการเรียนวิชาภาษาท้องถิ่น"

5) การสอนเป็นทีมที่ประกอบด้วย ครูการศึกษาพิเศษ, ครูภูมิปัญญา, ครูพี่เลี้ยง และเพื่อนช่วยเพื่อน

6) การดำเนินการตามแผนการช่วยเหลือระดับต่างๆ ของกระบวนการ ISEP ซึ่งระหว่างการทำทดลองต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ สหวิชาชีพสาขาต่างๆ ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายวิจัยได้แก่

- ที่ปรึกษาโครงการด้านอำนวยการ
- ที่ปรึกษาโครงการด้านหลักสูตรการสอน
- ที่ปรึกษาโครงการด้านการศึกษาพิเศษ
- ทีมแพทย์นักจิตวิทยา
- ทีมแพทย์นักพัฒนาการ
- ทีมแพทย์กุมารแพทย์
- ทีมนักการศึกษาพิเศษ
- ครูภูมิปัญญา
- ครูการศึกษาพิเศษ

- ครูพี่เลี้ยง

7) การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดทุกมิติ เช่น ศักยภาพในการเรียนรู้, ปัญหา, ลักษณะการเรียนรู้, การแสดงออก, จุดเด่น, จุดด้อย, ความสามารถปัจจุบัน ฯลฯ

8) การนำกระบวนการ ISEP ไปใช้ในการคัดกรองเด็กในทันทีที่พบปัญหา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือป้องกันให้เด็กหลุดพ้นจากภาวะเสี่ยงต่อการตกเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) มากกว่าการคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มประเภทความบกพร่อง

9) การส่งเด็กที่พ้นภาวะเสี่ยงแล้วกลับห้องเรียนปกติ และการต่อยอดการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลให้กับเด็กกลุ่มสุดท้ายที่ไม่ผ่านการประเมินหลังใช้กระบวนการ ISEP เติมรูปแบบแล้วโดยสามารถระบุได้เลยว่า “เด็กกลุ่มที่เหลืออยู่ในจำนวนน้อยนี้เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ” (Children With Special Needs)

4. ผลกระทบที่เกิดจากงานวิจัย

จากการดำเนินงานโครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้านการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนการสอน” โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ทำให้เกิดผลสะท้อนกลับทั้งในระดับทีมวิจัย และในระดับชุมชน สามารถอธิบายได้ดังนี้

4.1 ผลที่ได้ในเชิงบวก

ในระดับชุมชนและสังคม

1) เกิดจิตสำนึกใหม่และความเคลื่อนไหวของบุคคล กลุ่มคน ชุมชน / สังคม ต่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียน ชุมชน และสังคมอย่างกว้างขวางทันที กล่าวคือ หลังจากมีการจัดทำโครงการวิจัยภาษา – วัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกรตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมาอย่างต่อเนื่องในตำบลบ้านไร่ คือ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง หมู่ 6 ต.บ้านไร่ อ. เทพสถิต จ. ชัยภูมิ และควมพื้นที่กับโรงเรียนวังโพธิ์สว่างศิลป์ หมู่ 4 ต.บ้านไร่ อ. เทพ-สถิต จ.ชัยภูมิ , โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา หมู่ 1 ต.บ้านไร่ อ. เทพสถิต จ. ชัยภูมิ และโรงเรียนบ้านน้ำลาด หมู่ 9 ต.โป่งนก อ. เทพสถิต จ. ชัยภูมิ โดยโครงการหลักคือการสร้างระบบตัวเขียนภาษาญ้อกรและนำเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งผลของการดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จอย่างงดงาม สร้างความตระหนักและตื่นตัวในการหันมาพูดภาษาญ้อกรในกลุ่มคนเจ้าของภาษามากขึ้น ทั้งนี้หมายถึงการพูดในชีวิตประจำวัน พูดสื่อสารกับเพื่อนบ้าน พูดกับเด็ก ๆ ซึ่งได้เรียนภาษาญ้อกรจากโรงเรียนเกี่ยวกับระบบตัวเขียนมาเป็นอย่างดี

ชุมชนคนไทย คนลาวอีสานที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของภาษาแต่ละภาษา ยอมรับและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยกันโดยไม่แบ่งแยกชาติพันธุ์หรือเชื้อสาย วัฒนธรรมที่แตกต่าง สร้างความสามัคคีขึ้นในชุมชนอย่างเห็นได้ชัด

ในปี 2552 จากการขยายพื้นที่ของเครือข่ายการนำตัวเขียนภาษาญ้อกรเข้าสู่ระบบโรงเรียนเพิ่มอีก 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านไร่ และโรงเรียนน้ำลาด ได้รวมกับพื้นที่วิจัยหลักอีก 2

โรงเรียนเป็น 4 โรงเรียน มีผลต่อการกระตุ้นความตระหนักในชุมชนนั้น ๆ ให้เร่งร่วมมือกับสถานศึกษาของชุมชนและให้ความเคารพนับถือทีมวิจัยอย่างมาก

จากความเคลื่อนไหวจุดเล็กๆ ในชุมชนชาติพันธุ์ญ้อ ได้ขยายตัวสู่การจัดตั้งการโยนหินลงน้ำที่ก่อให้เกิดระลอกคลื่นแผ่ขยายออกอย่างน่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่เฉพาะแต่เจ้าของภาษาหรือชุมชนที่เป็นเครือข่ายเท่านั้น หากแต่แผ่กว้างออกไปถึงพื้นที่ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางถึง 3 จังหวัดที่มีคนญ้ออาศัยอยู่และองค์กรท้องถิ่นระดับชุมชน จังหวัด และระดับประเทศได้ให้ความสนใจนำพาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเดินทางมาศึกษาดูการทำงาน การเชิญหัวหน้าโครงการและทีมวิจัยไปเป็นวิทยากรบรรยายเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เหล่านี้ทำให้เห็นว่าภาคส่วนต่างๆ หันกลับมามองและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนยกย่องการทำงานของทีมงานวิจัยที่ทุ่มเทเสียสละในการฟื้นฟูอนุรักษ์ภาษา – วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าแต่กำลังจะสูญหายไปอย่างจริงจัง ผลของการขับเคลื่อนเล็กๆ ในชุมชนของทีมวิจัยและชุมชนทำให้องค์กรท้องถิ่นระดับต่าง ๆ กลุ่มบุคคล กลุ่มคนและสังคมตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาชุมชนโดยระบบโครงการวิจัยท้องถิ่นโดยการแก้โจทย์ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชนอย่างเป็นระบบ ดังจะอธิบายไว้ในข้อ 2.2

2) เกิดความร่วมมือของบุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ และมีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ จากการดำเนินโครงการวิจัยภาษา – วัฒนธรรมท้องถิ่นญ้ออย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ความเคลื่อนไหวของบุคคลในชุมชน องค์กรท้องถิ่น กลุ่มคน ชุมชนและสังคม อย่างชัดเจนและประจักษ์ดังนี้

- ผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีเด็กชาติพันธุ์ญ้ออยู่ในระบบโรงเรียนต่างมีความประสงค์ขอเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการนำระบบตัวเขียนภาษาญ้อเข้าสู่ระบบโรงเรียนทุกโรงเรียน ซึ่งทีมวิจัยหลักมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงสามารถขยายผลไปในพื้นที่เบื้องต้นเพียง 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา โรงเรียนบ้านน้ำลาด รวมกับโรงเรียนที่เป็นทีมวิจัยหลัก 2 โรงเรียนเป็น 4 โรงเรียนในอำเภอเทพสถิต ซึ่งในอนาคตอันใกล้ ขำพเจ้าซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ตั้งเป้าประสงค์จะขยายให้ครบทุกโรงเรียนในอำเภอเทพสถิต และต่อยอดสู่การขยายข้ามจังหวัดอีก 2 จังหวัด (เพชรบูรณ์และนครราชสีมา)

- ชุมชนเจ้าของภาษามีการตระหนักถึงคุณค่าของภาษาของตนเอง เริ่มมีการศึกษาระบบตัวเขียนจากเด็ก ๆ ลูกหลานที่ได้เล่าเรียนระบบตัวเขียนภาษาญ้อจากโรงเรียน และมีความต้องการที่จะมีศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการอ่านเขียนภาษาญ้อในชุมชนอย่างเป็นทางการ

- ผู้นำหมู่บ้าน (ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการการบริหารหมู่ที่ 6 บ้านวังอ้ายคงและหมู่ที่ 16 บ้านเทพอวยชัย ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ) ได้เข้ามาปรึกษาหัวหน้าโครงการและทีมวิจัยเพื่อดำเนินการในด้านการสร้างศูนย์เรียนรู้ภาษาญ้อในชุมชน ตามความประสงค์ของชุมชน ขำพเจ้าจึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการให้ผู้นำหมู่บ้านของงบประมาณจาก ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 10 จังหวัดชัยภูมิ ได้หมู่บ้านละ 15,000 บาท ซึ่งจะดำเนินการก่อสร้างศาลาภาษา-วัฒนธรรม ญ้อไว้ที่ศาลาประชาคมของหมู่บ้านและทีมวิจัยจะร่วมกับชุมชนจัดทำจัดหาสื่อภาษาญ้อที่เกี่ยวข้องไปหนุนเสริมให้พร้อมบริการแก่ชุมชนและผู้สนใจทั่วไป

- องค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ ได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งนก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนาหลัก มีการขับเคลื่อนด้านงบประมาณให้ชุมชนชาวญ้อกรเกี่ยวกับการจัดประเพณีอนุรักษ์สืบสานตำนานแห่หอดอกผึ้งประจำปีอย่างกว้างขวางทุกหมู่บ้าน สร้างความพึงพอใจให้แก่ชุมชนเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งได้ส่งเสริมกิจกรรมในชุมชนอย่างครบถ้วนไม่แบ่งแยกประเพณี หรือ ชาติพันธุ์ ทำให้เกิดขวัญกำลังใจ ความตระหนัก ความสุข ความสามัคคีในชุมชนอย่างยั่งยืน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 โดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตฯ นายประสงค์ พรโสภณ และคณะบริหารงานบุคคลได้ให้เกียรติโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ดูงานในด้านการฟื้นฟูอนุรักษ์ภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกรและถือเป็น Best Practice ของโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้สนใจทั่วประเทศที่เดินทางมาศึกษาดูงานตลอดปี ทำให้ผลการทำงานของทีมวิจัยพัฒนางานการสอนภาษาญ้อกรอย่างเป็นปัจจุบันและมีคุณภาพ ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ได้ให้ขวัญและกำลังใจสนับสนุนให้นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการวิจัยจัดทำทสรุปลผลการงานที่ทุ่มเทเสียสละเพื่อนักเรียนและชุมชนตลอดมา เสนอขอรับการประเมินรับรางวัล “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ในโครงการตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์ ประจำปี 2554 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการประเมินจาก สพฐ.ก็ได้ประเมินให้เป็นผู้สมควรที่จะได้รับการยกย่องให้เป็น “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” ได้รับโล่รางวัลจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี รับเกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ, เสนาทองคำ, และเงินสดสามแสนบาท จากนายชินวัตร ภูมิรัตน์ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 16 มกราคม 2554 นับเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดชัยภูมิ ,เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3, โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง, ชุมชนและครอบครัวของนางศิริพร หมั่นงาน เป็นที่ยิ่ง

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา และผู้นำชุมชนอำเภอท่าดัว จังหวัดเพชรบูรณ์ จัดเวทีท้องถิ่นให้ชาวญ้อกรนำวัฒนธรรม ภาษา การแต่งกาย การละเล่นต่าง ๆ ไปจัดแสดงเผยแพร่ระดับจังหวัดอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี รวมถึงกิจกรรมการเข้าเยือนแลกเปลี่ยนวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกรซึ่งกันและกันในเทศกาลงานสำคัญระดับจังหวัด เช่น เทศกาลงานทุ่งกระเจียวงามประจำปี, งานกาชาดหรืองานเจ้าพ่อพญาแล, งานฉลองชัยชนะท่านท้าวสุรนารีและงานฉลองการปักธงชัยชนะของอำเภอปักธงชัย เป็นต้น โดยมีนโยบายให้บรรจุไว้ในแผนการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นขององค์กร

- สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ โดย นายจรินทร์ จักกะพาก ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ทำพิธีมอบโล่เกียรติยศเชิดชูเกียรติให้แก่ครูผู้มีอุดมการณ์ของภาคอีสาน (นางศิริพร หมั่นงาน) วันที่ 31 มกราคม 2554 ในงานประชุมหัวหน้าส่วนราชการจังหวัดชัยภูมิ โดยยกย่องว่าผลงานการวิจัยภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกร เป็นแบบอย่างของจังหวัดชัยภูมิด้านการอนุรักษ์สืบสานภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของชนเผ่าในจังหวัดชัยภูมิ และเป็นทูตวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิในการเผยแพร่ การ

แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงกับองค์กรอื่นให้สาธารณชนรู้จักจังหวัดชัยภูมิด้านการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ชนชาติพันธุ์ดั้งเดิมของท้องถิ่นที่มีเพียงชาติพันธุ์เดียวในจังหวัดชัยภูมิ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.เศาวนิต เคาณานนท์ อธิการบดี ได้มอบโล่ “ศิษย์เก่าดีเด่น” ด้านการพัฒนาคุณค่าทางภาษาแก่ชุมชนและนักเรียนในงาน “ครูศาสตร์ราชภัฏวิชาการ: พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน” และจัดเวทีให้นำผลงานการวิจัยและการแสดงของเยาวชนชัยภูมิไปจัดแสดงที่มหาวิทยาลัยเมื่อ วันที่ 3-5 กุมภาพันธ์ 2554 เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักศึกษาที่กำลังศึกษา สาขาวิชาชีพครูและคณาจารย์ที่สนใจ

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มอบโล่ “หนึ่งในอีสานงานพัฒนาสังคม” ให้นางศิริพร หมั่นงาน ในการทำงานพัฒนาภาษาท้องถิ่นที่กำลังวิกฤตและให้เป็นตัวแทนจังหวัดชัยภูมินำผลงานการวิจัยไปจัดแสดงนิทรรศการงานรวมพลคนพัฒนาสังคม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 10 จังหวัดชัยภูมิที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2553 นับเป็นอีกก้าวหนึ่งที่หน่วยงานระดับกระทรวงเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของผลงานการวิจัยของทีมวิจัยอย่างแท้จริง โดยจัดเวทีให้ขยายผลสู่สังคมระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง

- ชมรมบ้านพักทุ่งดอกกระเจียวและอุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ได้จัดงานประจำปีทุกปีเช่นงานเทศกาลทุ่งดอกกระเจียวงาม ช่วง พฤษภาคม – สิงหาคม งานประกวดธิดากระเจียว ในเดือนธันวาคมทุกปี ได้มีมติในที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันเป็นเอกฉันท์ในการกำหนดชุดของผู้เข้าประกวด 12 คน สุดท้ายต้องสวมชุดประจำชาติพันธุ์ชัยภูมิเท่านั้น ทำให้กระแสดังกล่าวด้วยชุดประจำชาติพันธุ์ชัยภูมิเป็นที่นิยมในชุมชนอีกระดับหนึ่ง เด็กของชาติพันธุ์เองนั้นมีความภาคภูมิใจที่สุด ที่เห็นภาพสาวงามบนเวทีประกวดสวมชุดชัยภูมิที่นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการและชุมชนเป็นผู้จัดเตรียมให้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามอัตลักษณ์การแต่งกายของชาวชัยภูมิซึ่งในรอบปีนี้ถือว่าเป็นการสนับสนุนการสร้างภาพลักษณ์ ห่วงแผนการอนุรักษ์และสืบสาน สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของโครงการ และได้กำหนดเป็นประเพณีปฏิบัติในงานประกวดสืบไป

- สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เช่น สื่อโทรทัศน์ วารสาร หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ให้ต้นตัวให้ความสำคัญในการมาถ่ายทำนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ มากมายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปัจจุบันมากกว่า 70 รายการ ตามรายละเอียดที่เสนอไว้ในภาคผนวก

- เว็บไซต์ Google, ศิริพร หมั่นงาน , ชัยภูมิ , ยอดครูผู้มีอุดมการณ์ , โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ฯลฯ ได้ลงไว้ให้ศึกษาค้นคว้าตามชื่อเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เสนอไว้ตามรายละเอียดในภาคผนวก

- ได้รับเชิญจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ให้เข้าร่วมการแสดงเวทีกลางดนตรีไทยนานาชาติ งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ ระหว่างวันที่ 26 -28 มกราคม 2554 ณ อิมแพคเมืองทองธานี กรุงเทพฯ โดยนางศิริพร หมั่นงาน เป็นผู้ขับร้องเพลง “สัญญาที่มากับพายุ” และแสดงประกอบเพลงจากชาติพันธุ์อื่นๆทุกเพลง

- ได้รับเชิญจากสำนักเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมการเสวนาเรื่อง "การพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์" วันเสาร์ที่ 29 มกราคม 2554 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข 306-308 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 2 กรุงเทพมหานคร

- ได้รับเชิญจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จ.นครราชสีมา เข้าร่วมระดมพลังสมองและแนวคิด เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์แห่งชาติสำหรับเด็กและเยาวชนปี 2570 (16 ปีล่วงหน้า)) เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมซีดีพาร์ค อ.เมือง จ.นครราชสีมา

- ได้รับเชิญจากสำนักข่าวการชาติพันธุ์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้นำทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุม "เวทีสมัชชาชนบทชนเผ่าพื้นเมืองกับการปฏิรูปประเทศไทย ระหว่างวันที่ 13-15 มีนาคม 2554 ที่โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จ.เชียงใหม่"

- ทีมวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิได้เข้าร่วมประชุมโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพเยาวชนสตรีและผู้นำสตรีชาติพันธุ์ภาคเหนือระหว่างวันที่ 16-17 มีนาคม 2554 ณ โรงแรม เชียงใหม่ภูคำ จ.เชียงใหม่

- นางศิริพร หมั่นงานได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, บริษัทโตโยต้า, บริษัทปตท., เครือข่าย True, CPF, คมชัดลึก, กรุงเทพธุรกิจ, เดอะเนชั่น, NBC, และมหาวิทยาลัยเนชั่นให้เป็นผู้รับเกียรติเข้ารับโล่และเงินรางวัลต้นแบบคนดี "คนดีแทนคุณแผ่นดิน" มอบโดยองคมนตรี ปี 2555

3) เกิดการสร้างสร้งงานในครอบครัว ชุมชน สังคมในปัจจุบัน

- ชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิ อำเภอสทิงพระเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นชาติพันธุ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สนใจทั่วไป

- ภูมิปัญญาผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นวิทยากรบรรยาย หรือมีคฤหาสน์ที่มีความภาคภูมิใจ มีอาชีพเสริมและมีรายได้หมุนในครอบครัวและชุมชน

- ลูกหลานชาวผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มแม่บ้าน ปักเสื้อพอกเสื้อชุดประจำชาติพันธุ์ของผู้ทรงคุณวุฒิจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป

- โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงตั้งโครงการสร้างอาชีพเสริมรายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียนที่สนใจในการทำของที่ระลึกจำหน่าย เช่น พวงกุญแจตุ๊กตาผู้ทรงคุณวุฒิ, เสื้อพอก, กรอบรูปเสื้อผู้ทรงคุณวุฒิ, ตัวเสียบดินสอ, อาหารผู้ทรงคุณวุฒิ, ขนมผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือเล่มจิ๋วภาษาผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ ส่งเข้าประกวดได้รางวัลชนะเลิศรางวัลเหรียญทองระดับเขตพื้นที่ฯ จำนวน 4 เหรียญและได้เป็นตัวแทนเข้าแข่งขันในระดับภาคและระดับชาติต่อไปซึ่งทำให้เด็ก ๆ เกิดความภาคภูมิใจและมีรายได้ช่วยครอบครัวอีกด้าน

- นักเรียนชาติพันธุ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีพรสวรรค์ในด้านการแสดงได้รับการเชิญให้ไปแสดงวัฒนธรรมการละเล่นของผู้ทรงคุณวุฒิทั่วประเทศสร้างความภาคภูมิใจในการเป็นผู้เผยแพร่วัฒนธรรมของตนเองและมีรายได้ระหว่างเรียน ได้รับโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง รวมถึงการเปลี่ยนความเชื่อความศรัทธาในชาติพันธุ์ในตนเองของผู้ปกครองที่ฝังใจเรื่องการเก็บตัว การปฏิเสธสังคมภายนอก

- ผู้นำชุมชนมีความตระหนักจัดสร้างหมู่บ้านจำลองแบบบ้านของญ้อกรแบบดั้งเดิมที่หมู่บ้านวังอ้ายโพธิ์สำหรับให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจรวมถึงเยาวชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ร่วมกับนางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการวิจัยจัดทำโครงสร้าง โครงการสู่วิกฤตเศรษฐกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. 2554 คือ การสร้างแหล่งศึกษาเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เพื่อส่งเสริมการศึกษาอาชีพและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีตามวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาติพันธุ์ญ้อกร เสนอ กอ.รมน. จว.ชัยภูมิงบประมาณ 7,050,000 บาท โดยกำหนดการจัดสร้างบนพื้นที่หมู่ 1 ต. บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ เมื่อวันที่ 29 ไร่เศษ เพื่อเป็นแหล่งสร้างอาชีพ แหล่งศึกษาเรียนรู้แก่ชุมชนคนญ้อกร คนในชุมชน นักท่องเที่ยว นักศึกษา นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป อันจะนำมาซึ่งอาชีพ รายได้และการกินดีอยู่ดี มีสุขของประชากรในชุมชนอย่างยั่งยืน

4) เกิดกระบวนการจัดการใหม่หรือเกิดกลไกการจัดการที่เข้มแข็งในที่มิวิจัยและชุมชน

- พัฒนาการของกระบวนการจัดการของชุมชนหรือองค์กรชุมชนต่อการแก้ปัญหา เช่น ร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านร่วมกัน, ร่วมวิเคราะห์ต้นเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา, จัดตั้งบุคคลในชุมชนที่มีความสามารถสอดคล้องกับปัญหานั้น ๆ, การประชุมร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน, ระดมความคิด ทรัพยากร และกำลังคนโดยทีมผู้นำชุมชน และ มีการจัดทำโครงการและแผนการดำเนินงานในชุมชนอย่างเป็นระบบ

- รูปแบบโครงสร้างกลไกในการจัดการเพื่อแก้ปัญหา เช่น ในการประชุมได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาร่วมกัน, มีการทำเวทีประชาคมหมู่บ้าน, ตั้งคณะดำเนินงานเพื่อให้เกิดการจัดการแก้ไขปัญหา, ปรีกษาหารือผู้ที่มีความชำนาญการหรือเชี่ยวชาญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง, มีการแก้ไขปัญหาในรูปของกระบวนการกลุ่ม, มีการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานแบบร่วมมืออย่างเป็นระบบ และมีการสรุปผลและขอข้อเสนอแนะร่วมกันในชุมชน

- เกิดบุคคล กลุ่มคน ที่เข้าสู่การพัฒนากระบวนการจัดการหรืออยู่ในกลไกการจัดการในกระบวนการจัดการองค์การศึกษาศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Special Education Process : ISEP)" มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากกลุ่ม บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรสหวิชาชีพอีกหลายสาขา เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานวิจัย ทั้งนี้หัวหน้าโครงการ (อ.ศิริพร หมั่นงาน) ได้ทำหน้าที่ในการประสานงานได้อย่างดีเยี่ยมถือเป็นแบบอย่างได้ ทำให้เกิดความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น ผู้นำชุมชน, ครูครูภูมิปัญญา, คณะครูและผู้บริหารโรงเรียน, ทีมแพทย์, ทีมนักการศึกษาพิเศษ ฯลฯ (บทบาทหน้าที่ตามรายละเอียดได้ในบทที่ 3)

- ได้รับเชิญจากวัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิและการประสานจากวัฒนธรรมอำเภอเทพสถิตให้ยื่นแบบแจ้งจดทะเบียนเครื่องถ้วยสภาววัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ โดยตั้งชื่อองค์กรว่า "ศูนย์อนุรักษ์ฟื้นฟูและสืบสานภาษา-วัฒนธรรมวิถีท้องถิ่นชาติพันธุ์ญ้อกร" ซึ่งเป็นการดำเนินการตามพรบ.สภาววัฒนธรรมในระดับชาติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ในระดับทีมวิจัย

ข้อดีที่ทำให้ทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องได้รับเพิ่มขึ้นจากกระบวนการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของคนและทีม มีดังนี้

- 1) ได้แสดงความสามารถทางด้านวิชาการอย่างเต็มศักยภาพ
- 2) ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมสัมมนาในเวทีใหญ่ ๆ ที่มีคุณค่าต่อการเสริมสร้างทักษะประสบการณ์ และการนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยและในชีวิตประจำวัน
- 3) ได้รับการยอมรับนับถือจากชุมชนและสังคมทั่วไป
- 4) มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบตัวเขียนภาษาญ้อกร รวมถึงการทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนภาษาท้องถิ่นให้กับนักเรียนในโรงเรียน
- 5) เป็นที่ปรึกษาปัญหาด้านการศึกษาให้กับชุมชน
- 6) มีอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องในฐานะครูภูมิปัญญาของชุมชนที่ทำหน้าที่สอนในระบบโรงเรียน
- 7) ได้แสดงความเสียสละในเบื้องต้นที่เริ่มมีกระบวนการวิจัย และพัฒนาสู่การมีรายได้เสริมในฐานะทีมวิจัย
- 8) ได้สร้างและร่วมเป็นภาคีเครือข่ายสมาชิกทีมวิจัยด้านภาษา-วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ต่างกระทรวง ต่างองค์กร ระดับประเทศ
- 9) ได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมสัมมนา กับคณะอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรที่มากด้วยความรู้ความสามารถระดับประเทศและต่างประเทศทำให้เกิดวิสัยทัศน์และความตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองและชุมชน สังคม ประเทศชาติ
- 10) จุดประกายให้กับเยาวชนในชุมชนหรือในชั้นเรียนที่ได้เรียนกับครูภูมิปัญญา มีความฝันที่จะเป็นนักพัฒนาชุมชน สังคม ที่ตนเองอาศัยอยู่
- 11) สร้างลักษณะนิสัยให้ทีมงานด้านการมีความมุ่งมั่นในการทำงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเต็มศักยภาพ
- 12) เกิดผลงานเชิงประจักษ์ ในการแก้ปัญหาให้แก่ชุมชนด้วยระบบการวิจัย จากการร่วมมือร่วมพลังสมองของทีมวิจัย
- 13) มีการขยายผลผลงานการวิจัยอย่างกว้างขวางด้วยแรงศรัทธาในผลงาน ความภาคภูมิใจ
- 14) ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนครู ชุมชน และผู้บริหารหัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ระดับองค์กรท้องถิ่นถึงระดับประเทศ
- 15) ความมีน้ำใจเอื้ออาทรต่อกันในทีมงาน ทำให้มีพลังขับเคลื่อนทีมฝ่าอุปสรรคไปได้ ซึ่งนางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการมีความใส่ใจเสมอถึงข้อจำกัดของทีมวิจัยด้านความรู้และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการระดับสูง จึงได้จัดการนำพาทีมวิจัยเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม หลากหลายสาขาวิชาและต่างสถานที่ ทำให้ทีมวิจัยมีความรู้ความสามารถนำมาใช้ใน

กิจกรรมการทำวิจัยด้วยกันจนแล้วเสร็จ โดยไม่มีปัญหาด้านความแตกต่างในการจัดการองค์ความรู้ ทำให้ครุมีความมั่นใจในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

4.2 ผลที่ได้ในเชิงลบ

นอกจากผลสะท้อนกลับในเชิงบวกแล้ว ยังมีผลสะท้อนกลับมาในเชิงลบร่วมด้วย ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) เกิดจากความไม่เข้าใจของบุคคลในชุมชนกลุ่มเล็ก ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมหรือไม่ได้ร่วมเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนต่อวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานวิจัย เช่น ด้านทัศนคติด้านความร่วมมือ, ปิดกั้นอัตลักษณ์ของตนเอง ส่งผลให้เห็นความสำคัญน้อยในการนำภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นอนุรักษ์ไปใช้ให้เกิดคุณค่าในชุมชนและสังคม

2) ผู้ปกครองมีปัญหาด้านเศรษฐกิจและความยากจน ทำให้พยายามดึงเด็กออกนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้ไปช่วยเหลือด้านแรงงานอาชีพรับจ้าง ทำให้เด็กขาดเรียนบ่อย ขาดเรียนติดต่อกันหลายวันเนื่องจากติดตามผู้ปกครองไปรับจ้างต่างจังหวัด และปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

3) ข้อจำกัดเรื่องระยะทางจากหมู่บ้านถึงองค์กร หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การประสานติดต่อและร่วมทำกิจกรรม การเดินทางทำให้ต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น

4) ผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าเมื่อลูกหลานอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ก็เหมาะว่าบุตรหลานเป็นเด็กโง่ปัญหาที่บ่มีหนทางแก้ไขหรือช่วยเหลือได้ จึงไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยอย่างแท้จริง

5) ความเชื่อ ทัศนคติของกลุ่มคนชาติพันธุ์ฮกกรดั้งเดิมที่ว่า การเรียนหรือไม่เรียนไม่มีผลต่อการดำรงชีวิตของเขา เขาคิดว่าตัวเขาเองไม่เห็นต้องเรียนหนังสือก็ยังสามารถอยู่มาได้จนปัจจุบัน ทำให้คนกลุ่มนี้จะไม่สนับสนุนให้บุตรหลานไปโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 230 คน และในจำนวน 230 คนนี้ มีเด็กนักเรียนที่มีเชื้อสายญ้อกรจำนวน 85 คน ที่เหลือเป็นเด็กไทยโคราช ลาวอีสาน ไทยกลาง ฯลฯ

สภาพปัญหาของการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงที่พบในปัจจุบัน คือ เด็กส่วนหนึ่งอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ คิดคำนวณไม่เป็น ทำให้เด็กนักเรียนของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงได้รับการประเมินจากครูประจำชั้นว่ามีเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ถึง 57 คนในระดับชั้นประถมศึกษา (ข้อมูลปี 2550)

ครูการศึกษาพิเศษ (หัวหน้าโครงการ) จึงตั้งข้อสังเกตว่าเด็กที่ถูกตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อาจจะไม่ได้มีปัญหาทางการเรียนรู้จริง เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้สามารถเรียนภาษาญ้อกรได้เป็นอย่างดีเมื่อเทียบกับการเรียนภาษาไทย ทั้ง ๆ ที่ภาษาญ้อกรนั้นอ่าน – เขียนยากกว่าภาษาไทย จึงตั้งข้อสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะเด็กไม่สามารถผ่านแบบคัดกรองที่เป็นภาษาไทยได้ เด็กอาจเกิดจากความบกพร่องทางด้านจิตวิทยา หรือความสับสนทางด้านภาษา วัฒนธรรม เนื่องจากเด็กญ้อกรยังคงใช้ภาษาแม่เป็นภาษาหนึ่งของตนเองอยู่ถึง 70% (จากการสำรวจสถานการณ์การใช้ภาษาญ้อกรในชุมชน) ทำให้เกิดการตั้งคำถามว่า แบบคัดกรองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีข้อจำกัดต่อเด็กชาติพันธุ์หรือไม่ ?

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน และวิเคราะห์ข้อจำกัด เพื่อหาแนวทางสร้างกระบวนการและแบบคัดกรองที่เหมาะสมสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ และเพื่อหาแนวทางประยุกต์ใช้ภาษาท้องถิ่นในการช่วยเด็กชาติพันธุ์ที่อยู่ในกลุ่มที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งการนำภาษาท้องถิ่นร่วมใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นการให้ความสำคัญโดยการกระตุ้นทุนเดิมของเด็กที่มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด ให้เด็กได้มีโอกาสในการทบทวนคำในภาษาของตนเองที่ใช้อยู่ที่บ้านมาเทียบเคียงเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้คำใหม่ ภาษาใหม่(ภาษาราชการ)ที่ใช้ในโรงเรียนและสังคมภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการส่งเสริมการฟื้นฟู-อนุรักษ์ภาษา-วัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่เด็กไปพร้อมกัน เพราะมาถึง ณ วันนี้เด็กญ้อกร-ชุมชนญ้อกรมีภาวะทางภาษาถดถอย อันมีแนวโน้มสู่ภาวะวิกฤตอย่างรุนแรง การได้ปลูกฝังให้เด็กมีความตระหนักรู้ ห่วงแหนและภาคภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ เรียนรู้ความเป็นมาเป็นไปในประวัติศาสตร์รากเหง้าของตนเองอย่างรู้คุณค่าก็จะส่งผลถึงการสืบทอดเยาวชนเจ้าของภาษาจะเป็นผู้สืบสานภาษา วิธีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมแห่งชาติพันธุ์ตนเองอย่างคงทน

การศึกษาวิจัยโครงการกระบวนการ ISEP ได้ใช้แนวคิดที่หลากหลาย ได้แก่ แนวคิดการตอบสนองต่อการเรียนการสอน (Responds To Intervention : RTI) เป็นระบบการคัดกรองที่สอดคล้องกับปัญหาอย่างแท้จริง หมายถึงการใช้เทคนิคกระบวนการหรือศาสตร์ทางด้านการสอนต่างๆที่เป็นมาตรฐานหรือมีงานวิจัยรองรับเข้าไปใช้กับผู้เรียนโดยมุ่งสู่การช่วยเหลือและป้องกันปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ไม่ให้ลุกลามไปสู่ปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) RTI มักใช้ในการช่วยเหลือด้วยวิธีการทางพฤติกรรม (Behavior Intervention) การช่วยเหลือด้วยวิธีการใช้การเรียนการสอนเป็นฐาน (Instructional Intervention) และ “การจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างและข้อจำกัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล” กลวิธีการสอนภาษาญอกร โดยใช้การตอบสนองคำสั่งด้วยการปฏิบัติ (Total Physical Response : TPR) เน้นการสาธิตโดยครู เริ่มจากครูพูดคำสั่งหรือคำศัพท์ก่อน แล้วแสดงท่าทางให้นักเรียนดู หลังจากนั้นให้อาสาสมัครออกมาหน้าชั้น แสดงท่าทางตามคำสั่งที่ครูบอกให้นักเรียนในชั้นดูแล้วให้นักเรียนในชั้นทำตามท่าทางพร้อมกัน เน้นความเข้าใจมากกว่าการจำ ต้องการให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำสั่งนั้น ๆ จากท่าทางโดยไม่ต้องแปลเป็นภาษาที่ผู้เรียนรู้ที่อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยกับผู้เรียน ถ้านักเรียนยังทำไม่ได้ ครูต้องทำให้ดูใหม่จนแน่ใจว่า นักเรียนเข้าใจคำสั่งนั้นแล้ว ข้อสำคัญไม่ควรตำหนิเด็กทำผิด ควรให้กำลังใจเด็กเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว จากคำที่ง่ายไปหายาก กล่าวคือ เรียนรู้จากของจริง จากสิ่งที่มองเห็นได้ (รูปธรรม) ไปสู่คำที่ยาก (นามธรรม)”

นอกจากยังใช้องค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น “ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” , “การจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก” , “ความพร้อมในการเรียนภาษาไทยจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนทักษะต่าง ๆ” , “การเตรียมความพร้อมทางภาษาเป็นสิ่งที่ควรกระทำไปพร้อมๆกันทุกด้านทั้งนี้เพราะทักษะทั้ง 4 ด้าน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน” , “ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนมีการปะทะสัมพันธ์กันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ร่วมมือกันทำงานตลอดจนการใช้สื่อการสอน และมุมประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้เกิดพัฒนาการทางสติปัญญา สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนด้วย” , “มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมกับความหลากหลายทางปัญญา แต่ละคนจะแสดงถึงปัญญาในตัวตนออกมาแต่ละด้านมากน้อยแตกต่างกันตามความถนัดของบุคคลนั้นๆ และปัญญาก็มีความเป็นอิสระในการพัฒนาตัวของมันเองให้เจริญงอกงาม และความสามารถของปัญญาแต่ละด้านก็มีการผสมผสานกันในตัวของแต่ละคน จะก่อให้เกิดรูปแบบการคิดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตน”

กระบวนการในการวิจัยได้ดำเนินการโดยการทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทยและความสามารถเขียนภาษาไทย โดยใช้ชุดทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทยและความสามารถเขียนภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล (Pretest) ก่อนการดำเนินการศึกษาความสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยด้วยการใช้กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ (ISEP) คือ ดำเนินการสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยกระบวนการ ISEP ระดับที่ 1 (Tier 1) แบบสอนรวมทั้งชั้น โดยใช้

เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ๆ ละ 4 ชั่วโมง โดยแบ่งเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน 1 วัน เป็น 2 กิจกรรมคือภาคเช้าเรียนภาษาไทยกับครูภาษาไทย 2 ชั่วโมง (เวลา 10.00-12.00) ภาคบ่ายจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครูภูมิปัญญาภาษาท้องถิ่นสอนตามหลักการสอนถ่ายโอนภาษาญ้อกูร (เวลา 13.00-15.00) กำหนดจัดกิจกรรมในวันจันทร์, วันอังคาร และวันศุกร์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ระดับ 1 (Tier 1) รวมเวลาทำการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาญ้อกูร 12 ชั่วโมง/สัปดาห์ ส่วนวันพุธกลุ่มตัวอย่างจะเดินทางไปร่วมทำกิจกรรมกับทีมสหวิชาชีพที่โรงพยาบาลชัยภูมิตามแผนงานโครงการ เมื่อสิ้นสุดการใช้กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการระดับ Tier 1 แล้วทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทยชุดที่ 1 ระดับ Tier 1 เป็นรายบุคคล (Posttest) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่และการเปรียบเทียบร้อยละ

ระดับที่ 2 (Tier 2) ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์เช่นเดียวกับกับ Tier 1 จะมีข้อแตกต่างที่เพิ่มขึ้นคือเด็กกลุ่มตัวอย่างที่ทำกิจกรรมในการคัดกรองในระดับที่ 2 (Tier 2) คือเด็กที่ไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 1 และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับนี้จะใช้วิธีการสอนแบบร่วมทีม คือครูทั้ง 3 คนร่วมกันสอนคือ ครูภูมิปัญญา ครูภาษาไทยและครูที่เลี้ยงเด็กพิเศษ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ระดับ 2 (Tier 2) เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทยชุดที่ 2 ระดับ Tier 2 เป็นรายบุคคล (Posttest) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การเปรียบเทียบร้อยละ

ระดับที่ 3 (Tier 3) การจัดการเรียนการสอนที่เข้มข้นขึ้นคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกลุ่มย่อยและเพื่อนช่วยเพื่อน โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มย่อย 2-3 คน ต่อครู 1 คน , การสอนเด็ก 1 คนต่อครู 1 คน และการใช้เทคนิคจับคู่เพื่อนช่วยเพื่อนตามแผนการจัดการเรียนรู้ระดับ 3 (Tier 3) เมื่อครบกำหนดเวลาตามแผน ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทยชุดที่ 3 ระดับ Tier 3 เป็นรายบุคคล (Posttest) และเก็บผลการทดสอบไปวิเคราะห์ตามวิธีการเดียวกับ Tier 1 และ Tier 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การเปรียบเทียบร้อยละ

เด็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ตั้งแต่ Tier 1, Tier 2 และ Tier 3 จัดเป็นกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้นภาระงานการช่วยเหลือให้เด็กได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพรายบุคคลต่อไปก็คือการเข้าสู่กระบวนการการศึกษาพิเศษ ตามขั้นตอนของกระบวนการ ISEP ว่าเป็นเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษด้านใดด้านหนึ่งที่สอดคล้องกับผลบ่งชี้จากทางการแพทย์ระบุ

ผลจากการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเรียนภาษาไทยของเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ หลังการจัดกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ: ISEP ผ่านเกณฑ์การประเมินชั้น Tier 1 จำนวน 2 คน หรือร้อยละ 11.76 (ส่งกลับเข้าชั้นเรียนปกติ) ชั้น Tier 2 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.64 (ส่งกลับเข้าชั้นเรียนปกติ) , ชั้น Tier 3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 (ส่งกลับเข้าชั้นเรียนปกติ) และนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ชั้น Tier 1, Tier 2 และ Tier 3 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.64 เป็นเด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ

อาจกล่าวสรุปได้ว่า กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ: ISEP เป็นรูปแบบการคัดกรองเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้, เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้และอื่นๆ ตั้งแต่ระยะแรกพบ และเป็นกระบวนการคัดกรองที่เน้นการช่วยเหลือเด็กให้ค้นพบความถนัดหรือช่องทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองให้มากที่สุดและนำผลการตอบสนองต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนของนักเรียนมาเป็นแนวทางการปรับประยุกต์เทคนิคการสอนของครูให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาเด็กกลุ่มตัวอย่างให้หลุดพ้นจากภาวะเสี่ยงต่อการเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) มากกว่าการคัดกรองเพื่อตีตรา กล่าวคือ

กระบวนการ ISEP มีข้อดีกับทุกฝ่ายทั้งครูและนักเรียนโดยครูสามารถใช้กระบวนการ ระดับที่ 1 (Tier 1) ตั้งแต่เริ่มการเรียนการสอนคือ ใช้นวัตกรรม, หลักการ, เทคนิคการสอนที่มีมาตรฐาน หรือมีงานวิจัยรองรับมาดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ทันทีแบบสอนรวมทั้งชั้น ซึ่งในการทดลองในโครงการนี้ใช้แนวการสอนแบบการใช้ภาษาท้องถิ่นญ้อกร ร่วมในการจัดการเรียนการสอนโดยหลักการการสอนจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปสู่ไกลตัวเด็ก การสอนจากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ใหม่ การดึงประสบการณ์หรือความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ ด้วยการถ่ายโอนภาษาไทย สู่การเชื่อมโยงกับภาษาญ้อกร (ภาษาไทย) ด้วยเทคนิคการสอนแบบ TPR (Total Physical Responds : TPR) ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยกำหนดระยะเวลาระดับละ 4 สัปดาห์ ระดับ Tier 1 - Tier 3 รวมระยะเวลา 4 เดือน จากนั้นประเมินเด็กด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทยและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทย ชุดที่ 1, ชุดที่ 2., และชุดที่ 3 เด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ถือว่าเป็นเด็กปกติทั่วไปไม่ใช่เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ตามที่ถูกคัดกรองด้วยKUS-SI

จากนั้นใช้กระบวนการ ISEP ระดับที่ 2 (Tier 2) กับเด็กที่เหลืออยู่ในชั้นด้วยวิธีการ, เทคนิคหรือรูปแบบการสอนที่เข้มข้นขึ้นกว่า Tier1 เช่น การสอนเป็นทีมครู (ครูภาษาไทย ครูภูมิปัญญาและครูพี่เลี้ยง) เป็นต้น ในระยะเวลา 1 เดือน แล้วทำการทดสอบด้วยชุดทดสอบความสามารถอ่านภาษาไทยและชุดทดสอบความสามารถเขียนภาษาไทย ชุดที่ 2 เด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ถือว่าเป็นเด็กปกติทั่วไปเด็กที่ผ่านการประเมินก็ส่งเข้าเรียนร่วมกับเด็กชั้นปกติ แต่ครูผู้สอนจะต้องทราบว่าใช้วิธีการสอนใดจึงสามารถทำให้เด็กกลุ่มนี้เรียนรู้ได้ทันเพื่อน ในกรณีของโครงการฯในระดับที่2 (Tier 2) ได้ใช้แนวการสอนคือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ทั้งกลุ่มใหญ่ โดยทีมครูร่วมสอนด้วยกันในเวลาเดียวกันในกิจกรรมดังต่อไปนี้คือ กิจกรรมรวมกลุ่มใหญ่เพื่อนันทนาการ จิตอาสา การจัดทีมแข่งขันเขียนคำศัพท์ตามคำสั่ง การเล่นเกมเบ็ดเตล็ดที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้หรือเรื่องราวในหนังสือเล่มยักษ์ที่เรียนในชั่วโมง การผลัดเปลี่ยนกันเล่นปริศนาคำทายด้วยภาษาญ้อกร การร้องเพลงภาษาญ้อกร-เพลงไทยพร้อมการแสดงท่าทางประกอบทั้งในรูปแบบกลุ่มและเดี่ยวตามสถานการณ์ หรือบางครั้งเด็กจะสลับกันเป็นผู้นำและผู้ตามในการร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนานตลอดการทำกิจกรรม ซึ่งครูทุกคนจะแบ่งหน้าที่กันเป็นผู้สอนนำ ส่วนครูที่เหลือจะเป็นผู้แทรกตัวอยู่ในกลุ่มตัวอย่างและร่วมทำกิจกรรมต่างๆตามที่ครูผู้นำการสอนสั่งการและจะเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กที่ไม่กล้าแสดงออกได้มีความมั่นใจในการร่วมกิจกรรมกับเพื่อนอย่างเต็มความสามารถ ในขณะเดียวกันครูทุกคนจะสังเกตเด็กและเพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปด้วย

ในการใช้กระบวนการ ISEP ระดับที่ 3 Tier 3 จะใช้แนวการสอนแบบกลุ่มย่อย , การสอนรายบุคคล , เพื่อนสอนเพื่อน เป็นต้น และในการใช้ประเมิน ระดับที่ 3 Tier 3 นี้เด็กที่ผ่านพ้นภาวะปัญหาความยากลำบากในการเรียนไปได้ ซึ่งก็ไม่ได้ตีตราเด็กกลุ่มนี้ว่าเป็นเด็กพิเศษ LD แต่เป็นเด็กที่มีข้อจำกัดด้านใดด้านหนึ่งเมื่อเข้ามาสู่ระบบโรงเรียน เช่น ขาดเรียนบ่อย ฐานะยากจน ความแตกต่างของภาษาวัฒนธรรม เป็นเด็กด้อยโอกาสด้านต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเมื่อครูใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับเด็กเหล่านี้ เด็กก็จะสามารถเรียนรู้ได้พร้อมเพื่อน ๆ อย่างปกติสุข

ส่วนเด็กกลุ่มสุดท้ายที่เหลืออยู่จัดว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งเด็กอาจมีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่ใช่กรณีกลุ่มตัวอย่างในโครงการนี้ครูหรือผู้ปกครองสามารถส่งเด็กจำนวนน้อยชนิดนี้ไปให้แพทย์หรือนักจิตวิทยาวัดเชาว์ปัญญา (IQ) ได้โดยไม่ยุ่งยากเหมือนเด็กกลุ่มใหญ่ ๆ หลังทราบความบกพร่องแล้วแพทย์กับครูก็สามารถร่วมมือเป็นเครือข่ายช่วยเหลือเด็กได้ แต่ในการรายงานโครงการนี้กลุ่มตัวอย่างได้รับความร่วมมือจากสาขาวิชาชีพอาศัยต่างได้ร่วมมือทำการศึกษาวิจัยเด็กกลุ่มตัวอย่างแบบคู่ขนานกันมาตั้งแต่เริ่มต้นพร้อมกันทุกทีม เมื่อสิ้นสุดโครงการจึงสามารถนำผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏแต่ละสาขาวิชาขึ้นมาเทียบเคียง วิเคราะห์ผลได้ตามตารางวิเคราะห์ผลการวิจัย ส่วนข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภท ปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) จะมีระดับเชาว์ปัญญาเท่ากับเด็กปกติทั่วไป เพียงแต่เขามีความบกพร่องด้านจิตวิทยาหรือสมองส่วนกลางทำงานผิดปกติเท่านั้น ดังนั้นเด็ก LD จึงทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ดีเหมือนเด็กปกติทั่วไปยกเว้นเรื่องการอ่านเขียนและการคิดคำนวณเท่านั้นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกหลักก็จะสามารถเรียนได้

นอกจากนี้กระบวนการคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ โดยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษ แบบสหวิทยาการ : ISEP มีคุณภาพในการใช้คัดกรองเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านภาษาและปัจจัยอื่นๆ ออกจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษในกลุ่มเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) และเด็กสติปัญญา (ระดับเรียนได้) ได้

จากการศึกษากระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้ในกลุ่มเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ถูกรับ สามารถสรุปเป็น 3 ประเด็นหลักดังนี้

1) กระบวนการคัดกรองเด็กที่ใช้ในปัจจุบัน

การที่ครูพบปัญหาของเด็ก ครูและเด็กควรมีโอกาสได้ร่วมกันทำกิจกรรมที่จะนำไปสู่การขจัดปัญหานั้น ๆ ออกไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะคำว่า "ปัญหา" ไม่ว่าใหญ่หรือเล็กก็หมายถึงสิ่งที่จะมาขัดขวาง สกิดกั้นวิถีที่ดีหรือสิ่งต่าง ๆ ในเชิงบวกให้หยุดชะงัก ทำให้ช้าลงหรือทำให้ไม่เป็นไปตามระยะเวลาและเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะเด็กที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างถูกต้อง หรือทันช่วงเวลาที่สำคัญจะต้องได้รับการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเช่น การนำไปสู่ช่องทางแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม การตอบสนองลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) เด็กก็อาจตกเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) อย่างถาวรได้ดังที่มักได้ยินคำกล่าวบ่อย ๆ ทั่วว่า "สายเกินแก้" ดังนั้นการให้คำแนะนำเพื่อวินิจฉัยหรือบ่งชี้ว่า

เด็กคนหนึ่งต้องตกเป็นเด็กที่มีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง น่าจะมีวิธีที่หลากหลายมากกว่าการใช้วิธีที่ปลายปากกาครู เพราะครูแต่ละคนก็ไม่ได้มีความถนัดความเชี่ยวชาญไปทุกอย่าง อีกทั้งยังมีความแตกต่างกันทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ ความรับผิดชอบ ความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน ความใส่ใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างจริงจัง และจะไม่เหมือนกันโดยเฉพาะเรื่องที่ตนเองมีทัศนคติในเชิงลบ หรือไม่ได้ให้ความสนใจในประเด็นนั้น ๆ อย่างลุ่มลึก แพทย์และผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ด้านนั้น ๆ ที่สามารถเป็นผู้บ่งชี้ภาวะความบกพร่องของเด็กได้ไม่ผิดพลาด หรือโดยไม่ถูกโต้แย้งจากผู้ปกครอง เพราะการติดตามเด็กมีผลต่อความรู้สึกที่ระหว่างครู เด็กและผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนเป็นเชิงลบได้ กรอบกับความแตกต่างของพื้นฐานทางวัฒนธรรม – ภาษา สิ่งแวดล้อมการเลี้ยงดู ความยากจน ความต้อโอกาสในด้านต่าง ๆ รวมถึงทัศนคติต่อครู ต่อการเรียน ต่อโรงเรียน ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน ไม่คงเส้นคงวา / ไม่แน่นอน บ่อยครั้งที่ศึกษาจริงๆ แล้วพบว่า เป็นเพียงเหตุจากความคับข้องใจ ความเกียจคร้าน การเรียกร้องความสนใจบางขณะ พฤติกรรมเลียนแบบ การต่อต้าน ฯลฯ เท่านั้น

ด้านที่มิวิจัยได้มีการพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้มีส่วนช่วยชุมชนของตนเองได้เต็มที่ เพียงแต่มีสื่อ อุปกรณ์ ทักษะความรู้ในการใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องจะช่วยแก้ปัญหาในชุมชนที่ห่างไกล ได้รับบริการที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และสามารถแก้ไขสถานการณ์ปัญหาได้โดยเร็ว เช่นการร่วมกันศึกษาวิจัย วิเคราะห์ปัญหาของเด็กกับการใช้แบบคัดกรองที่ใช้อยู่กับพบว่าแบบคัดกรอง KUS-SI เหมาะสมและมีความเที่ยงตรงเหมาะกับการเป็นเครื่องมือของนักวิชาชีพโดยตรง เช่น จิตแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักจิตวิทยา และครูการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรมการใช้แบบคัดกรองมาแล้วในการจะนำไปใช้กับเด็กที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ข้อสำคัญคือผู้คัดกรองต้องมีความคุ้นเคยกับเด็กที่จะคัดกรองมาแล้วอย่างน้อยเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ซึ่งกว่าครูจะได้เริ่มลงมือช่วยเหลือเด็กเวลาก็ผ่านไปอย่างน่าเสียดาย การศึกษาวิจัยจึงพบข้อสรุปว่าแบบคัดกรอง KUS-SI มีข้อจำกัดสำหรับเด็กชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาอื่นที่มีทักษะพื้นฐานด้านภาษาไทยไม่ดี

ส่วนการช่วยเหลือเด็กชาติพันธุ์ที่มีความยากลำบากทางการเรียนรู้โดยใช้ภาษาท้องถิ่นของเด็กกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ ร่วมในการจัดการเรียนรู้ จะทำให้เด็กมีทางเลือกและปัจจัยกระตุ้นความรู้เดิมหรือต้นทุนทางภาษาที่ติดตัวมาจากบ้านให้สามารถเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ภาษาใหม่ได้ดี (ภาษาญ้อ กูร-ภาษาไทย) จากการกำหนดรูปแบบของกิจกรรมหรือการให้การช่วยเหลือเด็กในด้านการเรียนการสอน หรือแม้แต่การทำโทษอย่างสร้างสรรค์ก็ตาม หากเป็นไปในรูปแบบระบบกลุ่ม เด็กจะไม่รู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากเพื่อน สิ่งที่ต้องตระหนักอีกประการหนึ่งก็คือเด็กแต่ละคนมีความพร้อมและพื้นฐานแตกต่างกัน บางคนคิด บางคนไม่คิด และบางคนก็คิดมากมายถึงขั้นว่าเป็นปมด้อยของตนเอง รวมทั้งผู้ปกครองด้วย การทุ่มเทเสียสละเวลาให้กับเด็กอย่างจริงจังของครูและมีระบบแบบแผนในการนำไปใช้ในการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากทางการเรียนรู้ตั้งแต่แรกพบ และเร่งรีบจัดกระบวนการคัดกรอง การแก้ปัญหาไปในรูปแบบระบบกลุ่มเช่นการคัดกรองด้วยกระบวนการ ISEP เด็กที่ไม่ผ่าน Tier 3 ครูสามารถระบุได้ว่าเด็กต้องมีความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่ง ไม่ใช่เกิดจากสาเหตุการสอนของครูไม่มีประสิทธิภาพ เช่นเด็กบางคนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อได้ทำกิจกรรมที่

หลากหลายในเรื่องเดียวกัน นั่นคือ เด็กต้องอาศัยการรับรู้ประสบการณ์ความรู้ผ่านช่องทางมากกว่า 1-2 ทาง เด็กที่ครูช่วยเหลือในด้านการเรียนรู้อย่างหลากหลายเทคนิควิธีมาเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้วแต่ยังไม่มีผลการพัฒนาที่ดีขึ้นเลย ก็ถือว่าครูได้ให้โอกาสเด็กในการค้นหาความต้องการในการเรียนรู้ของตัวเอง แม้จะถูกบ่งชี้ว่าเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กและผู้ปกครองก็ยินดียินยอมโดยไม่โต้แย้ง ดังนั้นการคัดกรองเด็กไม่ว่าจะใช้กระบวนการหรือเทคนิคใดๆ ก็ตาม ถ้าวัตถุประสงค์ของการคัดกรองเพื่อเพียงแต่อยากทราบว่าเด็กมีความบกพร่องด้านใด? ประเภทไหน? แล้วถ้าไม่มีการดำเนินการช่วยเหลือพัฒนาแก้ไขให้เด็ก การคัดกรองนั้นๆ ก็ไม่มีประโยชน์อะไร มีแต่จะทำให้เด็กและผู้ปกครองเครียดมากขึ้นซึ่งไม่เกิดผลดีกับใครเลย

การตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพียงเหตุผลผิวเผินหรือข้อมูลยังไม่นิ่ง การตัดสินใจสิ่งนั้นมีโอกาสไม่เที่ยงตรงหรืออาจส่งผลเสียมากกว่าผลดี ศาสตร์บางศาสตร์หรือวิทยาการบางสาขาที่บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้ศึกษามาโดยตรง ก็ไม่สามารถทำได้ หรือแม้แต่เรียนรู้ศึกษามาพร้อมกัน จากอาจารย์คนเดียวกัน แต่การนำความรู้มาใช้ของแต่ละคนก็แตกต่างกัน ไม่สามารถทำอะไรได้เหมือนกันทุกอย่างทุกคน เช่นเดียวกับภูมิประเทศ พื้นที่ บริบท ประชากร ของแต่ละที่มีความเหมือน ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นการคิดค้นพัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าเฉพาะพื้นที่ หรือสามารถปรับใช้กับพื้นที่ที่มีความคล้ายคลึงกันได้ก็ยิ่งดีมากขึ้นอีกถือว่าคุ้มค่า เช่นกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีกับทุกพื้นที่ที่มีกลุ่มเด็กชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาแม่อยู่ และรวมถึงการนำไปใช้ในโรงเรียนทั่วไปที่เด็กใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน

2) จุดเด่นของการใช้กระบวนการ ISEP

กระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ: ISEP สามารถใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอรยะเวลาการสังเกตหรือรอการวินิจฉัยจากแพทย์ ซึ่งครูประจำชั้นสามารถใช้ได้ทุกคนไม่จำกัดวิชาเอก และเป็นกระบวนการที่ดำเนินการเพื่อเน้นช่วยเหลือมากกว่าการติตราหรือจัดกลุ่มเด็กประเภทใดประเภทหนึ่ง เด็กที่มีข้อจำกัดด้วยปัจจัยความต้อโอกาสต่าง ๆ ได้รับความเป็นธรรมในการพิสูจน์ตัวเองอย่างเต็มรูปแบบของกระบวนการ ISEP ทั้ง 3 ระดับ ดังนั้นการติตราผิดพลาดจะไม่มีเกิดขึ้น เด็กทั้งหมดในชั้นไม่รู้สึกถูกแบ่งแยกในการร่วมกิจกรรม ทำให้เด็กไม่รู้สึกด้อยค่าหรืออายเพื่อน แต่เด็กจะร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุขแม้ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินระดับ Tier 1 เด็กก็ยังมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้ในการคัดกรองระดับ Tier 2- Tier 3 กับเทคนิคใหม่ที่ครูนำมาใช้แบบเข้มข้นขึ้น เพื่อให้เด็กได้ค้นพบช่องทางการเรียนรู้ของตนเองเด็กก็สามารถเรียนรู้ไปพร้อมกับเพื่อนได้ ส่วนเด็กกลุ่มสุดท้ายที่เหลืออยู่ครูสามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้ตามหลักการศึกษาพิเศษได้โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Plan : IEP) หรือแผน IEP และแผนการสอนรายบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) ได้ตรงกับความต้องการพิเศษของเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ถือว่าการคัดกรองโดยกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP มาแล้วจัดอยู่ในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องด้านใดด้าน

หนึ่งแน่นอน เช่นเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย 3 ประเภทได้แก่ เด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้ LD , บกพร่องด้านสติปัญญาในระดับเล็กน้อย และเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ เป็นต้น

เด็กกลุ่มตัวอย่างได้ถูกพัฒนาโดยกระบวนการ ISEP ให้หลุดพ้นจากภาวะกลุ่มเสี่ยงก่อนจะสายเกินแก้ เด็กที่ค้นพบช่องทางการเรียนรู้หรือลีลาการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเองจะสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นอย่างเต็มศักยภาพ กระบวนการ ISEP จึงเป็นกระบวนการคัดกรองที่สามารถคัดแยกเด็ก LD ตัวจริงออกจากเด็กทั่วไปได้อย่างมีคุณภาพตามผลงานการวิจัยที่ปรากฏ และสามารถขยายผลให้กลุ่มโรงเรียนที่มีเด็กชาติพันธุ์เรียนอยู่ในโรงเรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มาตรฐานตามหลักการ RTI เด็กที่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ถือว่าเป็นเด็กปกติทั่วไปอาจอยู่ในจำนวน 80 % ของเด็กทั้งชั้น คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ที่เป็นสัดส่วนสอดคล้องกับ RTI เด็กที่มีความยากลำบากทางการเรียนรู้หรืออยู่ในภาวะเสี่ยง คือร้อยละ 5 จากนั้นใช้กระบวนการ ISEP ขั้นที่ 2 Tier 2 กับเด็กที่เหลืออยู่ 20% และการประเมินขั้น Tier 3 เมื่อครูใช้เทคนิคหรือรูปแบบการสอนที่เข้มข้นขึ้นกว่า Tier2 จำนวนน้อยนี้ประมาณ 5%

ครูหรือผู้ปกครองสามารถส่งเด็ก ไปพบแพทย์หรือนักจิตวิทยาตรวจวัดเชาว์ปัญญา (IQ) ได้โดยไม่ยุ่งยากเหมือนเด็กกลุ่มใหญ่ ๆ หลังทราบความบกพร่องแล้วครูกับแพทย์ก็สามารถร่วมมือเป็นเครือข่ายช่วยเหลือเด็กได้ ส่วนข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภท ปัญหาด้านการเรียนรู้ (LD) จะมีระดับเชาว์ปัญญาเท่ากับเด็กปกติทั่วไป เพียงแต่เขามีความบกพร่องด้านจิตวิทยาที่ต้องการบริการด้านการศึกษาแบบการศึกษาพิเศษเด็กก็จะเรียนรู้ได้ตามศักยภาพรายบุคคล

3) การนำกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP ไปใช้

การนำกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ : ISEP ไปใช้ผู้ใช้ควรปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ขั้นการคัดกรองระดับที่ 1 Tier 1 ถึงระดับที่ 3 Tier 3 ในระยะเวลาที่กำหนด ในบางพื้นที่อาจจำเป็นต้องปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับทั้งบริบท และคุณลักษณะของผู้สอน-ผู้เรียน การทราบผลจึงไม่รวดเร็วเหมือนแบบคัดกรองประเภทเช็คค่าคะแนน จากการศึกษาพบว่าการใช้แบบคัดกรอง KUS-SI ยังมีเงื่อนไขและข้อจำกัดด้านความแตกต่างด้านภาษา จึงทำให้ทีมวิจัยมีความพยายามในการแก้ปัญหาของเด็กนักเรียนให้สามารถมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนได้โดยการนำภาษาญัฮกุรซึ่งเป็นภาษาแม่ของเด็กกลุ่มตัวอย่างร่วมจัดการเรียนการสอน ประกอบกับการใช้สื่อในการสอนเพื่อให้เด็กมีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนยังมีการตรวจสอบ วัดผลและประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญจากสหวิชาชีพหลายสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความสอดคล้องกันของผลการประเมินของกระบวนการ ISEP และเป็นที่ยอมรับผลที่เป็นมาตรฐานในการศึกษาวิจัย

ดังนั้นการนำไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ จึงไม่จำเป็นต้องนำสหวิชาชีพเข้ามาร่วมกิจกรรมการคัดกรองตามกระบวนการ ISEP เช่นเดียวกับขณะที่ทำการศึกษาทดลอง ครูสามารถนำไปใช้ได้โดยลำพังทันที และ ในกรณีเด็กชาติพันธุ์ ที่ใช้เทคนิคการนำภาษาแม่เข้าร่วมใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีครูภูมิปัญญาเจ้าของภาษามาทำการสอนในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนไม่มีครูภูมิปัญญาภาษานั้นๆหรือมี

ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ครูไทยก็ใช้เทคนิคการสอน (เฉพาะกรณีนี้) ไม่สะดวก ในทางตรงกันข้ามถ้า นำกระบวนการ ISEP ไปใช้กับเด็กที่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ด้าน แผนการจัดการเรียนรู้และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเช่นครูภูมิปัญญา ก็จะลดน้อยลงและสะดวกแก่ครูผู้ใช่มากขึ้น

การคัดกรองเด็กในรูปแบบกระบวนการที่ต่อเนื่องเป็นระบบอย่างกระบวนการ ISEP จะทำให้ทราบผลที่ชัดเจนและนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาให้เด็กได้อย่างตรงประเด็น เพียงแต่ว่าผู้นำไปใช้ ต้องมีการปรับประยุกต์บูรณาการให้เหมาะสมกับผู้ใช้หรือบริบทเท่านั้น เป็นความจริงที่ว่านวัตกรรมชิ้นหนึ่ง ๆ ที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุดจากที่หนึ่ง แต่เมื่อนำไปใช้ในบริบทที่มีความแตกต่างกัน กลุ่มผู้ใช้ต่างกัน บางครั้งผลของการใช้นวัตกรรมนั้นก็ได้ดีเหมือนกันเสมอไป

นอกจากนี้ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเด็กนักเรียนดังนี้

1) เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน หมายความว่า เด็กคนหนึ่ง ๆ จะมีความรู้สึกนึกคิด ภาษาการพูด การแสดงออก ความมั่นใจ การตอบสนองต่อการเรียนรู้ ฯลฯ ไม่เหมือนกับเด็กอีกคนหนึ่ง เมื่อเด็กมาอยู่รวมกันมากหน้าหลายตา ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลายประเด็นซึ่งรวมถึงความแตกต่างทางความเป็นปกติและความบกพร่องด้านต่าง ๆ รวมอยู่ด้วย

2) เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้ สติปัญญาไม่เท่ากัน หมายความว่า เด็กแต่ละคนแม้จะมีวัยวาระร่างกายครบ 32 ประการ เหมือนกัน แต่ด้านจิตวิทยา เซาว์ปัญญาจะไม่เท่ากัน แม้ว่าจะอยู่ในชุมชนหรือครอบครัวเดียวกันก็ตาม แม้ว่าสติปัญญาจะพัฒนาได้แต่พื้นฐานความรู้ความสามารถ หรือทักษะต่าง ๆ ของเด็กที่ติดตัวเป็นทุนมาจากครอบครัวนั้นแตกต่างกัน ดังนั้นจุดเริ่มต้นของการต่อยอดจึงได้อยู่ที่จุดเดียวกัน

3) เด็กแต่ละคนมีฐานะสภาพแวดล้อมทางครอบครัวการเลี้ยงดูแตกต่างกัน ความหมายคือ สังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ ย่อมมีความหลากหลายของระดับฐานะความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน แม้จะอยู่ในบริบทเดียวกันก็ตาม ฐานะและสภาพแวดล้อมของครอบครัวมีผลต่อพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้แตกต่างกัน

4) เด็กแต่ละคนมีความพร้อมและลีลาการเรียนรู้แตกต่างกัน หมายความว่า ธรรมชาติของมนุษย์เกิดมาต้องมี ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และทั้ง 4 ด้านนี้ต้องมีความพร้อมเพื่อการพัฒนาต่อยอด หรือเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไป เมื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งจะมีผลทำให้เด็กมีข้อจำกัดในด้านนั้น ๆ ด้อยกว่าเพื่อนที่มีผลต่อการรับรู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เข้ามาจะไม่สะดวก ง่ายดายเหมือนผู้ที่มีความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน ทำให้ช่องทางหรือลีลาการเรียนรู้แตกต่างไปจากเพื่อนนั้นคือครูต้องให้โอกาสแก่เด็ก ช่วยเด็กค้นหาปัญหาหรือความถนัดทั้งแปดด้านที่เด็กมีเป็นทุนเดิม แล้วส่งเสริมให้โดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ให้เด็กอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

5) การสอนของครูประจำชั้น / ครูประจำวิชา อาจไม่สอดคล้องกับวัยหรือความสนใจของผู้เรียนหรืออาจเกิดจากครูไม่ครบชั้น การสอนไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือการเรียนการสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบมาเหล่านี้ก็ล้วนมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมายที่

เป็นตัวแปรทำให้เด็กตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยงตกเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (LD) หรือหลายคนถูกตีตราไปแล้วก็มี ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะเพิกเฉยไม่ได้ต่อไป

2. อภิปรายผล

2.1 กระบวนการคัดกรองเด็กเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญาของเด็ก

ย้อนกลับไปถึงหลักการและเหตุผลที่มาและความจำเป็นของโจทย์วิจัยในโครงการกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการการ: ISEP ก็สืบเนื่องจากการประสบปัญหาหลังสรุปผลโครงการ “นาระบบตัวเขียนเข้าสู่ระบบโรงเรียน” จากการได้ศึกษาทดลอง การถอดบทเรียนและประสบการณ์ในการร่วมงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยมีความคิดเห็นและความเชื่อตามหลักการของจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาของเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งสามารถสรุปเป็นความคาดหวังที่ปรารถนาอยากให้ประสบผลสำเร็จดังที่หวังและเป็นความต้องการของนักวิจัย ทีมวิจัยและภาคีเครือข่ายวิจัยฯ ตามความเชื่อของหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ภาษาของเด็กระดับประถมศึกษา กล่าวคือ “ในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์มีความเชื่อมโยงกันไปสองแนว คือ 1. การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของความสามารถที่มนุษย์มีมาแต่กำเนิด ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นผู้ประดิษฐ์คิดภาษาขึ้นใช้ 2. ภาษาเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่างๆของมนุษย์ ดังที่ทราบกันทั่วไปว่า ครูสอนภาษาแก่เด็กคนแรกก็คือพ่อแม่ หรือผู้ที่ให้การเลี้ยงดูเด็ก

เมื่อเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เด็กมีพื้นฐานทางด้านภาษาพูดมาแล้ว ดังนั้นการเรียนภาษาที่โรงเรียนก็จะเป็นการเพิ่มทักษะการอ่านและเขียน ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยพื้นฐานความรู้เดิมให้เกิดเชื่อมโยงกัน นอกจากนี้การเรียนในระดับประถมศึกษานักเรียนจะต้องเรียนความรู้ในแขนงวิชาอื่นๆเพิ่มอีกตามหลักสูตร ดังนั้นสิ่งที่มีความรู้ความสามารถที่สำคัญที่สุดที่จะใช้เป็นเครื่องมือสำหรับเรียนรู้ศาสตร์อื่นๆได้ก็คือ การใช้ภาษาไทยทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนก็คือ สติปัญญาของผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งที่ครูควรตระหนักและทำความเข้าใจพัฒนาการในด้านนี้ เพื่อนำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ดังแนวคิดของทฤษฎีการพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1964) กล่าวว่า “พัฒนาการทางสติปัญญาเป็นผลเนื่องมาจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลพยายามปรับตัวโดยใช้กระบวนการดูดซึม (assimilation) และกระบวนการปรับให้เหมาะสม (accommodation) โดยการพยายามปรับความรู้ ความคิดเดิมกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ซึ่งทำให้บุคคลอยู่ในภาวะสมดุล สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการพัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาของบุคคล”

จากแนวคิดของเพียเจต์นี้ถ้านำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยและสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนมีการปะทะสัมพันธ์กันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ร่วมมือกันทำงาน ตลอดจนการใช้สื่อการสอน และมุมประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ทำให้เกิด

พัฒนาการทางสติปัญญา สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนและพัฒนาการของผู้เรียนด้วย โดยเฉพาะ ขั้นพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญาของบุคคลขั้นที่ 3 คือขั้นรู้จักใช้ความคิดหาเหตุผลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรม(period of concept operation) นั่นคือเด็กที่อยู่ในวัย 7-11 ปี ในขั้นนี้ถือว่าเป็นขั้นที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดสูงขึ้นอย่างเห็นเด่นชัดในการแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆเช่น สามารถคิดย้อนกลับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถทำความเข้าใจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยและส่วนรวมได้ สามารถจัดแยกสิ่งของออกเป็นหมวดหมู่โดยสร้างเกณฑ์เป็นแนวคิดรวบยอดเป็นหลักในการจำแนก สามารถจินตนาการสร้างภาพความคิดขึ้นในใจได้ และสามารถเปรียบเทียบสิ่งต่างๆให้เห็นทั้งความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งนั้นๆ"

จะเห็นได้ว่าจากแนวคิดดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษา และคณะครูผู้สอนแล้วยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ที่เน้น การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และมาตรา 24 ข้อ 5 กำหนดไว้ว่า "การจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวก

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้วิทยาการประเภทต่างๆ" ส่วนกิจกรรมพัฒนาสติปัญญาและความคิดของเด็กระดับประถมศึกษาเป็นอีกสิ่งที่จะต้องพิจารณาอีกประการหนึ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอน คือความพร้อมของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ ดังที่ Ragan และ Shepherd (1977) กล่าว "การเตรียมความพร้อมทางภาษาเป็นสิ่งที่ควรกระทำไปพร้อมๆกันทุกด้านทั้งนี้เพราะทักษะทั้ง 4 ด้าน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันหมด ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนทักษะใดทักษะหนึ่งนั้นอาจเกิดขึ้นจากความไม่พร้อมในการเรียนทักษะใดทักษะหนึ่ง หรือเกิดจากการขาดความสัมพันธ์ระหว่างทักษะใดทักษะหนึ่ง"

สำหรับความพร้อมในการเรียนภาษาไทยของเด็กระดับประถมศึกษานั้น เยาวพา เดชะคุปต์ (2526) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า "ความพร้อมในการเรียนภาษาไทยจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนทักษะต่างๆเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่มีความสลับซับซ้อนกล่าวคือ เด็กจะต้องเรียนรู้สัญลักษณ์ต่างๆแทนภาษาที่ใช้พูดจากัน ซึ่งเป็นนามธรรมและต้องรู้จักแปลความหมายของสิ่งต่างๆเหล่านั้นได้ การที่เด็กจะเริ่มเรียนภาษาได้ดีก็ต่อเมื่อเขามีความพร้อมทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา กล่าวคือเขาต้องมีความพร้อมทั้งด้าน มือ ตา หู มีความเข้าใจถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม มีอารมณ์ ความสนใจ และความต้องการที่จะเรียนซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีความพร้อมในเรื่องเหล่านี้ไม่เท่ากัน" อังโน อัจฉรา ชิวพันธ์ (2547)

ข้อจำกัดและข้อเท็จจริงของเด็กชาติพันธุ์ฮกกร

เด็กชาติพันธุ์ฮกกรเป็นเด็กเชื้อสายมอญโบราณในสมัยทวารวดี มีภาษาและการแต่งกายเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง มีความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบากจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจความยากจน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างรายวัน สภาพแวดล้อมการเลี้ยงดูบนปัจจัยที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไป ขาดเรียนบ่อยหลายคนที่ต้องขาดเรียนไปรับจ้างช่วยผู้ปกครอง แต่หลายคนและผู้ปกครองยึดติดความเชื่อดั้งเดิมไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาไม่สนับสนุนให้ลูกไปโรงเรียน เรียนภาษาไทยได้ไม่ดี มีปัญหาการออกกลางคัน เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้วส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนต่อ

2.2 กระบวนการคัดกรองเด็กกับการขับเคลื่อนทางสังคม

งานวิจัยในโครงการกระบวนการคัดกรองทางการศึกษาพิเศษแบบสหวิทยาการ ISEP มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้สนองตอบนโยบายของภาครัฐให้บรรลุผลคือ “การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” จึงถือเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาโดยตรงเพราะสิ่งที่รัฐคาดหวังให้เยาวชน ประชาชนของประเทศเป็นคนดี เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความตระหนักในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองของประเทศและพลโลก ดังรายละเอียดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข” มาตรา 22 กำหนดให้ “กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” สถานศึกษาได้จัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิม คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนสาระการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเข้มข้นขึ้นหรือรายวิชาใหม่ๆอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคลในช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนที่ตรงกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีความเป็นไทย

ดังนั้น การขับเคลื่อนทางสังคมก็สอดคล้องกับนโยบายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 27 กำหนดว่า “กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อและกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์” จากข้อกำหนดดังกล่าวส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การแก้ปัญหาและการเผชิญ

สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ได้ การใฝ่รู้ อย่างต่อเนื่องและการบูรณาการผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างสมดุล ทั้งความรู้และคุณธรรมโดย มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการเรียนรู้เหล่านั้นติดตัวผู้เรียนไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการ พัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มีเจตนาให้ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน คุ่มครองสิทธิ สร้างความเสมอภาค ให้โอกาสทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งบัญญัติไว้ใน มาตรา 43 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐ จะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ” ซึ่งทำให้เกิดกฎหมายเกี่ยวกับการ ศึกษาแห่งชาติเป็นฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายแม่บทใน การบริหารงานและจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้กับทุกคน ทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเด็กพิการหรือด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆที่ ระบุไว้อย่างชัดเจนในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 วรรคสองว่า “การจัดการ ศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและ การเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” โดยมี หลักการจัดการศึกษาที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาและต้องการความ ช่วยเหลือแตกต่างไปจากเด็กปกติ เนื่องจากเหตุบกพร่อง และความด้อยโอกาสต่างๆรวมถึงเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ การจัดการศึกษาในรูปแบบปกติจึงไม่สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนา เต็มศักยภาพได้ จึงต้องจัดการศึกษาในลักษณะพิเศษเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการทางการศึกษา ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการจัดที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้ที่บ้าน การเรียนร่วมกับเด็กปกติ จัดเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง ในโรงพยาบาลและในสถานพินิจเป็นต้น โดย หลักการพื้นฐานในการจัดการศึกษาพิเศษจะถือว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด จึงเป็นการให้โอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้ และพัฒนาของศักยภาพตนเองโดยเริ่มจากขั้นตอนของ การค้นหาหรือคัดกรองการวินิจฉัย แผนการ ศึกษาเฉพาะบุคคล การวางแผนการสอน การจัดการเรียนรู้และบริการต่างๆ การตรวจสอบ ความก้าวหน้า เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

จะเห็นได้ว่า “กระบวนการคัดกรองเด็ก” มีความสำคัญในระดับต้นของการดำเนินการจัด การศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษา การรู้จักผู้เรียนอย่าง ละเอียดทุกแง่มุม จะทำให้การวางแผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนมีความสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียนโดยตรง จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมี ประสิทธิภาพ คือผู้ให้(ผู้สอน)รู้และเข้าใจถึงความต้องการของผู้รับ(ผู้เรียน) การให้ในสิ่งที่ผู้รับต้องการ

และเห็นความสำคัญย่อมยังผลที่สมบูรณ์มาสู่ทั้งผู้ให้และผู้รับนั่นเอง แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้สอนไม่มีการคัดกรองผู้เรียน ตั้งหน้าตั้งตาสอนรวมทั้งชั้นในรูปแบบเดียวกัน เวลาเท่ากัน โดยไม่ทราบข้อจำกัดและความแตกต่างของผู้เรียนเลย การจัดการศึกษานั้นย่อมไม่ได้ผลตามที่คาดหวังทั้งผู้สอนและผู้เรียน นำมาซึ่งเจตคติในเชิงลบต่อกันทั้งสองฝ่าย

2.3 กระบวนการคัดกรองเด็กเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

การพัฒนาประเทศชาติให้มีความเท่าเทียมกับสังคมโลกต้องเริ่มพัฒนาที่ทรัพยากรมนุษย์ และการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพในทุกด้านก็ต้องเริ่มที่การให้การศึกษาอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะการมุ่งสร้างประชากรของประเทศให้มีความเป็นพลเมือง ตามหลักการสร้างความเป็นพลเมืองกล่าวว่า “การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง ไม่ใช่การสอนด้วย “การบรรยาย” แต่ผู้สอนต้องพัฒนาการสอนในรูป “กิจกรรม” และ “การลงมือปฏิบัติ” หรือการเรียนรู้การสอนผ่าน “กระบวนการคิดวิเคราะห์ ผูกปฏิบัติ”

ประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาหลายประเทศต่างเน้นให้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็กในประเทศของตนสนใจและใช้เวลาว่างเพื่อการอ่านทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยให้อ่านแบบหลากหลายประเภททั้งที่เป็นภาษาแม่และภาษาอื่น เพราะหากพลเมืองในประเทศมีความสามารถในการอ่าน และรู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้แล้วประเทศก็จะเจริญรุ่งเรือง เพราะมีตัวอย่างบุคคลหลากหลายอาชีพที่ใช้การอ่านนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติของตนให้ยิ่งใหญ่ ส่วนในเรื่องการเขียนถือเป็นเครื่องมือแสดงออกถึงความรู้ ความคิด ความรู้สึกและจินตนาการของมนุษย์ ทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์

ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาความสามารถอ่านเขียนภาษาไทยของเด็กและเยาวชนไทยถือเป็นประเด็นสำคัญที่หลายฝ่ายห่วงใยและสะท้อนเป็นกระแสสังคมเนื่องๆ ที่พบว่านักเรียนปกติที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนอ่านหนังสือไม่คล่อง นักเรียนมัธยมมีปัญหาความเข้าใจการอ่านหรือแม้แต่ผู้จบระดับอุดมศึกษาบางคนความสามารถทางด้านภาษายังไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน

จากรายงานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) พบว่าแม้คนไทยจะมีอัตราการรู้หนังสือสูงสุดประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่คนไทยยังมีความสามารถระดับต่ำในการเข้าใจเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้งานในสังคมที่ซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่ระบุว่า ปัญหาคุณลักษณะนักเรียนที่สำคัญคือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ และรายงานจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา(OECD) พบว่านักเรียนไทยที่มีอายุ 15 ปี ร้อยละ 37 มีความสามารถในการอ่านต่ำมาก ย่อมส่งผลให้การเรียนวิชาอื่นๆ อ่อนด้อยตามไปด้วย รายงานผลการสอบระดับชาติ(o-net)ของนักเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในทุกรายวิชา การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนทุกระดับตั้งแต่ ปี 2539-ปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 รวมถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับ มี

ผลบ่งชี้ว่า “การเรียนการสอนยังต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาของชาติและเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.)เห็นความจำเป็นเร่งด่วนต้องร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาการอ่านการเขียนของนักเรียน โดยในปี 2550 กำหนดกลยุทธ์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้นักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออกเขียนได้ และปี 2551 มีเป้าหมายให้นักเรียนช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 อ่านคล่องเขียนคล่อง มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานของหลักสูตร และเห็นสมควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบวิธีสอนอื่นๆที่ได้ผลให้กว้างขวางทุกเขตพื้นที่การศึกษา

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง โดยทีมวิจัยและคณะครูได้เผชิญกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะหน้าที่ทุกคนต่างตระหนักถึงความรุนแรงมากขึ้นตามระดับชั้น เพราะเมื่อผู้เรียนอ่านคำพื้นฐานไม่ได้ตั้งแต่เริ่มเรียน เมื่อขึ้นไปเรียนชั้นสูงขึ้นปัญหาการอ่านไม่ออกก็จะยิ่งพอกพูนมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายการเรียนและส่งผลให้มีการขาดเรียนบ่อยรวมถึงการหยุดเรียนและการออกกลางคัน

การวิจัยศึกษาโครงการ ISEP โดยยึดหลักการ/แนวคิด RTI นับว่าได้มีส่วนขนานรับนโยบาย/กลยุทธ์การแก้ปัญหาการอ่าน-เขียนจากสพฐ.โดยตรง ประการสำคัญคือได้ศึกษาผู้เรียนอย่างลุ่มลึกเพื่อได้มาซึ่งวิถีทางที่จะช่วยเหลือให้ผู้เรียนด้านการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนมากที่สุด และเก็บข้อมูลการตอบสนองต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนโดยตรง การเรียนรู้ก็จะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความสุข โดยไม่มีการแบ่งแยกเด็กว่าเป็นเด็กชาติพันธุ์ เด็กด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีข้อจำกัดอื่นๆ ทั้งนี้ทีมวิจัยมุ่งเน้นสนับสนุนผู้เรียนตามหลักยุทธศาสตร์การให้บริการการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส ดังนี้คือ

1. ความเสมอภาคและบูรณาการ ซึ่งมุ่งเน้นสิทธิและความเท่าเทียมของเด็กทุกคนที่ควรได้รับการบริการทางการศึกษาในระบบโรงเรียน
2. คุณภาพการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาให้เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต โดยจะต้องมีทั้งด้านวิชาการและด้านการดำรงชีวิตในสังคมที่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
3. การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็ก พัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลของเด็กให้มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
4. ปลุกฝังและพัฒนาให้เด็กมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เปิดโลกทัศน์ของเด็กให้เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยและยอมรับความแตกต่างของสังคมพหุวัฒนธรรม

ในประเด็นที่เกี่ยวกับ นโยบาย แนวคิด และแนวปฏิบัติในการพัฒนาการอ่านการเขียนภาษาไทย คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้บรรยายรายละเอียดไว้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนที่สุด ในการประชุมศึกษานิเทศก์ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทุกเขต ในวันที่ 25 ธันวาคม 2550 ณ ห้องประชุมโรงแรมดิลักซ์เพลส กรุงเทพฯ สรุปเป็นแนวคิดนำทางในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดีเยี่ยมและเป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจในการจัดทำโครงการวิจัยกระบวนการ ISEP ดังนี้

1. “ให้ทุกคนเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ ไม่ใช่เพียงการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เท่านั้น แต่รวมถึงการอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่องด้วย ต้องทำให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งยังจำเป็นต้องพิจารณาถึงสาเหตุ เจาะลึกถึงต้นตอที่แท้จริงของปัญหาว่า การที่เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้นั้น เกิดจากเหตุใด เช่นเด็กขาดโอกาส เพราะไม่ได้มาโรงเรียน ฐานะยากจน มีภาระทางบ้าน มีความบกพร่องทางการเรียนรู้(LD) หรือเด็กไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เป็นต้น จึงขอให้พยายามช่วยร่วมมือกันเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหาที่ต้นตอของปัญหา”

2. ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ เกิดรู้สึกเป็นปมด้อย แท้ที่จริงเมื่อเข้าไปในห้องเรียนก็พอจะรู้ได้ทันทีว่าเด็กคนไหนมีปัญหาเช่น เด็กหลงตา มีท่าทางไม่ปกติ ควรใช้วิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ให้เป็นไปตามธรรมชาติ เสริมกำลังใจ โดยเห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกประเทศจะมีเด็กที่มีปัญหาลักษณะนี้ อย่างไรก็ตาม ต้องจริงจังในการแก้ปัญหา และไม่เครียดอันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

3. ส่งเสริมการอ่านการเขียนให้เด็กมีพัฒนาการสูงขึ้น จากการอ่านสูงอ่านเขียน และสร้างสรรค์ผลงานได้ เช่นส่งเสริมให้นักเรียนทำหนังสือเล่มเล็ก หัดเขียนเรื่องเล่า เรื่องสั้นๆ เป็นต้น

4. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอ่านการเขียนภาษาไทยของนักเรียน

5. เรียนรู้เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผล เช่นโรงเรียนชีวาเดอ สพท. แม่ฮ่องสอนเขต2 ที่มีนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง เกือบ 100% สามารถจัดการเรียนการสอนภาษาไทยได้ผลสัมฤทธิ์ผล ... เป็นต้น ควรมีการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนกันก็จะเป็นประโยชน์อย่างมาก”

จะเห็นได้ว่าความจำเป็นเร่งด่วนระดับชาติและโดยเฉพาะปัญหาดังกล่าวอยู่ในพื้นที่นักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้รับโอกาสที่สิทธิของเขาควรจะได้รับ ดังนั้นหากไม่มีการวิจัยปัญหาอย่างเป็นระบบ นอกจากผู้เรียนจะไม่ได้รับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้และอื่นๆแล้ว โรงเรียนจะได้ชื่อว่าเพิกเฉยต่อนโยบายต้นสังกัด และผลร้ายที่สุดก็จะตกอยู่กับเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ เด็กอาจกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้(LD) อย่างถาวรก็เป็นได้ และเด็กที่เราค้นพบความบกพร่องด้านอื่นๆ ก็จะไม่มีโอกาสได้รับการพัฒนาเต็มเต็มพรสวรรค์ด้านอื่นๆให้โดดเด่นอย่างปัจจุบัน ปัญหาการออกกลางคันและการที่ผู้เรียนจบหลักสูตรในโรงเรียนแล้วแต่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้คิดคำนวณไม่เป็นก็จะทับถมมากขึ้น เป็นปัญหาสังคมและประเทศชาติ

2.4 กระบวนการคัดกรองเด็กสู่โครงการ “โรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน”

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง บริหารจัดการโดยผู้อำนวยการประวิทย์ หมั่นงาน ได้รับความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น อนุมัติทุนวิจัย ให้ได้มีโอกาสจัดทำโครงการวิจัยท้องถิ่นโดยเริ่มที่โครงการการจัดห้องเรียนคู่ขนานสำหรับเด็กชาติพันธุ์ญ้อกร หรือการนำระบบตัวเขียนภาษาญ้อกรเข้าสู่ระบบโรงเรียน เมื่อโครงการสรุปผลยังความเปลี่ยนแปลงมาสู่ท้องถิ่น

และชุมชนเจ้าของภาษาอย่างมากมายทำให้ทีมวิจัยมีกำลังใจที่จะพัฒนาต่อยอดโครงการอีกครั้งเพื่อตอบ
โจทย์ปัญหาที่พบอยู่ให้ชัดเจนหลังโครงการที่แล้วจบลง หัวหน้าโครงการโดยนางศิริพร หมั่นงาน ครู
ชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ได้ประชุมทีมวิจัยเพื่อระดมความคิดเห็นในการร่วมวิเคราะห์
สภาพปัญหาที่พบในขณะทำงานวิจัยที่ผ่านมา และบทสรุปก็มาลงที่คำถามที่ว่า “แบบคัดกรองเด็กที่ใช้
อยู่มีข้อจำกัดสำหรับเด็กชาติพันธุ์หรือไม่?ทำไมเด็กชาติพันธุ์ญักรจึงถูกคัดกรองให้ตกอยู่ในกลุ่มเด็กที่
มีความต้องการพิเศษปัญหาด้านการเรียนรู้นั้นมากกว่าเด็กไทยและเด็กลาวอีสานซึ่งเรียนอยู่ในชั้นเรียน
เดียวกัน?”

ณ จุดนี้โครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่
เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น” โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง
จึงเกิดขึ้นและได้รับการอนุเคราะห์ด้านวิชาการและศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจากศาสตราจารย์
ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์และคณะแห่งมหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการวิจัยฝ่ายท้องถิ่น
(สกว.)อย่างดียิ่งเช่นเคยและปัจจุบันโครงการวิจัย “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการ
เรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น” ได้สรุปสำเร็จ
เรียบร้อยแล้วอย่างน่าภาคภูมิใจในผลงาน โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ได้รับการกล่าวขานถึงในนามโรงเรียน
อนุรักษ์ฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรมท้องถิ่นญักร เป็นโรงเรียนนำร่องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการ
อนุรักษ์ฟื้นฟูภาษาท้องถิ่นญักรเพราะในพื้นที่มีกลุ่มชาติพันธุ์ญักรอาศัยอยู่ในชุมชนด้วย

ณ วันนี้เป็นที่ทราบทั่วกันว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในสิบประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติ
แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ได้ร่วมกันร่างสนธิสัญญา “กฎบัตรอาเซียน” เพื่อเป็น
เครื่องมือในการวางกรอบทางกฎหมายเพื่อรวมตัวสิบประเทศเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 นี้ โดย
มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 เสาหลักคือ 1 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2 ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียนและ 3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องเตรียมความ
พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง เช่น ภายในประชาคมอาเซียนจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานและ
บริการอย่างเสรี จำเป็นมากที่ด้านการศึกษาไทยต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เยาวชน บัณฑิตที่
สามารถแข่งขันได้ในระดับอาเซียนเพื่อการกระจายตัวสู่พื้นที่ของการทำงาน การประกอบอาชีพอย่าง
สมดุล

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงมีความตระหนักถึงสภาพปัญหาและข้อจำกัดด้านต่างๆที่เป็นปัจจัย
ด้านลบในบริบทที่มีผลกระทบต่อผู้เรียนโดยตรงทั้งปัจจุบันและอนาคตเช่น ภาษา-วัฒนธรรม ความเชื่อ
เศรษฐกิจความยากจน เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่พบจากการวิจัยคัดกรองเป็น
ต้น กรอบกับบริบทของโรงเรียนซึ่งอยู่ห่างไกลความทันสมัยแห่งสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ก็ยังทำ
ให้โลกทัศน์ของผู้เรียนคับแคบลงไปอีก ความไม่เท่าเทียมเหล่านี้นับเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่เป็น
สากลทั้งสิ้น

“โครงการโรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน” โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ร่วมกัน
หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นโครงการเด่นที่ต่อยอดจากฐานเดิมคือโรงเรียน
ผู้นำการใช้ภาษาท้องถิ่นญักรร่วมจัดการเรียนการสอน ในส่วนของโครงการสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน

นี้จะเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระดับผู้เรียนและบุคลากรในองค์กรทุกคน ให้สามารถนำภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมความพร้อมการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสง่างาม ทั้งนี้ยังหมายรวมถึงการได้มีส่วนช่วยกันจรรโลงเอกลักษณ์สำคัญของชาติไทยก็คือภาษาไทย การพูดการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องโดยคนไทยผู้ใช้ภาษาของชาติ พร้อมๆกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูการใช้ภาษาท้องถิ่นญ้อกร อันเป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของกลุ่มชนชาติพันธุ์เดียวของจังหวัดชัยภูมิ นั่นคือ ชาติพันธุ์ญ้อกร คนเชื้อสายมอญโบราณสมัยทวารวดีที่ยังหลงเหลืออยู่ในพื้นที่ ณ ปัจจุบัน และที่สำคัญภาษาก็ตกอยู่ในภาวะวิกฤต ทีมวิจัยเชื่อว่าการพัฒนาต่อยอดโครงการเพื่อเสริมสร้างทักษะทางด้านภาษาในเวลาเดียวกันทั้งสามภาษาอย่างเต็มความสามารถและต่อเนื่อง 5 ปี แต่ไปของโครงการจะเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกจิตสำนึกของผู้เรียนให้มีความรู้ ความคิด ความตระหนักในอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ทางด้านภาษา-วัฒนธรรมของชาติและตนเอง เพิ่มความสำนึกรักบรรพบุรุษ บ้านเกิด ภูมิถิ่น ไม่ลืมเลือนรากเหง้าของตนเอง แม้กระทั่งการก้าวขึ้นเคียงบ่าเคียงไหล่กับสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมพหุภาษา พหุวัฒนธรรมในอาเซียน ซึ่งทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการก็ได้คาดหวังกำหนดไว้อย่างสอดคล้องกันทุกประเด็น ไม่ว่าจะเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสื่อสารอย่างเป็นสากลและการก้าวทันความรุ่งเรืองของสื่อเทคโนโลยีอย่างไร้พรมแดน

อย่างไรก็ตามโครงการโรงเรียนสามภาษาพัฒนาสู่อาเซียน เป็นโครงการต่อเนื่อง 5 ปี ดังนั้นขณะนี้อยู่ในระยะที่ 1 ความคาดหวังจึงอยู่ที่การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งทีมวิจัยได้นำประสบการณ์/หลักการของความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยที่ผ่านมาบูรณาการใช้ด้วยนั่นคือการให้ผู้เรียนเริ่มดัมเรียนรู้ง่ายไปหายาก เริ่มจากสิ่งใกล้ตัวไปไกลตัว เน้นการฟังเพื่อความเข้าใจ เพื่อเติมทักษะด้านภาษาให้สามารถใช้เป็นฐานในการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ภายใต้ความเชื่อที่ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือการสื่อสารที่สำคัญที่สุดของมนุษย์และภาษาเข้มแข็งสังคมจะเป็นปึกแผ่นเข้มแข็ง”

3. บทเรียนจากการทำงาน

3.1 บทเรียนที่ได้จากการทำงาน

จากจุดเริ่มต้นของการทำงานการศึกษาวิจัยในโครงการฯ ทีมวิจัยได้ประสบการณ์และบทเรียนสำคัญตั้งแต่เริ่มดำเนินการและในระหว่างเส้นทางการวิจัยหลายประเด็น ดังจะสรุปส่วนที่สำคัญที่ได้จากการถอดบทเรียนดังนี้

1) การสร้างเวทีความเข้าใจโครงการฯ ก่อนลงมือตามแผนงานของโครงการได้ข้อคิดว่า ควรจะประชุมผู้เกี่ยวข้องโดยตรงและชุมชนให้มากที่สุด เพราะเมื่อไม่ได้เข้าร่วมประชุมก็จะมีทัศนคติเชิงลบ ต่องานของโครงการหรือต่อทีมวิจัย เช่น ไม่เห็นความสำคัญ ยุยงเพื่อนบ้านให้มีความเห็นแนวทางเดียวกับตน พุดจาถึงโครงการไปในเชิงไม่สร้างสรรค์ เป็นต้น

2) การดำเนินการตามแผนงานทุกกิจกรรม ทีมวิจัยเองต้องทำความเข้าใจในการงานที่จะทำอย่างถ่องแท้ มีความเชื่อและยึดมั่นในจุดมุ่งหมายเดียวกัน ไม่หวั่นไหวไปกับอุปสรรค

รอบตัวหรือขณะดำเนินงาน อีกทั้งต้องสามารถอธิบายให้ผู้ที่ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ให้มีความเข้าใจในแนวทางการทำงานและยินดีให้ความสนับสนุนหรือให้ความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ

3) การรับเป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการใช้โครงการวิจัยเป็นฐานดำเนินงานวิชาการและงานอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องจนเห็นเป็นรูปธรรม ทำให้ทีมวิจัยต้องพยายามทำงานอย่างเต็มตัวรวมถึงการหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลาตามโอกาสที่พึงทำได้

4) ทีมวิจัยได้เรียนรู้ทิศทางและวิธีการในการสร้างภาคีเครือข่าย การทำงานร่วมกับนักวิชาชีพหลากหลายสาขา ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานและวิธีวิเคราะห์และได้องค์ความรู้ระดับสูงจากผู้เชี่ยวชาญ

5) ทีมวิจัยได้ร่วมกันเรียนรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก หรือถ้าเพิกเฉยปัญหาจากจุดเล็ก ๆ ก็จะมีระดับขึ้นเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข

6) ทีมวิจัยได้ร่วมมือกับทีมสหวิชาชีพทำงานเชื่อมโยงกัน ระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐได้อย่างราบรื่น

7) ทีมวิจัยได้เป็นผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาความยากลำบากในการเรียนรู้ให้หลุดพ้นจากภาวะกลุ่มเสี่ยง ได้ประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กที่มีความแตกต่าง ทำให้รู้จักเด็กแต่ละประเภทมากขึ้น

8) ทีมวิจัยได้เรียนรู้เทคนิควิธี กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และรายบุคคล

9) ทีมวิจัยได้ฝึกทักษะการมองปัญหาเฉพาะหน้าอย่างลุ่มลึก ตั้งแต่การตั้งข้อสังเกต หาสาเหตุ คิดวางแผนในการแก้ไขปัญหาและการวิเคราะห์ผลการทำงาน ระบุจุดเด่น จุดด้อยและถอดบทเรียนจากการทำงานเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

10) ทีมวิจัยมีความคล่องแคล่วในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างทันท่วงที ไม่อึดอัดหรือขาดความมั่นใจ ทำให้โครงการดำเนินไปตามแผนงาน

11) ทีมวิจัยมีความมั่นใจภาคภูมิใจในผลสำเร็จ สามารถเป็นวิทยากรบรรยาย ถึงกระบวนการทำงานในโครงการและผลลัพธ์ที่ได้สู่สาธารณชนได้อย่างกว้างขวาง ในการเผยแพร่ผลงานในโอกาสต่าง ๆ

12) ทีมวิจัยมีปฏิสัมพันธ์ในทีมวิจัยและภาคีเครือข่ายสามารถประสานงาน ขอความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นั้นหมายถึงว่า ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความมีจิตวิญญาณในการมุ่งมั่นจะพัฒนางานให้ไปสู่จุดหมายเดียวกันไม่ได้จบลงพร้อมกับการจบลงของโครงการฯ หากแต่ร่องรอยการทำงานและความผูกพันระลึกถึงทีมงานจะยังกระจ่างอยู่ในความทรงจำและประสบการณ์ตลอดไป

13) ทีมวิจัยมีทักษะการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์การทำงาน การเผยแพร่ผลงานในระดับต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และพร้อมเป็นผู้ให้ ผู้เสียสละในการถ่ายทอดความรู้สู่กลุ่มคนหรือคณะศึกษาดูงาน ผู้สนใจ ในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

14) ทีมวิจัยมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในฐานะผู้ทำประโยชน์ในวงการศึกษา เป็นความภาคภูมิใจแก่ตัวทีมวิจัยภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในระดับชุมชนถึงระดับประเทศ

15) ทีมวิจัยมีโอกาสดำเนินงานตามแผนโครงการที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้โอกาสในการพัฒนาตนเองทั้งด้านทัศนคติ ประสิทธิภาพ ทักษะ และองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้นอย่างเด่นชัด

16) ทีมวิจัยมีทักษะและความมุ่งมั่นในการพัฒนาต่อยอดโครงการอย่างไม่มีที่สิ้นสุด และยินดีจะร่วมงานกันอย่างต่อเนื่องเต็มความสามารถทันทีที่มีโอกาส

3.2 ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานวิจัยประสบผลสำเร็จ

3.2.1 ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ

“ความร่วมมือ” มีความสำคัญและความจำเป็นมากในการทำวิจัยในลักษณะนี้ กล่าวคือ จุดเริ่มต้นของโครงการอยู่ในชุมชน ปัญหาหรือโจทย์การวิจัยก็เกิดขึ้นในชุมชน และทีมวิจัยทั้งหมดก็คือบุคคลในชุมชนนั่นเอง โครงการ “กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์และแนวทางในการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น” โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ถือเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการทำวิจัย ทีมวิจัยจำเป็นต้องแสวงหาข้อมูลอันเป็นพื้นฐานในการเริ่มการทำงานอย่างมีทิศทางและมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างถูกต้องและชัดเจน

ดังนั้นความร่วมมือที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดไล่ระดับไปตามภาระงานตามแผนการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียน ตัวนักเรียน ครูประจำชั้น คณะครูในโรงเรียน ผู้บริหาร การศึกษาพิเศษ ครูภูมิปัญญา ผู้เชี่ยวชาญจากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมวิจัย สถานที่ องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ที่ปรึกษา พี่เลี้ยงทีมวิจัย บุคคลตำแหน่งต่าง ๆ ในชุมชนที่จะเป็นผู้เอื้อให้งานด้านชุมชนขับเคลื่อนไปอย่างราบรื่น

ในการแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมการวิจัย ข้าราชการซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการได้วางแผนดำเนินการดังคน “เร่ขายฝัน” เลยทีเดียว โดยเริ่มจากเข้าพบเพื่อสอบถามถึงผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามกิจกรรม เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักวิชาการการศึกษาพิเศษ เป็นต้น โดยเข้าไปสอบถามกับหน่วยราชการองค์กรท้องถิ่นที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องในสายงานสหวิชาชีพนั้นๆ เช่น จะแสวงหาผู้เชี่ยวชาญด้านกุมารแพทย์หรือนักจิตวิทยา ข้าราชการก็เข้าพบหมอมือที่สถานีอนามัย สอบถามต่อไปยังโรงพยาบาล เมื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นก็ขยับขึ้นไปหาพบหน่วยงานหรือองค์กรที่ใกล้ชิดหรือผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่โครงการต้องการให้ร่วมเป็นเครือข่ายการทำงาน

เมื่อทราบข้อมูลหรือคนใกล้ชิดหรือทำงานอยู่ในสายงานเดียวกับนักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นแล้วก็ขอเข้าพบผู้มีข้อมูลก่อนโดยการเข้าไปเล่าจุดประสงค์และโครงการที่จะดำเนินการ พร้อมขอคำแนะนำว่าจะพบผู้เชี่ยวชาญท่านไหนได้บ้าง เวลาใด และที่ไหน? จากนั้นนำ

รายละเอียดโครงการและหนังสือขอความอนุเคราะห์จากโครงการไปพูดคุยรายละเอียดกับบุคคลผู้มีข้อมูลผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้อ่านอย่างละเอียดและช่วยวิเคราะห์ว่าจะไปพบใครและขอความอนุเคราะห์จากใคร ที่ไหน เมื่อไร?

จากนั้นขอนัดเวลาเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเพื่ออธิบายรายละเอียดโครงการ มอบเอกสารโครงการไว้ให้ท่านศึกษาทุกท่าน พร้อมกับขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญให้ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายวิจัยร่วมช่วยเหลือกิจกรรมในด้านที่แต่ละสาขาวิชาชีพมีความชำนาญด้วยวาจาในลำดับแรก เมื่อได้รับคำตอบตกลงด้วยวาจาก็จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายวิจัยโครงการฯ ถึงผู้บังคับบัญชาของผู้เชี่ยวชาญท่านที่ตอบตกลงว่าจะร่วมมือให้ความช่วยเหลือกิจกรรมที่ท่านมีความเชี่ยวชาญ เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเทพสถิต โรงพยาบาลหนองบัวระเหว โรงพยาบาลชัยภูมิ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ และ ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นต้น ข้าพเจ้าได้เข้าพบผู้เชี่ยวชาญโดยตรงอย่างต่อเนื่องและมีความคาดหวังว่าต้องสำเร็จเป็นที่ตั้งทุกครั้งโดยไม่เคยย่อท้อต่อการที่ต้องรอ ต้องเดินทางไกล และการเลื่อนนัดสละก็เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเห็นความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแท้จริง ผลก็คือไม่เพียงแต่จะได้รับการตอบตกลงช่วยเหลือเท่านั้นหากแต่ท่านยังเมตตาโดยการแนะนำบุคลากรในองค์กรของท่านที่สามารถเข้าร่วมโครงการหรือมีความชำนาญการพิเศษเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้ด้วย ข้าพเจ้าจะรีบบันทึกรายชื่อ ตำแหน่งเพื่อออกหนังสือขออนุญาตอย่างเป็นทางการทันที จากนั้นก็ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณานัดหมายเวลา สถานที่ในการร่วมประชุมเปิดโครงการ

เมื่อได้วันเวลาที่เหมาะสมแล้ว ได้นัดหมายทีมงานวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมในวันที่ผู้เชี่ยวชาญให้กำหนดเวลานัดหมาย โดยการพาทีมวิจัยเดินทางไปหาผู้เชี่ยวชาญประชุมโดยใช้สถานที่ของผู้เชี่ยวชาญโดยทางโรงเรียนหรือโครงการเป็นผู้บริหารจัดการด้านงบประมาณด้านบริหาร เวลา เพื่อตัดข้อจำกัดเวลาและสถานที่ออกไป

ในการเปิดประชุมโดยหัวหน้าโครงการ แนะนำทีมวิจัยและเล่ารายละเอียดจุดประสงค์ / เป้าหมาย ข้อมูลสำคัญ ๆ ของโครงการให้ที่ประชุมทราบพอสังเขป และเชิญผู้เชี่ยวชาญกล่าวแนะนำสถานที่ ทีมงานที่จัดเพิ่มมาให้ เพื่อเราจะได้มีโอกาสเป็นฝ่ายรับฟังแนวความคิด ความเชื่อ และจับประเด็นสำคัญ และทิศทางการจะประสานแนวความคิดเพื่อเชื่อมต่อการทำงานร่วมกัน โดยยียดเวลาที่สะดวกของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ และฝ่ายทีมวิจัยจะต้องมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมทำกิจกรรมหรือรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้วต้องปฏิบัติตามทันทีทันใด เพื่อแสดงความพร้อมในทุกประการในการทำงาน

นอกจากนี้ทีมวิจัยยังให้ความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนในการช่วยเป็นสื่อกลางการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลหรืองานพิธีการต่าง ๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถ เช่น การนำผลงานไปร่วมจัดนิทรรศการทางวิชาการ การนำชุดการแสดงดั้งเดิมของชาติพันธุ์ฮกกรไปแสดง การนำชุมชนเจ้าของภาษาฮกกรออกไปสู่สังคมโลกภายนอกด้วยการนำวิถีการเล่นดั้งเดิมออกไปแสดงต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง เป็นการประชาสัมพันธ์งานของโครงการไปในตัวและเพิ่ม

ความชื่นชม ความตระหนักต่อสังคมไทยให้ยอมรับความแตกต่างหลากหลายของชาติพันธุ์ที่อยู่ร่วมกัน
ในสังคมตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ

ทั้งหมดทั้งมวลที่ผ่านมาถึง ณ วันนี้ของทีมวิจัยสำเร็จลงได้อย่างงดงามก็ด้วยแรง
พลังของความร่วมมือร่วมใจ ในการทุ่มเท เสียสละแรงกายแรงใจและพลังสมองมาช่วยทำงานอันยิ่งใหญ่
นี้สำเร็จลงได้และเป็นตัวอย่างในชุมชนในการร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อ
ชุมชนอย่างแท้จริง ชุมชนเข้มแข็ง สังคมพัฒนา พาประเทศชาติรุ่งเรืองและแข็งแกร่ง

อย่างไรก็ตามในการแสวงหาความร่วมมือภาคีเครือข่ายร่วมงานนั้นมีความสำคัญ
เป็นอย่างยิ่ง แต่ในการประสานงานดังกล่าวควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ควรสร้างความเข้าใจและความตระหนักร่วมกันในวัตถุประสงค์ของงานให้
ชัดเจน

2) การประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ผู้ประสานควรมีทัศนคติเชิง
บวก มีความเสียสละ และรับผิดชอบงานเพื่อส่วนรวม มีความอดทนอดกลั้น และมีความหนักแน่น

3) มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รู้จักใจเขาใจเรา ร่วมดูแลทุกข์สุขซึ่งกัน
และกัน

4) เมื่อเกิดปัญหาในทีมหรือเครือข่ายของความร่วมมือ ควรรีบประชุมชี้แจงปัญหา
ต่าง ๆ ให้ชัดเจน และให้ทุกฝ่ายร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาหรือหาทางออกร่วมกัน โดยมุ่ง
ให้ปัญหาจบลงในที่ประชุมที่อยู่พร้อมกันทุกครั้ง

5) สร้างความไว้วางใจ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิของบุคคล ไม่กล่าว
วาจาหรือแสดงกิริยาล่วงเกินไม่ว่าต่อหน้าและลับหลัง

6) มีความโปร่งใสในการทำงาน ร่วมงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

7) ทุกคนต้องเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีอย่างถูกกาลเทศะ

8) รู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับตามโอกาสอันควร

9) ทำหน้าที่ในบทบาทของตนเองให้ดีที่สุดและเต็มกำลังความสามารถ

10) มีความจริงใจใฝ่เรียนรู้ร่วมกัน สร้างสรรค์สามัคคีในทีม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือ มีดังนี้

1) โรงพยาบาลเทพสถิต ได้ให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารส่งตัวกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวนทั้ง 17 คนไปยังโรงพยาบาลชัยภูมิ เพื่อพบทีมแพทย์ภาคีวิจัย อย่างเป็นระบบและ
สะดวกรวดเร็ว

2) โรงพยาบาลหนองบัวระเหว ได้ให้ความร่วมมือในการวิเคราะห์ข้อมูลการสร
หาทีมสหวิทยาการสาขาการแพทย์ เชื่อมประสานกับทีมแพทย์ของโรงพยาบาลชัยภูมิก่อนร่วมเดิน
ทางเข้าพบและร่วมประชุมการเปิดตัวโครงการเพื่อร่วมกำหนดกรอบการทำงานร่วมกันของทีมสห
วิทยาการสาขาต่างๆ

3) โรงพยาบาลชัยภูมิ ได้ให้ความอนุเคราะห์ทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญหลายด้านใน
การร่วมมือดำเนินงานตามแผนการวิจัยของโครงการ ได้แก่ กุมารแพทย์ นักจิตวิทยา นักพัฒนาการ

ครูผู้รับผิดชอบดูแลเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังในโรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่งานเวชระเบียนต่างๆ โดยทุกวัน พยาบาลจะให้การบริการแก่เด็กกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- กุมารแพทย์ ร่วมประชุมวางแผน กำหนดการงานให้ทีมแพทย์เพื่อ บริการ พัฒนาเด็กกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ

- นักจิตวิทยา ตรวจวัดเซาว์ปัญญากลุ่มตัวอย่างรายบุคคล

- นักพัฒนาการ ประเมินพัฒนาการกลุ่มตัวอย่างรายบุคคล

- ครูผู้รับผิดชอบดูแลเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังประเมินและพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่าน-เขียน กลุ่มตัวอย่างรายบุคคล

- เจ้าหน้าที่งานเวชระเบียนโรงพยาบาลช่วยจัดเตรียมเอกสารการ ทำ บัตรลงทะเบียน ออกหนังสือตอบรับ รับรอง และเอกสารแจ้งผลการวัดการประเมินจากทีมภาคีวิจัย สาขาทางการแพทย์อย่างครบถ้วน

4) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้อำนวยการสายัน โยริยะ ได้อำนวยความสะดวกแก่ทีมวิจัยและเด็กกลุ่มตัวอย่างในการเข้ารับการพัฒนาตามแผนงาน โดยการส่ง ครูนักการศึกษาพิเศษเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนงาน ที่โรงพยาบาลชัยภูมิ จนเสร็จสิ้นโครงการ

5) ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ท่านอธิการบดี ได้อนุญาตให้บุคลากรในสถาบันมาช่วยเป็นที่ปรึกษาโครงการ เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ การดูแลเอกสารด้าน วิชาการ หลักแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการ รวมถึงการร่วมเดินทางกับทีมวิจัยในการ ไปนำเสนอและเปลี่ยนผลงานระดับภูมิภาคและการทำหน้าที่ผู้นำเสนอผลงานในเวทีสำคัญๆ ระดับประเทศหลายเวที ให้ความกรุณาในการเป็นผู้ตรวจทานความเรียบร้อยของการรายงาน ฯลฯ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และ นายแสงเพชร เจริญราษฎร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้ความสามารถในศาสตร์ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นที่ให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ทีมวิจัย อย่างทุ่มเทเสียสละ ถือเป็นพลังความรู้ความสามารถและพลังใจที่ผลักดันให้ทีมวิจัยปฏิบัติกิจกรรมใน โครงการขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.2 ศักยภาพของทีมวิจัย

การทำหน้าที่เป็นทีมวิจัยในโครงการสร้างกระบวนการ ISEP ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ จนถึง บทสรุปโครงการ บทเรียนจากการทำงานต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ สังเกตประสบการณ์ใหม่ๆ แก่ สมาชิกในทีมวิจัย และส่งผลให้มีศักยภาพที่เพิ่มขึ้นให้สังเกตเห็นได้ชัดเจนดังนี้

- 1) ทีมวิจัยมีความรู้ความสามารถในการทำงานด้านการวิจัยได้เป็นอย่างดี

- 2) มีความสามารถและความมั่นใจในการเป็นผู้ให้องค์ความรู้ในสิ่งที่ตนเอง

ทำงานมาในการเป็นวิทยากรขยายผลต่อผู้ที่สนใจได้อย่างมีคุณภาพ

- 3) เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์ภาษา-วัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อมากกว่า
การมองเพียงว่าเป็นงานชั่วคราว
- 4) มีทักษะในการเข้าสังคม การเข้าพบผู้เชี่ยวชาญหรือนักการศึกษาระดับต่าง ๆ
อย่างเหมาะสม
- 5) เป็นผู้นำ เป็นที่ปรึกษาด้านการศึกษา การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี
ในชุมชน
- 6) สมาชิกทีมวิจัยทุกคนได้รับเกียรติ การยอมรับนับถือจากองค์กรต่าง ๆ อย่าง
น่าพอใจ
- 7) ทีมวิจัยสามารถนำความรู้ทักษะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเป็นทีม
วิจัยไปประกอบอาชีพได้ ยกตัวอย่างเช่นนายพนม จิตรจำนง ครูภูมิปัญญาญ้อกร ซึ่งเป็นทีมวิจัยที่
เข้ามาช่วยทำงานในโครงการวิจัยทุกโครงการ รวมถึงโครงการกระบวนการ ISEP ทุกกิจกรรมไม่ว่าจะ
เป็นการทำสื่อ การเข้ารับการอบรมเติมเต็มความรู้ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเข้า
ร่วมการสัมมนาโปรแกรมต่าง ๆ และที่สำคัญคือการลงพื้นที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการดำเนินงาน
ของโครงการสร้างกระบวนการ ISEP ทำให้ครูพนมเกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการดูแล ช่วยเหลือพัฒนา
เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก จนสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการทำงานวิจัยใน
โครงการนี้ไปสมัครสอบ และสามารถทำคะแนนนำทุกขั้นตอนการทดสอบเช่นการสอบข้อสอบประเภท
เลือกตอบ การสอบแบบอัตนัย และการสอบสัมภาษณ์จากคณะกรรมการสอบอย่างเข้มงวดและเป็นธรรม
ครูพนม จิตรจำนง สอบผ่านการเข้ารับตำแหน่งครูพี่เลี้ยงเด็กพิการของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
ชัยภูมิเขต 3 ได้ ปัจจุบันปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่
อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ และคาดว่าจะอยู่ในตำแหน่งนี้อย่างต่อเนื่อง เพราะนายพนมเป็นครูภูมิปัญญา
ภาษาญ้อกรด้วยประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ความสามารถเฉพาะตัวได้ทำให้เขาเป็น
บุคลากรที่หน่วยงานต้นสังกัดต้องการให้เป็นกำลังในการพัฒนาผู้เรียนและงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่
สอดคล้องกับคุณสมบัติของเขา
- 8) ทีมวิจัยกล้าคิด กล้าพูดและกล้าตัดสินใจในการเสนอความคิดเห็นในที่
ประชุมอย่างน่าเชื่อถือ
- 9) คำพูด การสนทนา การบรรยายและมีวิธีคิดในการแก้ปัญหาในสถานการณ์
ต่าง ๆ อย่างชาญฉลาด
- 10) มีความพร้อมและตื่นตัวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

4. ข้อจำกัด / ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อจำกัดของทิมวิจัยในการทำวิจัย

ข้อจำกัดของนักวิจัยและทิมวิจัยในการทำวิจัยในโครงการสร้างกระบวนการ ISEP มีดังต่อไปนี้

- 1) สภาพพื้นที่ที่ดำเนินการโครงการอยู่ห่างไกลจากหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสหวิชาชีพภาคีวิจัย (ผู้เชี่ยวชาญ) ทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางและงบประมาณมากกว่าปกติ
- 2) สมาชิกที่เป็นทิมวิจัยโดยตรง มีภาระด้านครอบครัวที่ต้องดูแลในเรื่องเศรษฐกิจความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันให้สมดุลกับการใช้จ่าย
- 3) เวลาที่ทิมวิจัยลงปฏิบัติงานในโครงการมีค่อนข้างจำกัด
- 4) สาระสำคัญของกิจกรรมโครงการเกี่ยวข้องกับด้านวิชาการระดับสูง ทำให้ทิมวิจัยต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน
- 5) ผู้เชี่ยวชาญทุกสาขาวิชาชีพที่โครงการเข้าไปขอความอนุเคราะห์เป็นภาคีวิจัยให้การตอบรับร่วมมือกับโครงการระดับยอดเยี่ยม หากแต่เวลาในงานหลักก็ทำให้กิจกรรมต่างๆ ในโครงการต้องยืดระยะเวลาออกไปด้วย

4.2 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน

4.2.1 ระดับบุคคล กลุ่มบุคคล ในชุมชนคนญ้อกร 9 หมู่บ้านในอำเภอเทพสถิต

- 1) ด้านความเชื่อ วิถีชีวิตดั้งเดิม
- 2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ความยากจน ความเป็นอยู่
- 3) ปัญหาด้านการเมืองท้องถิ่น
- 4) ด้านทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชน
- 5) ด้านการขาดความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของความเป็นชาติพันธุ์ ความเป็นท้องถิ่น
- 6) ขาดความตระหนักในด้านการอนุรักษ์ชาติพันธุ์ พยายามปกปิดตนเอง และพยายามเป็นคนไทยหรือคนเมือง

4.2.2 ระดับชุมชน สังคม

- 1) ปัญหาการเมืองท้องถิ่น ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งฝ่าย การดึงชุมชนร่วมทำงานด้วยกันจึงค่อนข้างยาก เพราะอยู่คนละฝ่าย เมื่ออีกฝ่ายทำอีกฝ่ายก็ไม่ทำหรือไม่ยอมรับ
- 2) ปัญหาวัตถุนิยม หนี้สิน
- 3) ปัญหาผู้นำชุมชนยังมีข้อจำกัดด้านภาวะผู้นำ

4.2.3 ระดับนโยบาย

- 1) ขาดแหล่งสนับสนุนด้านงบประมาณ ในองค์กรท้องถิ่น
- 2) “วัฒนธรรม” เป็นเรื่องของนามธรรมที่ผู้บริหารระดับสูงบางท่านมองผ่านเลยไป เพราะถือว่าเป็นวัฒนธรรมก็คือวัฒนธรรมที่ต้องคงอยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ขาดการหนุนเสริมให้มีการ

รณรงค์ฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง แต่ความเป็นจริงแล้ววัฒนธรรมจะสัมผัสจับต้องได้ก็ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเป็นส่วนสำคัญ

3) การอนุรักษ์วัฒนธรรมไม่ได้หมายถึงการแช่แข็งให้คงรูปอยู่อย่างเก่าก่อนไปตราบนิจนิรันดร์ หากแต่ควรจะต้องมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนวิธีการหรือขั้นตอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยปัจจุบันคือการอนุรักษ์อย่างเป็นระบบเช่น การรักษาให้คงอยู่ การทำนุบำรุง ซ่อมแซมให้ดีขึ้น การพัฒนาประยุกต์ให้คงอยู่อย่างทันสมัยและการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และต้องยังคงรักษาไว้ซึ่งแนวคิดดั้งเดิมที่เป็นแก่นแท้ของวัตถุประสงคืของวัฒนธรรมนั้นๆ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นนักอนุรักษ์และพัฒนาอย่างแท้จริง

4.3 ข้อเสนอแนะ

4.3.1 ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย

- 1) ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการกับการเริ่มดำเนินการจริงไม่สัมพันธ์กัน
- 2) ปัญหาเศรษฐกิจซึ่งได้รับผลกระทบจากค่าครองชีพยุคปัจจุบัน
- 3) การงานระบบกระบวนการใหม่ ที่แตกต่างจากวิธีดั้งเดิมที่เคยดำเนินอยู่ในชีวิตประจำวันคือเกษตรกรรม
- 4) ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในวัตถุประสงค์ของการจัดทำโครงการวิจัยของกลุ่มคนที่ต่อต้านหรือไม่เห็นความสำคัญ
- 5) การจัดการเรียนการสอนเด็กกลุ่มที่มีความยากลำบากในการเรียนรู้ไม่สามารถสอนได้ตามแผนได้ทุกประเด็นหรือทักษะ
- 6) ไม่สามารถสอนให้จบตามเวลาที่กำหนดหรือบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนได้ครบทุกข้อ
- 7) การจัดกระบวนการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ วัย และความสนใจของผู้เรียน
- 8) การร่วมงานกับสหวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีระบบงานและการดำเนินงานที่แตกต่างกันในหลาย ๆ ด้านเช่น เวลาการปฏิบัติงาน ภาระงานหลัก งานที่เพิ่มจากงานประจำ เป็นต้น
- 9) เรื่องระยะทางไกล จากบ้าน – โรงเรียน จากโรงเรียน – โรงพยาบาล หรือจากโรงพยาบาล – ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ และศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นต้น
- 10) กฎระเบียบของการใช้งบประมาณในการวิจัย ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน
- 11) มีการประชุมไม่ต่อเนื่อง ห่างเกินไปด้วยภารกิจที่มีเวลาไม่ตรงกัน
- 12) สหวิชาชีพที่เชิญเป็นภาคีเครือข่ายมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและภาระหน้าที่หลัก เช่น ทีมแพทย์ที่ต้องดูแลคนไข้เป็นจำนวนมาก

13) ความต่อเนื่องของโครงการ งบประมาณ

4.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับเป็นบทเรียนให้กับพื้นที่อื่น ๆ

การจัดทำโครงการวิจัยท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นที่ก็จะพบปัญหาหรือข้อจำกัดแตกต่างกันไป ซึ่งปัญหาของพื้นที่หนึ่งอาจไม่ใช่ปัญหาของอีกที่และที่ไม่ใช่ประเด็นสำคัญของท้องถิ่นหนึ่งแต่อาจกลับเป็นประเด็นร้อนที่ทำให้การดำเนินงานในอีกท้องถิ่นหนึ่งสะดุดหรือหยุดชะงักลงกลางคันก็เคยเกิดขึ้นแล้ว ดังนั้น ณ จุดนี้จึงขอเสนอแนะประเด็นที่เกี่ยวข้องในระหว่างการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางหรือเป็นข้อสังเกตให้กับพื้นที่อื่น ๆ ดังนี้

- 1) ความไม่สัมพันธ์กันระหว่างระยะเวลาการเริ่มดำเนินโครงการตามแผนกับการอนุมัติงบประมาณจากหน่วยงานผู้สนับสนุน
- 2) กิจกรรมในแผนการดำเนินงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับองค์กรอื่น ๆ วิชาชีพอื่นที่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา, ระยะทาง, หรืออื่น ๆ ควรมีการเผื่อเวลาไว้ด้วยในการกำหนดปฏิทินแผนงาน
- 3) การเปิดเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนการดำเนินโครงการวิจัยเพียง 1 ครั้งไม่พอ รวมถึงการเลือกเชิญเฉพาะบุคคลสำคัญเข้าร่วมงาน ส่วนคนในชุมชนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมหรือบางคนมีโอกาสดแต่ไม่ไปด้วยเหตุผลทัศนคติส่วนตัวที่เป็นลบ แต่เมื่อโครงการเริ่มดำเนินการพวกคนกลุ่มน้อยนี้ที่ไม่ไปร่วมงานนี้แหละเป็นตัวจุดชนวนความปั่นป่วนในชุมชนกลุ่มนี้จะมีทัศนคติกับทีมวิจัยเป็นเชิงลบ คิดข้าง ๆ คู ๆ คิดเองเออเองทุกอย่าง แล้วก็พูดไปต่าง ๆ นานา ในชุมชนทำให้เกิดคลื่นกระแสความปั่นป่วนพลังความคิดสร้างสรรค์ พลังความทุ่มเทเสียสละของทีมวิจัยหรือผู้ที่เข้าร่วม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเป็นอย่างยิ่ง
- 4) ในความหลากหลายของภาษา-วัฒนธรรมในชุมชนมีความแตกต่างของคนในชุมชนมากมายทั้งแนวความคิด ทัศนคติซึ่งมีทั้งเชิงลบและบวก การทำงานเป็นทีมจึงมีความจำเป็นมากที่หัวหน้าทีมจะต้องสร้างขวัญกำลังใจ ปลุกพลังความเสียสละ ความอดทนมุ่งมั่น ความรักความสามัคคี มีใจเป็นหนึ่งเดียวให้เกิดขึ้นในทีมให้ได้ เพื่อที่จะนำพาทีมงานก้าวข้ามผ่านวิกฤติอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างทางการทำงานไปได้
- 5) การสร้างทีมให้มีความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ มีความมุ่งมั่นในการที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีความจำเป็นมากในการทำงานวิจัยกับชุมชน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการใช้แบบทดสอบความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- กิงสร เกาะประเสริฐ. (2553). เอกสารประกอบการอบรม Response To Intervention. สถาบันราชานุกูล
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- ฐาปนา นาคประสิทธิ์ศักดิ์. (2553). ทฤษฎีการสอนแบบพหุปัญญา. แหล่งข้อมูล [ออนไลน์] http://www.sobkroo.com/detail_room_main3.php?nid=2430.
- ชนิตา อภิชาติบุตร. (2554). การประเมินการตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ดุสิตา ทินมาลา. (2554). ชุดฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจและคณะ. (2549). แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI. กรุงเทพฯ.
- ทีศนา เขมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2537). เด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- , (2553). เอกสารประกอบการอบรม Response to Intervention : RTI คืออะไร. เอกสารอัดสำเนา.
- ศรียา นิยมธรรม. (2549). ปัญหาย่อยยากทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : แวนแก้ว.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2552). โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยโดยนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้.
- , (2552). โครงการวิจัยปฏิบัติการเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อ : กรณีการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา (ภาษาไทย – ภาษามลายูถิ่น) ในโรงเรียนเขตพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้”. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- , (2553). โครงการวิจัยปฏิบัติการเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทยเป็นสื่อ : กรณีการจัดการศึกษาแบบทวิภาษา (ภาษาไทย – ภาษามลายูถิ่น) ในโรงเรียนเขตพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้”. ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). สอนอย่างไรพัฒนาเด็ก LD ให้เรียนรู้ได้. กรุงเทพฯ .
- , (2552). แนวทางการนำภาษาท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ .
- , (2551). กลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

- , (2549). แนวทางการประเมินตามสภาพจริง. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- , (2546). สองทศวรรษของการพัฒนาการศึกษาพิเศษ : ประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบันสู่การพัฒนาในอนาคต (พ.ศ. 2529-2555). กรุงเทพฯ ฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว.
- , (2549). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับ การแก้ปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้. กรุงเทพฯ ฯ : สกสศ.ลาดพร้าว
- , (2546). เทคนิคการสอนแบบรับภาษาร่วมกับจริยธรรม. กรุงเทพฯ ฯ : ศุภสมาคมลาดพร้าว
- , (2543). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม. กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา.
- , (2543). การศึกษาพิเศษ : องค์ความรู้และกระบวนการทัศน์. กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา.
- , (2545). การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา
- สำลี รักสุทธี. (2553). สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออกเขียนได้. กรุงเทพฯ ฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- , (2553). ฝึกอย่างไรให้เด็กอ่านออกเขียนได้. กรุงเทพฯ ฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- อโณชา. (ม.ป.ป.). เชาว์ปัญญาและความถนัด. แหล่งข้อมูล [ออนไลน์]
<http://www.mahaanocha.multiply.multiplycontent.com>.

- Jim Wright. (2006.January). Getting Started With "Response to Intervention" : A Guide for Schools. [online]. www.Interventioncentral.org
- J. Knutson (2008), Simeonsson,(1994); Capien & Grunebaum,(1976) .RTI/Prevention Model Response to Intervention and Identification.(July 2007). OSEP Leadership Conf.

ภาคผนวก

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานวิจัย

1.1 นักวิจัยและทีมวิจัย

1) นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการวิจัย ปัจจุบันตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ/สาขาการศึกษาพิเศษโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ กำลังศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เป็นผู้ผลงานโดดเด่นได้รับรางวัล "ยอดเยี่ยมผู้มีอุดมการณ์" ตามโครงการตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์ และจิตวิญญาณครู จากกระทรวงศึกษาธิการปี 2554

2) นายพนม จิตรจำนง รองหัวหน้าโครงการ / ครูภูมิปัญญา อยู่ที่ 384 หมู่ 1 ต.บ้านไร่ อ. เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ประกอบอาชีพกสิกรรม เป็นทีมวิจัยที่มีความมุ่งมั่นในการจะฟื้นฟูอนุรักษ์ภาษาญ้อกร อย่างเต็มกำลังกาย กำลังสติปัญญาและความสามารถไม่เคยแสดงความอิดออดในการเข้าร่วมประชุมหรือกิจกรรมของโครงการโดยเฉพาะการสอนที่สนุกสนาน

3) นายสมจิตร์ ไชยขุนทด งานการเงินบัญชี / ครูภูมิปัญญา อยู่ที่ 83 หมู่ 4 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ประกอบอาชีพกสิกรรม จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปี 2553 เป็นผู้มีความสามารถหลากหลายด้าน เช่น ด้านการเขียนภาษาญ้อกร ด้านการออกเสียงและการสอนนักเรียนชาติพันธุ์ญ้อกรในระบบโรงเรียน มีความคิดสร้างสรรค์บรรเจิด แต่ยังขาดโอกาสและเวทีในการแสดงออก

4) นางสาวจิรัฐติกาล ดั่งพวง เลขานุการ / ทีมวิจัย อยู่ที่ 83 หมู่ 4 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ. ชัยภูมิ ประกอบอาชีพครูพี่เลี้ยงเด็กพิเศษ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต. บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ. ชัยภูมิ เป็นหญิงเหล็กประจำทีมที่ไม่เคยย่อท้อหรือเกรงกลัวต่ออุปสรรคใด ๆ ในการทำงานแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความตั้งใจในการสอนนักเรียนการใส่ใจศึกษาจดจำข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล

5) นางหลอด มีเพียร ทีมวิจัย / ครูภูมิปัญญา อยู่ที่ 157 หมู่ 6 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ. ชัยภูมิ ประกอบอาชีพกสิกรรม เป็นสมาชิกทีมวิจัยที่ให้ความร่วมมือกับทีมวิจัยอย่างสม่ำเสมอ มองโลกในแง่ดี อารมณ์แจ่มใสชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

6) นางบัวภา ยืนจตุรัส ทีมวิจัย อยู่ที่หมู่ 6 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ประกอบอาชีพ กสิกรรม เป็นทีมวิจัยที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาษาญ้อกรให้มีความร่วมมือกับทีมอย่างสม่ำเสมอ อารมณ์ร่าเริงชอบความบันเทิงสนุกสนาน ช่วยเหลืองานชุมชนดีเยี่ยม

7) นายบัวขาว ยืนจตุรัส ทีมวิจัย ตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่(บ้านวังอ้ายคง) อยู่ที่บ้านวังอ้ายคง หมู่ 16 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ เป็นทีมวิจัยที่มีความกระตือรือร้นในการจะฟื้นฟูอนุรักษ์ภาษาศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกรให้ยังยืนตลอดไป ให้ความร่วมมือกับทีมวิจัยดีมากและช่วยงานชุมชนในบทบาทสมาชิก อบต. อย่างน่าชื่นชม

8) นายเยี่ยม เ็นจตุรัส ทิมวิชัย อยู่ที่บ้านเทพอวยชัย หมู่ 16 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ประกอบอาชีพกสิกรรม เป็นทีมวิชัยอารมณ์ดีมีความเชื่อมั่นในทีม ร่วมกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นได้ดี

9) นางเตียง แจ้งสูงเนิน ทิมวิชัย อยู่หมู่ 6 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ. ชัยภูมิ ประกอบอาชีพกสิกรรม เป็นทีมวิชัยที่สุขุมอารมณ์ดี ให้ความร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของโครงการดีมาก เช่น สนับสนุนให้บุตรสาวทั้ง 2 คน เป็นตัวแทนชาวชัยภูมิในการออกไปเผยแพร่วิถีการเล่น การแสดงต่าง ๆ ของชาวชัยภูมิตลอดมาถือเป็นคุณแม่รุ่นใหม่อีกคนที่ปลูกฝังไม่ให้ลูก ๆ ลืมความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง นำชื่นชมเป็นตัวอย่างที่ดีคนหนึ่งของชุมชน

10) นายประชน สวัสดิ์รักษา ทิมวิชัย อยู่ที่บ้านเทพอวยชัย หมู่ 16 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านเทพอวยชัย ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ เป็นทีมวิชัยที่มีความคล่องแคล่วในการประสานงานจัดการด้านอำนวยความสะดวกให้ทีมอย่างดียเยี่ยม อารมณ์ดีเป็นกันเอง ปกครองชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11) นายประวิทย์ หมั่นงาน ที่ปรึกษาโครงการด้านอำนวยการ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ เป็นผู้บริหารที่ตั้งใจทำงานเต็ม 100% ไม่เคยเบียดเบียนเวลาราชการ มาปฏิบัติงานแต่เช้า – กลั้บค่ำ ดูแลผู้ได้บังคับบัญชาและนักเรียนอย่างเสมอต้นเสมอปลายมีความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นเลิศ ด้านการอำนวยความสะดวกให้กับทีมวิชัยทุกคนเกิน 100% ส่งเสริมสนับสนุนและพยายามมาเรียนรู้งานวิชัยกับทีมอย่างสม่ำเสมอ นับว่าเป็นที่ปรึกษาด้านการอำนวยการที่ส่งผลให้ทีมวิชัยทำงานอย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จอย่างน่าชื่นชม

12) นายสายัณ โยริยะ ที่ปรึกษาด้านหลักสูตรและการสอน ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ต.หนองสรวง อ. เมือง จ.ชัยภูมิ เป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาต่าง ๆ อย่างโดดเด่นให้ความสำคัญ ให้คำปรึกษาเสนอแนะกับทีมวิชัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนงานสำเร็จบรรลุลงด้วยความสมบูรณ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ราษฎร์ 21 อ. แม่สาย จ. แม่ฮ่องสอน

13) นายแสงเพชร เจริญราษฎร์ ที่ปรึกษาโครงการด้านการศึกษาพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา อ.เมือง จ.นครราชสีมา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษที่มีความเมตตาต่อทีมวิชัยและให้ความสำคัญต่อภาระงานตามแผนการดำเนินการของโครงการวิชัยเป็นอย่างยิ่ง โดยจะให้ความอนุเคราะห์สละเวลาให้กับทีมวิชัยทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็น การเป็นวิทยากรให้ความรู้ จัดอบรมให้ทีมวิชัยทุกคน การร่วมประชุมทำกิจกรรมตามแผนโครงการ การร่วมเดินทางไปสัมมนานำเสนอความก้าวหน้างานของโครงการวิชัย ในต่างจังหวัด การนำเสนออธิบายถึงหลักการแนวคิด / ทฤษฎีที่ใหม่ในวงการศึกษาไทยให้ที่ประชุมทราบ เป็นต้น

การที่มีที่ปรึกษาทั้ง 3 ด้านที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้งานวิชัยของทีมสำเร็จอย่างสมบูรณ์และมีคุณค่าในวงการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

1.2 กลุ่มคนที่ร่วมดำเนินการ

1) คณะครูในโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ จำนวน 14 คน ทุกคนให้ความหวังและเชื่อมั่นว่างานวิจัยจะต้องสำเร็จและสามารถขยายผลนำมาใช้ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนและที่อื่น ๆ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกันได้ ดังนั้นทุกคนจึงยินดีให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการร่วมสังเกตผู้เรียน การส่งตัวผู้เรียน การรับผู้เรียนกลับสู่หลังเรียนปกติ การบอกข้อมูลผู้เรียนให้ทีมวิจัย การรายงานถึงผู้ปกครองและการเข้าร่วมประชุมทำกิจกรรมของโครงการในโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้คณะครูในโรงเรียนยังร่วมกันเป็นเจ้าของบ้านที่ดีในการช่วยกันต้อนรับคณะนักศึกษาจากองค์กร หน่วยงาน สถาบันการศึกษาจากจังหวัดต่าง ๆ ที่เดินทางเข้ามาศึกษาดูงานการวิจัยและงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ที่เป็นประชาชนในชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน แต่มีจุดประสงค์ของการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ในทิศทางเดียวกันคือ มุ่งพัฒนาบ้าน วัด และโรงเรียน ทั้งที่มามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการร่วมกับโรงเรียนและชุมชน สนับสนุนและติดตามผลการทำงานของทีมวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการให้กำลังใจอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะการเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์งาน / กิจกรรมต่าง ๆ ของทีมวิจัยและของโรงเรียนให้ชุมชนและบุคคลภายนอกในระดับต่าง ๆ ให้รับทราบความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างยอดเยี่ยม

3) ผู้ปกครองนักเรียน ทั้งนักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เต็มใจในการเข้าร่วมประชุมเวทีสร้างความเข้าใจร่วมกันในการทำวิจัยและการประชุมเสนอผลการดำเนินการทุกระยะ โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 17 คน จะเข้ามามีส่วนร่วมกับทีมวิจัยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นโครงการทุกระยะ กระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทุกคนเต็มใจเข้าร่วมทุกกิจกรรมไม่เคยขาดรวมถึงอำนวยความสะดวกในการส่งเด็กที่เป็นบุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมกับทีมวิจัยอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่นั้นจนจบด้วยความตระหนักที่ว่า **“ปัญหาในชุมชน ทุกคนในชุมชนก็ต้องมีบทบาทมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา นั้น ๆ ร่วมกัน”** ถือเป็นชุมชนหนึ่งที่นำร่องในด้าน การให้ความร่วมมือกับสังคมรอบตัว

4) หลวงพ่อเจ้าอาวาส และพระภิกษุสงฆ์ที่วัดศิริคงเจริญ หมู่ 6 ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ท่านเมตตาให้ความสนใจในงานโครงการวิจัยเป็นอย่างยิ่งด้วยการสอบถามข่าวคราวความก้าวหน้าอยู่เป็นนิจ อีกทั้งอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ของวัดเป็นที่ร่วมจัดกิจกรรมเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของโครงการอย่างดียิ่ง บ่อยครั้งที่ท่านเดินเข้าไปดูการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของทีมวิจัยที่โรงเรียนก็ถือเป็นนิมิตหมายอันดีงาม และเป็นสิริมงคลของทีมวิจัยอย่างสูงสุด

5) คณะผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูทุกคนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนทุ่งกระเจียว ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ทั้ง 11 โรงเรียนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการขยายผลการวิจัย (การนำระบบตัวเขียนเข้าสู่ระบบโรงเรียน) และการเป็นกำลังใจชื่นชมโครงการวิจัยอย่างจริงใจ

6) นักเรียนทั่วไป และนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในโรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ ทุกคนปฏิบัติตัวเป็นธรรมชาติให้ความร่วมมือในแต่ละกิจกรรมอย่างยอดเยี่ยม สำหรับ

เด็กทั่วไปก็ไม่ล้อเลียนเด็กกลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยุ่งยากทางการเรียนรู้ แต่กลับให้ความสนใจห่วงใย ชักถามเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกครั้งที่เข้าร่วมทำกิจกรรมและหลังกิจกรรมเสมอ บางครั้งเด็กทั่วไปเหล่านี้ก็เข้ามานั่งเรียนกับเด็กกลุ่มเป้าหมายและอาสาเป็นผู้ช่วยครูในการช่วยดูแลเพื่อนอย่างใกล้ชิดขณะเรียน ภาพนักเรียนเพื่อนช่วยเพื่อนกอดคอกันสอนเพื่อนอ่านหนังสือเป็นภาพที่น่ารักมาก

ส่วนเด็กกลุ่มเป้าหมายทั้ง 17 คนก็ได้แสดงความท้อถอยในการร่วมกิจกรรมตลอดโครงการ แม้ว่าทุกวันพุธของทุกสัปดาห์ตลอดภาคเรียนเขาจะต้องเดินทางไปพบทีมแพทย์และทีมนักการศึกษาพิเศษ ที่โรงพยาบาลชัยภูมิระยะทางไป – กลับ ประมาณ 260 กิโลเมตรเศษ เขาก็มีได้อีต้อดทั้ง ๆ ที่ทุกครั้งเด็ก ๆ จะมีปัญหาการเมารถก็ตาม เด็ก ๆ เชื่อฟังครูและทีมวิจัยไม่รู้สึกรู้ว่าการมีปัญหาคความยุ่งยากทางการเรียนของตนเองจะเป็นปมด้อยแต่อย่างใด เขามีความเชื่อเสมอว่า “วันหนึ่งเขาจะสามารถเรียนได้พร้อมกับเพื่อน ๆ” น่าชื่นชมและนับถือในความพยายามอย่างยิ่ง

1.3 คณะวิทยากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการเสริมความรู้ประสบการณ์

1) ศ.ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ประธานศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ท่านเป็นผู้จัดประกายและส่งเสริมงานด้านการทำโครงการวิจัยทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการงานโครงการวิจัย และทีมงานตลอดจนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์อย่าง และเสียสละเวลาทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่างให้การถ่ายทอดศาสตร์ต่าง ๆ สู่ทีมวิจัยอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย และยังคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวให้กับทีมวิจัยทุกทีมอย่างไม่ทอดย

2) ดร.มยุรี ถาวรพัฒน์ จากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ท่านเป็นผู้เสนอแนะเทคนิคกระบวนการต่าง ๆ ในการทำงานวิจัยตั้งแต่การเขียนโครงการจนถึงการผลิตสื่อ ฯลฯ เป็นอาจารย์ให้ความรู้และทักษะด้านกลวิธีการสอนให้แก่ทีมวิจัยได้อย่างสนุกสนาน และเป็นผู้ให้กำลังใจแก่ทีมวิจัยให้ยืนหยัดอุปสรรคได้เสมอ

3) ดร.ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร จากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ท่านเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ด้านการจัดทำแบบเรียนถ่ายโอนภาษาท้องถิ่นสู่ฮุก และให้คำปรึกษาแนะนำจนแบบเรียนแล้วเสร็จ เป็นทีมพี่เลี้ยงติดตามนิเทศงานวิจัยในพื้นที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงอย่างสม่ำเสมอ และเป็นหัวหน้าทีมจากมหิดลในการประชุมนำเสนอความก้าวหน้าของโครงการวิจัย ฯ ทีมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยท่านให้ชักถามในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนและชี้แนะประเด็นต่าง ๆ ที่ยังไม่สมบูรณ์ให้เป็นการเติมเต็มงานให้สมบูรณ์มากขึ้น

4) ผศ.ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร อาจารย์พิเศษสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และอาจารย์พิเศษสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ท่านเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชา วิธีวิทยาการวิจัยทางการ

ศึกษาให้แก่ข้าพเจ้า นางศิริพร หมั่นงาน หัวหน้าโครงการวิจัย ฯ ได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในโครงการวิจัยอยู่ขณะนี้ นอกจากนี้ยังเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง "เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา", "แนวทางการทำวิจัยทางการศึกษาพิเศษ" ให้แก่บุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศรวมถึงข้าพเจ้า นางศิริพร หมั่นงาน และทีมวิจัยในโครงการนี้ด้วย และท่านกรุณาสละเวลาตรวจทานต้นฉบับการเขียนรายงาน

5) อาจารย์แสงเพชร เจริญราษฎร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ว่าที่ ดร.สาขาการศึกษาพิเศษจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ท่านเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัย ฯ ที่ทุ่มเทเสียสละเวลาให้กับทีมวิจัยทุกคนทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ให้คำปรึกษาชี้แนะ และจัดหาเอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี RTI ให้กับทีมวิจัยโดยการแปลตำราภาษาอังกฤษให้กับทีมวิจัยได้นำมาศึกษาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

6) ดร.ชนิตา อภิชาติบุตร คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ท่านเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับทฤษฎี RTI เมื่อวันที่ 20 เม.ย. 2554 แม้ว่าโครงการวิจัยจะสิ้นสุดไปแล้วก็ตาม แต่ความรู้ที่ท่านเติมเต็มให้อีกเกี่ยวกับ RTI ฉบับภาษาไทยก็ช่วยย่นระยะเวลาความสำเร็จของทีมวิจัยให้แน่นด้วยคุณภาพมากขึ้น

7) นายจรินทร์ จักกะพาก ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงานวิจัยชุมชนท้องถิ่นนุญทุกร จัดพิธีมอบโล่รางวัลให้กับหัวหน้าโครงการวิจัย ฯ นางศิริพร หมั่นงาน ณ ห้องประชุมใหญ่ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ วันที่ 31 ม.ค. 2554

8) พล.ตรีอำนาจ การงาน รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดชัยภูมิ (ฝ่ายทหาร) ได้กล่าวชื่นชมและเขียนคำนิยมถึงการทุ่มเทเสียสละเวลาของ นางศิริพร หมั่นงานและทีมวิจัยในการพัฒนาชุมชน สังคม โดยการอนุรักษ์จารีตประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นนุญทุกรอย่างจริงจังนั้นเป็นการหนุนเสริมความมั่นคง เข้มแข็งของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้รวมถึงการให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนโครงการต่างให้แก่โรงเรียนและชุมชนด้วย

9) นางกมลพร คำนึ่ง ประธานสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิและทีมงานให้ความสำคัญเชิญ นางศิริพร หมั่นงาน ทีมวิจัยและเด็ก ๆ ขาวนุญทุกรเป็นทูตวัฒนธรรมจังหวัดประชาสัมพันธ์เผยแพร่วิถีการแสดงและผลงานวิจัยของทีมวิจัย ผ่านสื่อโทรทัศน์ทุกช่อง รวมสื่อสิ่งพิมพ์หลายแขนงตั้งแต่ปี 2553-2553

10) นายวิรัตน์ วิโรจน์อุปถัมภ์ วัฒนธรรมจังหวัดชัยภูมิ เข้าร่วมสนับสนุนงานโครงการวิจัย ฯ ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เชิญเข้าร่วมแสดงเผยแพร่ในงานของจังหวัด การร่วมบันทึกรายการโทรทัศน์ของไทยพีบีเอสที่ ร.ร.บ้านวังอ้ายคง เป็นต้น

11) นายประสงค์ พรโสภณ ผู้อำนวยการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ให้การสนับสนุนตั้งแต่เริ่มโครงการและงานกิจกรรมของโรงเรียนบ้านวังอ้ายคงตลอดมา ท่านกรุณา กล่าวชื่นชมยกให้ นางศิริพร หมั่นงาน เป็นครูต้นแบบที่เหมาะสมแก่การยกย่องและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูในงานวันครู 16 ม.ค. 2554 และในที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการจังหวัดชัยภูมิ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ วันที่ 31 ม.ค. 2554 (วันรับโล่รางวัล) นอกจากนี้ท่านกรุณาขึ้นป้ายไวเนลแสดงผลงานและแสดงความยินดีให้ นางศิริพร หมั่นงาน เพื่อประชาสัมพันธ์และเป็นแบบอย่างให้แก่ครูและ

ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ในโอกาสที่ได้รับรางวัล “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์ จากกระทรวงศึกษาธิการ” โดยได้ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ไว้ที่สี่แยกทางเข้าสู่เมืองชัยภูมิ และหน้าสำนักงานเขตเป็นต้น

12) นายภฤตวัฒน์ คุณสุวรรณ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 เป็นประธานร่วมต้อนรับคณะสื่อโทรทัศน์ และคณะศึกษาดูงานโครงการวิจัยต่าง ๆ ที่โรงเรียนบ้านวังอ้ายคงทุกครั้ง

13) นายสาโรจน์ คำพิทักษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 เป็นประธานต้อนรับคณะกรรมการประเมินรางวัล “ยอดครูผู้มีอุดมการณ์” จากสพฐ. โดยกล่าวถึงประวัติการทำงาน ผลงานและคุณลักษณะที่ทุ่มเทเสียสละให้กับงานของนางศิริพร หมั่นงาน โดยละเอียด

14) นายชาติรี ทวีนาท ประชาสัมพันธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ให้เกียรติศึกษาผลงานการวิจัยของโครงการและนำประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์มากมายอย่างต่อเนื่อง

15) นายสายทอง แดงทิพย์ ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษและงานการสอนภาคท้องถิ่น ได้ใส่ใจให้ความสำคัญเข้าร่วมโครงการทุกกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่หรือต่างจังหวัด

16) นายสุธีร์ ทองแย้ม อดีตนายอำเภอเทพสถิต นายอภิเชษฐ์ ปั่นทอง อดีตนายอำเภอเทพสถิต และนายมารุต ใจกรุณา นายอำเภอเทพสถิตคนปัจจุบัน ทุกท่านให้ความสำคัญต่องานวิจัยของโครงการโดยรับเชิญเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการไม่เคยขาด เช่น ประธานเปิดประชุมเวทีสร้างความเข้าใจในการดำเนินโครงการ การนำผลงานการวิจัยและวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นเข้าสู่การเปิดตัวต้อนรับคณะสื่อและนักท่องเที่ยวในเทศกาล “ดอกกระเจียวงาม” ทุกปี

17) นายประเสริฐ สุนทรธร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านไร่ ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ภาษาวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกูร โดยเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการตลอดจนการสนับสนุนกิจกรรมของโครงการตลอดมา

18) แพทย์หญิงเรืองศรี ชัยวิรัตน์ กุมารแพทย์โรงพยาบาลชัยภูมิ หัวหน้าทีมแพทย์ซึ่งเล็งเห็นความสำคัญของงานโครงการวิจัย ฯ น้อย่างมาก ท่านปลีกเวลาจากการดูแลคนไข้จำนวนมากเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับทีมวิจัยไม่เคยขาด และเป็นผู้จัดการวางแผนการกำหนดเวลาให้กับกิจกรรมวิจัยบริหารจัดการทีมหมอเฉพาะทางด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนช่วยงานโครงการวิจัยนี้อย่างเต็มกำลังเต็มเวลารวมถึงร่วมประชุมวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ระหว่างทำงาน ชี้แนะเสนอแนวทางในการดำเนินการในกิจกรรมด้านทีมแพทย์อย่างดียิ่ง

19) นางประภารัตน์ หมอกกลุ่มงานด้านพัฒนาการเด็กโรงพยาบาลชัยภูมิ รับผิดชอบการนัดหมายจัดเวลาการเข้าพบ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่โรงพยาบาล และคุณหมอเองก็เป็นผู้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กกลุ่มเป้าหมายและทีมวิจัยตลอดโครงการ

20) นางสาวสุภารัตน์ โรงพยาบาลชัยภูมิ ผู้ร่วมกิจกรรมโครงการวิจัยฯ โดยเป็นผู้ตรวจประเมินพัฒนาการนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียดทุกคน

21) นางประภาพร ชาวฤทธิ์ แพทย์นักจิตวิทยา โรงพยาบาลชัยภูมิ ผู้ประเมิน IQ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

22) นายศิลปชัย เหลลาภา แพทย์นักจิตวิทยา โรงพยาบาลชัยภูมิ ผู้รับผิดชอบด้านการประเมิน IQ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

23) นางสาวพัชรา เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนห้องพัฒนาการเด็ก ผู้อำนวยการความสะอาดในด้านเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลการวิจัย การติดต่อกับโรงพยาบาลในการเข้ารับการตรวจชั้นตอนต่าง ๆ จนจบโครงการ

24) นายธนบูรณ์ชัย ทองดินนอก หัวหน้าฝ่ายวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ เครือข่ายเข้าร่วมโครงการวิจัย รับผิดชอบการติดตามผลการประเมินของเด็กกลุ่มเป้าหมายด้านการเรียนรู้

25) นางลออ ทองดินนอก ฝ่ายวิชาการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ภาควิชาเครือข่ายโครงการวิจัย ฯ ดูแลด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาการให้กับเด็กกลุ่มเป้าหมายตลอดโครงการ

26) นางสาวจันทร์เพ็ญ แก้วเหล่ายุ้ง ทีมงานด้านการประเมินและวัดผลศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ภาควิชาเครือข่ายโครงการวิจัย ฯ ดูแลด้านการประเมินความสามารถด้านวิชาการแก่เด็กกลุ่มเป้าหมาย

27) ครูสอนเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังโรงพยาบาลชัยภูมิสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ภาควิชาเครือข่ายโครงการวิจัย ฯ รับผิดชอบด้านการจัดกิจกรรมกระตุ้นสมองด้านการคิดวิเคราะห์ให้เด็กกลุ่มเป้าหมาย

28) ครูสอนเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังโรงพยาบาลชัยภูมิสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ภาควิชาเครือข่ายโครงการวิจัย ฯ รับผิดชอบด้านการพัฒนาทักษะภาษาไทย ให้เด็กกลุ่มเป้าหมาย

29) นางสาวชวัลนุช ครูสอนเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังโรงพยาบาลชัยภูมิสังกัดศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ภาควิชาเครือข่ายโครงการวิจัย ฯ รับผิดชอบด้านการฝ่ายการจัดเก็บข้อมูลและทะเบียนต่าง ๆ ให้ทีมวิจัย

30) นางสาวจินตนา ชาลิ่งวงศ์ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลหนองบัวระเหว ผู้ประสานงานกับทีมแพทย์โรงพยาบาลชัยภูมิ ทำให้ได้ทีมแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางตรงตามเป้าหมายการวิจัย

31) ทีมพี่เลี้ยงจากศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดลทุกคน ที่สนับสนุนแนะนำเพิ่มเติมและติดตามนิเทศก์การทำงานของทีมนักวิจัยตลอดโครงการด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่อย่างดียิ่งทุกขั้นตอน

1.4 ผู้สนับสนุนหรือองค์กรสนับสนุน

- 1) ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมในภาวะวิกฤต สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ประสิทธิ์ประสาทวิชาการด้านการวิจัยและการทำงานกับชุมชนอย่างเป็นระบบให้กับทีมวิจัยตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน
- 2) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) ฝายวิจัยเพื่อท้องถิ่น องค์กรฝายสนับสนุนงบประมาณการวิจัยทุกโครงการ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลให้ทีมวิจัยโครงการต่าง ๆ มีพลังขับเคลื่อนงานในชุมชนได้และประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมายการวิจัยอย่างน่าพอใจอย่างยิ่ง
- 3) สถานีอนามัยวังใหม่ ผู้อำนวยการความสะดวกด้านการประสานกับโรงพยาบาลในการส่งตัวกลุ่มเป้าหมาย
- 4) โรงพยาบาลเทพสถิต ผู้อำนวยการสะดวกทุกขั้นตอนในการส่งตัวกลุ่มเป้าหมายทุกกรณี
- 5) โรงพยาบาลชัยภูมิ เอื้ออำนวยให้ความอนุเคราะห์ทีมแพทย์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาช่วยในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและเต็มประสิทธิภาพ
- 6) ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ทีมนักการศึกษาพิเศษเป็นที่ปรึกษาดำเนินโครงการรวมถึงการเอื้อเฟื้อด้านวิชาการ เอกสารตำรา แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดโครงการ
- 7) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยภูมิ ที่ปรึกษาโครงการด้านหลักสูตรและการสอน และส่งนักการศึกษาพิเศษฝ่ายต่าง ๆ ร่วมทำกิจกรรมของโครงการจนสำเร็จ
- 8) องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมให้นักเรียนชาติพันธุ์ญ้อกรนำวิธีการแสดงการเล่นต่าง ๆ เผยแพร่บนเวทีท้องถิ่นงานประจำปีเจ้าพ่อพญาแลทุกปี
- 9) ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 10 จังหวัดชัยภูมิ สนับสนุนงบประมาณในโครงการ "ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม นำความพอเพียง หลีกเลียงสิ่งเสพติด พิชิตความดี ผ่านวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่นญ้อกร" (มอญโบราณแห่งเทพสถิต) ให้นักเรียนเป็นวิทยากรเผยแพร่กิจกรรมโครงการอย่างกว้างขวางทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดอย่างต่อเนื่อง
- 10) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา โดยอธิการบดีจัดพิธีมอบโล่ "ศิษย์เก่าดีเด่น" ให้นางศิริพร หมั่นงาน ในงานนครศาสตร์ราชภัฏวิชาการ " พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน" ปี 2554 วันที่ 4 ก.พ. 2554
- 11) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบโล่ "หนึ่งในอีสานงานพัฒนาสังคม" ให้นางศิริพร หมั่นงาน ในงานรวมพลคนพัฒนาสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่หอประชุมใหญ่มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 12) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมอบรางวัล "ยอดครูผู้มีอุดมการณ์" ในฐานะครูผู้ทุ่มเท เสียสละเวลาให้กับนักเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยได้มอบรางวัลต่าง ๆ ได้แก่ โล่รางวัล "ยอดครูผู้มีอุดมการณ์" 2554, เสมาทองคำ, เกียรติบัตรเชิดชูเกียรติ และเงินสด 300,000 บาท

13) อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ โดยหัวหน้าอุทยานให้การสนับสนุนงานโครงการวิจัย ฯ โดยการให้ใช้สถานที่ห้องประชุมของอุทยานและอื่น ๆ ในการทำกิจกรรมอย่างสะดวกสบายทุกกิจกรรม

14) สื่อโทรทัศน์ทุกช่อง หนังสือพิมพ์ทุกสำนักพิมพ์ เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ช่วยประชาสัมพันธ์เสนอประวัติการทำงาน ผลงานการวิจัยของโครงการ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง อย่างต่อเนื่อง

15) สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 ให้กำลังใจและหนุนเสริมบุคลากรจากเขตพื้นที่ลงมาช่วยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมโครงการวิจัยด้วยดีตลอดมาทำให้ข้าพเจ้าและทีมวิจัยมีกำลังใจในการทำงานอย่างมีความสุข

2. ภาพกิจกรรม

ภาพการผลิตสื่อการเรียนการสอน (หนังสือเล่มยักษ์)

ภาพการประชุมร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ ทีมแพทย์ กุมารแพทย์ นักจิตวิทยา ฯลฯ

ภาพการทดสอบเด็กนักเรียน เพื่อตรวจวัด IQ โดยทีมแพทย์

ภาพการเรียนการสอนด้วยครูภูมิปัญญา

ภาพการเรียนการสอนในรูปแบบการรวมกลุ่ม

ภาพการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว และการเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน

3. ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียน – อ่าน

3.1 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้
ด้านการเขียน
ฉบับที่ ๑

ชื่อ.....

นามสกุล.....

ชั้น.....

โรงเรียน.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กระทรวงศึกษาธิการ

กรมวิชาการ

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

ฉบับที่ ๑ ความสามารถในการเขียนตัวอักษร

ตอนที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนพยัญชนะตามแบบที่กำหนดให้ด้วยตัวเต็มบรรทัด พยัญชนะละ ๕ ครั้ง
(เวลา ๕ นาที)

จ

ถ

๑

๒

๓

แบบบันทึกผลการสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

เรื่องที่ ๑ ความสามารถในการเขียนตัวอักษร

(แบบทดสอบวินิจฉัยฯ ฉบับที่ ๑)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....อายุ.....ปี เพศ.....
โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ตอนที่ ๑ ตัวอักษรหักหลักหรือกลับด้านจากที่เห็น				ตอนที่ ๒ เขียนไม่เป็นตัวอักษร				ผลการวินิจฉัย	
ข้อความ	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ		ข้อความ	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๑	๒			๑	๒		
จ				คว					
ก				กวน					
ค				วอ					
น				ออย					
ร				นอ					
รวม				รวม					

หมายเหตุ.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วัน/เดือน/ปี.....

แบบทดสอบวัดการรู้ความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน
ตอนที่ ๒ การเขียนบรรยายเรื่องจากภาพ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยายเรื่องราวจากภาพที่กำหนดให้ด้วยตัวเต็มบรรทัด อย่างน้อย ๕ บรรทัด
พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง (๒๐ นาที)

แบบทดสอบคัดกรองความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

ตอนที่ ๑ การเขียนเรื่องจากการฟัง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนฟังเรื่องที่ครูเล่าให้ฟัง (จากคู่มือการใช้แบบทดสอบความบกพร่องหน้า ๙) แล้วเขียน
เป็นเรื่องราวด้วยตัวเต็มบรรทัด อย่างน้อย ๒ บรรทัด (๒๐ นาที)

ผลรวมการประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์

และแนวทางการช่วยเหลือผู้พิการทางสายตา โรงเรียนบ้านวังซ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังซ้ายคง ตำบลวัง อ.พุนพิน จ.สุราษฎร์ธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เขียน พยัญชนะ ที่กำหนด		เขียนคำ ที่กำหนด		เขียน เรื่อง จากภาพ		เขียน เรื่อง จาก การฟัง		ระดับ ความสามารถ		ผลการประเมิน	
		0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													

หมายเหตุ ช่องว่างการเขียนคำอ่านพยัญชนะจากแบบบันทึกคะแนนผู้ทดสอบอาจว่าง ก่อนสรุประดับความสามารถเขียน

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(

)

ตำแหน่ง.....

3.2 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการเขียน ฉบับที่ ๒	
ชื่อ.....	
นามสกุล.....	
ชั้น.....	
โรงเรียน.....	
อำเภอ.....	จังหวัด.....
ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ	กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ	

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน
 ระดับที่ ๒ ความสามารถในการเขียนคำ
 ตอนที่ ๑

กิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง * ตั้งแต่ข้อ ๑ - ๕ ให้นักเรียนเขียนคำที่มีความหมายตรงกับภาพ (เวลา ๕ นาที)

๑.

๒.

๓.

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้ฝึกเขียนเขียนคำและข้อความตามบัตรคำที่ครูกำหนดให้ด้วยตัวเต็มบรรทัด (เวลา ๕ นาที)

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน
ฉบับที่ ๒ ความสามารถในการเขียนคำ
ตอนที่ ๒

๗. คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตามคำบอก (เวลา ๕ นาที)

- ๑) _____

- ๒) _____

- ๓) _____

- ๔) _____

- ๕) _____

แบบบันทึกผลการสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

เรื่องที่ ๒ ความสามารถในการเขียนคำ

(แบบทดสอบวินิจฉัยฯ ฉบับที่ ๒)

ชื่อ _____ นามสกุล _____ ชั้น _____ อายุ _____ ปี เพศ _____
โรงเรียน _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

ตอนที่ ๑ เขียนคำผิดหรืออักษรทดแทน เพิ่มคำ				ตอนที่ ๒ เขียนตัวอักษรในคำลำดับที่ ไม่ตรงตำแหน่ง				ผลการวินิจฉัย	
ข้อความ	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ		ข้อความ	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๑	๐			๑	๐		
ระบุง				ระบุง					
ปลา				ปลา					
บ้าน				บ้าน					
ธงชาติ				ธงชาติ					
เจดีย์				เจดีย์					
กลอง				กลอง					
ตลาด				ตลาด					
ชาถ่าย				ชาถ่าย					
วันศุกร์				วันศุกร์					
แสงแดด				แสงแดด					
ขนม				ขนม					
ดอก				ดอก					
บาท				บาท					
ลอย				ลอย					
เขียน				เขียน					
รวม				รวม					

หมายเหตุ _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
(_____)
ตำแหน่ง _____

ผลรวมการประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่หม่แม่สอนกับกลุ่มศึกษาพิเศษ

และแนวทางการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง อ.บ้านไร่ จ.พิจิตร ๑. ชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๓

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เขียนคำ		เขียนตาม		เขียน		เขียน		ระดับ		ผลการประเมิน	
		จากภาพที่		บัตรคำที่		จากภาพ		ตามคำ		ความยาว		ผ่าน	ไม่ผ่าน
		๐	1	0	1	0	1	0	1	๐	1		
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													

หมายเหตุ ข้อจรรยาบรรณเขียนด้วยปากกาสีน้ำเงินบนแบบบันทึกคะแนนในชุดทดสอบกลาง ก่อนสรุประดับความสามารถเขียน

ลงชื่อ ()
ตำแหน่ง.....

3.3 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3

แบบทดสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้	
ด้านการเขียน	
ฉบับที่ ๓	
ชื่อ.....	
นามสกุล.....	
ชั้น.....	
โรงเรียน.....	
อำเภอ.....	จังหวัด.....

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

แบบทดสอบวัดระดับความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน
ฉบับที่ ๓ ความสามารถในการเขียนบรรยาย
ตอนที่ ๑ การเขียนประโยค

กิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ ๑ - ๓ ให้นักเรียนเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยค แล้วเขียนตัวเต็มบรรทัดลงในช่องว่าง
(เวลา ๑๐ นาที)

๑. โรงเรียน ฉัน ไป ตอนเช้า

๒. ฟุตบอล ฉัน ชอบ เล่น มาก

๓. ฉัน ว่า เก่ง คุณครู ชม

กิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง ตั้งแต่ข้อ ๔ - ๕ ให้นักเรียนเขียนประโยคจากคำที่กำหนดให้ (เวลา ๕ นาที)

๔. แม่

๕. ดอกไม้

แบบทดสอบวินิจฉัยความพร้อมทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

ฉบับที่ ๓ ความสามารถในการเขียนบรรยาย

ตอนที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาภาพเหตุการณ์ทั้ง ๓ ภาพ แล้วเขียนบรรยายเป็นเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ ตั้งแต่ภาพที่ ๑ - ๓ อย่างน้อย ๕ บรรทัด (เวลา ๑๕ นาที)

๑

๒

๓

ตอนที่ ๓ การเขียนแสดงความรู้ลึกและจินตนาการ

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

แบบบันทึกผลทดสอบวัดการอ่านพ้องทางเสียงผู้ดำเนินการเขียน (รายบุคคล)

ชื่อ.....นามสกุล.....ที่..... หมู่..... ต...... อ...... จ......

คำชี้แจง ๑. ให้สำรวจและตรวจสอบค่าของข้อบกพร่องที่นักเรียนได้เลือกโดยใช้แบบทดสอบที่แนบมาพร้อมความถี่ของการเรียนรู้นี้ด้านการเขียนหน้า ๕ - ๑๒ ตอน แล้วบันทึกลักษณะความบกพร่องทั้งหมดลงในช่อง “ลักษณะที่พบ”

๓. ผู้ประเมินพิจารณาให้คะแนน ✓
 ๐ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๑ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๒ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๓ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๔ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๕ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๖ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๗ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๘ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๙ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย
 ๑๐ ไม่ผ่านเรื่องและท่าเครื่องทนาย

๓. ผู้ประเมินผลผลการคัดกรอง โสภณวีระนิกุล ✓ (โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดกรองความเสี่ยงทางพฤติกรรม) (โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดกรองความเสี่ยงทางพฤติกรรม)

๔ ผู้ประเมินบันทึกเวลาและพฤติกรรมการของนักเรียนเป็นรายบุคคลลงในช่อง “หมายเหตุ”

[illegible]

จงยี่ห้อ _____
(_____)
ตำแหน่ง _____
รับ/เตือน/ปี _____

แบบบันทึกผลการสอบวินิจฉัยความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน

เรื่องที่ ๓ ความสามารถในการเขียนบรรยาย

(แบบทดสอบวินิจฉัยฯ ฉบับที่ ๓)

ชื่อ _____ นามสกุล _____ ชั้น _____ อายุ _____ ปี เพศ _____

โรงเรียน _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

ข้อคำถาม	คะแนน ที่ได้	ระดับ คุณภาพ		ลักษณะความบกพร่อง	ผลการวินิจฉัย	
		๑	๒		บกพร่อง	ไม่บกพร่อง
ตอนที่ ๑						
เรียงคำให้เป็นประโยค						
ประโยคที่ ๑						
ประโยคที่ ๒						
ประโยคที่ ๓						
เขียนประโยคจากคำ						
ข้อที่ ๔						
ข้อที่ ๕						
ตอนที่ ๒						
การเขียนบรรยายภาพ						
ตอนที่ ๓						
การเขียนบรรยายความรู้สึก และจินตนาการ						
รวม						

หมายเหตุ _____

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(_____)

ตำแหน่ง _____

วัน/เดือน/ปี _____

ผอรวมการประเมินความตามารดด้านการเขียนหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3
โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มศึกษาพิเศษ"
และแนวทางการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง"
โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.พยุหะคีรี จ.ชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	เขียน วงกลมให้ เป็น ประโต		เขียน ประโต จากคำ ที่กำหนด		เขียน เครื่องหมาย ต่าง		เขียน เครื่องหมาย การ		ระดับ ความสามารถ		ผลการประเมิน	
		0		0		0		0		0	1	ผ่าน	ไม่ผ่าน
		0	1	0	1	0	1	0	1				
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													

หมายเหตุ ช่องว่างการเขียนต่าง ๆ นำคะแนนจากแบบบันทึกคะแนนในชุดทดสอบมาลง ก่อนสรุประดับความสามารถเขียน

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน
 (_____)
 ตำแหน่ง.....

3.4 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านก่อนใช้กระบวนการ ISEP

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในเวลาที่กำหนด (10 นาที)
2. ครูให้คะแนน คำละ 1 คะแนน จำนวน 20 คำ
3. การตัดสินใจให้นับคะแนนคำที่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนเฉพาะเวลาที่กำหนด
4. ลงผลคะแนนไว้ใบแบบบันทึกความสามารถอ่าน ตามระดับ 0, 1, 2 และ 3
5. สรุปผลการประเมิน ผ่าน / ไม่ผ่าน

(ชุดการประเมินจาก กระทรวงศึกษาธิการ และ สำลี รักสุทธี)

คำร้อง

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในเวลาที่กำหนด (10 นาที)

ทำไมทำนา พ่อค้าหัวใส ซื้อไม้ทำยา ไม่เสียค่าน้ำ

ไม่ทำมิใช่ ไม่ไล่ไม่ลา ไม่มาไม่มี ไม่ชี้ไม่ทำ

ไม่ช้าไม่ช้า ไรค่าไรคู่ ไรชู้ช้ำ ไรน้ำไรยา

ไรฮาไรโฮ ไรโมเมคำ ไม่ล้าเลโล ไม่โมโหไ

ทำงไวที มูสิซี้ชั่ว เยี้ยยั่วทั่วไทย ทำไรใช้เขา

ผลการประเมินความถนัดด้านการอ่านก่อนใช้กระบวนการ ISEP

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มศึกษาพิเศษ"

และแนวทางการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนคำ ที่กำหนด	เวลา นาที	จำนวนคำ ที่อ่านได้	เวลาที่ ใช้ อ่าน	ระดับความถนัด				ผลการประเมิน	
						0	1	2	3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		20	10								
2		20	10								
3		20	10								
4		20	10								
5		20	10								
6		20	10								
7		20	10								
8		20	10								
9		20	10								
10		20	10								
11		20	10								
12		20	10								
13		20	10								
14		20	10								
15		20	10								
16		20	10								
17		20	10								

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 5 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 10 คำ ใน 20 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 15-20 คำ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง.....

3.5 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในเวลาที่กำหนด (20 นาที)
2. ครูให้คะแนนเฉพาะคำที่เป็นตัวหนาและขีดเส้นใต้จำนวน 50 คำ ๆ ละ 1 คะแนน
3. การตัดสินใจให้นับคะแนนคำที่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนตามเวลาที่กำหนด
4. ลงผลคะแนนไว้ใบแบบบันทึกความสามารถอ่านตามระดับ 0, 1, 2 และ 3
5. สรุปผลการประเมิน ผ่าน / ไม่ผ่าน

(ชุดการประเมินจาก กระทรวงศึกษาธิการ และ ชาติ รักสุทธิ)

เกษียณมีอิทธิฤทธิ์

พระเกษียณมีฤทธิ์	คอยสร้างทฤษฎีศรี
พอใจในฤดี	ฤทัยมีเกษียณทำ
พฤษภาในไพรพฤษ	เกษียณิกมาน้อมนำ
กฤษณาใช้ยาดำ	ฤกษ์ที่งามนำทางดี
พฤษภาพฤษ	ประพฤษชดงามศักดิ์ศรี
พฤษภกรรมที่ทำได้	ฤ(ร ี) นี้ใช้ถูกเอ๋ย
	(สำลี รักสุทธี)

พึงสังวร

เมื่อท่านจะสัจจร	พึงสังวรก่อนจรไป
อุทาหรณ์สอนใจ	สังหรณ์ใดให้ระวัง
ขอพรจากคุณพระ	อาทรจะไม่พลาดพลั้ง
ลูกศรอย่าย้อนหลัง	อักษรไทยอ่านให้ดี
ดูสัตว์เล่นละคร	นั้นวานรพื่อนเก่าอี
อารมณ์ซ่อนเสริมศรี	อรชรพื่อนสวยงาม
ไปดูหม่อมมร	เขยเกสรร้อนสนาม
ข้างสาครองงาม	อัมพรไหวสดใสดี
	(สำลี รักสุทธี)

เต่าตนุ

เต่าตนุขยับขามาหากิน
อินทรีบินลอยล่องบนท้องฟ้า
หมายดันไทรหรือไม้กฤษณา
มือฉมังร่ร่ำทำยังธนู
อย่าโคกเศร้างมึงถึงถึงสิ้นหวัง
แสงสว่างยังรอพวกเรายู่
สรรเสริญอาจมีมาอย่างน่าดู
หากเรารู้สู้ต่อไม่ท้อใจ

เศรษฐีสร่งน้ำ

เศรษฐีสร่งน้ำพระอยู่สระน้ำ
อิสระพูดคำว่ายน้ำเล่น
อะลุ่มอล่วยสาดน้ำยามจำเป็น
สงกรานต์เล่นสนุกกันทุกคน
แม้ใช้เลื่อยฉลุทำสวิง
แม้ฝีมือผู้หญิงก็ได้ผล
การเศร้างสร้อยไม่เห็นเป็นมงคล
กับการบ่นขมขมขมิบรับหยดเลย

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 1

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่มเด็กชาติพันธุ์

และแนวทางการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังฮ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังฮ้ายคง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนคำ ที่กำหนด	เวลา นาที	จำนวนคำ ที่อ่านได้	เวลาที่ ใช้ในการ อ่าน	ระดับความสามารถ				ผลการประเมิน	
						0	1	2	3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		50	20								
2		50	20								
3		50	20								
4		50	20								
5		50	20								
6		50	20								
7		50	20								
8		50	20								
9		50	20								
10		50	20								
11		50	20								
12		50	20								
13		50	20								
14		50	20								
15		50	20								
16		50	20								
17		50	20								

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน - เขียน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 15-24 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 25 -39 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 40 - 50 คำ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง.....

3.6 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในเวลาที่กำหนด (20 นาที)
2. ครูให้คะแนนเฉพาะคำที่เป็นตัวหนาและขีดเส้นใต้จำนวน 50 คำ ๑ละ 1 คะแนน
3. การตัดสินใจให้นับคะแนนคำที่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนตามเวลาที่กำหนด
4. ลงพดคะแนนไว้ใบแบบบันทึกความสามารถอ่านตามระดับ 0, 1, 2 และ 3
5. สรุปผลการประเมิน ผ่าน / ไม่ผ่าน

(ชุดการประเมินจาก กระทรวงศึกษาธิการ และ ดำอี รักสุทธี)

เรื่องที่ ๑๑ นักล่ามือฉมัง

สนิท สนองและเสนอเป็นเพื่อนกัน ทั้งสาม
ชวนกันไปล่าสัตว์ที่ทุ่งนาที่พวกเขาเคยล่าอยู่เสมอ สนิท
เป็นนักฟุ้งฉวยมือฉมัง เครื่องมือล่าสัตว์ที่เขาถนัด
และมักถือไปเสมอคือฉมวก สนองเป็นนักช้อนปลา
ที่ฉับไว เพราะเขาช้อนกายได้เร็ว ดังนั้นเขาจึงถือ
สวิงไปด้วยเสมอ ส่วนเสนอเป็นนักอนุรักษ์ธรรมชาติ
ที่ขยัน เขาชอบทำงานอย่างอื่นมากกว่า แต่ไม่ชอบ
การล่าสัตว์ ที่เขาไปล่าสัตว์กับเพื่อนวันนี้ เพราะเขา
ไม่ยากขัดใจเพื่อนเท่านั้น

แม้สนองจะเป็นนักล่าสัตว์ แต่เขาก็ไม่ยากให้
ใช้ฉมวก เพราะเขาไม่ยากเห็นเลือดทันทีทันใด การ
ใช้สวิงจับสัตว์จะมีประโยชน์มากกว่า เพราะสัตว์ที่
จับได้จะได้ไม่ตายทันที และบางทีฉมวกอาจทำให้ผู้
ใช้ได้รับอันตรายได้ด้วย

ขณะที่ทั้งสามเดินไปก็เห็นปลาสร้อยลอยน้ำมา สนิท
จึงใช้ฉมวกพุ่งใส่ปลานั้นทันที เสนอเห็นเช่นนั้นก็หน้า
สลดที่เห็นปลาสร้อยถูกทำร้ายรู้สึกฉุนใจและพูดใน
ใจว่า “ไหนหนอเพื่อนเราจึงใจดำอำมหิตอย่างนี้”

ความจริงแล้วเสนอเป็นสมาชิกนักอนุรักษ์
ธรรมชาติด้วย เขาจึงรู้สึกสลดใจเมื่อเห็นสัตว์ถูกฆ่า
เขาอยากให้สนิทและสนองสมัครเป็นสมาชิกด้วย จิตใจ
จะได้ละมุนละมัยและอะลุ่มอล่วยมากขึ้น วันหนึ่งเสนอ
ชวนเพื่อนทั้งสองว่า

“ไปสมัครเป็นสมาชิกนักอนุรักษ์ธรรมชาติด้วย
กันไหม อย่าคิดว่าเป็นสมุนของเราเลยนะ งานอนุรักษ์
เป็นงานมิตรภาพและสนุกด้วยล่ะ”

“มิตรภาพอะไรบ้างล่ะ” สอนองสงสัย

“ก็มิตรภาพกับธรรมชาติ และเพื่อนมนุษย์”

เสนอตอบ

เสนอชวนเพื่อนไปป่าสงวน เพื่อจะได้ให้เพื่อน
เห็นมิตรภาพแห่งธรรมชาติ และเก็บสมุนไพร ที่มี

อย่างดาราตาในป่านั้น พอเข้าไปถึงป่าพวกเขาก็เห็น
ต้นไม้สูงสล้าง ชูยอดสลอนเขียวขจี พุ่มไม้เขียวชอุ่ม
น่าชม ช้างลำธารมีไม้ดอกออกดอกไสว ส่งกลิ่นหอม
ตลบต้องจมูกตลอดเวลา เสนอพูดเสมือนรำพึงว่า

“โอ....นั่นหมู่ภูมร แมลงหลากหลายชนิดบินฉวัด
เฉวียนไปมา โน่นเสียงจักจั่นร้องประสานเสียงสนั่นป่า
มาแต่ไกล ประหนึ่งว่าป่านั้นอีกทีก็ด้วยความวุ่นวาย
นั้นชบวนแมลงป่าเดินขยับ ทอยตามหลังกันยั่วเย้า
สัตว์เหล่านี้ต่างพึ่งพาอาศัยกันและขยายเผ่าพันธุ์ตาม
ธรรมชาติ พวกมันอยู่กันอย่างสุขสงบ”

“ป่านี้มีสัตว์มากจริง ๆ นะ” สมองพูดขึ้นมา
ลอย ๆ

“ใช่...ป่านี้มีทั้งประเภทปศุสัตว์ จดุบาทและทวิ
บาท” เสนอพูดอวดภูมิ ทั้งนี้เพราะเสนอรู้จักสัตว์
ชนิดต่าง ๆ ได้ดี

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 2

โครงการ "กระบวนการและแบบสักระยะที่มีปัญหาทางตาที่โรงเรียนที่ตรงกับกลุ่มศึกษาพิเศษ

และแนวทางการช่วยเหลือด้วยกาน้ำกรองน้ำ โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง จ.บ้านไร่ อ.พยุหะคีรี จ.พยุหะคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพยุหะคีรี เขต 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนคำ ที่กำหนด	เวลา นาที	จำนวนคำ ที่อ่านได้	เวลาที่ ใช้ใน การอ่าน	ระดับความฮมวอด				ผลการประเมิน	
						0	1	2	3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		50	20								
2		50	20								
3		50	20								
4		50	20								
5		50	20								
6		50	20								
7		50	20								
8		50	20								
9		50	20								
10		50	20								
11		50	20								
12		50	20								
13		50	20								
14		50	20								
15		50	20								
16		50	20								
17		50	20								

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 15-24 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 25 -39 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 40 - 50 คำ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง.....

3.7 ตัวอย่างชุดประเมินความสามารถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจนในเวลาที่กำหนด (20 นาที)
2. ครูให้คะแนนเฉพาะคำที่เป็นตัวหนาและขีดเส้นใต้จำนวน 50 คำ ๆ ละ 1 คะแนน
3. การตัดสินให้นับคะแนนคำที่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนตามเวลาที่กำหนด
4. ลงคะแนนไว้ใบแบบบันทึกความสามารถอ่านตามระดับ 0, 1, 2 และ 3
5. สรุปผลการประเมิน ผ่าน / ไม่ผ่าน

(ชุดการประเมินจาก กระบวนการศึกษาธิการ และ คำชี้ รักษาทัน)

อ่านบทร้อยกรองที่มีคำควบกล้ำและอักษรนำ

อุทิศพลีสร้างบุญหนุนเจริญ

หากใครใคร่ทำให้ใจไม่พองแผ่ว
ใคร่ครวญแล้วครั้นเคร่งเร่งชวนชวาย
ทำประโยชน์โปรดคลองของมากมาย
นำถวายของพระเห็นจะดี
หากปรากฏผลจะเลิศ
อย่าเตลิดจำเสมออย่าเพเลอหนี
เสริมส่งไว้เกิดบุญบารมี
อุทิศพลีสร้างบุญหนุนเจริญ

แม่เตรียมใส่บาตรพระ

ตามถนนคนเดินกันขวัไหว
แม่เตรียมใส่บาตรพระไม่ละเว้น
แล้วก็กราบทำจิตคิดบำเพ็ญ
ครอบครัวเด่นด้วยทำดีมีคุณธรรม
ปลาฉลามขนาดใหญ่เห็นในหนัง
ดุจจรวดเสียงดังอยู่ฝั่งน้ำ
เห็นตลอดเป็นนกล้ำมาประจำ
ปรับปรุงคำให้จำง่ายใช้อ่านเอย

การสร้างชีวิตให้ชีวิต

คนขยันท่านว่าก้าวหน้าแน่

ฉลาดแต่ไม่ถนัดไปตำได้
ตรวจดูผลผลิตคือจิตใจ
ขัดขวางไว้อย่าให้ไปหลงทาง
ปลูกพริกขี้หนูยิ่งเพิ่มค่า
เก็บเอามาไปขายได้หลายอย่าง
ใส่ตะกร้าไปฝากปู่ผู้เฒ่า
คือการสร้างชีวิตให้ชีวิต

หวานที่แหว่ง

เขาผงกศีรษะว่าอร่อย

ตรึงค่อยค่อยปลายไม้อย่าให้แหว่ง
เดี่ยวถล่มลงมาขาพลิกแพลง
หวานที่แหว่งให้ระวังคนข้างเคียง
ลงสนามร้องเพลงบรรเลงแว่ว
ขยายแนวร้องรำทำสำเสียง
ตรึงผู้คนทนนั่งฟังสำเนียง
อร่อยเพียงเสียงแว่วจากแนวฟ้า

ประหยัดไว้

มีสสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท

อย่าขยาดคอยถนอมอมเอาไว้
อยู่ในกรอบพรั่งนี้จะมีชัย
จับฉลากคราใดย่อมได้ดี
มือถือไม้หมายขวางมะม่วงเปรี้ยว
เหลืองอร่ามมีผลเดียวในต้นนี้
รสมันกรอบอร่อยน้อยผลมี
ถนอมไว้ใช้ประหยัดชีวิตความดี

ดีกว่าสนแต่เที่ยวไม่เหลียวแล

ช่างผนังนกบินฉวัดเฉวียน

ปวดขมับวนเวียนทราบไหมหนอ
ดูทรุดโทรมจริงแท้แม่ออ
สร้างเสริมต่อบ้างไหมจิตใจตน
อย่าเถลไถลไปไกลบ้าน
ฝุ่นคลบจากถ่านไม่ผ่านฟัน
หาทรัพย์สินไว้ใช้ให้มั่งคด
ดีกว่าสนแต่เที่ยวไม่เหลียวแล

ผลการประเมินความสามารรถด้านการอ่านหลังใช้กระบวนการ ISEP ระดับ Tier 3

โครงการ "กระบวนการและแบบคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่กรมฯ สนับสนุนกับกลุ่มเด็กขาดพื้นฐาน

และแนวทางการช่วยเหลือด้วยภาษาท้องถิ่น โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง"

โรงเรียนบ้านวังอ้ายคง ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 3

เลขที่	ชื่อ-สกุล	จำนวนคำ ที่กำหนด	เวลา นาที	จำนวนคำ ที่อ่านได้	เวลาที่ ใช้ในการ อ่าน	ระดับความถาวร				ผลการประเมิน	
						0	1	2	3	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1		50	20								
2		50	20								
3		50	20								
4		50	20								
5		50	20								
6		50	20								
7		50	20								
8		50	20								
9		50	20								
10		50	20								
11		50	20								
12		50	20								
13		50	20								
14		50	20								
15		50	20								
16		50	20								
17		50	20								

เกณฑ์ระดับคะแนนการอ่าน - เขียน

ระดับ 0 หมายถึง อ่านไม่ถูกต้องหรืออ่านไม่ได้

ระดับ 1 หมายถึง อ่านได้ 15-24 คำ

ระดับ 2 หมายถึง อ่านได้ 25-39 คำ

ระดับ 3 หมายถึง อ่านได้ 40 - 50 คำ

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

()

ตำแหน่ง.....